

حسین میلانی

مسعود صالح
آبادی

درگذشت آقایان
حسین میلانی و
مسعود صالح آبادی
اعضای گران قدر جامعه
حسابداران رسمی ایران را به
کلیه بستگان و همکاران
تسلیت عرض می کنیم.
فصلنامه‌ی حسابدار رسمی

ISSN: ۱۷۵۸-۱۷۳۵

صاحب امتیاز:
جامعه حسابداران رسمی ایران

مدیر مسئول:
سید محمد علوی

شورای سیاست گذاری (به ترتیب الفبا):

سعید جمشیدی فرد
غلامرضا شجری
رحمت اله صادقیان
حجت اله صیدی
سید محمد علوی
کاظم وادی زاده

زیر نظر هیأت تحریریه

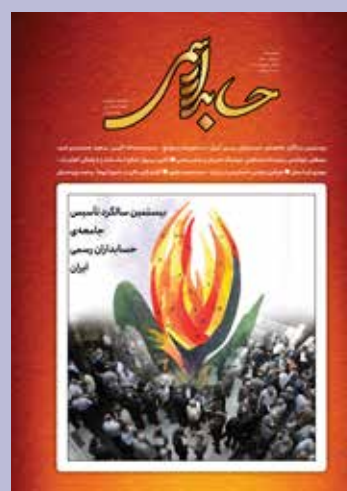
همکار تحریریه:
مژده کدخدایی

امور اجرایی:
سمیرا آراین نژاد

طراح و صفحه آرا:
علی قاصدی

لیتوگرافی و چاپ:
ایران مصور

طرح روی جلد با استفاده از نقاشی
عبدالهادی بحرانی اصل

شماره پنجاه و چهار | تابستان ۱۴۰۰
انتشار: شهریور ۱۴۰۰

نظرات و دیدگاه‌های مطرح شده،
در مقالات الزاماً دیدگاه جامعه
حسابداران رسمی ایران نیست؛
مگر در مواردی که قید می شود.

نشریه‌ی حسابدار رسمی در ارزیابی
مقالات، حسب مورد، از نظرگاه‌های
اعضای جامعه‌ی حسابداران
رسمی ایران و سایر خبرگان حرفه
حسابداری و حسابرسی سود می برد.
نشریه در اصلاح و ویرایش مطالب آزاد است.

نشانی: تهران، خیابان سپهبد
قرنی، نرسیده به پل کریم خان زند
خیابان شهید امانی، پلاک چهار،
جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران

تلفن: ۴۲۹۲۵ نمابر: ۸۸۸۰۱۹۱۰

www.iacpa.ir

hesabdarrasmi@iacpa.ir

@iacpainfo

مقر

پیام جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران
به مناسبت دوم شهریورماه بیستمین سالگرد فعالیت

۴

تربیون آزاد

دستاوردها و موانع

سیدرحمت‌اله اکرمی، سعید جمشیدی فرد، مصطفی جهانبانی، رحمت‌اله صادقیان،
هوشنگ نادریان و عباس هشی

۶- نهاد ناظر بر حرفه‌ی حسابرسی

۱- فاصله‌ی انتظارات

۷- ورود بدون آزمون به حرفه

۲- فن‌آوری اطلاعات

۸- محیط فعالیت حسابرسان

۳- آموزش حرفه‌ای

۹- ترکیب شورا

۴- کیفیت حسابرسی

۱۰- چالش وظایف و اختیارات شورا

۵- سند راهبردی

۵

اکنون می‌توان اصلاح اساسنامه را با پختگی انجام داد

مهدی کرباسیان

۲۷

نیم‌قرن تنهایی حسابرسی در ایران

سید محمد علوی

۳۱

کنکاش

گزارشگری مالی در شهرداری‌ها

وحید پورمشرقی

۳۸

ملاحظات حسابرسی مربوط به رمزارزها و معاملات آن

مرتضی اسدی - آرشینا منتظری

۴۲

دور دنیا

دور دنیا

ترجمه و تدوین: مزده کدخدایی

۵۲

اطلاع‌رسانی

گزارش جلسات شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران

۷۱

فهرست مؤسسات حسابرسی عضو جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران

(بیست و دوم شهریور ماه ۱۴۰۰)

۷۱

پیام جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران به مناسبت دوم شهریورماه بیستین سالگرد فعالیت

دوم شهریورماه ۱۴۰۰، بیستین سالگرد تأسیس جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، نهاد قانونی حرفه‌ی حسابرسی در کشورمان است. گذشت دو دهه از فعالیت جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران فرصت نایبی برای ارزیابی کارنامه‌ی حرفه‌ای، شناخت ضعف‌ها و تقویت بهنگی حرفه‌ای به منظور کام‌نهادن استوار به دهه‌های بعدی فعالیت حسابرسی مستقل در ایران است.

به همین منظور در نظر داشتیم در این بیستین سالگرد، گرد هم آیی سرتاسری اعضای جامعه را برگزار کنیم و بار دیگر بر میثاق مشترک خود برای شفافیت و قانون‌مداری و انضباط مالی در اقتصاد ایران تاکید داشته باشیم. با این حال، شرایط ناشی از همه‌گیری کرونا و به سبب آن ضرورت استمرار فاصله‌گذاری اجتماعی مانع از برگزاری چنینمایشی شد و باعث شد که با امید به تسریع روند واکسیناسیون عمومی، برگزاری مراسم مرتبط را به روز حسابدار سال جاری (پانزدهم آذرماه) موکول نماییم.

بیستین سالگرد تأسیس جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران را به تمامی اعضای جامعه، از پیش‌گوتان تا جوانانی که کام در حرفه‌ی دشوار حسابرسی نهاده‌اند، شادباش می‌گوییم. یقین داریم که در مسیری که بردباری و دانش حرفه‌ای بزرگان با ایمان، هموار کرده‌اند با نیروی دوچندان ره می‌سازیم و سال‌های آتی، افق‌های تازه‌ای بر روی فعالان حرفه‌ی حسابرسی در ایران خواهد گشود. به تمامی اعضای جامعه دود می‌گوییم و دست‌شان را به گرمی می‌فشاریم، برایشان آرزوی سلامتی و شادی می‌کنیم و استوار و وفادار به آرمان‌های حرفه‌ای به سویین دهه‌ی فعالیت جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران کام می‌نیم.

جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران

دیدگاه‌های جمعی از رؤسای شورای عالی و نماینده‌ی وزارت امور اقتصادی و دارایی
به مناسبت بیستمین سالگرد تأسیس جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران

دستاوردها و موانع

عباس هشی

هوشنگ نادریان

رحمت اله صادقیان

مصطفی جهانبانی

سعید جمشیدی فرد

سید رحمت‌اله اکرمی

• بهبود و تقویت مستمر کیفیت خدمات حرفه‌ای،
• ارتقای نظارت بر عملکرد اعضا و کنترل کیفیت خدمات حرفه‌ای،
• ارتقای اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی،
• تقویت همکاری و تعامل با نهادها و مراجع ذی‌ربط،
• حمایت از حقوق حرفه‌ای و منافع مادی و معنوی اعضا،
• ارتباط مستمر با مؤسسات و تشکلهای حرفه‌ای داخلی و بین‌المللی، و
• تقویت ساختارها و نظام‌های داخلی جامعه.

جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، در راستای دستیابی به اهداف ده‌گانه‌ی مزبور، برنامه‌های عملیاتی مربوط را در دوره‌های سه ساله مأموریت شوراها انتخابی و هیأت مدیره‌های منتخب، تدوین و اجرا کرده و در این مسیر با چالش‌های متعددی مواجه شده است. واکاوی دستاوردها و چالش‌های شورای اول تا هفتم طی ۲۰ سال فعالیت جامعه، می‌تواند مبنایی برای سیاست‌گذاری شوراها آتی و چراغ راه تدوین برنامه‌های عملیاتی اثربخش در راستای دستیابی به اهداف ده‌گانه‌ی یاد شده و نیز حفظ منافع عمومی و پاسخگویی به انتظارات اعضا و سایر ذی‌نفعان و همچنین زمینه‌ی مطالبات جامعه از مراجع بالادستی راه فراهم سازد.

جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، طی ۲۰ سال فعالیت خود، علی‌رغم محدودیت‌های مقرراتی، ساختاری و ترکیب شوراها عالی انتخابی و هیأت مدیره‌های دوره‌های مختلف، با طیفی از انتظارات خواسته‌های اعضا و ذی‌نفعان گزارش‌های حرفه‌ای حسابداران رسمی و نیز مراجع بالادستی جامعه، مواجه بوده است و این نهاد ۲۰ ساله را در اجرای چشم‌انداز، مأموریت‌ها و اهداف راهبردی ۱۰ گانه بالا، با چالش‌های متعددی مواجه ساخته است.

جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران به‌عنوان نهاده‌ی با شخصیت حقوقی مستقل، غیر دولتی و غیر انتفاعی فعالیت عملی خود را با تشکیل نخستین مجمع عمومی جامعه و انتخاب اولین اعضای شورای عالی در تاریخ دوم شهریورماه ۱۳۸۰ آغاز کرد. براساس ماده واحده‌ی قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی‌صلاح به‌عنوان حسابدار رسمی، مأموریت اصلی جامعه، تنظیم امور و اعتلای حرفه حسابداری و حسابرسی و نظارت حرفه‌ای بر کار حسابداران رسمی تعیین شده است. از آن تاریخ تاکنون ۲۰ سال سپری شده و آمار و اطلاعات زیر، ضمن ارائه‌ی تصویری از رشد جامعه، مسئولیت خطیر جامعه را نیز در راستای اجرای مطلوب مأموریت یاد شده، در یک نگاه به‌خوبی نشان می‌دهد:

۱۳۸۰	۱۴۰۰	
۹۱۸	۲۵۹۰	تعداد حسابدار رسمی (نفر)
۲۶	۲۵۷	تعداد مؤسسات حسابرسی عضو جامعه
۵۰۰	۹۰۳۰	تعداد کارکنان حرفه‌ای شاغل (نفر)
-	۱۲۰۰۰	درآمد مؤسسات حسابرسی (میلیارد ریال)
بر اساس سند راهبردی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، چشم‌انداز جامعه، دستیابی جامعه‌ی حسابداران حرفه‌ای در سطح کشورهای پیشرفته، مأموریت آن؛ تنظیم امور و اعتلای حرفه حسابداری و حسابرسی در کشور و نظارت حرفه‌ای بر کار حسابداران رسمی و هدف‌های ده‌گانه‌ی راهبردی آن به شرح زیر تبیین شده است:		
• توسعه‌ی فرهنگ حسابداری، حساب‌خواهی و خدمات اعتباربخشی،		
• سازمان‌دهی و گسترش تشکل حسابداران رسمی،		
• گسترش بازار تنوع خدمات حرفه‌ای،		

رفع موانع و محدودیت‌های یاد شده، در گرو پایبندی حسابداران رسمی به سوگند خود و فرهنگ و آیین رفتار حرفه‌ای حسابداران رسمی و نیز همبستگی حرفه‌ای آنان، همچنین ضرورت تعامل با نهادهای بالادستی در راستای اصلاح مقررات محدودکننده اختیارات جامعه و نیز تداوم و توسعه فعالیت‌های جامعه، است.

همراه با تبریک بیستمین سالگرد فعالیت جامعه به کلیه‌ی حسابداران رسمی و کارکنان حرفه‌ای شاغل در حرفه، اعضای شوراهای عالی فعلی و قبلی و هیأت مدیره دوره‌های مختلف جامعه، در میزگرد حاضر از رؤسای شوراهای عالی هفت‌گانه‌ی جامعه از بدو تأسیس تا امروز، خواسته شد از دستاوردها و چالش‌های جامعه و راه کارهای گذار از چالش‌ها و تحقق اهداف راهبردی جامعه بگویند. علاوه بر آن، دیدگاه‌های نماینده‌ی محترم وزارت امور اقتصادی و دارایی در شورای عالی نیز در این زمینه‌ها گرفته شد تا تصویر جامعی از انتظارات نهادهای فرادستی از جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران به دست آید. میزگرد حاضر اساساً شامل پاسخ‌های دریافتی همراه با پرسش‌های مربوط است. همچنین دو گفتار و نوشتار مستقل از آقایان مهدی کرباسیان و سیدمحمد علوی در ادامه‌ی میزگرد درج شده است.

فصلی انتظارات

۱

ذی‌نفعان کلیدی حرفه‌ی حسابرسی از حسابرس مستقل انتظاراتی گسترده درباره‌ی کشف تقلب و حساب‌سازی، سوءاستفاده و پول‌شویی و همچنین مبارزه با فساد مالی و اقتصادی در حسابرسی مستقل صورت‌های مالی سالیانه دارند. برای درک بهتر آنان از این امر و عقلانی‌سازی انتظارات ذی‌نفعان در چارچوب قوانین و مقررات و ضوابط موجود، چه اقداماتی انجام شده و جامعه چه دستاوردهایی داشته و با کدام موانع و چالش‌ها مواجه بوده است.

سید رحمت‌اله اکرمی:

به‌طور کلی، عملکرد جامعه در ارتباط با شفاف‌سازی نقش حسابرسان مستقل در زمینه‌ی کشف تقلب، پول‌شویی و غیره مناسب بوده است. برای نمونه، در ارتباط با تعیین وظایف حسابرس در مبارزه با پول‌شویی، دستورالعمل اجرایی در شورای عالی جامعه تصویب شد که در حال اجرا است.

قطعاً این اقدام می‌تواند چارچوب فعالیت حسابرس مستقل را تعیین کند و به ذی‌نفعان در خصوص دامنه‌ی فعالیت‌های آن‌ها اطلاع‌رسانی کند. لازم به ذکر است، چالش‌های زیادی هم وجود دارد. زمانی که مفسده‌های رخ می‌دهد ناخودآگاه انگشت اتهام به سمت حسابرس مستقل نیز گرفته خواهد شد. هرچقدر این مفسده گسترده‌تر باشد، قاعدتاً توجیه ذی‌نفعان در زمینه‌ی عقلایی‌سازی انتظارات، اهمیت بیش‌تری خواهد یافت. باز هم به‌عنوان نمونه عرض می‌کنم که اصولاً، احتمال تأثیر پول‌شویی بر صورت‌های مالی به‌مراتب کم‌تر از تقلب‌هایی نظیر سوءاستفاده از وجوه است. در نتیجه، احتمال کشف فعالیت‌های پول‌شویی در حسابرسی صورت‌های مالی کاهش می‌یابد. این موضوع باید به صورت شفاف اطلاع‌رسانی شود.

البته نباید فراموش کرد که طبق استانداردهای حسابرسی، فرآیند حسابرسی باید به گونه‌ای طراحی شود که از نبود تحریف با اهمیت ناشی از تقلب یا اشتباه در صورت‌های مالی، اطمینان معقول حاصل گردد. بنابراین، انتظارات به‌حق نیز از سوی ذی‌نفعان کلیدی وجود دارد که باید اعضای جامعه با افزایش کیفیت حسابرسی خود، آن‌ها را برآورده سازند. قطعاً اگر حرفه‌ی حسابرسی می‌خواهد در آینده جایگاه مناسب‌تری را در جامعه به خود اختصاص دهد، بایستی نقش مهم‌تری را در مبارزه و کشف فساد ایفا کند.

سعید جمشیدی‌فرد:

ابتدا باید توجه کنیم که طیف ذی‌نفعان گسترده است و اولویت و تنوع انتظاراتی متفاوتی دارند. همچنین، دامنه‌ی آنچه به عنوان جرم، سوءاستفاده‌ی مالی، تقلب و فساد مالی و از این قبیل مطرح می‌شود نیز وسیع است. از سوی دیگر انتظار حرفه‌ای و تخصصی و به‌عبارت دیگر مسئولیت حسابرس مستقل را استانداردهای حسابرسی مشخص کرده است. هر چند به اعتبار مسئولیت بازرسی و احکام اختصاصی مقرراتی، بخشی از آن انتظارات به عهده حسابرس گذاشته شده ولیکن به صرف تعیین تکالیف خارج از حوزه‌ی استاندارد نمی‌توان بدون فراهم نمودن ابزار و امکانات، هر انتظاری را تأمین کنیم. برخی انتظارات به‌جا و مستقیم است که در این صورت با تأمین امکانات قابل انجام است. از این دست، چنانچه دسترسی به سامانه‌های اطلاعاتی مرتبط، حق‌الزحمه‌ی اختصاصی، تدوین ضوابط تخصصی و ساختار حمایتی قانونی برای تأمین این گونه ذی‌نفعان فراهم شود قابل انجام است.

با این حال در مواردی همکاری جامعه در مبارزه با اقدامات مجرمانه و فساد در زمینه‌های اعلام‌های بانکی، ضوابط و مقررات پولی بانکی و بازار سرمایه، توسعه‌ی امر حسابرسی طی بیست سال گذشته که به شدت در فرآیند مالیات‌ستانی

و همچنین بهبود گزارشگری و گسترش بازار سرمایه ستودنی است. متأسفانه ارزیابی‌ها از عملکرد حرفه و حسابرسی منتزع از وضعیت اقتصاد و محیط کسب و کار صورت می‌گیرد و عموم توقعات بر حلقه‌ی آخر زنجیره‌ی گزارشگری مالی متمرکز می‌شود.

برای رفع موانع و کاهش شکاف انتظارات باید دید که خواسته‌های ذی‌نفعان چیست؟ بسیاری از انتظارات از جامعه با موازین حرفه‌ای متناسب نیست. مثلاً اگر در مورد عدم شفافیت بحث می‌کنیم باید ابتدا سیاست‌گذاری‌های کلان و اراده عملی به مبارزه با فساد و تقلب را در خصوص مالیات‌ستانی، اعطای تسهیلات مالی، تخصیص ارز، انتصاب مدیران بنگاه‌های اقتصادی، امور گمرکی و... و از همه مهم‌تر یکپارچگی این موارد سنجیده شود و سپس انتظارات از حسابرسی که اساساً دسترسی به امکانات و ابزارهای لازم برای رسیدگی و نظارت ندارد مطرح شود. البته ما هم در ضابطه‌گذاری حرفه‌ای، گزارشگری و استانداردگذاری چابکی لازم برای تأمین انتظارات بجای ذی‌نفعان با شناسایی مناسب نیازها و درکی واقعی از محیط کسب و کار و اقتصادی در این جهت نداشته‌ایم.

◀ مصطفی جهانبانی:

در ادبیات حسابرسی بحث مفصل بین آن‌چه که استفاده‌کنندگان از خدمات حسابرسی انتظار دارند با آنچه حسابربان در عمل انجام می‌دهند یا طبق استاندارد ملزم به انجام آن هستند به‌عنوان فاصله‌ی انتظاری در حسابرسی، تفاوت وجود دارد. برای کاهش فاصله‌ی انتظاری راهکارهای مختلفی از جمله افزایش آگاهی استفاده‌کنندگان نسبت به نقش و مسئولیت حسابربان، تغییر در استانداردها جهت تأمین هرچه بیش‌تر انتظارات، افزایش دانش و توانایی حسابربان پیشنهاد می‌شود. مادام که دغدغه‌ی اصلی استفاده‌کنندگان خدمات حسابربان مستقل در کشور اتکا به اطلاعات مالی حسابرسی شده برای تصمیم‌گیری نباشد و یا به عبارتی تصمیم‌گیری بدون توجه به کیفیت اطلاعات مالی اتخاذ گردد، ممکن است انتظاراتی از قبیل کشف تقلب و... از حسابربان مستقل نیز داشته باشند. در این زمینه جامعه‌ی حسابداران رسمی، مرجع تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی و بورس اوراق بهادار در تبیین وظیفه اصلی حسابربان مستقل و کاهش فاصله‌ی انتظاری می‌تواند نقش مؤثری داشته باشد.

◀ رحمت‌اله صادقیان:

برای پاسخ دادن به این سؤال لازم است قبل از هر چیز روشن سازیم امروز در چه وضعیتی قرار داریم و وضعیت مطلوب که باید ترسیم شود چه وضعیتی است و این فاصله‌ی

انتظار چگونه و با چه استراتژی و برنامه‌ای جبران شود. در طی ۲۰ سال گذشته و از زمان شکل‌گیری جامعه، با توجه به اسناد بالادستی، اقدام‌های مناسبی به‌عمل آمده تا نقش جامعه‌ی حسابداران و مؤسسات حسابرسی در وظیفه‌ی اطمینان‌بخشی از صورت‌های مالی و جایگزینی مؤسسات عضو جامعه به‌جای سایر حوزه‌های حسابرسی و نظارتی در میان ذی‌نفعان کلیدی شناسانده شود و تلاش شد این باور در میان آنان تحکیم و گسترش یابد که می‌توانند خدمات مورد نیاز خود را از جامعه‌ی حسابداران دریافت کنند.

در سال‌های اولیه‌ی تشکیل جامعه بخش عمده‌ای از وقت ارکان جامعه صرف معرفی جامعه و مؤسسات عضو شده است و با این حال هنوز نیز بسیاری از ذی‌نفعان و حوزه‌ها و سازمان‌های نظارتی نسبت به جامعه و نقش تأثیرگذاری آن در اطمینان‌بخشی و نظم و انضباط و شفاف‌سازی ناآشنا هستند. از این‌رو، نیاز است برای عقلانی‌سازی انتظارات ذی‌نفعان با تدوین برنامه‌های کوتاه‌مدت و میان‌مدت و معرفی دقیق حدود و صغور خدمات حسابرسی، فاصله‌ی انتظار را کاهش داده و با سنجش دقیق و ارزیابی‌های دوره‌ای نسبت به تحقق آن اطمینان حاصل کرد.

افزایش آگاهی استفاده‌کنندگان نسبت به نقش و مسئولیت حسابربان و افزایش دانش و توانایی حسابربان، اهمیت تصمیم‌گیری و اتکای ذی‌نفعان و تصمیم‌گیران بر صورت‌های مالی و اطلاعات مالی که حسابربان بر مبنای استانداردها اعتباربخشی کرده‌اند و قادر به تأمین انتظارات ذی‌نفعان

است قادر به کاهش فاصله‌ی انتظارات است. بنابراین نقش جامعه‌ی حسابداران و سازمان بورس و اوراق بهادار و مرجع استانداردگذار در این میان می‌تواند تعیین‌کننده باشد. فعالیت و تلاش‌های دوچندان حساب‌رسان مستقل نیز در کاهش فاصله‌ی انتظارات نقش بسیار دارد. به‌طور کلی، در طول ۲۰ سال گذشته اقدامات زیادی صورت گرفته لیکن در حال حاضر به سرعت بیش‌تری نیاز است تا بتوان ضمن کاهش فاصله‌ی انتظارات، باور اجتماعی را نیز در تکیه بر گزارش‌های حسابرسی افزایش داد.

◀ هوشنگ نادریان:

باید توجه کنیم که ذی‌نفعان حرفه‌ی حسابرسی طیف وسیعی از جامعه را در بر می‌گیرند. سهامداران و مدیران بنگاه‌های مورد رسیدگی، سرمایه‌گذاران، دولت، تحلیل‌گران، سازمان مالیاتی، مراجع قضائی و مراجع قانون‌گذاری، مراجع نظارتی مانند بورس، جامعه‌ی حسابداران رسمی و مرجع استانداردگذاری و... از جمله ذی‌نفعان گزارش‌های حسابرسی هستند به‌طور کلی هر فرد یا سازمانی که جهت تصمیم‌گیری‌های خود نیاز به دسترسی به اطلاعات مالی با اعتباردهی دارد، ذی‌نفع حرفه‌ی حسابرسی تلقی می‌شود.

این تنوع ذی‌نفعان زمینه‌ی تنوع انتظارات را نیز ایجاد می‌کند و حرفه با انتظارات متضاد مواجه می‌شود. مثلاً سهامدار یا دولت یا مراجع مقنن از حسابرس، انتظار شفافیت از طریق حسابرسی دقیق با کشف تقلب را دارند درحالی‌که مدیران واحد مورد رسیدگی متقاضی حداکثر تساهل و تسامح در صدور گزارشات و اخذ گزارش با اظهارنظر مقبول بدون آن‌که زمینه آن را فراهم کرده باشند، می‌باشند. مراجع قضایی، گزارش با تعیین رقم دقیق در مورد دعوی طرفین را خواستارند، درحالی‌که مرجع استانداردگذار، طرح موارد ابهام و محدودیت در گزارش حسابرسی را به رسمیت شناخته است. یکی از عوامل موفقیت در دنیای امروز بحث ارتباطات است. جامعه باید با استقرار سازوکار مناسب، به‌طور مستمر و هوشمندانه نظرسنجی‌هایی از ذی‌نفعان داشته باشد و با اصول علمی آن را جمع‌بندی، تحلیل و پایش کند. ارتباط نزدیک با مراجع مقنن، مراجع نظارتی و مرجع استانداردگذار جهت پرهیز از حرکات انفجالی در برخورد با مصوبات قطعی و لازم‌الاجرا، کاملاً مورد توصیه است.

موانع و چالش‌ها در این زمینه، تضاد منافع جدی این ذی‌نفعان و مشکلات ساختاری در حرفه مانند مشکلات اقتصادی، پایین بودن حق الزحمه، پایدار نبودن شرایط مؤسسات حسابرسی، رقابت ناسالم و ضعف نظارت است که زمینه را برای کار اصیل و حرفه‌ای دشوار می‌کند.

◀ عباس هشی:

عدم اشراف کامل مقامات ناظر بر مفاهیم حسابرسی زمینه‌ساز بروز چنین اظهارنظرهایی می‌شود. کشف تقلب و تبانی در حوزه‌ی مسئولیتی حسابرسی نیست. توجه شود که مراجع قضایی شرح وظیفه‌ی حسابرس را براساس ماده‌ی ۱۴۸ قانون تجارت می‌دانند که براساس آن بازرسی یا بازرسان علاوه بر وظایفی که در سایر مواد این قانون برای آنان مقرر شده است مکلفند درباره صحت و درستی صورت‌داری و صورت‌حساب دوره عملکرد و حساب سود و زیان و ترازنامه‌ای که مدیران برای تسلیم به مجمع عمومی تهیه می‌کنند اظهارنظر کنند. این عدم‌شبهه در درک شفافیت منحصر به مقام ناظر و یا دیگر ذی‌نفعان نیست حتی برخی از مدیران ارشد حسابرسی هم در آن شبهه دارند. در حالی که طبق این «استانداردهای ترجمه شده» حسابرس مسئول کشف تبانی نیست. اگر موردی را رصد کند آن‌هم از دید استاندارد حسابرسی و رسیدگی آزمایشی موضوع قابل گزارش‌دهی است.

۲

فن‌آوری اطلاعات

در شرایطی که اطلاعات مالی بخش بسیار بزرگی از واحدهای مشمول حسابرسی، به‌ویژه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، به‌صورت کامل الکترونیکی و مبتنی بر فن‌آوری اطلاعات است، جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران در زمینه‌ی استفاده از فن‌آوری اطلاعات برای ارائه‌ی خدمات تخصصی حسابرسی مستقل صورت‌های مالی واحدهای مزبور، چه اقداماتی انجام داده است؟ ارزیابی شما از ضریب نفوذ فن‌آوری‌های نوین حسابرسی در زمینه‌ی خدمات مزبور چیست؟

◀ سید رحمت‌اله اکرمی:

استفاده از فن‌آوری اطلاعات برای ارائه‌ی خدمات حسابرسی صورت‌های مالی اهمیت بسیار بالایی دارد. گزارشی که اخیراً توسط فوربز و کی‌پی‌ام‌جی (KPMG) منتشر شد، نشان می‌دهد که ۸۰ درصد پاسخ‌دهندگان به نظرسنجی به عمل آمده، بر این باورند که حساب‌رسان باید از نمونه‌های بزرگ‌تر و تکنولوژی‌های پیچیده‌تری برای جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها در کارشان استفاده کنند. در واقع، برای پاسخگویی به انتظارات رو به رشد ذی‌نفعان از حرفه، ناگزیر به استفاده از فن‌آوری اطلاعات هستیم. در حال حاضر، کشورهای

و تغییرات در شکل و مابه‌ازای مبادلات پولی و فعالیت‌های اقتصادی به سوی سازوکارهای دیجیتالی، استارت‌آپ‌ها، رمزارزها، هوش مصنوعی صورت گرفته تأخیر در تطبیق ادامه فعالیت متعارف و سنتی را ناممکن خواهد ساخت. در جایی که انتظار می‌رود ظرف ده سال آینده حرفه‌ی حسابداری با وضعیت فعلی موجودیتی نخواهد داشت راه‌حل تسلط به دانش‌های روز و آینده از جمله حوزه‌ی فن‌آوری و تکنولوژی اطلاعات است. با چنین تصویری کاملاً روشن است که حسابرسی نیز باید نیازهای شرکت‌ها و فعالان اقتصادی که متناسب با این تحولات پیش می‌رود سازگار و تجهیز کند. در این راستا جامعه وظیفه دارد افق پیش رو را به اعضای خود از طریق آموزش، آگاهی‌رسانی و انتقال تجربیات کشورهای پیشرفته فراهم کرده و در بخشی از زیر ساخت‌های عمومی را فراهم آورد ولی اصولاً این مؤسسات هستند که در استراتژی فعالیت خود سرمایه‌گذاری لازم برای کسب دانش فنی، مهارت و تخصص‌های مرتبط با فن‌آوری اطلاعات را به عمل آورده و تا در رقابت، مزیت نسبی ایجاد کنند. باید تأکید کرد که اتکا به فن‌آوری اطلاعات و به‌کارگیری دانش و مهارت نوین در این حوزه سرنوشت محتوم اعضا و جامعه است.

◀ مصطفی جهانبانی:

در حد اطلاعات و آگاهی خودم به‌دلیل محدودیت‌های ناشی از شرایط حاکم بر حرفه از جمله پایین بودن سطح درآمد مؤسسات حسابرسی بخش خصوصی و توان مالی جامعه‌ی حسابداران و تأثیر تحریم بر عدم دستیابی به ابزار مورد استفاده مؤسسات حسابرسی بین‌المللی و عدم اقدام مؤثر مؤسسات حسابرسی دولتی و وابسته به نهادهای عمومی، علی‌رغم داشتن وظیفه‌ی حسابرسی عمده بنگاه‌های بزرگ فعال در کشور (به‌دلیل به دولتی و عمومی بودن اقتصاد) و از طرفی استفاده‌ی مؤثر بنگاه‌های اقتصادی بزرگ به‌ویژه بانک‌ها از فن‌آوری‌های نوین در فرآیند پردازش و گزارش‌گری اطلاعات مالی، به نظر می‌رسد حرفه‌ی حسابرسی از ضریب نفوذ پایین‌تر در استفاده از فن‌آوری‌های نوین حسابداری برخوردار است.

◀ رحمت‌اله صادقیان:

به خاطر دارم که در خصوص بهره‌برداری از فن‌آوری اطلاعات برای ارائه‌ی خدمات تخصصی در دوره‌ی ششم تلاش کردیم تا به کمک شرکت همکاران سیستم نسبت به تأمین و رفع این نقیصه اقدام شود اگرچه در سال‌های قبل اقداماتی در سازمان حسابرسی و مؤسسه‌ی مفید راهبر و یا به‌طور مستقل در بعضی از مؤسسات بزرگ در این زمینه به‌عمل آمده است، لکن اقدامات جزیره‌ای تأمین‌کننده‌ی نیاز حسابرسان و مؤسسات بزرگ و صاحب‌کاران نیست و در این حوزه دارای

توسعه‌یافته در زمینه‌ی حسابرسی، گام را فراتر از این نهاده‌اند و استفاده از تکنولوژی‌های شناختی مبتنی بر هوش مصنوعی را در دست اقدام دارند.

جامعه‌ی حسابداران رسمی با درک این نیاز، اقداماتی متعددی را در این خصوص به انجام رسانده است. در جلسه بیست و هفتم شورای عالی ششم، بحث تدوین طرح کلان حسابرسی فن‌آوری اطلاعات مورد بررسی قرار گرفت. در این طرح، حسابرسی کامپیوتری در دو بخش (۱) کامپیوتری نمودن فرآیند حسابرسی و (۲) حسابرسی در محیط‌های مبتنی بر فرآیند اطلاعات، مورد توجه قرار گرفت. قطعاً با پی‌گیری و اجرای کامل این طرح، شاهد توسعه‌ی مناسبی در بهره‌گیری از فن‌آوری اطلاعات در امر حسابرسی خواهیم بود.

◀ سعید جمشیدی‌فرد:

البته در این خصوص اقدامات جامعه از اعضای شاغل را باید جدا کرد. جامعه خود در زمینه‌ی فن‌آوری اطلاعات در جهت اعمال نظارت حرفه‌ای و همچنین تأمین نیاز برخی نهادها مثل بانک‌ها، بورس، وزارت صمت، اتاق‌ها و سازمان امور مالیاتی اقدامات قابل قبولی انجام داده که کماکان در جریان است. با این حال این امر در ساختار تشکیلاتی جامعه و اعضا نیازمند بازنگری و استقرار و یکپارچگی است تا نیازهای سطوح مختلف ارکان و اعضا را به‌موقع و با کیفیت مناسب تأمین کند که در این زمینه سند راهبردی در حوزه‌ی فن‌آوری اطلاعات تدوین شده است. با تحولاتی که در صنعت، تجارت و کسب‌وکار در پیش است

برنامه‌ریزی و اجرای مناسب آموزش حرفه‌ای مستمر، از جمله انتظارات به حق اعضای جامعه است. آیا نظام‌نامه‌ی آموزش حرفه‌ای جامعه مبتنی بر نیازسنجی آموزش حرفه‌ای رده‌های مختلف حرفه‌ای و متناسب با انتظارات حرفه‌ای از آنان، همچنین آموزش مهارت‌های حرفه‌ای لازم برای حسابرسی صنایع خاص مانند بانک‌ها و مؤسسات اعتباری، شرکت‌های بیمه و کسب‌وکارهای مبتنی بر فن‌آوری‌های نوین تدوین شده است؟ همچنین آیا به نظر شما برنامه‌های آموزشی متناسب با موارد مستعد بهبود شناسایی شده ناشی از کنترل کیفیت، طراحی و اجرا شده است؟

◀ سید رحمت‌اله اکرمی:

پیشرفت فن‌آوری، جهانی‌شدن تجارت، افزایش تخصص، فراوانی مقررات و ماهیت پیچیده رویدادهای مالی کسب‌وکار موجب ایجاد فضایی پویا شده است که حسابداران رسمی را ملزم به حفظ یا بهبود مستمر شایستگی حرفه‌ای خود می‌کند. آموزش حرفه‌ای مستمر به منظور حفظ یا بهبود شایستگی حرفه‌ای و ارائه‌ی خدمات حرفه‌ای با کیفیت برای حسابداران رسمی، الزامی است. اهمیت آموزش حرفه‌ای به حدی است که برای مثال در برخی کشورها، مدرک حرفه‌ای برای یک دوره‌ی دو ساله معتبر است و از جمله الزامات تمدید و فعال نمودن آن، گذراندن ۸۰ ساعت آموزش طی این دو سال می‌باشد. همچنین، حداقل باید ۴۰ ساعت از مجموع ۸۰ ساعت آموزش، در زمینه‌ی موضوعات فنی باشد.

با این توضیح، برگزاری دوره‌ی آموزشی حسابداران رسمی، دوره‌ی آموزشی رده‌های حسابرسی مربوط به کارکنان حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی، برگزاری آزمون رتبه‌بندی کارکنان، دوره‌های آموزشی برگزار شده خارج از جامعه و دوره‌ی آمادگی آزمون حسابدار رسمی از جمله مواردی است که در شورای عالی مصوب شده و توسط مرکز آموزش حسابداران رسمی (ماحر) در حال اجرا است. البته با وجود اقدامات صورت گرفته در این بخش، به نظر بنده هنوز جامعه‌ی حسابداران رسمی کشور نیازمند تلاش بیش‌تری در این زمینه است و بایستی این موضوع را با جدیت بیش‌تری پیگیری کند.

ضعف اساسی هستیم. حتی تقبل کردیم کلیه‌ی هزینه‌های مربوط به تهیه‌ی نرم‌افزار از یک بنگاه بیرونی تأمین شود که به دلایلی میسر نگردید. اخیراً نیز با شرکت همکاران سیستم جلسه‌ای به‌منظور تحقق این موضوع تشکیل شد و امیدواریم بتوان این نیاز اساسی را تأمین کنیم.

خلاً مهمی در این زمینه وجود دارد. در شرایط کنونی باید تلاش کنیم این ضعف را از طریق همکاری با توانمندترین شرکت‌های نرم‌افزاری داخلی که در زمینه‌ی نرم‌افزارهای مالی تخصص دارند تأمین کنیم. البته، در طی سال‌های گذشته نیز اقدام گردید تا بتوانیم نسبت به خرید نرم‌افزار از مؤسسات بین‌المللی اقدام نمود که به دلیل شرایط تحریم میسر نگردید. لیکن تأمین این نیاز و افزایش ضریب نفوذ فن‌آوری‌های نوین از مبرم‌ترین ضرورت‌های امروز است.

مؤسسات بخش خصوصی به دلیل پایین بودن سطوح درآمد توانایی لازم را برای تأمین مالی ندارند و اقدامات مؤثر اجرایی باید از طریق جامعه با مشارکت مؤسسات حسابرسی بزرگ دولتی و وابسته به نهادهای عمومی و با استفاده از توانمندی‌های شرکت‌های نرم‌افزاری صورت پذیرد.

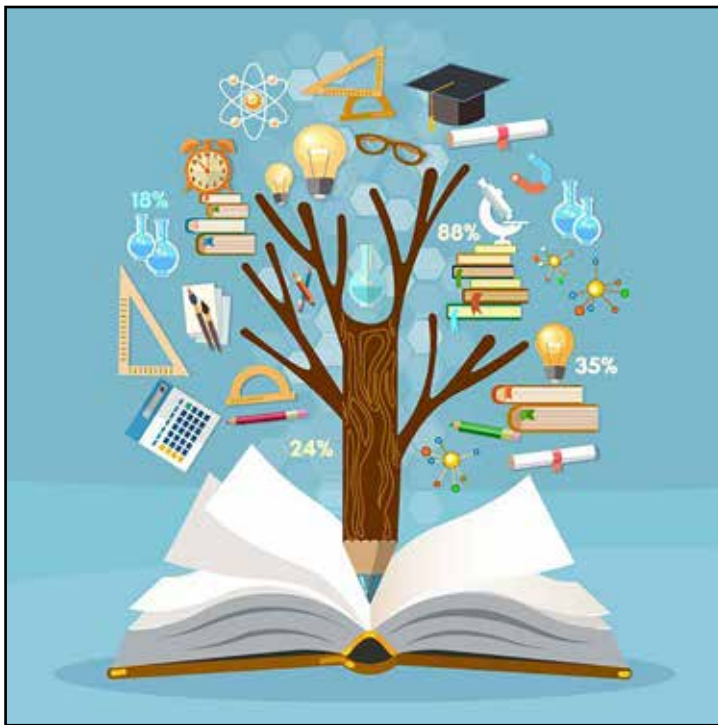
◀ هوشنگ نادریان:

توسعه‌ی بنگاه‌داری، پراکندگی جغرافیایی، ضرورت دسترسی به استفاده سریع و بر خط اطلاعات، موضوع گزارشگری مستمر (Continuous reporting) را در بنگاه‌ها به‌طور جدی اجتناب‌ناپذیر ساخته است و گزارشگری مستمر با توجه به اهمیت نقش اعتباردهی حرفه‌ی حسابرسی، حسابرسی مستمر (continuous audit) را ضروری ساخته است.

اقدامات جامعه‌ی حسابداران رسمی در زمینه‌ی استفاده از IT در حرفه‌ی حسابرسی تاکنون بیش‌تر جنبه‌ی شکلی داشته تا محتوایی. تشکیل کمیته‌ی IT هرچند اقدامی ضروری بوده لکن شاهد اثرات مشخصی در زمینه‌ی افزایش نفوذ IT در حرفه نمی‌باشیم. دستیابی به IT در حسابرسی مستلزم سرمایه‌گذاری جامعه و مؤسسات در این زمینه مهم است. توجه و جلب حمایت دولت به‌عنوان پشتیبان جهت تقویت این امر کاملاً ضروری است. مطالبه‌ی جدی‌تر استفاده از IT در نظارت‌های جامعه و بورس از مؤسسات و ارائه‌ی کمک‌های فنی در این زمینه قطعاً منجر به افزایش ضریب نفوذ IT در حرفه خواهد شد.

◀ عباس هشی:

با این حق‌الزحمه‌ی ناچیز و رقابت نابرابر سازمان حسابرسی و مفید راهبر با مؤسسات خصوصی ضرورت دارد جامعه کار طراحی و آموزش نرم‌افزاری در این خصوص را برای حسابداران رسمی شاغل فراهم نماید.

◀ سعید جمشیدی فرد:

موضوع آموزش مستمر حرفه‌ای از الزاماتی است که اجرایش مؤید برقرار بودن صلاحیت دانشی و مهارتی اعضاست. این موضوع اگر چه از ابتدا همواره مد نظر ارکان جامعه بوده است اما از اوایل دهه‌ی دوم فعالیت جامعه با تدوین آیین‌نامه‌ی مربوط لازم‌الاجرا و جدی‌تر شد. با این حال دیدگاه‌های متفاوت و موانع فکری در ابتدای راه برای برنامه‌ریزی و اجرا خصوصاً از سوی برخی پیش‌کسوتان، اعضای غیرشاغل و مدیران جامعه وجود داشت. علاوه بر این، تنوع طرق ورود اعضا به جامعه از جمله موانع برنامه‌ریزی بوده است. به‌نظر من در حوزه‌ی توسعه‌ی آموزش حرفه‌ای اقدامات مقطعی خوبی صورت گرفته ولی این کار نظام‌مند و مبتنی بر نیاز و مشارکت جدی نبوده است. حتی باید اعتراف کرد که بخشی از ایرادات به کیفیت کار اعضای شاغل متوجه ارکان جامعه است نه صرفاً عضوی که اطلاعات و دانش به‌روزی ندارد. در همین راستا تأمین نیاز تحقیقات کاربردی در جهت پاسخگویی تخصصی به اعضا و تولید محصولات فکری کارگروه‌ها نیز خلاء بزرگی بوده است. چنین نقایصی موجب گردید که در سال گذشته تأسیس مرکز آموزش و تحقیقات به تصویب شورا رسیده و امیدوارم با این اقدام زیر بنایی وضعیت آموزش و تحقیقات بهبود یابد.

◀ مصطفی جهانبانی:

بخش آموزش جامعه از اثر بخش‌ترین فعالیت‌های جامعه در سنوات اخیر بوده و خدمات قابل توجهی را به اعضای جامعه‌ی حسابداران ارائه کرده است. بدیهی است تدوین برنامه‌ی آموزشی متناسب با نتایج کنترل کیفیت جامعه و نیاز سنجی آموزشی، باعث ارتقای خدمات حرفه‌ای اعضا خواهد شد.

◀ رحمت‌اله صادقیان:

اقدام برای توسعه و تعمیق خدمات آموزش حرفه‌ای با توجه به اهداف استراتژیکی جامعه و نیازهای مؤسسات از همان بدو امر فعالیت جامعه موردتوجه قرار داشته است. در تمامی شوراهای منتخب نیز بر این موضوع توجه شده و برای آن برنامه‌ریزی‌های لازم صورت گرفته است. اختصاص بخشی از درآمد جامعه به‌منظور امور آموزش اعضا در این راستا بوده است. خوشبختانه به‌ویژه در چند سال اخیر حوزه‌ی آموزش جامعه بسیار فعال بوده و عمده‌ی دوره‌های آموزشی نیز بر اساس نیازسنجی محیطی داخلی و بیرونی صورت پذیرفته است. همچنین تعامل خوبی هم بین آموزش جامعه با سایر مراکز آموزش حرفه‌ای وجود داشته و به سبب این تعامل هم‌افزایی مناسبی نیز ایجاد شده است. در مجموع، بخش آموزشی جامعه از تأثیرگذارترین حوزه‌های فعالیت جامعه در سنوات اخیر بوده و خدمات مطلوبی به اعضا ارائه کرده است

و ارائه‌ی این خدمات آموزشی خوشبختانه به روال خوبی ادامه دارد.

◀ هوشنگ نادریان:

آموزش‌های ارائه شده به حساب‌رسان توسط جامعه عمدتاً بر محورهای استانداردهای عمومی و قوانین و مقررات بوده و مهارت‌های حرفه‌ای برای صنایع خاص و کسب و کارهای مبتنی بر فن‌آوری‌های نوین (مانند استارت‌آپ‌ها و مؤسسات دانش بنیان) کمتر مورد توجه قرار گرفته است. به‌شرح مورد سوال ۲ یکی از ضرورت‌های حرفه، تسلط حساب‌رسان بر IT است که در این زمینه نیز شاهد اقدامات جدی و محتوایی نیستیم. از دیگر عقب افتادگی‌های مهم حرفه عدم تسلط حساب‌رسان بر حسابرسی بر مبنای مدل ریسک می‌باشد که علی‌رغم تهیه‌ی دستورالعمل‌هایی در این زمینه، بررسی‌های کنترل کیفیت نشان می‌دهد که این امر در حرفه بسیار مهجور است. بهینه‌ی کاوی در جهت شناسایی فن‌آوری‌ها، برنامه‌ریزی آموزشی بر مبنای فاصله بین شرایط موجود براساس نتایج کنترل کیفیت و شرایط مطلوب، مطالبه کیفیت مطلوب مبتنی بر فن‌آوری‌های نوین و توجه به نیازهای خاص مانند صنایع خاص در کسب و کارهای نوین، هماهنگی با دانشگاه‌ها جهت تأمین دانش لازم به ویژه در زمینه‌ی استانداردهای حسابداری و به روزآوری آن، تمرکز بر جذب دانشجویان حسابداری از رشته‌ی ریاضی، می‌تواند در بهبود شرایط حرفه مؤثر باشد.

عباس هشی:

برنامه‌های اجرا شده، تا حدود زیادی مؤثر و یاری‌رسان بوده است. اخیراً برای حسابرسی بیمه، تدارک آزمون تخصصی حضور در زیرمجموعه‌ی بیمه‌ی مرکزی و دوره‌ی آموزش و صدور گواهینامه صرفاً برای «حسابرسی ویژه» انجام شده است. برای بانک‌ها نیز می‌تواند این کار انجام شود.

۴

کیفیت حسابرسی

ارتقای کیفیت خدمات حسابرسی، از جمله شاخص‌های کلیدی میزان تحقق دستیابی به اهداف حوزه‌ی نظارت حرفه‌ای جامعه است. آیا نتایج ارزیابی‌های جامعه از کنترل کیفیت کار و وضعیت مؤسسات طی ۲۰ سال اخیر، بیانگر اثربخشی حوزه‌ی امور نظارت حرفه‌ای جامعه در این خصوص، از جمله افزایش نسبی کیفیت حسابرسی بوده است؟

سید رحمت‌اله اکرمی:

به اعتقاد فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC)، تضمین رعایت استانداردهای اخلاقی، فنی و حرفه‌ای از جمله مهم‌ترین دلایل وجود مقررات برای اطمینان از کیفیت مناسب خدمات حرفه‌ی حسابرسی است. طبق اساسنامه‌ی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، جامعه بر کار حرفه‌ای حسابداران رسمی و مؤسسات حسابرسی، نظارت مستمر دارد. این نظارت سالانه مستلزم مراجعه‌ی حضوری گروه بررسی‌کننده، کنترل وضعیت و کیفیت کار مؤسسات حسابرسی، تکمیل پرسش‌نامه‌های مربوط، بررسی آن‌ها در کارگروه کنترل کیفیت و در نهایت، تصویب و اعلام امتیازها در ۴ گروه الف، ب، ج و د به مؤسسات در پایگاه اطلاع‌رسانی جامعه است.

خوشبختانه تمامی این موارد توسط جامعه طی سال‌های فعالیت آن و با وجود محدودیت‌ها، پیگیری شده و اثر آن بر افزایش نسبی کیفیت خدمات حسابرسی مشهود است. هرچند، با وجود اقدامات صورت گرفته در زمینه‌ی نظارت حرفه‌ای و مجازات‌های پیش‌بینی شده، در چارچوب فعلی جامعه برخی کاستی‌ها از جمله عدم صدور گزارش رسمی نسبت به کنترل کیفیت و بررسی رفع موارد عدم کارایی توسط مؤسسات وجود دارد. به عبارت دیگر، با وجود کنترل‌های صورت گرفته، جزئیات آن به صورت عمومی منتشر نمی‌شود و پیگیری مؤثری برای رفع مشکلات کیفی توسط جامعه‌ی حسابداران رسمی صورت نمی‌گیرد.

سعید جمشیدی‌فرد:

موضوع کیفیت خدمات حسابرسی زنجیره‌ای است که از قبل از زمان صدور کارت عضویت اعضا شروع می‌شود. بنابراین، فرآیند کیفیت خدمات حسابرسی را از کیفیت تحصیلات دانشگاهی، سابقه‌ی کار، صلاحیت‌های عمومی و نهایتاً نحوه و کیفیت پذیرش شامل آزمون‌های حسابداران رسمی آغاز می‌شود که مسئولیت احراز این موارد به عهده‌ی هیأت تشخیص صلاحیت حسابداران رسمی است و جامعه در این چرخه نقشی ندارد. در این مرحله از ابتدا استثنای معافیت‌هایی برقرار شد که در عمل سطوح نابرابری از کیفیت دانشی تجربی و سوابق کاری حائز عنوان حسابداران رسمی شدیم که به تبع آن این تفاوت‌ها تأثیر خود را پس از اشتغال به کار حرفه‌ای گذاشته است. با این حال جامعه تلاش قابل توجهی طی دو دهه‌ی گذشته در امر نظارت حرفه‌ای، کنترل کیفیت کار و وضعیت مؤسسات صورت داده است. اگر چه نقایص و ایراداتی در خصوص کیفیت کارها مطرح و وجود احکام انضباطی شاهی بر این نقیصه است ولیکن این موضوع را در ظرف عمومی اقتصاد و محیط کسب‌وکار باید تحلیل و قضاوت کرد.

به نظر من جامعه به طور نسبی در این امر موفق بوده است. اما این که بگوییم کامل بوده، خیر، جای کار زیاد داریم. در این خصوص متغیرهای متعددی در زنجیره‌ی کیفیت خدمات حسابرسی شامل عوامل خارج از امکان کنترل توسط شاغلین و همچنین جامعه از یک سو و محیط تحت حسابرسی و نقش مالکان و مدیران در انحراف زنجیره شفافیت از سوی دیگر نقش دارند که بر کیفیت محصولات حرفه‌ای اثر می‌گذارد. با این حال در بخش نظارت جامعه بر کیفیت خدمات حرفه‌ای، اشکالات ساختار نظارتی، مدیریتی و سیاست‌گذاری و به‌طور کل تعامل عملیاتی و همچنین چارچوب مقرراتی ارکان جامعه از جهات تداخل، تزامن و تأثر از یک سو و تأثیر مستقیم نیروی انسانی در تشخیص و تعیین کیفیت از سوی دیگر نیازمند بررسی مجدد و بازنگری است. راه‌حل بهبود این بخش از نقائص مستلزم اصلاح مقررات داخلی و فراتر از سطح جامعه، تأمین بودجه و جایگزینی نظارت و کنترل انسانی با نظام کنترلی مبتنی بر فن‌آوری اطلاعات و سیستم‌های نظارتی چند لایه و مستقل است.

مصطفی جهانبانی:

اساس تداوم خدمات و تأمین نظر ذی‌نفعان استفاده از اطلاعات مالی، کیفیت خدمات حرفه‌ای است. جامعه‌ی حسابداران رسمی در طول عمر فعالیت خود همواره بر ارتقای کیفیت خدمات اعضا تأکید داشته است. کنترل کیفیت خدمات

اعضا در ساختار قانونی جامعه گنجانده شده و جزء وظایف ذاتی جامعه نیز می‌باشد. هرچند بازنگری و تحول در شیوه‌ها و روش‌های اجرایی آن، بعد از گذشت چند دوره از فعالیت‌های جامعه، ضروری به نظر می‌رسد. لکن ارتقای متوسط رتبه‌ی مؤسسات حسابرسی و انسجام در ارائه‌ی کیفی خدمات توسط اعضا، حاصل پرداختن جدی به این مقوله بوده است.

◀ رحمت‌اله صادقیان:

مسأله‌ی ارتقای کیفیت ارائه‌ی خدمات حسابرسی در تمامی حیات بیست‌ساله‌ی جامعه همواره مورد توجه ادوار شورا بلکه علاوه بر آن سایر ارکان جامعه بوده است. بیش‌ترین هزینه‌های عملیاتی جامعه نیز در همین راستا است. در سند راهبردی جامعه نیز بهبود و تقویت مستمر کیفیت خدمات حرفه‌ای به‌عنوان یکی از ۱۰ هدف راهبردی مورد توجه بوده است. در این زمینه میان ارکان جامعه اتفاق نظر وجود دارد که توجه به پاسخ‌گویی مطلوب در تأمین نیاز ذی‌نفعان برای دریافت اطلاعات مالی قابل‌اتکا و اطمینان‌بخش مهم‌ترین تأکیدی است که باید آویزه‌ی گوش فعالان حرفه‌ای باشد. چراکه در نهایت تداوم ارائه‌ی خدمات و فعالیت‌های حرفه‌ای مستلزم کیفیت مناسب خدمات ارائه شده است.

کنترل کیفیت خدمت‌رسانی اعضای جامعه و مؤسسات حسابرسی از اصلی‌ترین وظایف ستاد اجرایی جامعه است و در ساختار جامعه نیز این بخش لحاظ شده است. در عین حال، با توجه به گذشت زمان و توسعه‌ی فعالیت مؤسسات، بازنگری در روش‌های کنترل کیفیت، تعمیق نگاه و اصلاح روش‌ها ضرورت دارد و در این زمینه این نیاز وجود دارد که یک برنامه‌ی عملیاتی در راستای استراتژی و سند راهبردی با شاخص‌های کمی و قابل اندازه‌گیری تدوین شود و در ساختار جامعه مورد ارزیابی قرار گیرد و ارزیابی مؤسسات نیز با این نگرش سیستمی جدید صورت پذیرد.

◀ هوشنگ نادریان:

در شرایطی که جامعه شروع به کارکرد بخش عمده‌ای (حدود ۸۰ درصد) از بازار حرفه در دست سازمان حسابرسی بود و مؤسسات کمی بابنیه اندک در بخش خصوصی فعالیت می‌نمودند. طبیعتاً به دلیل نبود نهاد ناظر بر حرفه، شرایط از نظر کیفیت مناسب ارزیابی نمی‌شد. پس از تشکیل جامعه‌ی حسابداران رسمی، به تدریج تعداد مؤسسات افزایش و توان نیروی انسانی آن‌ها تقویت شده به نحوی که پس از دو دهه عملاً حدود ۲۰ درصد کار حرفه در دست سازمان حسابرسی باقی مانده است. در ابتدای کار نتایج کنترل کیفیت جامعه شرایط مناسبی را نشان نمی‌داد. اما به تدریج حضور جامعه و اعمال نظارت‌های آن تاحدودی سطح کیفیت را بالا برد و

با حضور سازمان بورس و نظارت جدی‌تر آن‌ها بر مؤسسات معتمد در سطح شرکت‌های بورسی نیز این بهبود کیفیت محسوس‌تر شد. لکن به دلایل موارد پیش گفته در مورد عقب ماندگی تکنولوژی و ضعف ساختاری حرفه نمی‌توان وضعیت کیفیت کار اعضای جامعه را در سطح مطلوب ارزیابی کرد.

◀ عباس هشی:

به‌طور قطع فعالیت کارگروه‌های جامعه منجر به افزایش قابل توجه کیفیت حسابرسی شده است. مشکل ما ریشه‌ای است و نداشتن تجربه‌ی مؤسسه‌داری و مسئولیت تضامینی از جمله «مؤسسات جزیره‌ای»، ناچیز بودن درآمد حسابرسی، حضور رقابت نابرابر سازمان‌های دولتی و حاکمیتی حسابرسی (آن‌هم با شرایط موجود که «پیگیر سلب خودانتظامی جامعه و استقلال کار از حسابران» هستند) و البته عملکرد برخی همکاران که کار حسابران دیگر را در هوا شکار می‌کنند از جمله در شرایطی که مدیریت شرکت به علت خودداری حسابرسی از تغییر بند شرط حسابررس مزبور در سال بعد را به بهانه‌های مختلف را از محل کار اخراج کرده‌اند.

سند راهبردی

در نشست دوازدهم آبان‌ماه ۱۳۸۹ سند راهبردی جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران به تصویب شورای عالی جامعه رسیده است. طبق چشم‌انداز سند مزبور، مقرر بود که جامعه‌ی حسابداران رسمی در یک افق ۱۰ ساله به سطح جوامع حرفه‌ای در کشورهای پیشرفته برسد، از آن تاریخ تاکنون بیش از ۱۰ سال سپری شده است. چنانچه فرض کنیم دستیابی حداکثری به اهداف ۱۰گانه راهبردی جامعه، می‌تواند شاخصی برای ارزیابی میزان تحقق راهبردهای جامعه باشد، ارزیابی کلی شما از میزان تحقق اهداف راهبردی جامعه چیست؟ جامعه برای تحقق اهداف یاد شده، با کدام موانع و چالش‌ها مواجه بوده است؟ برای سرعت‌بخشی به تحقق اهداف مزبور چه اقداماتی باید انجام گردد؟

◀ سید رحمت‌اله اکرمی:

با وجود این‌که معتقدم چشم‌انداز سند راهبردی جامعه با در نظر گرفتن شرایط محیطی و امکانات و زیرساخت‌های موجود کشور تدوین نشده، بایستی عرض کنم، جامعه در اجرای

بسیاری از برنامه‌های عملیاتی این سند موفق بوده است. برای نمونه، درج روز حسابدار در تقویم رسمی کشور که با همکاری خزانه‌داری کل کشور صورت گرفت، یکی از اهداف راهبردی محسوب می‌گردد و آرزوی اکثر حسابداران کشور بود که قطعاً در شناساندن خدمات حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی به جامعه و ارتقای جایگاه آن‌ها مؤثر خواهد بود. در سایر برنامه‌ها نظیر ساماندهی مناسب فعالیت‌های حسابداران رسمی یا برقراری ارتباط با نهادهای داخلی و خارجی نیز اقدامات خوبی صورت گرفته و در حال پیگیری است. واضح است که برنامه‌ریزی واقع‌بینانه با در نظر گرفتن شرایط محیطی کشور و استفاده از تجربیات سایر کشورها در توسعه حرفه، می‌تواند موانع را برطرف و سرعت دستیابی به اهداف را تسریع نماید.

◀ سعید جمشیدی فرد:

در دوره‌ی چهارم شورای عالی برای اولین بار تلاش شد تا در کنار سند مقرراتی از ماده واحد و اساسنامه تا آیین‌نامه‌ها و ضوابط جامعه، اهداف قانون‌گذار بر اساس ادبیات علمی مدیریتی و سیاست‌گذاری به عنوان سند راهبردی تدوین شود. سند مزبور حاصل مشارکت حداکثری اعضای شورا و هیأت‌مدیره با در نظر گرفتن الگوهای موجود چشم‌انداز، مأموریت‌ها و اهداف بلندمدت و سپس برنامه‌های اجرایی را تعیین کرد. طبیعی است که در این اولین کار، فرض ثبات محیط زمان تدوین و متغیرهای مورد توجه در تهیه‌ی سند تأثیر داشته است. بر این اساس هر یک از اعضای شورا رابط سیاست‌گذاری برای هر یک از ده هدف مصوب شدند. با این حال در زمانی کم‌تر از یک‌سال یک‌باره و بدون اخذ نظر شورا، اساسنامه‌ی جامعه تغییراتی جامع یافت و در هیأت دولت به تصویب رسید. این اولین شوک وارده به سند راهبردی و سیاست‌گذار جامعه بود. با توجه اساسنامه‌ی جدید حیطه‌ی اختیارات مراجع دولتی در امور مختلف جامعه افزایش یافت و به‌طور معکوس خصوصاً شورا با محدودیت زیادی برای ایفای وظایف مقرراتی و مورد پیش‌بینی در سند راهبردی شد. در چنین شرایطی رسیدن جامعه به سطح جوامع حرفه‌ای در کشورهای پیشرفته بیش‌تر به یک آرزو می‌ماند.

با این حال، اگر چه سند راهبردی همواره مورد توجه بوده است ولیکن آن‌گونه که در دوره‌ی چهارم به این سند اهمیت داده شد، در دوره‌های دیگر چنان نشد و تنظیم نبودن ارکان جامعه و بعضاً تشقت در ترکیب اعضای شورا و به تبع آن درگیری هیأت‌مدیره با امور جاری و همچنین بی‌اعتنایی به هویت قانونی جامعه توسط دولت و عدم پشتیبانی مقامات ذی‌ربط آن‌گونه که انتظار می‌رفت، سند راهبردی را از اولویت سیاست‌گذاری دور کرد. با توجه به وضعیتی که تشریح شد، معیارهای دقیقی

برای سنجش تحقق اهداف راهبردی نمی‌توان ارائه داد اما در مجموع پس از گذشت ده سال از سند راهبردی مصوب ۱۳۸۹ با وجود فاصله از اهداف مقرر، این‌که در شرایطی که استقلال و حتی بقای برخی نهادهای غیردولتی مستقل مورد تردید و تهدید است، با سه برابر شدن اعضا، تشکیل بالغ بر ۲۵۰ مؤسسه، درآمد دوازده هزار میلیاردی، نقش مثبت و تأثیرگذار در شفافیت اقتصادی و اطمینان‌بخشی اطلاعات مالی، انکای مراجع مختلف به سامانه‌های اطلاعاتی جامعه و شناخته‌تر شدن حرفه‌ی حسابداری و حسابرسی نسبت به گذشته، عملکرد جامعه‌ی حسابداران رسمی قابل قبول و احترام‌برانگیز است.

حال با امید به بهبود روابط با دولت جدید و اقداماتی که طی دو ماه گذشته توسط هیأت‌مدیره برای تدوین سند راهبردی جدید صورت گرفته است، سند راهبردی با در نظر گرفتن آموزه‌ها و تجربیات دهه گذشته و نظرات صاحب‌نظران در دستور جلسه شورا قرار گرفته است.

◀ مصطفی جهانبانی:

سند راهبردی جامعه در دوره عضویت من در شورای عالی و به‌عنوان رییس شورا به تصویب رسید. در پی تصویب سند راهبردی، کارگروه‌های ده‌گانه تحقق محوره‌های فوق تشکیل و هریک از اعضای شورای عالی دوره چهارسال نیز مسئولیت هماهنگی و پیگیری‌های روند تحقق موضوع را عهده‌دار شدند. علی‌رغم وجود محدودیت‌های جدی و سیاست‌های متفاوت

حاکم بر بخش اقتصادی کشور در سال‌های اخیر و عدم ارزیابی مستقل موضوع، در حد اطلاعات در دسترس جامعه روند مناسبی را در تحقق محورهای مزبور طی نموده است. همچنین طبق اطلاع، جامعه‌ی حسابداران در سال جاری به بازنگری سند مزبور اهتمام ورزیده است.

«رحمت‌اله صادقیان:

در شوراهای عالی چهارم تا هفتم سند راهبردی در مباحث شورا همواره مورد توجه قرار داشته است و برای پایش میزان تحقق اهداف تعیین‌شده برنامه‌های عملیاتی میان‌مدت تدوین شده بود. هریک از اعضای شورا نیز مسئولیت یکی از برنامه‌ها را به‌عهده گرفته بود و در این زمینه اقدامات خوبی انجام شد. پاره‌ای اهداف با شاخص‌هایی مطلوب تحقق یافته و پاره‌ای نیز باید در بازنگری سند راهبردی بار دیگر مورد توجه قرار گیرند. به طور کلی، در تدوین یک برنامه برای یک دوره قرار نیست تمامی استراتژی‌های راهبردی تعریف شود و انتظار داشت تمامی راهبردها تحقق یابد، بلکه باید متناسب با طول دوره و میزان مساعد و نامساعد بودن عوامل محیطی و میزان اثرگذاری متغیرهای برون‌زایی که خارج از اراده‌ی ما عمل می‌کند، به بررسی میزان تحقق اهداف پرداخت و با تدوین گزارش وضع موجود و شناسایی وضع مطلوب، با تحلیلی واقع‌بینانه برنامه‌ریزی‌های مناسب با هدف پر کردن شکاف پدیدآمده و تحقق وضع مطلوب اقدام‌های مقتضی را انجام داد. همان‌گونه که توضیح داده شد، در حوزه‌ی آموزش اقدام‌های بسیار خوبی صورت گرفته است. چالش‌های مربوط به توسعه‌ی بازار کسب‌وکار با محدودیت‌های اساسنامه‌ای مواجه شده است. همچنین برخی چالش‌های بازار سرمایه، بازار پول، و فن‌آوری‌های نوین کماکان به قوت خود باقی است. اگرچه این چالش‌ها کاهش یافته لیکن محدودیت‌ها همچنان مانع سرعت‌بخشیدن در انجام امور هستند. همچنین در زمینه‌ی ارتباط مستمر با تشکلهای حرفه‌ای بین‌المللی نیز می‌دانیم که این امر به دلیل محدودیت‌ها میسر نشده است.

در مجموع، سند راهبردی با توجه به موارد یادشده نیاز به بازنگری دارد و امید است شورای کنونی با استفاده از نظرات صاحب‌نظران و طرح موضوع در شورای ادوار و استفاده از نظرات اعضا به این اقدام دست بزنند. در این زمینه پیشنهاد می‌کنم با توجه به تغییرات محیطی، به تدوین برنامه‌های میان‌مدت ۳ تا ۵ ساله اقدام شود و همه‌ی ارکان جامعه در تحقق اهداف تعیین شده و چشم‌انداز پیش رو کمک کنند.

«هوشنگ نادریان:

در مورد تحقق اهداف ۱۰ گانه باید گفت:
در هدف اول «توسعه‌ی فرهنگ حسابداری، حسابخواهی

و خدمات اعتبار بخشی»، اقداماتی از ابتدای فعالیت جامعه به عمل آمده ولی با وضع مطلوب که ایجاد زیرساخت‌های ضروری، شناساندن حرفه، ارتباط با محیط‌های علمی و ارکان سیاست‌گذاری و ترویج آگاهی‌های عمومی و تقویت جامعه است فاصله قابل توجه داریم و کار زیادی باید انجام شود.

در هدف دوم «ساماندهی و گسترش تشکیلات حسابداران رسمی»، جهت ساماندهی اولیه، اقداماتی به‌عمل آمده اما در مورد ایجاد زمینه‌ی مناسب برای رشد مؤسسات حرفه‌ای کارآمد و سازماندهی فعالیت‌ها و تنظیم ضوابط جهت ارائه‌ی خدمات اعضا به صورت منسجم و تنظیم امور و روابط بین شرکا، هنوز مشکلات جدی داریم.

در مورد هدف ۳ «گسترش بازار و تنوع خدمات حرفه‌ای»، بازار اعضای جامعه نسبت به ابتدای تاسیس جامعه رشد کمی جدی داشته هرچند در صورت به فعل درآمدن کلیه‌ی ظرفیت‌ها می‌توانست چند برابر این باشد. در زمینه‌ی تنوع بخشی به خدمات حرفه‌ای موفق نبوده ایم و هنوز بر خلاف اکثر مؤسسات حسابرسی دنیا، بخش عمده یا تمامی درآمد مؤسسات محدود به خدمات حسابرسی مستقل و بازرسی قانونی است که این امر ناشی از عدم شناساندن ظرفیت‌های حرفه در ارائه‌ی خدمات متنوع و عدم کسب دانش و مهارت‌های لازم توسط حساب‌برسان برای این امر می‌باشد.

در مورد هدف چهارم «بهبود و تقویت مستمر کیفیت خدمات حرفه‌ای»، همان‌طور که در سوال ۳ پاسخ داده شد بهبود کیفیت از نیازهای اساسی حرفه است و اقدامات انجام شده تاکنون در زمینه رفع عقب افتادگی تکنولوژیکی حرفه موفق نبوده و فاصله عمده‌ای با دنیای پیشرفته پیدا کرده ایم. انجام حسابرسی بر مبنای مدل ریسک، استفاده از IT در حسابرسی و نزدیکتر شدن به استانداردهای بین‌المللی و مطالبه کیفیت مطلوب از طرف جامعه و سایر نهادهای نظارتی می‌تواند موجب بهبود کیفیت خدمات حرفه شود.

در مورد هدف ۵ «ارتقاء نظارت بر عملکرد اعضا و کنترل کیفیت خدمات حرفه‌ای»، قطعاً نسبت به سال‌های اول ایجاد جامعه همان‌طور که در سوال قبل پاسخ داده شد، پیشرفت کرده‌ایم لکن هنوز با نظارت محتوایی بر جنبه‌های مختلف حسابرسی فاصله معناداری داریم. ضمن آن‌که تعدد مراکز نظارتی و فقدان معیارهای ناهم‌آهنگ نظارتی، بازنگری روش‌های کنترل کیفیت در جهت مطالبه کیفیت مطلوب خدمات حرفه‌ای و ایجاد ضمانت اجرایی جهت آن را الزامی می‌سازد.

در مورد هدف ۶ «ارتقای اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی»، چون مرجع استانداردگذاری متفاوت از جامعه است، لذا مشارکت فعال‌تر در زمینه‌ی تدوین اصول و ضوابط حرفه، تقویت مرکز تحقیقاتی جامعه، تقویت نظام پرسش و

نهاد ناظر بر حرفه‌ی حسابرسی

۴

طی سال‌های اخیر وزارت امور اقتصادی و دارایی و مجلس شورای اسلامی، به دنبال تأسیس نهاد ناظر بر ارائه‌ی خدمات حسابرسی بوده‌اند. با توجه به حضور جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران به‌عنوان نهاد قانونی ذی‌ربط که مسئولیت اصلی نظارت بر کیفیت خدمات حسابرسی ارائه شده توسط اعضای خود را بر عهده دارد، چه توجیهاتی برای لزوم تأسیس نهاد مزبور به مراجع ذی‌ربط ارائه شده است؟ نظر شما در خصوص مزایا و مخاطرات تأسیس نهاد ناظر و آینده جامعه بعد از نهاد ناظر چیست؟

◀ سید رحمت‌اله اکرمی:

انتظام‌بخشی به حرفه‌ی حسابرسی ممکن است به‌صورت خودانتظامی (Self-regulation) به‌وسیله‌ی حرفه، خودانتظامی تحت نظارت عمومی به همراه پاسخگویی (Self-regulation with public oversight and accountability) و انتظام‌بخشی خارج از حرفه (External regulation) باشد. آشنایی با بازار فعالیت حرفه و دستیابی ساده‌تر به اطلاعات مربوط به آن، از مهم‌ترین نقاط قوت خودانتظامی توسط حرفه است. این موضوع، در خودانتظامی تحت نظارت عمومی از طریق ادای مسئولیت پاسخگویی و انجام فعالیت‌های نظارتی بیش‌تر تکمیل و تقویت می‌شود. مستقل بودن از حرفه نیز مهم‌ترین جنبه مثبت نهاد نظارتی خارج از حرفه است. نقش دولت در فرآیند انتظام‌بخشی، کسب اطمینان از دستیابی به اهداف حرفه به منظور حفظ منافع عمومی است.

در سال‌های نه‌چندان دور، در بسیاری از کشورهای دنیا اکثر مسئولیت‌های مرتبط با انتظام‌بخشی به حرفه واگذار شده بود؛ به‌طوری که این فرآیند به خودانتظامی نزدیک‌تر بود. با وجود این، به علت عدم اعتماد به خودانتظامی در حسابرسی به‌عنوان یک سازوکار مؤثر انتظام‌بخشی، در بسیاری از این کشورها نظام‌های انتظام‌بخش از طریق تأسیس هیأت‌های مختلف عالی انتظام‌بخش^۱ و افزایش نظارت عمومی تقویت شده‌اند، به‌طوری که این فرآیند از خودانتظامی فاصله گرفت. در حقیقت، تأسیس هیأت‌های مختلف عالی انتظام‌بخش در کشورهای مختلف (همچون هیأت گزارشگری خارجی^۲

پاسخ، زمینه‌هایی است که می‌تواند به بهبود شرایط کمک کند.

در مورد هدف ۷ «تقویت همکاری و تعامل با نهادها و مراجع ذی‌ربط»، نقص‌های جدی در زمینه مشارکت و تعامل با نهادهای مقنن، نهادهای نظارتی (مانند بورس)، متولی امور اقتصادی کشور و سایر ذی‌نفعان وجود دارد که می‌بایستی رفع شود.

در مورد هدف ۸ «حمایت از حقوق حرفه‌ای و منافع مادی و معنوی اعضا»، توفیق محتوایی در تحقق هدف، همکاری و تعامل با نهادهای ذی‌ربط است که تقویت آن بر حمایت از حقوق اعضا اثرگذار است. در زمینه رقابت سالم و تامین استقلال حرفه‌ای اعضا، به دلیل کوچک بودن مؤسسات وضعف نظارت، مشکلات جدی و لطمه زنده‌ای داریم و در افزایش میزان جلب مشارکت اعضای جامعه در زمینه‌های مختلف هم توفیق زیادی نداشته‌ایم.

در مورد هدف ۹ «ارتباط مستمر با تشکل‌های حرفه‌ای داخلی و بین‌المللی»، در بخش داخلی شاهد ارتباط گسترده با مجامع حرفه‌ای نیستیم و بیش‌تر رقابت احساس می‌شود تا تعامل، در صحنه‌های بین‌المللی نیز بخشی از عدم توفیق‌ها را می‌توان منتسب به تحریم‌ها دانست که در صورت رفع آن امکان ارتباط بیش‌تر وجود خواهد داشت. در زمینه تبادل تجربیات و انجام تحقیقات مشترک شاهد کار خاصی نیستیم ضمن آن‌که در زمینه‌ی فتح بازارهای کشورهای اطراف و به‌ویژه هم‌زبان‌ها اقداماتی را شاهد نبوده‌ایم.

در مورد هدف ۱۰ «تقویت ساختارها و نظام‌های داخلی جامعه»، اقدامات اولیه انجام شده لکن پاسخگویی به اشکالات و ضعف‌ها و تهدیدها، ساختار منعطف و توانمندتری را می‌طلبد و لذا بازنگری مستمر ساختارها و ضوابط و مقررات و استفاده از فن‌آوری‌های نوین می‌تواند زمینه بهبود ساختارها و نظام‌ها را فراهم نماید.

◀ عباس هشی:

سند راهبردی خیال خام است. زیرا اساسنامه‌ی کنونی دست‌اعضای شورای عالی را بسته است. همه‌ی تغییرات در اساسنامه در دست وزارت دارایی است. تلاش چندساله‌ی تغییر استاندارد را با یک جمله‌ی ساده هوا کرده‌اند. یکبار بلکه حداقل دو سه بار شورای عالی چهارم با ترکیب اکثریت حسابدار رسمی شاغل (مجریان واقعی قانون ماده واحده) و حضور حداقلی از غیرشاغلین پایبند به قانون ماده واحده تا حدودی توانستند تصمیمات مغایر با قانون را به تأخیر بیندازند و البته هزینه‌ی این تقابل را در هم پذیرفتند؛ از جمله تعلیق تذکر با درج در پرونده برای رئیس و دبیرکل وقت را پذیرفتند. این روند اما در شوراهای بعد ادامه نیافت.

1. Super regulatory bodies
2. External Reporting Board

(XRB) در نیوزیلند، شورای گزارشگری مالی^۳ (FRC) در انگلستان، هیأت نظارت بر حسابداری شرکت‌های سهامی عام^۴ (PCAOB) در آمریکا، هیأت نظارت بر حسابداری و حسابداران رسمی^۵ (CPAAOB) در ژاپن، کمیسیون ناظر بر حسابرسان^۶ (AOC) در آلمان، هیأت حسابداری عمومی^۷ (CPAB) در کانادا، کمیسیون سرمایه‌گذاری و اوراق بهادار^۸ (ASIC) در استرالیا) به‌منظور نظارت بر حسابرسان، حاکی از آن است که اعتماد عمومی به حسابرسان و خودانتظامی به‌طور قابل ملاحظه‌ای کاهش یافته است. دلیل این ادعا آن است که تمامی این هیأت‌ها برای مطرح کردن قواعد خاص برای حسابداری و وضع شرایط ارائه‌ی مجوز به حسابرسان قدرت عالی دارند و می‌توانند نظارت سالانه بر مؤسسات حسابداری اعمال کنند. همچنین، به هیأت‌های مذکور این قدرت داده شده است که در صورت تخلف یا عدم کاربرد صحیح استانداردهای حرفه‌ای برای حسابداری توسط مؤسسات حسابداری، بهترین اقدام انضباطی را در مورد آن‌ها اعمال کنند.

بنابراین، به‌طور خلاصه می‌توان گفت که با مشخص شدن نارسایی‌های خودانتظامی (از جمله رسوایی‌های بزرگ مالی ابتدای قرن بیست و یکم) و به دنبال آن افزایش انتظارات نسبت به کیفیت حسابداری و کاهش اعتماد عمومی به حرفه، در بسیاری از کشورها قوانینی برای خارج کردن انتظام‌بخشی به حرفه‌ی حسابداری از حالت خودانتظام، وضع و اجرا شده است، به‌طوری‌که در بیش از ۵۰ کشور ۹ دنیا، سازمان‌های دولتی برای نظارت مستقیم و یا غیرمستقیم بر حرفه‌ی حسابداری ایجاد شد.

تاکنون در بیش از ۵۰ کشور و منطقه جغرافیایی در جهان که بخش اعظم اقتصاد جهانی را شکل می‌دهند، خود انتظامی حرفه‌ی حسابداری توسط انجمن‌های حرفه‌ای را کافی ندانسته‌اند و با تشکیل نهادهای دولتی مستقل از حرفه، نظارت بر حرفه‌ی حسابداری شامل تأیید حسابرسان و مؤسسات،

3. Financial Reporting Council
4. Public Company Accounting Oversight Board
5. Certified Public Accountants and Auditing Oversight Board
6. Auditor Oversight Commission
7. Canadian Public Accountability Board
8. Australian Securities and Investments Commission

۹. در بسیاری از کشورهای دنیا نهادهای مستقل که اکثراً دولتی هستند برای نظارت بر حرفه ایجاد شده‌اند. از بین آن‌ها، نهادهای ۵۰ کشور عضو انجمن بین‌المللی انتظام‌بخشان مستقل بر حسابداری (International Forum of Independent Audit Regulators) هستند. این کشورها شامل امارات (ابوظبی و دبئی)، آلبانی، استرالیا، اتریش، بلژیک، بوتسوانا، برزیل، بلغارستان، کانادا، جزایر کیمین، تایوان، کرواسی، قبرس، جمهوری چک، دانمارک، مصر، فنلاند، فرانسه، آلمان، جبل‌الطریق، یونان، مجارستان، اندونزی، ایرلند، ایتالیا، ژاپن، جزایر، کره، لیختن‌اشتاین، لیتوانی، لوکزامبورگ، مالزی، موریتس، هلند، نیوزیلند، نروژ، لهستان، پرتغال، روسیه، سنگاپور، اسلواکی، افریقای جنوبی، اسپانیا، سری‌لانکا، سوئد، سوئیس، تایلند، ترکیه، انگلستان و آمریکا می‌باشند.

کنترل کیفیت، اقدامات انضباطی، و بعضاً تدوین استانداردهای حسابداری و حسابداری را انجام می‌دهند. این کشورها شامل آمریکا، ژاپن، آلمان، انگلیس، فرانسه، ایتالیا، برزیل، کانادا، کره، استرالیا، و... می‌شود که بخش عمده اقتصاد جهانی را تشکیل می‌دهند. در اکثر کشورهای یاد شده، اعضای هیأت راهبری نهاد نظارتی نه تنها مجاز به اشتغال در حرفه نیستند، بلکه عضو جوامع حرفه‌ای آن کشور نیز نباید باشند. دلیل این موضوع حفظ استقلال هر چه بیش‌تر اعضای نهاد ناظر از حرفه می‌باشد. در برخی کشورها نظیر آمریکا، کانادا، فرانسه، ایرلند، ژاپن، مالزی و سنگاپور اعضای حرفه‌ای می‌توانند در ترکیب هیأت راهبری نهاد نظارتی حضور داشته باشند اما درصد این اعضا در هیچ کشوری قابل ملاحظه نیست. انتخاب اعضا در عموم کشورها توسط دولت صورت می‌گیرد و این فرآیند در هیچ کشوری متأثر از حرفه و افراد حرفه‌ای نیست.

در ایران تا پیش از سال ۱۳۷۸ سازوکار مشخصی برای نظارت بر حسابرسان وجود نداشت. در این سال جامعه‌ی حسابداران رسمی به‌منظور تنظیم امور و اعتلای حرفه حسابداری و حسابداری در کشور و نظارت حرفه‌ای بر حسابداران رسمی تأسیس شد. طبق اساس‌نامه جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران، شورای عالی، هیأت‌مدیره و هیأت عالی نظارت، ارکان اصلی آن محسوب می‌شوند. در عمل، شورای عالی و هیأت‌مدیره، هیأت راهبری جامعه هستند و هیأت عالی نظارت بر این دو رکن نظارت می‌کند. اعضای شورای عالی از میان اعضای جامعه توسط اعضا انتخاب می‌شوند (البته رئیس هیأت عالی نظارت یا یکی از اعضای هیأت یاد شده به همراه سه نفر به نمایندگی از دولت بدون حق رأی در جلسات شورای عالی جامعه شرکت می‌کنند). اعضای هیأت‌مدیره نیز از بین اعضای جامعه توسط شورای عالی انتخاب و با حکم رئیس این شورا منصوب می‌شوند. هیأت عالی نظارت تنها رکن جامعه است که توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی از میان حسابداران رسمی عضو جامعه تعیین می‌گردد. بنابراین، با توجه به فرآیند گزینش اعضای این ارکان، می‌توان دو رکن اول جامعه حسابداران رسمی (شورای عالی و هیأت‌مدیره) را حرفه‌ای و رکن سوم آن (هیأت عالی نظارت) را حرفه‌ای-عمومی دانست. به‌طور خلاصه، تمامی اعضای ارکان اصلی جامعه از بین اعضای جامعه انتخاب می‌شوند که بر اساس تجربه سایر کشورها فاقد استقلال کافی برای نظارت بر حرفه هستند. حال این پرسش مطرح می‌شود که در زمانی که تقریباً در بیش‌تر کشورها دوران خودانتظامی به‌سر آمده است، حرفه‌ی حسابداری در ایران باید به سمت خودانتظامی صرف حرکت کند و به دنبال کاهش نظارت دولت باشد یا باید همچون سایر کشورها با تجدید نظر در قوانین و مقررات، نظارت دولت بر این حرفه تقویت شود؟ اصولاً طرفداران نظارت بر بازار بر این عقیده‌اند

«نظام جامع حسابرسی و حسابداری» و لایحه‌ی «تشکیل سازمان تنظیم مقررات و نظارت بر امور حسابرسی» هر دو با اهداف مشترک و یکسان و ظاهراً برگرفته از ادبیات ملهم از تحولات جهانی در حوزه‌ی نظارت بر امر حسابرسی از طریق ایجاد نهاد ناظر بیرونی به جریان افتاد. اما نگاه جهت و نتایج متصوره این دو نشانگر نگاه متفاوت تدوین‌کنندگان است.

به نظر من طرح و لایحه با هیجان بسیار و موازی با آدرسی اشتباه جامعه را هدف قرار داد. نکته‌ای که درباره‌ی «طرح» و «لایحه» به نظر می‌رسد این است که اگر هدف اصلی هر دو ارتقای شفافیت مالی و پاسخ‌گویی در محیط کسب‌وکار بوده، باید پرسید بر مبنای کدام شیوه‌ی طرح مسأله، بازآرایی و تجدیدساختار در میان گستره‌ی محیط اقتصادی، نظام حسابداری و حسابرسی کشور برای این منظور اولویت پیدا کرده است؟ با حضور در جلسات متعدد در این زمینه به نظر من در اسناد مزبور جامعیت و شناخت کاملی از حرفه وجود نداشته و با لحاظ نظرات پراکنده‌ی اشخاص و تحت ملاحظات بخش عمومی و دولتی تدوین شد. با این حال نکات مثبتی در میان اسناد مزبور وجود دارد که در پیشنهادهای جامعه مثل نظارت بر کیفیت حسابرسی بنگاه‌های بخش عمومی و استقلال جایگاه استانداردگذار در نهاد ناظر مطرح بوده است. به نظر من کاستی‌های بزرگ‌تر ریشه در حرفه ندارد و ایجاد سازمان‌هایی جدید ولو مشابه کشورهای پیشرفته، صرفاً بر تناقض‌های موجود می‌افزاید و سال‌ها انباشت سرمایه‌ی شکل‌گیری نهاد حرفه‌ای را به خطر می‌اندازد.

«مصطفی جهانبانی:

مبحث نهاد ناظر الگو گرفته از تغییرات در نظام نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی در کشورهای پیشرفته بوده که با توجه به اقدامات شکل گرفته از سوی مرجع قانون‌گذار و آرایه طرح ساماندهی جامع حسابداری و حسابرسی توسط نمایندگان مجلس و با وجود هماهنگی بین قوای مجریه و مقننه در اصلاح قانون فعلی، امیدواری وجود دارد که این اقدامات منتج به تصویب قانون متناسب با نیازهای کلان کشور در این حوزه و ارتقا جایگاه حرفه حسابداری و حسابرسی گردد.

«رحمت‌اله صادقیان:

موضوع نهاد ناظر بر حرفه‌ی حسابرسی در راستای تکالیف مجمع سازمان حسابرسی در دوره‌ی تصدی آقای طیب‌نیا در وزارت امور اقتصادی و دارایی بوده است. پس از ایشان هم وزرای بعدی پیگیر مسأله بودند و کارگروهی نیز از این بابت تشکیل شد. جامعه نمی‌توانست نسبت به این موضوع، بی‌تفاوت باشد و با مطالعه‌ی وضعیت سایر کشورها، نهاد ناظر بر حرفه‌ی حسابرسی در ۵۱ کشور از این حیث مطالعه و

که به دلیل شکست بازار، نظارت در جهت منافع عمومی است و می‌تواند رفاه عمومی را افزایش دهد. نقش دولت در فرآیند انتظام‌بخشی به حرفه‌ی حسابرسی نیز کسب اطمینان از دستیابی به اهداف مقررات حرفه در جهت منافع عمومی است. با این توضیح، هدف از ایجاد نهاد ناظر، تلاش در راستای الگوبرداری از تجربیات موفق در سایر کشورها و نهایتاً تأمین منافع عمومی است. قطعاً این موضوع برای جامعه‌ی حسابداران رسمی مزایای متعددی خواهد داشت. ارتقای جایگاه حرفه‌ی حسابرسی به واسطه افزایش اعتماد عمومی از جمله این مزایا است. البته، ایجاد نهاد ناظر به معنای کمرنگ شدن نقش جامعه‌ی حسابداران رسمی نیست، بلکه مشارکت فعال‌تر در تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی، آموزش و... را به همراه دارد.

«سعید جمشیدی‌فرد:

موضوع اصلاح ساختار جامعه و ارتقای سطح نظارت حرفه‌ای همواره در دستور کار شورای عالی جامعه بوده ولی محدودیت‌های دسترسی، بی‌تمایلی و حتی اشکال تراشی مراجع تصمیم‌گیر در دولت و همچنین مجلس مانع اصلی در طرح پیشنهادهای حرفه بوده است. تقریباً در اغلب دوره‌های شورا این امر مطرح و نسخ اختصاصی اساسنامه‌ی پیشنهادی جهت تصویب در هیأت دولت وجود دارد. پس جامعه خود پیش‌قدم در اصلاحات بوده است. اما این موضوع زمانی برجسته و مورد توجه قرار گرفت و موجب نگرانی شد که طرح

بررسی شد. گزارش شناخت مطلوبی نیز تنظیم شد. کمیسیون اقتصادی مجلس نیز نسبت به این موضوع ورود پیدا کرد و با مطالعه‌ی کامل مستنداتی که از این بابت و بالغ بر ۵۰۰ صفحه که تنظیم شده بود چند جلسه‌ای با کمیسیون اقتصادی مجلس برگزار شد و نظرات سازمان بورس و اوراق بهادار نیز نظرات آن‌ها اخذ و در نهایت با اخذ نظر صاحب‌نظران حرفه گزارش جامعی تنظیم شده و در اختیار مبادی ذی‌ربط قرار گرفته است.

طبیعی است که جامعه‌ی حسابداران رسمی نمی‌باید و نمی‌تواند نسبت به این موضوع بی‌تفاوت باشد. لذا از شروع بحث، از مقطع دوره‌ی شورای عالی ششم فعالانه در این موضوع درگیر بود و تلاش کرد وظیفه‌ی خود را به‌خوبی ایفا کند. طبیعی است که در شرایطی که مراجع دیگر در این زمینه تصمیم‌گیری می‌کنند، جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران هم باید فعالانه در مباحثات مشارکت داشته باشد. طرح نظام جامع حسابداری و حسابرسی در قالب یک سازمان نظارتی با هدف توسعه‌ی حرفه حسابداری و حسابرسی، بسترسازی توسعه‌ی استفاده از فن‌آوری اطلاعات و فن‌آوری‌های نوین در حسابداری و حسابرسی، تصویب، ابلاغ، اشاعه و صیانت از استانداردهای حسابداری، حسابرسی و آیین رفتار حرفه‌ای، نظارت بر فعالیت حرفه‌ای مؤسسات حسابرسی و سازمان حسابرسی، کنترل کیفیت گزارش‌های حسابرسی مؤسسات، رتبه‌بندی مؤسسات، آموزش و تحقیقات در زمینه‌ی حسابداری، حسابرسی و سایر موارد مورد نیاز و ... پیشنهاد شده، رسالت آن تعریف شده و حوزه نظارت و تدوین استانداردها از حوزه‌ی ارائه‌ی خدمات حسابرسی منفک شده است.

در این زمینه، تلاش شده با توجه به مطالعه‌ی تجارب جهانی و گزارش شناخت سایر کشورها، تفکیک مناسبی در وظایف صورت پذیرد. موضوع نهاد ناظر اقتباس از تغییرات در حوزه‌ی نظارت بر حرفه‌ی حسابرسی در سایر کشورها و به‌ویژه کشورهای پیشرفته‌ی سرمایه‌داری است.

در این چارچوب باید به این مبحث هم اشاره داشت که استفاده از خدمات صاحب‌نظران حرفه‌ای در تدوین و تنقیح قوانین و مقررات، طی دوره‌ی ۲۰ ساله اخیر به فراخور از خدمات صاحب‌نظران در بازار پول و سرمایه و در پیشنهاد اصلاح قوانین مالی و مالیاتی و یا در حوزه‌های پژوهشی استفاده شده است. لیکن با توجه به جایگاه جامعه و توانایی و دانش حرفه‌ای اعضای جامعه این میزان مشارکت کافی و مطلوب نبوده است. در این زمینه، باید رابطه‌ای دوطرفه و دایمی بین ستاد جامعه و کارشناسان حرفه‌ای تعریف کرد. نیاز نیست در انتظار سایر مراجع بود بلکه باید صاحب‌نظران در صورت احساس نیاز حرفه‌ای در مباحثات کارشناسی حضور و مشارکت مؤثر داشته باشند. جامعه‌ی حسابداران در این زمینه

باید به شکل مؤثری نقش‌آفرینی کند تا مراجع تصمیم‌گیری در کشور از اعضای جامعه به‌عنوان یک بازوی مؤثر و آگاه کارشناسی بهره ببرند. ما باید در تمامی زمینه‌های حرفه‌ای چه ما را مشارکت دهند و چه حتی به ما بی‌اعتنایی کنند، با توجه به دانش و آگاهی و توانایی اعضا تأثیرگذاری داشته باشیم.

خروج از درون‌گرایی حرفه‌ای و فردی و معرفی توانایی اعضای جامعه، و توجه ویژه به اعضای جوان‌تر در کنار چهره‌های باتجربه‌تر جامعه می‌تواند زمینه‌های مشارکت جامعه را در سیاست‌سازی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها افزایش دهد. بدین ترتیب، لازم است جامعه در هر موضوعی که با قوانین مالی، مالیاتی، بازار پولی و سرمایه و ... مرتبط می‌شود، ضمن بررسی کارشناسی آن در کارگروه‌های حرفه‌ای جامعه و همراهی با سایر تشکلهای حرفه‌ای و استفاده از توان همه‌ی حوزه‌ها، صاحب‌نظران مربوط به هر حوزه را شناسایی و نسبت به معرفی آن‌ها به مراجع ذی‌ربط اقدام کند. میزان مشارکت به میزان علاقه، حضور به‌موقع و توانایی جمعی حرفه‌ای ما مربوط می‌شود.

در یک کلام این کار با خروج از عزلت حرفه‌ای و اجتماعی و حضوری پررنگ در شأن یک جامعه‌ی حرفه‌ای در حوزه‌های مرتبط انجام می‌شود.

«هوشنگ نادریان:

همان‌طور که در پاسخ سوال‌های قبلی مطرح شده جامعه دچار تعدد مراکز نظارتی شده که برآیند آن موجب تقویت جامعه و رفع نقاط ضعف آن نشده است. تنوع در برخوردهای انضباطی با اعضای جامعه، عدم پذیرش نظرات جامعه به‌عنوان مرجع مستقل توسط سایر مراجع، فاصله گرفتن کشورهای پیشرفته از خودانتظامی نهادها و ضرورت تقویت نظارت با ارتباط نزدیکتر با حاکمیت، فشاردستگاه‌های مورد حسابرسی جهت نفوذ در سازوکار صدور گزارش و انحراف آن به طرف گزارش مطلوب بدون فراهم کردن زمینه‌های آن، کمبود بازار کار، رقابت ناسالم موجود، ضعف ساختار حرفه‌ای مؤسسات و روحیه انفرادی شرکا و بسیاری از مشکلات دیگر، عدم اثربخشی و کارایی نظام نظارتی را محرز نموده لذا باید جهت رفع این مشکل اساسی اقداماتی کرد. البته ایجاد نهاد نظارتی در صورتی که فاقد عوامل اصلی شکل‌دهنده‌ی آن (مانند جایگاه و ساختار قانونی، مدیریت، حیطه‌ی نظارت و اختیارات) باشد طبیعتاً مشکلی از حرفه حل نخواهد کرد و لذا در صورت ایجاد باید نهادی با کیفیت مطلوب شکل گیرد. در مورد آینده جامعه پس از تشکیل نهاد ناظر هم همان‌طور که در سایر کشورها شاهد هستیم نهاد ناظر نقش مکمل را داشته و جایگزین مجامع حرفه‌ای نشده است. در مورد جامعه هم عملاً بخش هیأت عالی نظارت از جامعه خارج و بقیه

وظایف و اختیارات جامعه حتی در زمینه‌ی نظارت حرفه‌ای بر اعضا باقی می‌ماند.

◀ عباس هشی:

در طرح آقای دکتر پورابراهیمی (کمیسیون اقتصادی مجلس) تا حدود ۹۰ درصد احیای حرفه‌ی حسابرسی مستقل، و خاتمه دادن به حاکمیت بخشنامه‌های وزارتی است. متأسفانه لایحه‌ی پیشنهادی سازمان حسابرسی عملاً جامعه را به سمت کاهش کسب‌وکار برای اعضا، برگشت به دوران قبل از ماده واحد و جان کلام همه‌کاره بودن حسابرسی دولتی، سلب بیش‌ترین کسب و کار از اعضای جامعه و سلب خود انتظامی جامعه می‌برد. در این زمینه شورای عالی باید تعلل نکند و با یک برنامه‌ی تحول‌خواهانه جامعه را از این وضعیت نجات دهد.

V

ورود بدون آزمون به حرفه

طبق تبصره ۳ آیین‌نامه بند ۳ ماده ۳ آیین‌نامه تعیین صلاحیت حسابداران رسمی و چگونگی انتخاب آنان، مدیران دستگاه‌های اجرایی در سمت مدیر کل و بالاتر و یا هم‌تراز آنان که حداقل ۱۰ سال سابقه در ارتباط با امور حسابرسی، مالی، محاسباتی و مالیاتی تصدی داشته باشند، به تشخیص هیأت موضوع ماده یک آیین‌نامه مزبور، از شرکت و قبولی در آزمون‌های مهارتی حسابداران رسمی معاف و حسابدار رسمی شناخته می‌شوند. با توجه به تفاوت ماهوی امور تصدی‌گری یاد شده و مسئولیت‌های فنی، حرفه‌ای و قانونی حسابداران رسمی مندرج در اساسنامه و مقررات جامعه، این امتیازدهی چه مناسبی با مسئولیت‌های یاد شده و ارائه خدمات حرفه‌ای و تخصصی اعضای جامعه دارد.

◀ سید رحمت‌اله اکرمی:

قبل از این که به اصل موضوع بپردازم بایستی به چند نکته اشاره کنم. اول آن که، برای اطمینان از قابلیت‌های حرفه‌ای مدیران دستگاه‌های اجرایی، از ایشان مصاحبه علمی به عمل می‌آید تا قابلیت‌های حرفه‌ای آن‌ها مشابه داوطلبان آزمون کتبی ارزیابی شود. همچنین، این موضوع را باید عرض کنم که حسابرسی صورت‌های مالی، تنها محدود به واحدهای انتفاعی نیست. در حال حاضر واحدهای غیرانتفاعی و دولتی

نیز بر مبنای استانداردهای حسابداری بخش عمومی اقدام به تهیه‌ی صورت‌های مالی می‌نمایند که قطعاً این صورت‌های مالی نیازمند حسابرسی است. آیا حسابرسانی که تنها با استانداردهای حسابداری و حسابرسی واحدهای انتفاعی آشنایی دارند، قابلیت حسابرسی این صورت‌های مالی را خواهند داشت؟ قطعاً برای ایجاد این قابلیت، در کنار یادگیری استانداردهای یاد شده بایستی شناخت مناسب‌تری نیز از بخش عمومی و ماهیت فعالیت‌های آن وجود داشته باشد. به نظر بنده، ایجاد رویه‌ای برای پذیرش اشخاص مناسب برای حسابرسی واحدهای بخش عمومی الزامی است. هرچند بهترین گزینه، رویه‌ی فعلی نمی‌باشد.

◀ سعید جمشیدی‌فرد:

با وجودی که ما موضوعات را طی دو دهه‌ای که از تأسیس جامعه بررسی می‌کنیم، لازم است یک دهه دیگر به عقب برگردیم. ماده واحد در دولت آقای هاشمی و در مجلس چهارم تصویب شد به‌ترتیبی که در ماده واحد اثری از این امتیاز دیده نمی‌شود و به استناد تبصره‌ی یک آن آیین‌نامه تعیین صلاحیت در سال ۱۳۷۴ با لحاظ استثنا و معافیت از آزمون برای مدیران دولتی در همان دولت و اساسنامه‌ی جامعه در سال ۱۳۷۸ در دولت آقای خاتمی به تصویب رسید و بیست سال پیش پس از تشکیل مجمع در شهریور ۱۳۸۰، جامعه تاسیس شد. بنابراین تشکیل جامعه از نظر تاریخی، خود از نوادر قانون و مقررات‌گذاری تحت تأثیر تفکرات دولتها و وزیر اقتصاد مختلف شکل می‌گیرد. با توجه به نقش و امضای مقامات دولتی، وجود تبصره‌ی ۳ را نباید عجیب دانست. به‌نظر من صلاحیت همکاران عضو بهره‌مند از تبصره‌ی ۳ می‌توانست در حوزه‌های ذیحسابی و بخش عمومی حرفه‌ای برجسته و معتبرتر و در قالب تشکیلی اختصاصی به‌کار گرفته شود و یا قاعده‌ی آزمون برای آنان نیز جاری می‌شد که تمایز و تبعیضی به‌نظر نرسد. مجوز چنین معافیتی به علاوه‌ی استثنائات دیگر مثل معافیت از بخشی از آزمون‌ها برای دکترا، اشتغال اعضای هیأت علمی و سپس ضوابط خاص برای برخی مؤسسات، ترکیب و شاکله‌ی متعارف نهاد حرفه‌ای را تحت تأثیر قرار داد و اجتماعی از استثنائات را تحت عنوان حسابدار رسمی گرد آورد که از آن نظر حرفه‌ای یکسان تلقی می‌گردیم.

◀ مصطفی جهانبانی:

امتیاز لحاظ شده برای فعالان حرفه در بخش دولتی و عمومی در مقایسه با همکاران حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی در بخش خصوصی موجب تبعیض شده و بهتر است موضوع به نحو مطلوب و در راستای رفع تبعیض اصلاح گردد.

محیط فعالیت حسابرسان

حسابرسی از جمله ابزارهای نظارت مالی در برقراری سلامت و انضباط مالی، شفافیت اطلاعاتی و پاسخ‌گویی مسئولین در قبال استفاده از منابع در اختیار آنهاست. در غیاب وجود زیرساخت‌های لازم مانند فرهنگ پاسخ‌گویی، قانون‌گرایی، اخلاق‌گرایی، شایسته‌سالاری و مبارزه قاطع با فساد و رانت‌خواری توسط دستگاه‌های ذی‌ربط، تا چه حد حسابرسان قادر به ایفای مسئولیت‌های حرفه‌ای و تخصصی خود می‌باشند؟

«سید رحمت‌اله اکرمی:

به عقیده‌ی بنده، همه‌ی کشورها بدون در نظر گرفتن شرایط اقتصادی و زیرساخت‌ها، به گزارشگری مالی قوی و نظارت اثربخش و مستقل حرفه‌ی حسابرسی نیاز دارند. هرچند، عدم وجود زیرساخت، باعث کند شدن حرکت رو به رشد حرفه می‌گردد ولی نباید این حرکت را متوقف ساخت. در واقع، بایستی از طریق مراقبت ویژه و دقیق و به‌کارگیری نیروهای با انگیزه و حرفه‌ای، این کمبودها را جبران نمود و به اصطلاح، تهدیدها را تبدیل به فرصت رشد کرد. البته، در مواردی که تجارت معمولاً از طریق شبکه‌ی ارتباطات و وابستگی‌های مبهم انجام می‌شود، حسابرسان ممکن است با صاحبکاران یا سایر ذی‌نفعان، نزدیکی یا وابستگی غیررسمی داشته باشند که انگیزه آن‌ها را برای به چالش کشیدن صاحبکارانشان به خطر بیندازد. افزون بر این، بازار حسابرسی برای کیفیت حسابرسی، اهمیت کم‌تری قائل است و معمولاً کیفیت حسابرسی به اندازه‌ی کافی تشخیص یا پاداش داده نمی‌شود. در این شرایط، حسابرسان می‌توانند به شدت وسوسه شوند که کیفیت را به خطر انداخته و رقبایشان را از طریق کاهش نرخ خدمات یا تأمین منافع صاحبکارانشان در دستیابی به نتایج حسابداری خاص تضعیف کنند. با این وجود، حرفه‌ی حسابرسی در ایران توانسته است بخش اعظم این محدودیت‌ها را با پیگیری مکرر و رویه‌های مختلف بر طرف نماید که مسلماً این موضوع در آینده نیز باعث توسعه‌ی حرفه خواهد شد.

«سعید جمشیدی‌فرد:

همان‌طور که اشاره کردم، از آن‌جا که زنجیره‌ی تولید تا گزارشگری مالی و سپس گزارش حسابرسی به‌طور مشخص

«رحمت‌اله صادقیان:

در خصوص پذیرش خارج از آزمون حسابداران رسمی طی سه دوره‌ی گذشته با توجه به جلساتی که هیأت محترم تشخیص صلاحیت حسابداران رسمی با اعضای شورا و سایر ارکان جامعه داشته‌اند و تصمیمات هیأت تشخیص و فرآیندهای تعریف شده در این زمینه، خوشبختانه ورودی اعضا خارج از آزمون به صفر رسیده است. در یکی از گزارش‌های فعالیت سالانه‌ی جامعه روند ۱۰ سال گذشته معرفی افراد انعکاس داده شده که نشان می‌دهد اعضای محترم هیأت تشخیص صلاحیت نیز بر این موضوع توجه کامل داشته و تلاش شده ورودی افراد صرفاً از طریق آزمون ورودی باشد که جای تقدیر و تشکر از اعضای هیأت محترم تشخیص صلاحیت است و از این بابت نیز ارتباط مطلوبی بین هیأت تشخیص و ارکان جامعه وجود دارد.

«هوشنگ نادریان:

تصدی افرادی که سابقه مؤثری در حرفه‌ی حسابرسی ندارند، کمکی به حرفه نمی‌کند و آثار زیان بار آن را در مواردی شاهد بوده‌ایم. البته حساب افراد با شرایط ویژه از جمله اساتید دانشگاه و مسئولین تراز اول ذیربط که به دنبال کسب منافع از جامعه نیستند و حضورشان به صورت افتخاری می‌تواند به افزایش شأن جامعه‌ی حرفه‌ای کمک کند از حساب افرادی که چند سال در سمت مدیریتی بوده‌اند و برای دوران پس از خدمت دولتی به دنبال کسب این عنوان هستند متفاوت است. هیأت تشخیص صلاحیت به استثنای موارد تأیید در مقطع تشکیل جامعه، سعی در چارچوب دار نمودن آن نموده است. ارتقاء عنوان مدیر به مدیرکل، انجام ثبت نام، بررسی شرایط، انجام مصاحبه فنی و... از اقداماتی است که در جهت شناسایی افراد واجد شرایط انجام شده است. هرچند ترجیح بر آن است که این افراد نیز مشابه دیگران در آزمون شرکت نموده و صلاحیت خود را با قبولی در آزمون، مشابه سایر داوطلبین اثبات کنند.

«عباس هشی:

متأسفانه نسل جوان برای حسابداران رسمی شدن باید زحمت و سختی زیاد، تجمیع سال‌ها کار و تجربه را تحمل کند. (شاید دو یا سه برابر زحمت و صبر برای پزشک شدن). آن‌گاه تازه مواجه شود با مشکلات تحمیلی ناشی از حضور افراد فاقد صلاحیت علمی برای امر آموزش و آزمون آن‌هم در شرایط حضور حسابدار رسمی رانتهی (مدیر دولتی بدون آزمون و حتی سابقه‌ی کار حسابرسی واقعی) که به وفور وجود دارد. این وضعیت دل‌خوشی برای حسابدار رسمی شدن باقی نمی‌گذارد.

تفکیک و مسئولیت‌های هر یک از بازیگران و عاملین این زنجیره روشن نیست، متأسفانه بعضاً مسئولیت و پاسخ عملکرد بخش‌های دیگر را نیز ممکن است از حسابرس مطالبه کنند. در نتیجه ایفای مسئولیت هم نسبی و متناسب با سطح آگاهی و تمایل ذی‌نفعان میسر است. ما باید تلاش کنیم تا حد ممکن مسئولیت‌ها و ابزارهای تحت اختیار خود را بشناسانیم و امیدوار باشیم زیرساخت‌های لازم نیز از سوی مراجع ذی‌ربط سریع‌تر فراهم شود.

◀ مصطفی جهانبانی:

قطعاً محیط فعالیت و فضای حاکم بر روابط تجاری و مالی و ساختار کنترل‌های داخلی بنگاه‌های اقتصادی از عوامل مؤثر در سلامت کار و شفافیت اطلاعات مالی بوده و موارد مذکور فراهم کننده بستر و شرایط لازم برای یک حسابرسی با کیفیت است و فقدان هر کدام می‌تواند باعث کاهش کیفیت و در نتیجه افزایش ریسک حسابرسی گردد. در این شرایط حسابرسی مبتنی بر ریسک و به‌کارگیری روش‌ها و شیوه‌های نوین از جمله روش‌های کشف تقلب می‌تواند اثر بخشی حسابرسان را افزایش دهد.

◀ رحمت‌اله صادقیان:

از عوامل مؤثر در سلامت کار و شفافیت محیط فعالیت و فضای کسب و کار و روابط تعریف شده‌ی مالی و تجاری و ساختار کنترل‌های داخلی بنگاه‌ها است. اگر نظم و انضباط مالی و اقتصادی وجود داشته باشد قطعاً شفافیت نیز وجود خواهد داشت و در کنار این دو عامل باور و اعتماد عمومی و اجتماعی نیز افزایش یافته و پاسخ‌گویی نیز امکان‌پذیر می‌گردد. همه‌ی عوامل یادشده فراهم‌کننده‌ی بستر و شرایط لازم برای یک حسابرسی باکیفیت و کاهش ریسک خواهد بود. در صورت نبود بسترهای مناسب، کیفیت ارائه‌ی خدمات کاهش یافته و ریسک حسابرسی نیز افزایش می‌یابد و در این شرایط حسابرسی مبتنی بر ریسک و به‌کارگیری روش‌ها و شیوه‌های نوین می‌تواند اثربخشی نظارت و گزارش حسابرسان را افزایش دهد.

◀ هوشنگ نادریان:

به‌طور یقین وجود زیرساخت‌هایی مانند فرهنگ پاسخگویی، قانون‌گرایی، اخلاق‌گرایی و شایسته سالاری و مبارزه با فساد در هر جامعه‌ای، تأثیر قابل ملاحظه‌ای بر رشد کمی و کیفی حرفه‌ی حسابرسی دارد. اما باید توجه داشت که ضعف در وجود این ساختارها در کشور نمی‌تواند توجیهی برای بد عمل کردن حسابرسان باشد. فرد تا وقتی که تحت قسم حسابداران رسمی است می‌بایستی اخلاقیات حرفه را رعایت و کار خود با بهترین کیفیت انجام دهد. تخلفات حسابرسان موجب بدنامی حرفه و عدم اعتماد به آن می‌شود و این امر مشکلات حرفه را چند برابر

می‌کند. رعایت اخلاقیات و حفظ کیفیت کار، دشوار است اما باید برای آن تلاش کرد و تسلیم نشد. مقاومت افراد حرفه می‌تواند زمینه‌ی تقویت ساختارها را فراهم کند. این مقاومت و ارائه‌ی خدمات شایسته حرفه‌ای، خود زمینه ایجاد زیرساخت‌های لازم و ایجاد زمینه شفافیت و مبارزه با فساد را فراهم می‌کند.

◀ عباس هشی:

جان کلام آن که حسابرس درست‌کار که گزارش شفاف بدهند در عمل مجازات می‌شود و محرومیت از گرفتن کار. مدیران عصبانی از حسابرس مزبور مستقیم و غیرمستقیم مانع از گرفتن کار جدید توسط وی می‌شوند. مثلاً در مورد حسابرس درستکاری که در گزارشگری سودسازی در دو بانک در سال ۹۵ و ۹۶ عمل کرده بود تبلیغ کردند که «سختگیر است» و آن‌ها را عملاً از گرفتن کار حسابرسی بانک‌ها محروم شدند. یک خاطره‌ی جالب بگویم معاونت وزیر صنایع به حسابرس فرمودند: همه می‌گویند «شما حسابرس خوبی هستید اما شما با مدیران تعامل ندارید!» که به ایشان گفتم مگر حسابرس نسبت فامیلی شوهر خواهر، شوهر مادری با مدیر دارد؟ شما یادتان رفته که حسابرس و بازرس حسب الامر قانون تجارت ناظر بر عملکرد هیأت‌مدیره هستند و نه همسفر سیاحتی زیارتی ایشان؟!

ترکیب شورا

۹

شورای عالی جامعه به‌عنوان نهاد سیاست‌گذار و تدوین‌کننده‌ی نقشه راه دستیابی به اهداف راهبردی و عملیاتی جامعه، شامل ترکیبی از ۴ نفر حسابدار رسمی شاغل، ۴ نفر حسابدار رسمی غیرشاغل و ۳ نفر دیگر حسب کسب آرای بیش‌تر اعم از شاغل یا غیرشاغل، تعیین گردیده است. با توجه به این‌که حسابداران رسمی غیرشاغل، اشتغالات دیگری غیر از امور تخصصی و حرفه‌ای ویژه اعضای شاغل جامعه دارند، آیا به نظر شما ترکیب یاد شده برای پیشبرد اهداف راهبردی و عملیاتی جامعه و پاسخگویی به انتظارات حرفه‌ای اعضا مناسب است؟ فرصت‌ها و تهدیدهای ترکیب مزبور را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

◀ سید رحمت‌اله اکرمی:

حضور افراد غیرشاغل در شورای عالی جامعه اساساً با هدف استقلال شورا نسبت به فعالان حرفه بوده است. در واقع، شورای عالی بایستی توسعه‌ی حرفه‌ای را پیگیری نماید و نباید درگیر

منافع زودگذر و اجرایی باشد. البته طبق مطالعات انجام شده، ترکیب افراد شاغل و غیرشاغل در برخی کشورها متفاوت است. برای نمونه در یکی از کشورهای توسعه یافته، از ترکیب ۱۲ نفره اعضای هیأت راهبری جامعه‌ی حسابداران رسمی، تنها ۲ عضو بایستی حتماً غیرشاغل باشند. از سوی دیگر، در کشورهایی که دارای نهاد ناظر بر حسابرسی هستند، اکثراً اعضای هیأت راهبری نهاد نظارتی نه تنها مجاز به اشتغال در حرفه نیستند، بلکه عضو جوامع حرفه‌ای آن کشور نیز نمی‌باشند. همچنین، در کشورهایی که حضور افراد حرفه‌ای در هیأت راهبری نهاد ناظر بر حسابرسی مجاز است، درصد این اعضا قابل ملاحظه نیست. با وجود این، در این زمینه جامعه می‌تواند پس از انجام مطالعات تطبیقی و بررسی‌های دقیق، پیشنهادهای اصلاحی خود را به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارائه نماید. مسلماً این موارد در صورتی که از پشتوانه علمی و استدلال مناسبی برخوردار باشد، بررسی و پذیرفته خواهد شد.

◀ سعید جمشیدی فرد:

به نظر من این ترکیب در مقایسه با اساسنامه‌ی قدیم عملکردیانه و مناسب‌تر است. اما پیش از این تقسیم‌بندی باید توجه کنیم که شورای عالی مرجع سیاست‌گذاری است که اعضای آن به‌اعتبار رأی و اراده‌ی آزادانه‌ی اعضا انتخاب می‌شوند. تا پیش از شورای چهارم یکی از موضوعاتی که کیفیت آرای اعضا را پایین می‌آورد، رأی وکالتی بود. به عنوان مثال در انتخابات شورای سوم بالغ بر ۲۵ درصد آرای انداخته شده در صندوق، آرای وکالتی بود. این امر برای انتخاباتی که وکیل باید منافع عموم را نمایندگی کند، منم است. از این‌روست که در انتخابات مجلس آرا فقط باید اصالتی باشد. به نظر من کسی که نامزد چنین رکنی می‌شود قطعاً باید تجربه‌ی قابل قبولی در کار حسابرسی تا بالاترین رده داشته باشد تا آثار سیاست‌گذاری و تصمیمات در شورا را بتواند درک کند. علاوه بر این عضو شورا باید شناخت خوبی از فضای کسب‌وکار، محیط مدیریتی، سازوکار اقتصادی و اجتماعی و از همه مهم‌تر تعهد به پذیرش مسئولیت اجتماعی و نمایندگی اعضا و منافع عموم و نه شخصی و گروه خاص را داشته باشد و متعهد باشد برای این مسئولیت وقت بگذارد. با این مختصات چه شاغل و چه غیر شاغل همه واجد شرایط هستند. اما در عمل ظناً ایجاد تبعیض بین اعضای شاغل در سیاست‌گذاری و همچنین عدم رعایت غبطه‌ی منافع عموم اعضا و بهره‌مندی از برتری اطلاعاتی باعث شد تا مقررات‌گذار با شبهه‌ی کم‌تری نسبت به غیرشاغلین نصاب حداقل ۴ نفر را مقرر کند. با این اوصاف اگر به نتایج انتخابات چند دوره‌ی اخیر نگاهی بیندازیم می‌بینیم که به جز یک مورد استثنا که در دوره‌ی ششم یک‌نفر از غیر شاغلین واجد استفاده از این مقررات شد،

همواره نه‌تنها حداقل ۴ نفر غیر شاغل در ترکیب اعضا بوده‌اند بلکه پس از تصویب این مقررات طی سه دوره‌ی اخیر نفرات اول با فاصله‌ی قابل توجه با اولین نفرات شاغل منتخب انتخاب شده‌اند. بنابراین اعضا و حتی شاغلین که اکثریت رأی‌دهندگان را تشکیل می‌دهند هم بر دلایل الحاق حداقل چهار نفر صخه گذاشته‌اند.

◀ مصطفی جهانبانی:

اعمال محدودیت در نتایج آرای اعضا در انتخابات همیشه مانع انتخاب کاندیداها وفق رأی و نظر اعضا خواهد بود و به‌نظر من دسته بندی پیش بینی شده در مقررات جامعه برای ترکیب اعضای شورای عالی منطقی نبوده و اعضای جامعه بایستی بتوانند نماینده‌ی خود را حسب شناخت از عملکرد و ویژگی‌های کاندیداها خود انتخاب کنند.

◀ رحمت‌اله صادقیان:

دلیلی بر وجود چنین ترکیبی در اعضای شورای عالی وجود ندارد. اساسنامه‌ی جامعه در این بخش نیاز به اصلاح دارد. انتخاب اعضای شورا باید بر مبنای صلاحیت عملکرد، ویژگی‌ها و توانایی‌ها و توسط اعضای جامعه انتخاب شوند و دسته‌بندی اعضای منتخب شورا بر مبنای اساسنامه‌ی کنونی به شکل‌گیری ترکیبی منطقی نیست که مبین دیدگاه‌های جامعه‌ی حرفه‌ای باشد.

◀ هوشنگ نادریان:

حسابداران رسمی غیرشاغل همواره از ابتدای جامعه تعداد قابل توجهی را به خود اختصاص داده اند. لذا داشتن نماینده از آنان در شورای عالی امر غیر متعارفی نیست. ضمن آن که ترکیب تعیین شده نیز می تواند با رای اعضای جامعه که اکثریت شاغل هستند منجر به حضور حسابداران شاغل به عنوان اکثریت شود و این اکثریت در صورت شکل گرفتن می تواند حرفه را به سمت اهداف خود سوق دهد. لذا اعضای جامعه در زمان انتخاب شورای عالی در صورتی که تمایل به تفوق اعضای شاغل داشته باشند این امر میسر است و تهدید خاصی از بابت آن جامعه را تهدید نمی کند. در زمینه فرصت هم چون افراد غیر شاغل به نوعی استفاده کنندگان از خدمات حرفه ای حسابرسان شاغل هستند، می توانند با تبادل تجارب و تضارب آرا به غنای بیش تر تصمیم گیری ها و انتقال نظرات ذی نفعان به اکثریت شاغل شورای عالی کمک کنند.

◀ عباس هشی:

در سال های ۹۰ و ۹۱ که حسابرسان مستقل شورای عالی زیر بار شرایط تحمیلی نرفتند مدیران محترم دولتی این چیدمان محدود ترکیب شورای عالی را نوشتند، تا از حسابرسان شاغل و «مجربان واقعی قانون ماده واحده» تعداد کمتری در شورای عالی باشند.

بزرگ ترین مشکل جامعه خودزنی اعضای جامعه است البته (ناآگاهانه) با توسعه ی مؤسسات و با حضور شرکای جزیره ای، انجام همزمان کارهای مغایر کار حسابرسی و دیگر خدمات برای مشتری واحد، بی توجهی هیأت انتظامی به شکایات، رسیدگی بی محتوا، و... به شهرت جامعه آسیب وارد می کنند.

چالش وظایف و اختیارات شورا

طبق ماده ی (۸) اساسنامه ی جامعه، وظایف و اختیارات شورای عالی در ۲۰ ردیف از جمله تعیین خط مشی و تصویب برنامه ها، انتخاب اعضای هیأت مدیره، تعیین اعضای هیأت های انتظامی، تأیید صلاحیت اعضای کار گروه های تخصصی، تصویب رهنمودها و دستور العمل های فنی و حرفه ای، اعمال نظارت حرفه ای از طریق کار گروه های تخصصی و... تعیین شده است. آیا به نظر شما فهرست وظایف و اختیارات مزبور برای تحقق اهداف راهبردی و عملیاتی جامعه کفایت دارد؟ آیا شما در دوره ی

تصدی به عنوان عضو و یا رئیس شورای عالی جامعه، برای پیشبرد وظایف و اختیارات مزبور با چالش ها و محدودیت های خاصی مواجه بوده اید؟ برای شورای عالی فعلی و شوراهای آتی و یا اصلاح دامنه ی وظایف و اختیارات فوق، چه پیشنهادی برای اجرای بهینه و یا رفع محدودیت های احتمالی دارید؟

◀ سید رحمت اله اکرمی:

همانند شورای عالی سایر جوامع حرفه ای حسابداری، مسئولیت پیشبرد امور استراتژیک بلندمدت، عملیاتی و مالی برعهده ی شورا است. شورا، پیامدهای قابل اندازه گیری را ارزیابی و تصویب می کند، پیشرفت ها را ارزیابی می نماید و اطمینان می دهد که منابع کافی برای دستیابی به اهداف مد نظر فراهم شده است. تمامی این موارد در وظایف و اختیارات مندرج در اساسنامه برای شورای عالی جامعه ی حسابداران رسمی، پیشبینی شده و مدنظر قرار گرفته است.

گفتنی است، بهبود اطلاع رسانی در خصوص نیازها، علایق، نظرات و دیدگاه های اعضای جامعه، اطمینان از این که دیدگاه های مختلف در فرآیند تصمیم گیری لحاظ شده اند و ترغیب مشارکت و همکاری اعضا، به تحقق بهتر اهداف جامعه کمک خواهد کرد.

◀ سعید جمشیدی فرد:

میزان اختیارات ارکان جامعه و امکان تغییرات اساسی در این سطح در مقایسه با انتظارات از یک نهاد حرفه ای مستقل غیردولتی محدود بوده و در ارزیابی به این نکته مهم باید توجه داشت. در بسیاری از اظهارنظرها نه تنها از سوی برخی اعضا بلکه مراجع بالادستی و سیاستگذار بدون توجه به امکانات و اختیارات جامعه، غیرمنصفانه آن را با تشکلهای حرفه ای کشورهای پیشرفته قیاس می کنند. کمالین که در مقدمات و گزارش های توجیهی برای «طرح» و «لایحه» موسوم به نهاد ناظر بخشی از چنین فاصله ای را ناشی از ناکارآمدی جامعه تلقی می کنند. بنابراین، بنده عملکرد جامعه را در مجموع قابل دفاع می دانم. با وجودی که در درون جامعه کسری و نقصان هایی در فرآیند نظارتی و تنظیم ساختار مدیریتی وجود دارد اما ترجیح میدهم به جنبه های مثبت قابل توجه عملکرد جامعه اشاره کنم. این که بیش از سی هزار گزارش سالانه صادر می شود، این که سالهاست در فرآیند مالیات ستانی گزارش های حسابرسی جایگاه ویژه و مبنایی پیدا کرده، این که اعمال نظارت مراجع ناظر بازارهای پول و سرمایه و شاخص های بورس بدون وجود گزارش های حسابرسی بی معنا و بلااثر است و در این گونه موارد راه برگشت و نادیده گرفتن حرفه ناممکن است، دستاوردهای بزرگی است که کم تر توجه می شود.

بنا به آنچه در خصوص اختیارات، انتقادات و محدودیت‌های ارکان شورا در مقایسه با یک تشکل حرفه‌ای مستقل دولتی توضیح دادم و همچنین نقایصی که در اساسنامه‌ی جدید برای ایفای نقش سیاست‌گذاری آزادانه وجود دارد، در اجرا با توجه به ویژگی‌هایی که برای عضو شورا برشمردم در دوره‌هایی ناهمگونی ترکیب شورا و یا عدم شناخت و تجربه مناسب از رکن سیاست‌گذاری ایفای مسئولیت را به تعویق انداخته و به تبع آن تنظیم روابط با هیأت‌مدیره را دچار مشکل کرده است. اشتراکات اختیارات در نظارت در درون و عدم درک مراجع بیرونی از وظایف اعضا و جامعه در حیطه‌ی مدیریت و اختیارات اختلال ایجاد می‌کند. همچنین چسبندگی به سوابق و ذهنیت‌های گذشته در روابط بین ارکان و با اعضا و انتظارات نامنتطبق با اختیارات نیز از چالش‌ها و موانع تغییر رویکردهاست. البته این موارد در مجموع بخش کوچکی در مقابل اصلاحات لازم در مقررات است.

بخش عمده‌ای از نیل به اهداف راهبردی و عملیاتی جامعه و تامین انتظارات بجای اعضا اصلاح متناسب مجموعه مقررات بالادستی از جمله ماده واحد و اساسنامه است. بدین منظور همواره طی سال‌های گذشته ناچار به ارزیابی امکان‌پذیری تغییرات در دولت بوده‌ایم که در عمل موفقیت‌آمیز نبوده است. اما ما مکلف به تلاش هستیم و امیدواریم در مواقع مناسب بتوانیم شرایط بهتری را فراهم کنیم.

در همین زمینه لازم می‌دانم به تغییرات اساسنامه‌ی جامعه هم اشاره‌ای بکنم. اساسنامه‌ی جدید آغاز یک شکاف و بی اعتمادی بین دولت و جامعه‌ی حسابداران رسمی بود. این اساسنامه در پی سوءجریانات و پرونده‌های فساد مالی خصوصاً در سیستم بانکی در دولت دوم آقای احمدی‌نژاد با نگاه اتهامی به برخی از اعضا و مؤسسات تصویب و ابلاغ شد. جامعه از بابت عدم تقارن اطلاعاتی به واسطه‌ی عدم امکان دسترسی به مقامات ذی‌ربط و اتکای آنان به نقل و نظرات اشخاص دیگر متحمل هزینه‌های زیادی شده است. نمونه‌ی برجسته‌ی این ادعا اساسنامه‌ی مزبور است که برخلاف مقررات اساسنامه‌ی قبلی که می‌بایست اصلاح و تغییرات پس از اخذ پیشنهاد شورای عالی جامعه برای تصویب به دولت داده شود، اصلاحات گسترده‌ای اعمال و لازم الاجرا شد.

پس خود فرآیند تصویب اساسنامه‌ی جدید بی اعتمادی نسبت به جامعه و حرفه را افزایش داد و احکامی نامتعارف و ناسازگار با اراده‌ی قانونگذار در ماده واحد از جمله ماده‌ی ۳۷ مکرر، تنزل جایگاه رکن انتخابی شورای عالی و اختیارات آن، توسعه‌ی اختیارات رکن انتصابی، احاله‌ی برخی تصمیمات به مقامات خارج از ارکان و اشکال در روابط شورا و هیأت‌مدیره جایگزین شد. اگر چه در این میان نکات مثبتی هم دیده می‌شود ولیکن عملاً تا کنون فضا و ظرفیت خوشبینانه‌ای برای

طرح پیشنهادهای جامعه برای اصلاح اساسنامه به‌وجود نیامده است.

◀ مصطفی جهانبانی:

اصلاح اساسنامه در شورای دوم جامعه بعد از یک دوره‌ی سه ساله، بر مبنای تفکیک وظایف حاکمیتی بر عهده وزارت امور اقتصاد و دارایی و شورای عالی به‌عنوان عهده‌دار موضوعات مرتبط با اداره امور جامعه انجام گرفت. لکن عملاً بخش عمده‌ای از اجرای مصوبات شورای عالی، مشروط به موافقت وزیر اقتصاد و دارایی گردید که منجر به دخالت بخش حاکمیتی در امور اجرایی و محدود شدن شورای عالی در ایفای مطلوب مسئولیت‌های خود از جمله کسب موافقت وزیر امور اقتصاد و دارایی در تغییر اعضای هیأت‌مدیره و دبیر کل جامعه، شده است.

در زمان تشکیل جامعه در سال ۱۳۸۰، نگاه به نهاد حرفه‌ای، مستقل و غیردولتی توسط سیاستگذاران مثبت، بدون واسطه، بازتر و مبتنی بر یک اراده‌ی عملی به راه‌اندازی بود. از این رو رابطه‌ی نزدیک‌تری با دولت و قانون‌گذار با اوصاف فوق برقرار شد. این فرصت با تغییرات قابل توجه در قوانین و مقررات از جمله حوزه‌های پولی بانکی، تجاری، بورس اوراق بهادار، خصوصی‌سازی، سرمایه‌گذاری خارجی و از این‌ها مهم‌تر در ارتباط با حرفه، قانون مالیات‌های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده که با وجود تحقیق و بررسی‌های مقدماتی زیاد بعدها به تصویب رسید، بود. در این دوره که مصادف با دوره‌ی

اول شورای عالی جامعه است، جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران همواره طرف نظرخواهی قانون و مقررات گذاران بود و جامعه و اعضا نیز با علاقه در مشورت و نظردهی حتی رقابت می‌کردند. به عنوان یکی از اعضای هیأت مدیره‌ی جامعه و مسئول کارگروه قوانین و مقررات می‌گویم که این دوره از پربارترین دوران مقررات گذاری توأم با همدلی و همکاری بی نظیر اعضا بود که علاوه بر تدوین مقررات و اصول و ضوابط حرفه‌ای، خدمت‌رسانی به حاکمیت در قانون و مقررات گذاری را تجربه کردیم.

اما از دوره‌های بعد با تغییرات در فضای سیاسی و دیدگاه‌های دولت، کم‌کم آن رابطه‌ی نزدیک با دولت کم‌رنگ‌تر شد، فعالیت کسب‌وکار حسابرسی و رقابت شکل گرفت، محدودیت‌های بین‌المللی و تحریم‌ها بر محیط اقتصادی تأثیر گذاشت و اقتضای چنین شرایطی با تفکر مقررات‌گذاری پیشین و رابطه‌ی مشارکت نهادی سازگار نبود و به تدریج آن فضا برای تبادل تجربیات و نظرات بسته‌تر شد و رابطه‌ی نزدیک با جامعه به ارتباط فردی با نهادهای مقررات‌گذار تقلیل یافت. اوج این نامحرمی در دوره‌ی چهارم شورای عالی رخ داد که حتی اصلاح اساسنامه‌ی جامعه بدون نظر شورا به تصویب هیأت دولت رسید و با رویکردی غیرمنصفانه و بعضاً خصمانه، جامعه نه تنها طرف مشورت جدی نبود بلکه باید از استقلال و موجودیت غیردولتی، غیرسیاسی، غیر انتفاعی و فعالیت بخش خصوصی حسابرسی مشروعیت یافته از سوی قانون‌گذار دفاع و از سرمایه‌ی ۱۰ ساله‌ی خود حفاظت می‌کرد. البته به تبع اصلاح اساسنامه در این دوره فعالیت پرکار و مثال زدنی برای تدوین مقررات پایین‌دستی اساسنامه صورت گرفت. به نظر من این دوره شورا از بلوغ فکری بالایی برخوردار بود.

در مجموع در این دو دهه با وجود فراز و نشیب‌های زیاد، جامعه در تدوین قوانین و مقررات حوزه‌ی مالی و اقتصادی نقش مؤثری را داشته و با تثبیت نقش و حضور حساب‌رسان در محیط اقتصادی همواره جامعه داوطلب همکاری در تدوین قوانین و مقررات مرتبط بوده است. در تلاش‌ایم با توجه به اهداف و برنامه‌های اقتصادی دولت سیزدهم این ظرفیت جامعه را نیز معرفی کنیم.

◀ رحمت‌اله صادقیان:

باید تأکید کرد که این یکی از اشکالات ناشی از تغییرات در اساسنامه‌ی جامعه است. تغییر در اساسنامه‌ی مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ جامعه یک تصمیم غیرمنطقی و یک گام به عقب برای جامعه و حرفه بود و بیش‌تر یک لجاجت و ابراز قدرت بود تا تغییری متناسب با نیازها و الزامات حرفه‌ای. وقتی از تغییر نام می‌بریم بر این مفهوم تکیه داریم که با توجه به نیاز جامعه و پیشنهاد ارکان جامعه باید تغییری که که با بهینه‌سازی همراه است صورت پذیرد. لیکن به نظر اینجانب

در این اصلاحات این مهم صورت نگرفته و به همین دلیل تغییر پاره‌ای از مفاد اساسنامه جامعه از ضروریات است. در شورای عالی ششم کارگروهی متشکل از افراد ذی‌صلاح حرفه‌ای و حقوقی تشکیل و اساسنامه به‌طور کامل بررسی و در جلسات شورا نیز مطرح شد. لیکن با توجه به تغییر شورا و وزیر امور اقتصادی و دارایی متوقف شد و امیدواریم همزمان با طرح نهاد ناظر نسبت به اصلاح اساسنامه که منجر به بهبود وضعیت می‌شود اقدام لازم به‌عمل آید.

◀ هوشنگ نادریان:

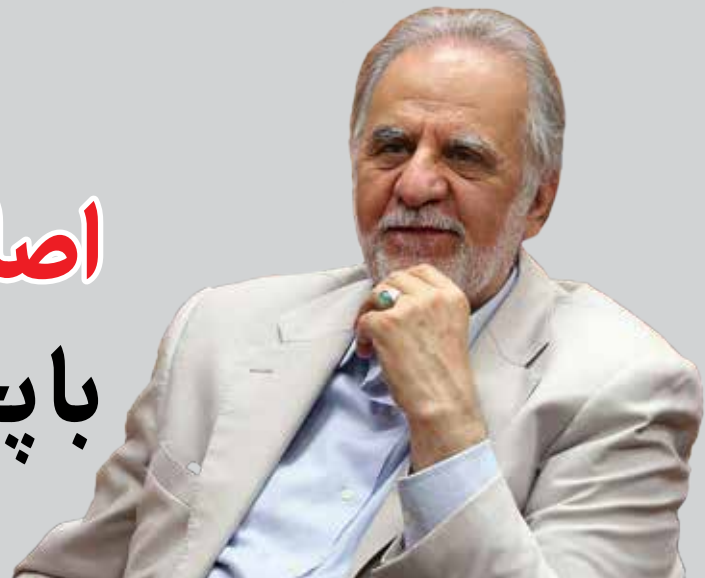
شورای عالی پس از مجمع عمومی که صرفاً سالانه تشکیل می‌شود بالاترین رکن جامعه‌ی حسابداران رسمی است و موارد ۲۰ گانه احصا شده تقریباً اختیارات لازم در چارچوب اساسنامه را جهت اداره‌ی جامعه به شورای عالی می‌دهد. مشکل اساسی که معمولاً اعضای شورای عالی با آن مواجه بوده‌اند اختیارات عمده سایر نهادها و مراجع ذیربط است که در اساسنامه یا قانون تشکیل جامعه مطرح شده و این امر دامنه‌ی اختیارات خود جامعه و نه فقط شورای عالی را محدود می‌کند. این موارد در طول عمر ۲۰ ساله جامعه نیز روبه تزايد بوده به نحوی که در حال حاضر حدود ۴۷ اتصال در قوانین و مقررات جامعه به مراجع دولتی وجود دارد که به نظر بیش از حد متعارف است. ضمن آن که در برخی موارد شکلی است (مثلاً حضور نمایندگان بورس، وزارت اقتصاد و شورای عالی بانک‌ها در جلسات شورای عالی بدون حق رای) که موجب اثر خاصی بر جامعه نشده است. به نظر می‌رسد در بازنگری مقررات جامعه به‌ویژه اساسنامه باید برای این اختیارات متفرق و متعدد فکر کرد و اگر قرار به نظارت دولت و حاکمیت است با چند مورد محتوایی و نه چندین مورد شکلی و کم خاصیت، این نظارت اعمال تا اطمینان لازم برای مراجع ذیربط از حسن عملکرد جامعه ایجاد شود.

◀ عباس هشی:

پیش‌بینی این کارگروه‌ها بر اساس منطق بوده و در آینده هم ضروری است و باید افزایش هم پیدا کنند. مهم استفاده از خدمات و گزارش‌های این کارگروه‌ها است، که متأسفانه به آن توجه نمی‌شود. باید ترکیب این کارگروه‌ها متکی به حضور نسل جوان، تجربه‌ی مفید کار حسابرسی و حداقلی از حساب‌رسان پیشکسوت باشد و نظرات آن‌ها را شورای عالی جدی بگیرد. البته نباید با شعار جوان‌گرایی، بیش‌تر پیشکسوتان حرفه را ممنوع‌الحضور در کارگروه ساخت و با کپی‌برداری از مؤسسات خارجی که شرکای آن از بیمه‌ی عمر و پس‌انداز کافی بهره‌مندند طرح‌هایی برای بازنشتگی اجباری بعد از ۳۰ سال کار را مطرح ساخت. ■

اکنون می‌توان اصلاح اساسنامه را با پختگی انجام داد

مهدی کرباسیان

بدین ترتیب ادامه‌ی حیات این نهاد میسر شد. یادم است که من آن زمان معاون کل وزارت دارایی بودم. برای شکل‌گیری جامعه‌ی حسابداران، همکاری بسیار نزدیکی بین دبیر کل شورای اول (آقای دکتر ثقفی) و سازمان حسابرسی (آقای هوشنگ نادریان) شکل گرفت. در وزارت اقتصاد نیز آقای خجسته به عنوان رییس سازمان مالیاتی، آقای مظاهری که در آن سال‌ها تحصیلات دکترای حسابداری را در دانشگاه تهران می‌گذراند، و بنده که کارشناسی‌ام در رشته حسابرسی و حسابداری بود، حمایت ویژه و همکاری نزدیکی داشتیم. لذا به نظر من شورای اول موفق‌ترین شورا طی این سال‌ها بود که با حمایت وزارت اقتصاد و دارایی و دولت و همکاری نزدیک سازمان حسابرسی و تلاش دبیر کل جامعه پا گرفت.

یادم است جامعه‌ی حسابداران در ابتدا محلی برای استقرار و شروع فعالیت نداشت و برای گرفتن اولین ساختمان، من تصمیم گرفتم ساختمان مهمانسرای وزارت اقتصاد (که وقتی مدیران کل آن وزارت که به تهران می‌آمدند در آن‌جا مستقر می‌شدند)، به جامعه اختصاص پیدا کند و بدین ترتیب جامعه توانست در ساختمانی در خیابان میرداماد

بیش‌تری کرده است و این مساله موجب می‌شود که نهایتاً یک سهامدار جزء که مثلاً ۱۰ سهم از یک شرکت بسیار بزرگ مانند ایران خودرو را خریده، مطمئن شود که رعایت منافعش در آن شرکت انجام شده و شرکت دارد به سمت مسیر سلامت مالی پیش می‌رود. از طرف دیگر اقدامات حسابداران موجب می‌شود که سیستم‌های نظارتی مانند قوه قضاییه و دیوان محاسبات بتواند بهره‌مندی خوبی داشته باشند و حسابداران رسمی را به عنوان بازوهای نظارتی که نه بر مبنای سلیقه بلکه بر مبنای استاندارد و ضوابط حرکت می‌کنند، تلقی کنند. لذا می‌بینیم که در دنیا حسابداران رسمی جایگاه ویژه‌ای در حکومت و ارزشمندی اجتماعی خاصی در جامعه خود دارند. در ارتباط با کشور ما متأسفانه باید بگوییم که پس از پیروزی انقلاب اهمیت به حسابرسی و حسابداری مغفول مانده بود تا این‌که با تلاش‌هایی که انجام شد در سال ۱۳۸۰ دوباره جامعه‌ی حسابداران رسمی، که متشکل از حسابداران رسمی و اعضای منتخب آن‌ها است، شکل گرفت و دولت نیز از این نهاد حمایت کرد. شروع کار با پیام آقای خاتمی رییس‌جمهور و آقای مظاهری وزیر اقتصاد وقت بود و

حسابداران رسمی در همه‌ی دنیا در حوزه‌ی اقتصاد و ایجاد شفافیت جایگاهی ویژه دارند.

از یک سو دولت و حکومت قرار دارد که از آن‌ها طلب می‌کند بر شفافیت و سلامت اقتصاد و اجرای مقررات صحیح به نیابت از آن‌ها نظارت کنند. جایگاه حسابداران جایگاه امانتداری است، یعنی استانداردها و مقررات را به صورت دقیق با امانتداری بررسی می‌کنند و درباره‌ی آن نظر می‌دهند. حسابداران افرادی ویژه‌اند و اگر بخواهیم اسامی آن‌ها را نام ببریم و وضعیت آن‌ها را مطرح کنیم از امین‌ترین افراد جامعه محسوب می‌شوند چون نظر آن‌ها می‌تواند در سلامت و شفافیت اقتصاد موثر باشد. از سوی دیگر سهامداران و کارآفرینان و ذی‌نفعان دیگر در ارتباط با حسابداران قرار دادند؛ چون این حسابدار و حسابرس است که با بررسی عملکرد مالی و عملیاتی شرکت و نظراتی که می‌دهد یک سهامدار را مطمئن می‌کند که آیا مدیریت شرکت دقیقاً منافع سهامداران را لحاظ کرده است یا خیر، خصوصاً که این روزها در شرکت‌های سهامی عام مساله‌ی فساد و شفافیت اهمیت

فعالیت خود را آغاز کند. برای آن که اهمیت جامعه‌ی حسابداران و جایگاه آن مشخص شود باید گفت که در جلسات شورا بعضاً وزیر اقتصاد، آقای مظاهری یا من، و بیش‌تر آقای خجسته به عنوان رییس سازمان مالیاتی شرکت می‌کردیم. لذا این همکاری نزدیک باعث شکل‌گیری و قوام جامعه شد. حتی در آن سال در وزارت اقتصاد و سازمان مالیاتی با مشورت با آقای نادریان تصمیم گرفته شد که اگر شرکتی گردش مالیاتی بالای ۸۰۰ میلیون تومان داشت حتماً توسط حسابداران رسمی حسابرسی شود. این اقدامی ارزنده بود ولی متأسفانه ادامه پیدا نکرد. من در دوره‌ی سوم و پنجم با عنایت حسابداران رسمی به عنوان عضو شورا انتخاب شدم. در دوره سوم آقای دانش جعفری و در دوره پنجم آقای طیب‌نیا وزیر اقتصاد بودند. با ملاقاتی که با این دو عزیز در همان ابتدای انتخابم انجام دادم از آن‌ها قول گرفتم که از حسابداران رسمی و جامعه‌ی حسابداران حمایت کنند. دوستان هم موافق بودند ولی متأسفانه بعد از مدتی دوباره طرز تفکر اقتصاد دولتی و توجه به سازمان حسابرسی و بزرگ کردن سهم دولت قوت گرفت.

به هر حال سازمان حسابرسی به عنوان سازمانی که باید بر واحدهای دولتی نظارت کند جایگاه ویژه و اهمیتی خاص دارد اما نباید جامعه حسابداران رسمی را رقیب خود تلقی کند. این اتفاق متأسفانه در سال‌های گذشته افتاده است. بخشی از این اتفاق به دلیل وضعیت کلی حاکم بر حوزه اقتصاد کشور است. در اقتصاد ایران هنوز نگاه دولتی تا سال‌های قبل بسیار قدرتمند بود لذا سازمان حسابرسی ذاتاً قوت بیش‌تری داشت. دلیل دیگر این است که بعد از این که بخش دولتی به سمت خصولتی واگذار شده باز هم نهادها تلاش می‌کنند از سازمان حسابرسی استفاده کنند و سازمان حسابرسی هم

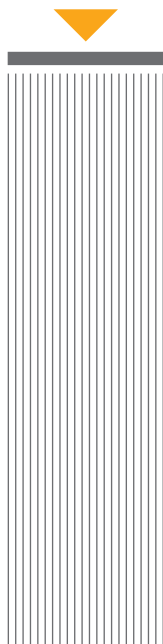
علاقه‌مند است شرکت‌های بزرگ را که اکثر خصولتی هستند در اختیار داشته باشد. ضمناً سیستم نظارتی کشور یعنی قوه قضاییه و دیوان محاسبات به سازمان حسابرسی به عنوان بازرس قانونی بیش‌تر توجه می‌کنند. خود این موضوع باعث می‌شود که مدیران شرکت‌ها علاقه‌مند باشند سازمان حسابرسی را به عنوان حسابرس معین کنند. بعداً قانون و مقرراتی گذاشته و مقرر شد که کمیته‌ای زیر نظر وزارت اقتصاد و دارایی این کارها را تقسیم کنند. در دوره‌ی سوم و همچنین در دوره‌ی پنجم ما تلاش کردیم این رویه را نسبتاً جا بیندازیم تا رعایت عدالت و انصاف تا حدی بیش‌تر شود ولی همچنان تا امروز بعضاً حسابداران رسمی در این حوزه دچار گله‌مندی هستند. برای رفع این مشکل و افزایش ضریب نفوذ میزان مشارکت تلاش‌های خوبی در جامعه‌ی حسابداران و شورای عالی و دبیران کل انجام شده ولی موفقیت به اندازه‌ای که لازم بوده حاصل نشده است. دلیل این مشکل این نیست که جامعه‌ی حسابداران رسمی تلاش خود را نکرده بلکه بایستی بپذیریم دلیل اصلی خود دولت و حتی مهم‌تر خود حکومت است.

یادم است در دوره‌ی پنجم جلسه بسیار خوبی با آقای پورمحمدی رییس سازمان بازرسی کل کشور گذاشتیم و قرار بر این شد که از موازی‌کاری پرهیز شود و گزارش‌های حسابداران رسمی مبنای کارهای سازمان بازرسی کل کشور قرار گیرد. ولی این موضوع در عمل اتفاق نیفتاد. همچنین ما جلسات بسیار مکرری در دوره‌ی سوم با آقای نادریان رییس سازمان حسابرسی که عضو شورا نیز بودند داشتیم. در دوره‌ی بعد از آن نیز آقای سهیلی‌پور رییس سازمان حسابرسی بودند. این دو بزرگوار از افرادی بودند که علاقه‌مند به توسعه این کار و افزایش نقش جامعه‌ی حسابداران رسمی بودند. ولی باز هم این خواسته

در عمل اتفاق نیفتاد. بخش زیادی از این مشکل برمی‌گردد به وزارت اقتصاد و دارایی و شخص وزیر اقتصاد که در این مورد باید به صورت شفاف و قاطع بین سازمان حسابرسی و جامعه‌ی حسابداران رسمی خط‌کشی کند.

نکته مهم دیگر این است که جامعه‌ی حسابداران رسمی واحدی خودانتظام است. این موضوع نکته‌ی بسیار مهمی است به این معنا که خود جامعه تخلفات و احیاناً مشکلاتی را که در این حوزه دارد، در داخل خودش بررسی کند و برخورد لازم و قاطع را در عمل داشته باشد. بعضاً می‌بینیم که این اتفاق به خوبی نمی‌افتد. به عنوان مثال موارد متعددی داریم که در این حوزه کیفیت کار پایین است یا حتی تخلفی صورت می‌گیرد اما حوزه‌های انتظامی و نظارتی به طور قاطع عمل نمی‌کنند و این موضوع موجب می‌شود گرفتاری‌های زیادی ایجاد شود. دلیل دیگر این است که حمایتی از حسابدار رسمی یا موسسه‌ای که تخلفی را افشا می‌کند وجود ندارد و سال بعد او را حذف می‌کنند و کسی نیست از او حمایت کند، به همین دلیل بعضاً آن‌ها تخلفات را اعلام نمی‌کنند تا کار خود را از دست ندهند. این واقعیتی است که در عمل دارد اتفاق می‌افتد. این‌ها نکاتی است که موجب تضعیف جامعه‌ی حسابداران رسمی و حسابداران رسمی می‌شود لذا تمام حسابداران رسمی برای حفظ آبروی حرفه‌ای باید مطمئن شوند که کار خود را درست و در نهایت امانت انجام می‌دهند.

در چند سال گذشته جامعه‌ی حسابداران رسمی کار بسیار ارزنده‌ای کرده و آن آموزش‌های حرفه‌ای مستمر است که در دستور کار خود قرار داده. این موضوع بسیار موثر بوده چون به هر صورت آموزش به ویژه با ارتقای علمی که در حوزه‌ی حسابرسی دارد اتفاق می‌افتد امروز به ضرورتی عاجل تبدیل شده و آموزش در این حوزه باید اجباری شود.

داریم ولی آیا نباید نهادی ملی در این زمینه تشکیل شود؟ به نظر می‌رسد که دلیل این مشکل هم به رفتاری که در حوزه اقتصاد دولتی داریم باز می‌گردد. این ویژگی خوبی نیست و باید با پختگی با آن برخورد شود و گرنه موجب تضعیف حسابداران رسمی خواهد شد.

اساسنامه‌ی جامعه‌ی حسابداران رسمی از زمان آغاز و ظرف مدت این بیست سال تغییرات متعددی کرده است. بر اساس تجربه‌ای که حاصل شده اگر نیاز است اکنون می‌توان اصلاح اساسنامه را با پختگی انجام داد. باید وزارت اقتصاد و شورای جامعه و دیگر صاحب‌نظران از نزدیک بنشینند و با بهره گرفتن از تجربه‌ی دنیا اساسنامه‌ی جدیدی تهیه کنند. متأسفانه در اصلاح اساسنامه در دوره‌های قبل بعضاً نظرات جامعه یا پیش‌کسوتان حرفه‌ی حسابرسی لحاظ نشد و وزارت اقتصاد و دولت بعضی از موارد را یا در نظر نگرفت یا نوع دیگری در نظر گرفت. لذا اصلاح و تقویت اساسنامه ضروری است اما این

باید انجام دهد چون موجب شود کنترل کیفیت افزایش پیدا کند و همچنین موسسات از نظر سودآوری در شرایط بهتری قرار گیرند و همچنین خطر و میزان بیکاری کم‌تر شود. بدیهی است که در این رابطه در درجه اول باید شورای عالی و جامعه عمل کنند. رتبه‌بندی موسسات جزو موارد بسیار مهمی است که قاطعانه باید پیگیری شود و اگر وزارت اقتصاد و دارایی در این رابطه به شورای جامعه و جامعه‌ی حسابداران کمک کند تا این موضوع با قاطعیت بیش‌تر اجرا شود به نظر می‌رسد در بلندمدت حتماً به نفع موسسات خواهد بود. ضمناً ادغام موسسات حسابرسی و بزرگ شدنشان هم باید با جدیت بیش‌تری پیگیری شود.

دیگر موضوع مهم، نهاد ناظر برای ارائه‌ی خدمات حسابرسی است. این نهاد ناظر چه می‌خواهد بکند؟ آیا اصلاً چنین نهاد ناظری در دیوان محاسبات داریم؟ آیا نهاد ناظری در سازمان بازرسی کل کشور داریم؟ چه باید کرد؟ شاید برخی بگویند خب ما نهاد ناظر در سازمان حسابرسی

باید بگوییم که جامعه حسابداران رسمی در این حوزه روند خوبی داشته است. حرکت به سمت حوزه آی‌تی و حسابرسی با تکنولوژی‌های نوین و فن‌آوری‌های اطلاعات نیز در دستور کار قرار گرفته که باید با سرعت بیش‌تری گسترش پیدا کند تا حسابرسی در ایران دچار عقب‌ماندگی تاریخی نشود. همچنین تلاش‌های زیادی از سوی جامعه حسابداران رسمی و آقای دبیر کل در جهت کارایی و توسعه کار برای حسابداران رسمی انجام شده که باید گسترش پیدا کند.

موضوع دیگر این است که بایستی حد و حدود حسابرسان کوچک معین شود. یکی از اتفاقاتی مثبتی که در جامعه افتاده این است که طبقه‌بندی حسابداران رسمی آغاز شده است. البته هنوز کامل نشده و به نظر می‌رسد کاری است که باید با قوت بیش‌تری انجام شود و موسسات حسابرسی کوچک با هم ادغام شوند تا بتوانند تبدیل به موسسات حسابرسی بزرگ شوند. ادغام موسسات نیز وظیفه مهمی است که شورای جامعه

مهم باید با مدل مشورت‌گیری و معدل استفاده از تجارب دنیا و استفاده از نظرات جامعه حسابداران و پیش‌کسوتان انجام شود.

باید بپذیریم که اگر حسابداران رسمی وظایف خودشان را در برقراری سلامت و انضباط مالی و شفافیت اطلاعاتی و پاسخ‌گویی و رعایت استانداردها و برخورد قاطع با مفسده‌ها انجام دهند قطعاً جامعه حمایت بیشتری می‌کند و انشالله مسئولان هم در این زمینه حمایت بیشتری از این حرفه که حرفه‌ای در راستای سلامت مالی کشور است انجام دهند. شورای عالی جامعه به عنوان نهاد سیاست‌گذار و تعیین‌کننده‌ی نقشه راه، نقشی اساسی دارد ولی باید بپذیریم که اختیارات شورا و همچنین خود هیات‌مدیره و دبیر کل طبق اساسنامه محدودیت‌های جدی دارد. در اساسنامه‌ی جدید بر اساس تجربه، باید اختیارات آن‌ها افزایش پیدا کند. به عنوان نمونه در نظام پزشکی کشورهای اروپایی، مثلاً نظام پزشکی مثلاً آلمان (که آن هم مثل جامعه‌ی حسابداران

واحدی خودانتظام است) وقتی پزشکی تخلف می‌کند یا آبروی حرفه‌ای را در نظر نمی‌گیرد، از سوی شورای نظام پزشکی و دبیر کل و هیات‌مدیره به قدری خشن با او برخورد می‌کنند که گاه موجب می‌شود خود پزشکان در دادگستری علیه نظام پزشکی شکایت کنند. این موضوع به این دلیل است که آن‌ها برای حفظ آبروی اکثریت قریب به اتفاق حرفه تعارفی با نفرت متخلف ندارند. یکی از مشکلات مهم دیگری که در حرفه‌ی حسابرسی وجود داد مسئله قیمت‌شکنی است. این مشکل هم‌اکنون کم‌تر شده ولی وضعیت باز هم باید بهتر شود.

در پایان ضمن تشکر از زحمات، تلاش‌ها و ارزش کاری که دبیر کل، هیات‌مدیره و شورای عالی جامعه دارد انجام می‌دهد باید گفت که ظرف این سال‌ها جامعه توانسته جایگاه حسابداران رسمی را در شفافیت و سلامت اقتصاد کشور و جایگاه حرفه را ارتقا دهد ولی به نظر می‌رسد از این کار باید باز هم حمایت شود. همچنین از سوی حاکمیت و قوه‌ی قضاییه و قوه‌ی مقننه و قوه‌ی

اجرائیه به این حوزه باید بیش‌تر توجه شود و در تقویت حسابداران رسمی و جامعه حسابداران باید تلاش شود چون نهایتاً به سلامت اقتصادی کشور کمک می‌کند. رقابت بین سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی نیز باید برطرف شود چون هر دو در یک راستا هستند و باید بتوانند کشور را از رکود خارج کرده و به سمت رونق سوق دهند. کار برای همه هست و نهایتاً موجب خواهد شد که جایگاه ویژه هر بخش مشخص شود. در پایان تشکر می‌کنم از نشریه‌ی «حسابدار رسمی» که نشریه ارزشمندی است و می‌تواند رابطه‌ی بین حسابداران رسمی و اعضا را برقرار کند. از سوی دیگر در روزهای شروع کار جدید جامعه‌ی حسابداران رسمی قرار داریم. آرزوی توفیق برای یکایک حسابداران رسمی در کشور دارم و به آن‌ها تبریک می‌گویم. جامعه حسابداران در عرض این بیست سال رشد چشمگیر و توسعه خوبی پیدا کرده و انشالله این رشد و توسعه ادامه پیدا کند و بتواند جایگاه بهتری در اقتصاد کشور داشته باشد. ■

نیم قرن تنهایی حسابرسی در ایران

سید محمد علوی

فعالیت حسابداران رسمی نیاز به وجود تشکل حرفه‌ای ذی‌ربط اجتناب‌ناپذیر شد. از همین رو، در اصلاحیه‌های بعدی قانون مالیات‌های مستقیم ایجاد تشکل حرفه‌ای مربوط با عنوان کانون حسابداران رسمی تصویب شد. شورای عالی کانون حسابداران رسمی با ترکیب وزیر امور اقتصادی و دارایی به‌عنوان رئیس شورای عالی، خزانه‌دار کل کشور، رئیس اتاق بازرگانی ایران و سه نفر حسابدار متخصص به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی، و رئیس کانون حسابداران رسمی عملاً به‌عنوان واحدی از ساختار وزارت امور اقتصادی و دارایی فعالیت کرد.

در اواخر همین دهه شرکت حسابرسی آب و برق تأسیس و سپس در اجرای ماده‌ی ۴۱ قانون برنامه و بودجه مصوب دهم اسفندماه ۱۳۵۱ امور حسابرسی کلیه‌ی شرکت‌های دولتی به آن محول و با نام شرکت سهامی حسابرسی زیرمجموعه‌ی وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار گرفت. اواخر دهه‌ی پنجاه بعد از حدود یک دهه فعالیت حسابداران رسمی، با وقوع انقلاب اسلامی و مصادره‌ی گسترده‌ی واحدهای اقتصادی و ملی‌شدن بانک‌ها، با پیشنهاد وزارت

آن دوره‌ی تاریخ، در حال حاضر دیگر جزئی از پاورقی‌ها و حاشیه‌های تاریخ حسابداری در ایران محسوب می‌شوند. تاریخ پرفراز و فرود حسابرسی همیشه در مدار گمنامی حرکت کرده، اما گاه نیز تا مرزهای رسوایی رفته است.

حسابرسی برآیند و آینده‌ی تمام‌نمای سیستم اقتصادی و حکمرانی است و فراز و فرود آن به‌شدت تحت تأثیر محیط اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و... خود قرار دارد. دهه‌ی چهل خورشیدی اوج رونق و شکوفایی اقتصادی و از باثبات‌ترین دوره‌های اقتصاد کشور با نرخ میانگین تورم ۲ درصدی و نرخ میانگین رشد اقتصادی ۱۰ درصدی است. این مؤلفه‌های اقتصادی پیش‌نیاز تقاضای خدمات حسابرسی به شمار می‌رفت. با این همه، سیستم حکمرانی اقتدارگرا الزام و نیازی به حرفه‌ی حسابرسی نداشت. در اجرای قانون مالیات‌های مستقیم مصوب اسفندماه ۱۳۴۵ استفاده از خدمات حسابداران رسمی تنها به‌منظور استفاده از نتایج حسابرسی در امور تشخیص مالیات مؤدیان مالیاتی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی پیش‌بینی شد. سپس با توجه به شروع

ای دهنده‌ی قوت و تمکین و ثبات خلق را زمین بی‌ثباتی ده نجات (مولوی)

دوم شهریورماه سال جاری، بیست سال از شروع دوباره‌ی فعالیت حسابداران رسمی در کشور و به تبع آن از تأسیس جامعه‌ی حسابداران رسمی ایران می‌گذرد. با این حساب حدود نیم‌قرن از آغاز ارایه‌ی خدمات حسابرسی مستقل صورت‌های مالی در کشور گذشته است. اواخر دهه‌ی چهل خورشیدی همراه با تأسیس و بالندگی نهادهای اقتصادی، صنعتی، مالی، پولی، علمی و... ارائه‌ی خدمات حسابرسی نیز در کشور پدیدار شد. موضوعاتی مانند امتیاز فارغ‌التحصیلان حسابداری خارج از کشور و عضویت در انجمن حسابداران رسمی انگلستان، مزیت اشتغال در مؤسسات حسابرسی خارجی و فعالیت شرکت سهامی حسابرسی دولتی، از همان بدو ورود حسابرسی به کشور سرآغاز دوقطبی‌سازی و دعوای نعمتی و حیدری بوده است. چنان‌که از همان لحظه‌ی تولد، ناف حسابرسی را با دعا و مرافعه بریده‌اند. جزئیات اتفاقات

امور اقتصادی و دارایی موضوع فعالیت حسابداران رسمی و تشکل حرفه‌ای مرتبط توسط شورای انقلاب از مفاد قانون مالیات‌های مستقیم حذف شد.

دهه‌ی شصت خورشیدی با تثبیت ساختارهای اقتصادی و سیاسی نظام جدید و نیز وقوع جنگ تحمیلی، مؤسسات حسابرسی دولتی و متعلق به نهادهای انقلابی نوپا با طرح مجلس شورای اسلامی در شرکت سهامی حسابرسی ادغام شدند و سازمان حسابرسی دولتی شکل گرفت. اوایل دهه‌ی هفتاد بعد از گذشت بیش از یک دهه از روی کار آمدن دولت سازندگی و با گسترش خصوصی‌سازی و سرمایه‌گذاری خارجی، بر مبنای الزامات جهانی، زمینه‌ی پیدایش مجدد حسابداران رسمی و تشکل حرفه‌ای آنان نمایان شد و قوانین و مقررات مرتبط توسط مدیران دولتی، با اکراه و کندی، تدوین شد و اواخر دهه‌ی هفتاد به تصویب رسید.

آغاز دهه‌ی هشتاد در دولت اصلاحات، به‌اجبار، حسابداران رسمی

و تشکل حرفه‌ای آنان بار دیگر شروع به فعالیت کردند. لیکن زیرساخت‌های مقرراتی تدوین شده، عملاً اجازه نداد که این تشکل در تراز مجامع حرفه‌ای به صورت مستقل و برپایه‌ی اراده‌ی جمعی حسابداران رسمی تشکیل، سازمان‌دهی و اداره شود: تشکل حرفه‌ای که اختیار انتخاب، تنبیه انضباطی، تعیین مبلغ حق عضویت، مقررات‌گذاری داخلی، تعیین نرخ حق‌الزحمه‌ی خدمات، تصویب برنامه و بودجه و... اعضای خود را ندارد! به قول مولوی، «چون که مردی نیست خنجرها چه سود؟»

اوایل دهه‌ی نود خورشیدی در پی فسادهای مالی و اقتصادی در بخش‌های دولتی و خصوصی و اصولاً اساسنامه‌ی جامعه مورد بازنگری قرار گرفت و این بار تحت سلطه‌ی مطلق وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار گرفت. اکنون نیز، در آستانه‌ی دهه‌ی ششم فعالیت طرح تشکیل نهاد ناظر دولتی بر حرفه‌ی حسابرسی تدوین شد و مراحل تصویب را می‌گذرانند.

مرور پنج دهه‌ی فراز و نشیب فعالیت

حسابداران رسمی بیانگر آن است که اگر به دغدغه‌ها، چالش‌ها و مطالبات اهالی حرفه‌ی حسابرسی در دهه‌ی چهل خورشیدی و در بدو ارائه‌ی خدمات حسابرسی در کشور نگاه کنیم بی‌گمان در حال حاضر نیز همان دغدغه‌ها، چالش‌ها و خواسته‌ها، بعد از گذشت نیم قرن هنوز با حسرت و حرمان، ساری و جاری است! بعد از نیم‌قرن هنوز همان مطالبات اولیه مثل غمی عمیق، تازه و تسلی‌نیافته و مستدام است. به‌راستی چرا این‌گونه است؟ براساس شواهد تجربی، در کشورهای در حال توسعه، دولت در کشاکش چک‌وچانه زدن با تشکل‌های مدنی، بسیار محافظه‌کارانه برخورد می‌کند. چون ذات و سرشت قدرت و سیاست تلخ و بی‌رحم است. برای انباشت سرمایه‌های مادی و معنوی و ایجاد و برقراری تدریجی مبانی معرفتی و اسباب لازم برای استفاده از ظرفیت‌های تشکل مدنی، طی دوره‌ی گذار اجتناب‌ناپذیر است. معمولاً رویکرد دولت کسب حداکثر اطمینان، مقاومت و تأخیر و قاعداً رویکرد اهالی حرفه، با

حداقل بضاعت، تعجیل، و نگاه ایده‌آلی و آرمان‌گرا است. گرچه در قاموس ما گفته می‌شود «عجله کار شیطان» ولی نفس این روحیه‌ی تحول‌خواهانه در فطرت انسان ریشه دارد و کنشگری و جست‌وجو محرک رشد و تعالی قلمداد می‌شود.

همیشه آنچه نیست دلپذیر و آنچه هست نادلپسند است و باید تعادلی همیشه در این بین حاکم باشد. به صورتی که علی‌رغم ترسیم این نقشه‌ی راه آرمانی در قانون اساسی، در اصل بیست و هشتم «دولت موظف است با رعایت نیاز جامعه به مشاغل گوناگون برای همه‌ی افراد امکان اشتغال به کار و شرایط مساوی را برای احراز مشاغل ایجاد نماید» و در اصل چهل و سوم تأکید شده است که «تأمین نیازهای اساسی، نه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه‌های خاص و نه دولت را به صورت کارفرمای بزرگ مطلق درآورد». اما در عمل «تأمین» به «تولید» کالا و خدمات توسط دولت بدل شده است. در نتیجه با انحراف از این میثاق ملی دولت به کارفرمای بزرگ و مطلق مبدل شده است. نتیجه آن که در این ساختار خدمات حسابرسی را هم دولت ارایه می‌کند. در چنین شرایطی، وجود حرفه‌ی حسابرسی تمام‌عیار و خودمختار باعث بروز پارادوکس و اختلال در امور می‌شود. پس در این حوزه هیچگونه عجله‌ای برای استقرار مبانی معرفتی و تدارک اسباب و لوازم آن اصلاً صورت نمی‌گیرد. لیکن به ضرورت حفظ ظاهر و شکل موضوع، شکل حرفه‌ای به صورت تقلیل‌گرایانه و کارگزاری دولت مهیا می‌شود و نقش واقعی شکل حرفه‌ای لاجرم توسط دولت ایفا می‌شود.

چنانچه در بر همین پاشنه بچرخد، شکل‌گیری و تجربه‌ی حرفه‌ی مستقل و متعالی حسابرسی نقش بر آب می‌شود. چون دولت به جای زمینه‌سازی و

پشتیبانی از تشکیل و تقویت حرفه‌ی حسابرسی، خودش هم‌زمان و توأمان نقش تشکل حرفه‌ای را بر عهده دارد! خدمات حسابرسی ارایه می‌کند و رقیب بخش خصوصی و ذی‌نفع موضوع می‌شود. نتیجه آن که هرکس دنبال کسب‌وکار روزانه‌ی خود است. همه فقط به امروزشان فکر می‌کنند. نه امکان تحلیل دیروز را پیدا می‌کنند و نه چشم‌اندازی از فردا دارند و در این چرخه هیچکس به فکر دیگری نیست، مشکل خود تو هستی!

عاقبت روزمره‌گی و تنهایی مزمن انقراض بقاست. البته در این تنهایی همه‌ی حرفه‌ها و تشکله‌ها تا حدودی مشابه هم هستند و البته پیشکسوتانی با صد سال تنهایی هم داریم. به‌طوری‌که اتاق بازرگانی با نزدیک ۱۰۰ سال قدمت و حدود ۴۶ هزار عضو، کانون و کلا با نزدیک به ۷۰ سال قدمت و حدود ۶۰ هزار عضو، نظام پزشکی با نزدیک به ۶۰ سال قدمت و حدود ۱۲۰ هزار عضو و... نیز همه از یک آبشخور درگیر درد مشترک استقلال حرفه‌ای، هویت، کارایی، اثربخشی و... هستیم. باید توجه داشته باشیم «کاین درد مشترک هرگز جداجدا درمان نمی‌شود». همراهی و شریک نیاز دارد، تنهایی مگر می‌شود؟ بزرگ علوی در «سرباز سربی» می‌نویسد، سال ۱۳۱۳ در تهران سوار یک اتوبوس مسافربری شدم، کرایه‌ی ماشین ده‌شاهی بود، شوfer کنار خیابان هر مسافری را می‌دید ماشین را نگه می‌داشت و به کمک شوfer می‌گفت این ده‌شاهی را بیار بالا، هر نفر آدم برای شوfer فقط ده‌شاهی ارزش داشت! در صورتی که چه بسا هریک از مسافرها صنعتگر، بازرگان، وکیل، پزشک، مهندس، حسابدار، ممیز،... و برای خودشان کسی بودند، ولی هر مسافر برای شوfer همان ده‌شاهی می‌ارزید. اکنون نیز نگاه دولت به حرف و تشکل‌های مختلف علی‌رغم گذشت

نزدیک یک قرن نیز همچنان همان ده‌شاهی است، هنوز پایش در یک کفش است. و برایش فرقی نمی‌کند که «ما کی هستیم و چه می‌گوییم؟».

این که سهام‌دار، کارشناس، حرفه‌ای، صاحب کسب‌وکار و... هستیم برایش علی‌السویه است، چون سرگرم برنامه و کسب‌وکار خاص خودش است و مسلماً گوش‌ش از چنین حرفه‌هایی پر است و برایش تازگی ندارد. نظام اقتصادی با مالکیت دولتی، نرخ‌های دستوری، یارانه‌های پنهان، تورم مزمن، کالا و خدمات دو و چندنرخ، درآمد سرانه‌ی پایین، نرخ رشد منفی، نقدینگی و کسری بودجه‌ی بالا، تحریم نفتی و مالی،... و نبود سیستم حکمرانی مبتنی بر حاکمیت قانون، اخلاق، اراده‌ی عمومی، عدم تعارض منافع، اتکا به منابع مالی نفتی، فقدان شایسته‌سالاری، پاسخ‌گویی و شفافیت، تخصیص کارآمد منابع، کیفیت نازل مدیریت‌های دولتی و بوروکراسی دست‌وپاگیر و... همه و همه با رسوب و نهادین‌شدن به‌مرور ریشه‌های اصلی فساد شدند. برون‌داد این فرآیندها باعث جان نگرستن اقتصاد و عدم انباشت سرمایه‌های مادی و معنوی شده که لازمه و مقدمه‌ی رشد و توسعه‌ی حکمرانی خوب و تقویت تشکل‌های مدنی است.

محصولات فرعی و بی‌شمار این فرآیند، نظارت‌گریزی را نهادینه و حرفه‌ی حسابرسی را بی‌کس، بی‌پناه و بی‌سامان ساخته و باعث تنهایی آن شده است. این تنهایی به وجوه و ابعاد مختلف حرفه نیز سرایت کرده و خود بانی تنهایی ما از یکدیگر، تشکل، صاحب‌کار، کارکنان و... شده است و به آن خو گرفته و عادت کرده‌ایم. خدمات حسابرسی نه تنها قدرت خشکانیدن سرچشمه‌های اصلی فساد را ندارد بلکه خود نیز توسط منشاء فساد به چالش کشیده، سترون و قربانی شده است. این فرآیند، کسب‌وکار حسابرسی اکثریتی را

جهنم و اقلیتی را بهشت ساخته است. به تنهایی مگر حریف این حریف می‌شویم؟ خدمات حسابرسی به فعالیت مبلغ دینی در جامعه‌ی سکولار می‌ماند که متاع آن خریداری ندارد. حرفه‌ی حسابرسی هم مثل دریانوردان بی‌وطن تنهای تنها شده‌اند. وجود گسترده‌ی تعارض منافع باعث شده حرفه‌ی حسابرسی ریشه نداشت و به بازی گرفته نشود و مهجور بماند و حتی بایکوت شود. ماهیت تخصصی و کارکرد خشک حسابرسی در غیاب پیش‌نیازهای ضروری آن باعث شده مثل سلطنت بی تاج و تخت باشد. بنابراین برای سرمایه‌های انسانی جدید مطلوبیت سرمایه‌گذاری بلندمدت را از دست داده است. استمرار این روند باعث شده هیچ‌گونه هم‌زمانی و گفت‌وگو در این زمینه برقرار نباشد و فقط تک‌گویی و نگاه از بالا به پایین بر آن حاکم شود. مرثیه‌ی اهالی حرفه شنیده می‌شود اما به آن گوش داده نمی‌شود، حرف حسابات اگر باب میل نباشد جوابت می‌کنند و جوابی به آن نمی‌دهند. بنابراین برای تشکیل حرفه‌ی حسابرسی مستقل و قدرتمند فرصت و میدان داده نشده است. آیا کسی به رقیب خود قدرت می‌بخشد؟ هویت، شأن و منزلت به آن می‌دهد؟ چون در این صورت هویت و حیات خودش زیر سؤال می‌رود. نتیجه این می‌شود که همواره وظایف و مسئولیت‌های حرفه بر اختیارات قانونی محوله فزونی پیدا می‌کند. دولت مغرور مشکلات، آن قدر سمن دارد که یاسمن در آن گم است. این مدل اقتصادی و حکمرانی آن قدر به‌صورت فزاینده و مستمر مسئله تولید می‌کند که در نهایت مثل کلاف‌سردرگم می‌شود و امکان برنامه‌ریزی و اولویت‌بندی و حل‌وفصل را سلب می‌کند. لذا مسائل فقط انباشته می‌شوند. مسائل جدید باعث فراموشی مسائل قدیمی می‌شوند. نه حرفه در این

زمینه اختیار دارد و نه وقت و اولویت دولت به او اجازه می‌دهد که به مسایل حرفه ورود کند. اگر هم ورود کند اول چرتکه می‌اندازد و به‌خاطر تعارض منافع‌اش به جای منافع عمومی نخست منافع خودش را می‌بیند. حال به قول سعدی، «از دشمنان برند شکایت به دوستان، چون دوست دشمن است، شکایت کجا بریم؟» با این همه تکاپو، بدون اصلاح الگوها و چارچوب‌های حاکم، خشکاندن ریشه‌های اصلی فساد و برقراری پیش‌نیازهای ضروری، برون‌داد حسابرسی بدون وجود ریشه‌ها و زمینه‌های مناسب برای آن، مثل پاک کردن چرک بند ناف است! پاک‌سازی فساد مثل نظافت راه‌پله‌هاست باید حتماً اول از بالا شروع کرد. همه در حال تولید پراید هستیم، در صورتی که فقط پراید تولید سایپا دیده می‌شود. همه‌ی کالاها و خدمات تولیدی مثل پراید عرضه می‌شود. روزبه‌روز کیفیت کالا و خدمات تولیدی آب می‌رود. تاب‌آوری و تحمل ما تا کجاست؟ به کجا می‌رویم؟ پنجاه سال است روش‌شناسی خدمات حسابرسی، از بدو ورود به کشور به‌دلیل عدم سرمایه‌گذاری و تحریم دست‌نخورده باقی مانده است و هیچ‌گونه تعاملات و مراودات جهانی در این حوزه نداریم. با همان دست‌فرمان و رویکرد نیم‌قرن پیش در زمینه‌ی ضوابط و شرایط انتخاب حسابداران رسمی، موضوع فعالیت و خدمات قابل ارائه و فن‌آوری انجام حسابرسی در حال حرکت هستیم! عقب‌ماندگی فن‌آوری خدمات حسابرسی از فاصله‌ی انتظارت روزبه‌روز عریض‌تر می‌شود. چه کسی پاسخ‌گوست؟ استمرار این الگوها و چارچوب‌های حاکم پشت‌پاهای دیگری نیز به حرفه‌ی حسابرسی زده است. در اجرای مفاد اساسنامه‌ی شرکت حسابرسی دولتی به اشخاص حقیقی با واگذاری کار دست‌دوم به شرکا

(شخص حقیقی) مؤسسات حسابرسی (نه مؤسسه‌ی حسابرسی) زمینه‌ی فعالیت جزیره‌ای شرکای مؤسسات حسابرسی را بنیان نهاده و با استمرار آن نهادینه ساخته است. این موضوع در حال حاضر یکی از چالش‌های جدی حرفه‌ی حسابرسی و یکی از عوامل جان‌نگرفتن آن شده است. با این فرهنگ‌سازی، زمینه‌ی رشد و توسعه حرفه‌ی حسابرسی از بین برده شده است. تیشه به ریشه حرفه‌ی حسابرسی زده شده است. آیا کسی تاکنون از راه خیرات، صدقات و پول توجیبی به جایی رسیده است؟ دولت با پایه‌گذاری تبعیض ساختاری و یک بام و دو هوا در حرفه‌ی حسابرسی، از جمله مدیران دولتی معاف از آزمون انتخاب حسابدار رسمی و معافیت حسابداران رسمی شاغل در حسابرسی دولتی از اعمال تنبیهات انضباطی، عملاً حرفه‌ی حسابرسی را به‌مرور از نیروهای کارآمد تهی کرده است.

در دهه‌ی نود خورشیدی، دانشجویان حسابداری حدود ده درصد کل دانشجویان کشور تشکیل داده است و حدود ۵۰۰ هزار دانشجوی حسابداری داشته‌ایم. اما به‌جای افزایش ضریب نفوذ حسابرسی، استفاده‌ی مؤثر از این سرمایه‌ی انسانی بی‌نظیر، کارآفرینی و توسعه‌ی کسب‌وکار حسابرسی و نظارت مالی و مبارزه با فساد، بخش اعظم این سرمایه‌ی انسانی بلااستفاده شده و هرز رفته است. در صورتی که نرخ کفایت سرمایه‌ی انسانی حرفه به‌شدت تنزل یافته و بحرانی است.

چه کسی مقصر است؟ دولت مثل برج مراقبت برای جلوگیری از حوادث احتمالی وظیفه‌اش کنترل همین شاخص‌هاست نه این که سرگرم کسب‌وکار خودش شود. قدرت، معجزه و قابلیتی که در کسب‌وکار حسابرسی در بسط و توسعه‌ی شفافیت و انضباط مالی است در تنهایی آن نیست. ماده واحد

منحصر به بازرسی قانونی و حسابرسی، باعث شده حرفه‌ی حسابرسی تک‌محصولی باشد و به صورت تک‌بعدی فعالیت کند و رشد آن بآدکنکی باشد. آیا با این ورودی تصور خروجی خدمات متنوع حرفه‌ای میسر است؟ یا باید تعادلی بین ورودی و خروجی آن برقرار باشد؟ آیا با این ورودی امکان تبلیغات و شناساندن حرفه‌ی حسابرسی میسر است؟ قاعدتاً تبلیغات خدمات به غیر از خدمات ناشی از الزامات قانونی را طلب می‌کند. چون هزینه‌ی تبلیغات باید رابطه‌ی مستقیم با درآمد ایجاد کند و به نوعی باز یافت شود. قانون استفاده از خدمات حسابداران رسمی در عمل ابتر و تحریم شده و به قانون عدم استفاده از خدمات حسابداران رسمی تبدیل شده است! به‌طوری که از حدود ۳۰۰ هزار اظهارنامه‌ی مالیاتی سالیانه‌ی تسلیمی اشخاص حقوقی کمتر از ده درصد آن حسابرسی می‌شود و حسابرسی مالیاتی نیز کلاً کنار گذاشته شده است! چه کسی باید احساس خطر کند؟

استقلال حسابرس که تزریق‌شدنی نیست و تابع دستور از بین نیست. تحصیل استقلال منوط به داشتن کار متنوع، حق‌الزحمه‌ی متناسب، فن‌آوری، هویت، اقتدار، حمایت، پشتیبانی، چشم‌انداز روشن و... است. حرفه‌ی حسابرسی که کلیه‌ی امور آن دست دولت است هیچ‌گاه در زمره‌ی برنامه‌های اولویت‌دار دولت قرار نگرفته است. آن‌قدر مشکلات ریز و درشت و اضطراری بوده که حرفه‌ی حسابرسی هیچ‌گاه دیده نشده است. پاسخ‌گویی و رفع این چالش‌ها از عوامل کلیدی تأمین منافع عمومی به شمار می‌رود. جست‌وجوی منافع عمومی فقط در داخل پرونده‌های حسابرسی پاک کردن صورت مسئله است و به‌تنهایی ما را هیچ‌گاه به حفظ منافع عمومی نمی‌رساند. نیم قرن از چشم‌انتظاری‌مان گذشت. جوانی‌مان در این امید پیر شد. گذشته‌ها گذشته ولی با اعصاب فرسوده هنوز هم امیدواریم به قرن پیش رو. درست است که انتظار کشیدن جانکاه

است ولی صبر شکست نیست. به نظر می‌رسد در حال حاضر هیچ ملت‌ی به‌اندازه‌ی ما به عنایت الهی احتیاج نداشته باشند. چون رهایی از شر و عواقب ابر چالش‌ها و بحران‌های اقتصادی و حکمرانی از توان بشر خارج است. بنابه فرموده‌ی امام راحل؛ خدا خرمشهر را آزاد کرد، به نظر اکنون نیز باید خداوند خودش در این زمینه رحم و کمک کند.

در کودکی، در دوران دبستان با هم‌کلاسی‌ها بر روی خط راه‌آهن اختصاصی کارخانه‌ی سیمان ری که متروکه شده بود بازی می‌کردیم. اما چون قطاری از آن عبور نمی‌کرد به‌مرور جذابیت خود را از دست داد. بچه‌ها گفتند چند کیلومتر جلوتر برویم راه‌آهن واقعی و قطار خواهیم دید. هرازگاهی برای بازی و تماشای قطار به خط راه‌آهن اصلی می‌رفتیم. خانواده‌ی‌مان متوجه شدند و مانع این کار شدند و گفتند متوجه حضور قطار نمی‌شوید و درگیر حادثه‌ای ناگوار می‌شوید. یکی

از همکلاسی‌ها می‌گفت من می‌توانم ساعت حضور قطار را پیش‌بینی کنم! به صورت متناوب با چسباندن گوش خود به ریل آهن ساعت رسیدن قطار را به ما می‌گفت و به‌موقع و قبل از رسیدن قطار به ما که سرگرم بازی بودیم هشدار می‌داد! همین تفکر هم اکنون بلایای طبیعی را هم پیش‌بینی می‌کند. آیا بلایای اقتصادی، حکمرانی، مدیریتی، حرفه‌ای و... قابل پیش‌بینی نیست؟ حتماً قابل پیش‌بینی است. چرا پیش‌گیری و اقدام نمی‌شود؟ نخست این‌که منافع و مصالح حکومت به منافع و مصالح مردم ترجیح داده شده است. به‌نوعی همیشه منافع کوتاه‌مدت به منافع بلندمدت اولویت داشته است! سپس به دلیل فقدان ضوابط مدیریت تعارض منافع، بیش‌تر تصمیم‌سازی‌ها، تصمیم‌گیری‌ها، ضابطه‌گذاری‌ها و گاه مجری‌های برنامه‌ها در راستای تأمین منافع عامه نبوده است. نخست، منافع فردی، گروهی و سازمانی لحاظ می‌شود. این زنجیره‌ی انتفاع غیرمستقیم به لحاظ ساختاری، ظاهری و باطنی باید

پایش، شفاف‌سازی و قطع شود. دیگر این‌که به نظر می‌رسد همه در یک کشتی نیستیم و برخی امکان ورود به قایق‌های نجات را دارند و آخر این‌که فقط با سرمایه مادی نمی‌توان به توسعه رسید. توسعه نیازمند سرمایه‌ای‌های انسانی، اجتماعی، فرهنگی و... است. هر مملکتی برای این‌که به جایی برسد باید سنگ زیرین آسیب داشته باشد. تا سنگ‌های بالایی که عبارت از خواسته‌های متغیر ملت است بتواند بچرخد. یعنی رشد و توسعه در هر حوزه‌ای تعدادی آدم حسابی فرهیخته، سالم، مقتدر، مجاهد و فداکار نیاز دارد. در وضعیت فعلی با فرآیندهای تعاونی و برابر به اجماع و توسعه نمی‌رسیم، بلکه فقط بیش‌تر تکرر پیدا می‌کنیم و شدت تخریب و تأخیر را بیش‌تر می‌کنیم. حاکم شدن روح قدرشناسی و جوشیدن دیگ برای همه است که انگیزه، جهش و همدلی ایجاد می‌کند. جریان یکی شدن دوغ و دوشاب، ناسپاسی، بی‌انصافی، شبهه‌افکنی از روی مرض و غرض، بی‌تفاوتی، بی‌دست‌اوردی و

تنهایی را حاکم می‌کند. واقعاً چرا همه به درون‌ماندگی مبتلا شده‌ایم؟ آیا فنر فشردۀ تا ابد تاب می‌آورد؟ چرا همیشه کارد به استخوان رسیده است؟ چرا باید به سیم آخر بزنیم؟ چرا همیشه از این ستون به آن ستون فرج بوده است؟ آیا نیم‌قرن سکوت کافی نیست؟ به قول سعدی، «ای که دستت می‌رسد کاری بکن، پیش از آن‌که از تو نیاید هیچ کار» اما جدای از همه‌ی نامهربانی‌ها، ناملایمات، بی‌مهری‌ها و تنهایی‌ها، به قول حافظ، «عیب می‌جمله چو گفتم، هنرش نیز بگو». حرفه‌ی حسابرسی با تحمل همه‌ی محدودیت‌های حاکم در حال حاضر با ۲۵۰ مؤسسه‌ی حسابرسی و ۱۵۰۰ حسابدار رسمی شاغل و با کارکنان حرفه‌ای شاغل در مؤسسات حسابرسی در مجموع با استعداد حدود ۱۲ هزار نفر، ظرفیت تخصصی و حرفه‌ای بی‌نظیری را در حوزه‌ی نظارت مالی در سطح کشور با حسابرسی و بازرسی حدود ۳۰ هزار واحد تولیدی، بازرگانی و خدماتی در بخش‌های دولتی، عمومی و خصوصی را عهده‌دار است و طی بیست

سال گذشته در زمینه نظارت مالی و حفظ منافع عمومی عملکرد قابل توجهی رقم زده است. به نظر می‌رسد که عمده‌ی افزایش مؤلفه‌های کمی و رشد صورت گرفته ناشی از «هنر گام زمان»، جبر عوامل محیطی، تاب‌آوری و خون دل خوردن باشد.

لیکن در زمینه توسعه، علی‌رغم دوری و دیری، نشان کافی از تحولات فکری، معرفتی، گفتمان، همدلی، هم‌افزایی، انباشت سرمایه‌های حرفه‌ای و اجتماعی و ارضای آرزوها و آرمان‌ها نمی‌بینیم. در آستانه‌ی قرن جدید چشم امید داریم به بذرهایی که جوانه می‌زنند و گل خواهند داد و دل خوشیم به تحولات پیش رو ناشی از تأسیس نهاد ناظر دولتی بر حرفه‌ی حسابرسی که وظیفه‌ی انجام کنترل کیفیت خدمات حسابرسی و تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی را برعهده خواهد داشت. بی‌برو برگرد این تغییرات به کام حرفه خواهد بود و اتهام‌زنی و شبهه‌افکنی مدام را خنثی خواهد کرد و به این ترتیب حرفه بیمه خواهد شد. قطعاً ساختارها و سخت‌گیری‌های غیر حرفه‌ای و تعدد نظارت‌های موجود از بین خواهند رفت. شکل شتر گاو پلنگی موجود به شکل حرفه‌ای صرف سوق پیدا خواهد کرد.

بر مبنای استدلال‌ها و مکاتبات موجود با سازمان حسابرسی، این سازمان استدلال کرده که به‌عنوان بخش دولتی وظایف مقرر در اساسنامه‌ی قانونی را عهده‌دار است و اجرای این وظایف ارتباطی به قانون استفاده از خدمات حسابداران رسمی ندارد. با پذیرش این فرض جدایی سازمان از حرفه اتفاق می‌افتد و سازمان به شرکت سهامی حسابرسی نیم‌قرن پیش تبدیل خواهد شد. از طرف دیگر با تغییر و بهبود تدریجی الگوها و ساختارهای اقتصادی و حکمرانی موجود، تا وقتی که حسابداران رسمی، ذی‌صلاح، درست‌کار

و شرافتمند زنده باشند، حسابرسی چون رود جاری و زنده خواهد بود، هرچند موج‌ها می‌آیند و می‌روند.

ماتز و شرف در کتاب فلسفه‌ی حسابرسی می‌گویند؛ حسابرسی در جهان سوم مثل مأمور راهنمایی و رانندگی است. مردم به چراغ راهنمایی (قوانین و مقررات) در غیاب مأمور راهنمایی و رانندگی اعتنایی نمی‌کنند. مأمور حتی بدون برگ جریمه، دانش روز، فن‌آوری، کارآمدی و... هم عامل اصلی نظم و امنیت است. پس نباید به خاطر سلطه‌ی الگوهای فکری نادرست، ناامید و دل‌سرد شد. کسب‌وکار حسابرسی ماهیت بازی شطرنج را دارد، نه آن که مثل کشتی باشد که فقط شش دقیقه فرصت داشته باشیم تا حریف را ضربه‌فنی کنیم. این از بدبختی و بداقبالی ماست که روزگار ما همواره مصادف با موقعیت‌های حساس بوده و حسابرسی با خوف و رجا و نااطمینانی و سرگردانی مدام قرین شده است.

تشکل حرفه‌ای فقط صورت موضوع است آنچه اصالت دارد سیرت حسابداران رسمی است که هویت حقیقی دارد. قدرت حقیقی تشکل‌های حرفه‌ای کشورهای پیشرفته از اعضایشان ناشی می‌شود. فلسفه‌ی وجودی تشکل‌های مدنی «از مردم، با مردم و برای مردم» است و در صورت فقدان هریک از مؤلفه‌های سه‌گانه، مفهوم تشکل دیگر معنی ندارد. خمیرمایه‌ی تشکل حرفه‌ای سرمایه‌های انسانی و اجتماعی بر مدار اندیشه‌ورزی، درستکاری و عزت نفس است. تنها با پرکاری، تلاش، زحمت، کنشگری، پایبندی به اخلاق حرفه‌ای، همدلی، هم‌افزایی، گفت‌وگو، تعهد به ایفای مسئولیت اجتماعی، انباشت بضاعت معنوی و... است که رسوم و اسباب و لوازم حرفه قوام و دوام پیدا می‌کند. براساس شواهد تجربی، حضور تدریجی در مناسبات و عرصه‌های عمومی و ارتقای حرفه از تشکل حرفه‌ای

و صنفی به سرمایه‌ی اجتماعی و ملی موجب تغییر قواعد بازی و پذیرش عمومی حرفه و رهایی از بی‌پناهی و تنهایی آن می‌شود. خدمات حسابرسی و حرفه‌ی حسابرسی مثل دو بال لازم و ملزوم هم هستند. کیفیت خدمات حسابرسی در گرو وجود حرفه‌ی حسابرسی و کیفیت ارائه‌ی خدمات آن است.

همه در یک چرخه و دایره‌ی متأثر از هم فعالیت می‌کنیم و هیچکدام تافته جدا بافته نیستیم. کیفیت کار هر یک بر دیگری تأثیر مستقیم دارد. کیفیت آموزش عالی، کیفیت عوامل چرخه‌ی گزارشگری مالی، کیفیت نهادهای ناظر و تنظیم‌گر بازار پول و سرمایه، کیفیت نظام حکمرانی، کیفیت نظام مقررات‌گذاری و نظارت بر قدرت، کیفیت نظام قضایی و... زمینه‌ساز و محرک کیفیت حسابرسی است. کیفیت حسابرسی هم تأمین‌کننده‌ی منافع عمومی به‌شمار می‌رود. حفظ منافع عمومی در گرو ایفای تعهدات متقابل دولت و حرفه‌ی حسابرسی نسبت به یکدیگر است. یک مسیر دوطرفه حاکم است. نقطه‌ی تلاقی خواسته‌های جامعه و حرفه‌ی حسابرسی هم تشکل حرفه‌ای است.

تأمین منافع عمومی با دستور اداری حاصل نمی‌شود. زمینه‌های تأمین منافع عمومی باید تدارک دیده شود. در صورت جدی و نهادینه و پایدار شدن شفافیت، پاسخ‌گویی، حسابداری، راهبری شرکتی، عدم تعارض منافع، ... و درمان تنهایی حسابرسی، منافع عمومی به صورت هوشمند و خودکار تأمین می‌شود.

سرانجام آن‌که به قول محمدحسین بهرامیان، غزل‌سرای معاصر:

تو باد بودی و من در مباد سرگردان
نماد نام تو بود و نماد ناله‌ی من
هزار ناله در این یک نماد سرگردان
درخت کوچک تنها، به باد عاشق بود
و باد بی سرو سامان و باد سرگردان
تمام قصه همین بود، راست می‌گفتی... ■

گزارشگری مالی در شهرداری‌ها

وحید پورمشرقی

لازم محسوب شده و نیازمند اعمال دقت و احتیاط است. هر چند که بیان صادقانه به معنای کامل بودن، بی‌طرفی مطلق برآوردها یا عاری از اشتباه بودن آن‌ها نمی‌باشد. برای شناسایی درآمدهایی که در شرایط اطمینان بالا قرار ندارند لازم است الگوی علمی دریافت وجوه این نوع منابع به ارزش فعلی و از طریق محاسبات براساس روش‌های آماری، احتمالات و ریاضیات کاربردی و با استفاده از مکانیسم اکچوئری تعیین شود. ارزش فعلی درآمدهایی که مبتنی بر مکانیسم اکچوئری است باید براساس تجارب گذشته و قضاوت‌های مدیران نسبت به میزان مبالغ دریافتی مورد انتظار با در نظر گرفتن ویژگی و ضوابط هر نوع منبع، سطح درآمد و رفاه شهروندان در هر منطقه شهری، شغل و سایر عوامل موثر محاسبه گردد. مسئولیت روشی که مورد استفاده قرار می‌گیرد، بر عهده مدیریت است و باید به طور یکنواخت اعمال شود. از طرفی، هزینه و بدهی رویدادهایی که وقوع آن‌ها با ابهام روبروست باید با توجه به تجربیات گذشته و بررسی اجزای موثر هزینه شناسایی شده و در صورت لزوم با اعمال تحولات جدید تعدیل گردد. به منظور اعمال احتیاط در شرایط

ویژه در خصوص نحوه شناسایی درآمدهای حاصل از عوارض (عمومی و اختصاصی) و برخی جرایم و مخارج مناسب نبوده و کاربرد ندارد. این گروه معتقدند، ماهیت این قبیل درآمدها به گونه‌ای است که تا زمان پرداخت وجه توسط شهروندان، امکان اندازه‌گیری مبالغ قابل دریافت و زمان شناسایی آن‌ها مشخص نیست و نمی‌توان این نوع درآمدها را به صورت تعهدی شناسایی کرد و با این استدلال، استفاده از مبنای تعهدی و به کارگیری استانداردهای بخش عمومی را به طور کامل رد می‌کنند.

قبل از پاسخ به این تصور، متذکر می‌شود نباید استانداردهای حسابداری بخش عمومی را در شناسایی درآمد محدود کرد. علاوه بر آن برخی رویدادهای اقتصادی و سایر رویدادهای ارایه شده در گزارش‌های مالی با مقاصد عمومی اعم از گزارشگری در بخش انتفاعی و گزارشگری در بخش عمومی، با شرایط عدم اطمینان مواجه است و همین امر سبب می‌شود تا ارایه این نوع اطلاعات در گزارش‌های مالی اغلب مستلزم انجام برآوردهای منطقی توسط مدیریت باشد. بدیهی است بیان صادقانه در انجام برآوردها به عنوان شرط

نظارت بر نحوه‌ی حسابرسی و گزارشگری مالی شهرداری‌ها که به عنوان یکی از مهم‌ترین نهادهای عمومی غیردولتی کشور شناخته می‌شوند، از اهمیت به سزایی برخوردار است و اخیراً اقدامات مناسبی نیز در این زمینه صورت پذیرفته است. با این وجود، دوره‌ی زمانی اجرای قانون ششم در شرایطی به پایان می‌رسد که هنوز اجرای استانداردهای حسابداری بخش عمومی توسط شهرداری‌ها که منابع خود را به طور مستقیم و غیرمستقیم از شهروندان دریافت می‌دارند، با چالش‌های جدی مواجه شده است. در این مقاله سعی شده تا این چالش‌ها از دو جنبه مورد نقد و بررسی قرار گیرد و راهکارهای منطقی برای حل آن ارایه شود.

چالش اول؛ تصور نادرست در مورد نامناسب بودن مبنای تعهدی برای گزارشگری مالی شهرداری‌ها

مانع اول، مربوط به تصویری است که در مورد عدم امکان رعایت کامل استانداردهای حسابداری بخش عمومی توسط شهرداری‌ها وجود دارد. به گمان برخی، مبنای تعهدی و استانداردهای مزبور برای گزارشگری مالی شهرداری‌ها به

عدم اطمینان، ضروری است صراحت میزان عدم اطمینان در اطلاعات مالی و غیرمالی افشا شود. ممکن است مطالعه توضیحات فوق، توجیه جدیدتری را برای مخالفان مبنای تعهدی در شهرداری‌ها بوجود آورد. زیرا به نظر نمی‌رسد در حال حاضر شرایط انجام چنین محاسباتی در شهرداری‌ها وجود نداشته باشد. بی تردید این اقدام بزرگ نیازمند بهره‌گیری از متخصصین و همچنین جمع‌آوری بانک اطلاعاتی دقیق از شهروندان است. حال اگر امکانات علمی لازم برای محاسبات اکچوئری وجود نداشته باشد، چه باید کرد؟ آیا باید به همان شیوه نامناسب قدیمی اکتفا کرد؟ در پاسخ دو راهکار عملی پیشنهاد می‌شود:

حالت اول: به‌کارگیری کامل قواعد استانداردهای حسابداری بخش عمومی. در شرایطی که امکان اندازه‌گیری و برآورد اتکاپذیر یک رویداد وجود نداشته یا وقوع آن محتمل به نظر نرسد، طبق استاندارد حسابداری شماره ۴ بخش عمومی، شناسایی رویداد تا زمانی که هر دو عامل برطرف شده باشد، به تعویق خواهد افتاد. بنابراین شناسایی برخی منابع درآمدی همچون عوارض شهرداری‌ها در عمل تا زمان دریافت وجه معطل می‌ماند. این قاعده در مورد شناسایی هزینه و بدهی نیز حاکم است. در عوض، اطلاعات لازم در مورد این نوع درآمدها و هزینه‌ها براساس ضوابط معین در استاندارد حسابداری بخش عمومی (مشابه همان منطق استاندارد حسابداری بخش انتفاعی)، در صورت‌های مالی افشا می‌شود تا از تصمیم‌گیری اقتصادی پنهان نماند.

حالت دوم: تدوین چارچوب گزارشگری مخصوص شهرداری‌ها. چنانچه انجام محاسبات اکچوئری برای آینده نزدیک دست نیافتنی به نظر رسد، با توجه به تنوع عملیات و فرآیندهای خاص هر نوع فعالیت در شهرداری‌ها، می‌توان در چارچوب استاندارد حسابداری بخش عمومی و مندرجات حالت اول، تدوین یک چارچوب گزارشگری رعایت ویژه شهرداری‌ها را در

دستور کار قرار داد.

متذکر می‌شود اقدام به موقع و ارزشمند سازمان حسابرسی از حیث تجدید نظر در استانداردهای حسابرسی بخش ۷۰۰ موجب شده تا اتخاذ هر یک از دو رویکرد یاد شده یعنی ۱) به‌کارگیری کامل استانداردهای حسابداری بخش عمومی به عنوان یک چارچوب منصفانه، یا ۲) تدوین چارچوب گزارشگری رعایت خاص شهرداری‌ها امکان‌پذیر گردد.

چالش دوم: تصور نادرست در مورد نامناسب بودن مبنای تعهدی برای گزارشگری مالی شهرداری‌ها

مصوبه‌ی اخیر هیات عمومی دیوان عدالت اداری مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۰۶ در خصوص ابطال ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده‌ی ۲۶ قانون ششم مصوب مجلس شورای اسلامی موجب شده تا گزارشگری مالی شهرداری‌ها با چالش اساسی مواجه شود. این مقاله به نقد رأی هیات عمومی دیوان عدالت اداری نمی‌پردازد و ایراد شکلی یا ماهوی را نسبت به آن مطرح نمی‌کند، بلکه نتایج حاصل از آن را که در عمل ایجاد شده، مورد واکاوی قرار می‌دهد. ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی مصوب هیات وزیران (اصلاحی ۱۳۹۵/۰۲/۰۸) مقرر می‌دارد: «مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی از جمله شهرداری‌ها از ابتدای سال ۱۳۹۵ موظفند رویدادهای مالی مربوط به منابع غیربودجه‌ای خود را علاوه بر منابع بودجه عمومی دولت، براساس استانداردهای حسابداری بخش عمومی منطبق با بند (ز) ماده (۷) اساسنامه سازمان حسابرسی، با هماهنگی معاونت نظارت مالی و خزانه داری کل شناسایی نمایند». ملاحظه می‌شود که در مصوبه هیات وزیران، علاوه بر منابع بودجه‌ای، منابع غیربودجه‌ای هم مورد تاکید قرار گرفته است که البته همین موضوع یعنی لزوم به‌کارگیری مبنای تعهدی و رعایت استانداردهای حسابداری بخش عمومی در مورد منابع غیربودجه‌ای

از طریق رأی هیات عمومی دیوان عدالت اداری ابطال گردیده و منجر به بلاتکلیفی شهرداری‌ها در تهیه صورت‌های مالی شده است. البته به نظر می‌رسد متن ماده‌ی ۲ آیین‌نامه اجرایی در چارچوب ماده‌ی ۲۶ قانون ششم است، ضمن آن که نحوه تهیه صورت‌های مالی، ارتباطی با محل تأمین درآمد شهرداری نداشته و در عمل نیز نمی‌تواند داشته باشد. خاطر نشان می‌شود متن ماده ۲۶ قانون مقرر می‌دارد: «وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و سایر دستگاه‌های اجرایی در موارد استفاده از بودجه عمومی دولت، مکلفند صورت‌های مالی خود را براساس استانداردهای حسابداری بخش عمومی کشور (تدوین‌شده توسط سازمان حسابرسی) در چارچوب دستورالعمل‌های حسابداری وزارت امور اقتصادی و دارایی (بر مبنای حسابداری تعهدی) تهیه نمایند».

با در نظر داشتن موارد زیر، صورت‌های مالی شهرداری‌ها باید بر مبنای تعهدی و با رعایت استانداردهای حسابداری بخش عمومی تهیه شود و شهرداران و ذیحسابان شهرداری بدور از هرگونه توجیه یا مانع تراشی، ضوابط حرفه‌ای مزبور را به‌طور کامل رعایت کنند.

۱- ضرورت پاسخگویی مدیران در قبال منابع مالی کشور

تفکیک منابع بودجه‌ای از غیربودجه‌ای در شهرداری‌ها منطقی نخواهد بود، زیرا هر دو منبع دریافتی متعلق به عموم شهروندان است و در جهت تحقق خدمت رسانی به مردم دریافت می‌گردد. لذا مدیران باید در قبال تمام منابع در اختیار خود اعم از بودجه‌ای (دریافت از دولت) و غیربودجه‌ای (شهروندان) پاسخگو باشند. بی تردید پاسخگویی مدیران در قبال مسئولیت و منابع در اختیار از طریق مبنای تعهدی محقق و متبلور می‌شود. از این رو، در یک مبنای تعهدی (عاری از هرگونه تعدیل)، کلیه منافع و منابع اقتصادی متعلق به واحد اقتصادی که تحت کنترل مدیریت قرار دارد، براساس ضوابط معین شناسایی و

گزارش می‌شود. در حال حاضر عدم اتخاذ مبنای تعهدی در بخش‌هایی از دولت، شهرداری‌ها و سایر واحدهای استفاده‌کننده از بودجه عمومی کشور موجب شده تا شرایط لازم برای نظارت جامع و موثر بر عملکرد مدیران و ارتقای نظام بودجه‌بندی کشور فراهم نگردد و پاسخگویی برخی مدیران مورد فراموشی قرار گیرد.

۲- وقفه در اجرای قانون

براساس ماده‌ی ۸ قانون برنامه‌ی پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۰ - ۱۳۹۶)، دولت مکلف شده است تا به‌منظور تحقق اهداف بند (۱۲) سیاست‌های کلی ابلاغی اقتصاد مقاومتی مبنی بر تحول اساسی در ساختارها و اصلاح و ارتقای نظام مدیریت مالی و محاسباتی دولت و همچنین مدیریت بدهی‌ها، مبادرت به ساماندهی نظام مالی و محاسباتی کشور از طریق تهیه‌ی صورت‌های مالی تلفیقی در سطح بخش عمومی و تدارک سایر اقدامات مورد نیاز نماید. از آن‌جا که یک‌سال پیش از تصویب قانون ششم، استانداردهای حسابداری بخش عمومی توسط سازمان حسابرسی تدوین شده بود، بستر مناسب برای عمل به قانون مزبور وجود داشته است. اما در حال حاضر نه تنها اقدام موثری در این زمینه صورت نگرفته، بلکه تهیه صورت‌های مالی شهرداری‌ها و حسابرسی آن نیز از حیث رعایت استانداردهای حسابداری بخش عمومی، با دو مبنای کاملاً ناسازگار روبرو شده است.

۳- ناممکن شدن گزارشگری مالی

با عنایت به متن ماده‌ی ۲۶ قانون ششم، تمام دستگاه‌های استفاده‌کننده از بودجه عمومی دولت در شمول به‌کارگیری مبنای تعهدی و رعایت استانداردهای حسابداری بخش عمومی قرار گرفته‌اند، اما به موجب حکم هیات عمومی دیوان، رعایت مبنای تعهدی صرفاً به منابع بودجه‌ای مقصور مانده، و نه دستگاه‌های استفاده‌کننده از منابع بودجه‌ای. به بیان دیگر، در متن ماده‌ی ۲۶ عبارت «دستگاه‌های استفاده‌کننده

از بودجه عمومی دولت»، ملاک تشخیص واحد گزارشگر مشمول است، اما از منظر هیأت عمومی دیوان، این عبارت عملاً به عنوان تحدید الگو و مبنای شناسایی درآمد براساس منابع قلمداد شده است.

به عنوان یک اصل اولیه و اساسی، تفکیک منابع درآمدی در خصوص استفاده از مبنای حسابداری متنوع، امکانپذیر و معقولانه نیست. متناسب با ماهیت و طریقه کسب یک درآمد، روش مناسبی برای شناسایی هر نوع درآمد لازم است، اما یک صورت مالی باید از یک مبنای حسابداری واحد تبعیت کند، نه معجونی از هر نوع مبنای حسابداری متفاوت و ناسازگار.

طبق ضوابط گزارشگری مالی، چارچوب الزامات گزارشگری مالی که مبنای تهیه‌ی صورت‌های مالی قرار گرفته است، باید به صراحت قید شود. الزامات چارچوب گزارشگری مالی نحوه ارایه، ساختار، و محتوای صورت‌های مالی، و اجزای تشکیل‌دهنده مجموعه کامل صورت‌های مالی را مشخص می‌کند. تمام این مولفه‌ها که در قالب استانداردهای حسابداری ارایه شده، مبتنی بر مبنای تعهدی است و به تمام عناصر صورت‌های مالی تسری می‌یابد. طبق استانداردهای حسابرسی (استاندارد بخش ۲۰۰)، تهیه‌ی صورت‌های مالی توسط مدیران اجرایی و ارکان راهبری واحد اقتصادی، مستلزم توصیف مناسب چارچوب گزارشگری مالی مربوط، در صورت‌های مالی است. زیرا آگاهی بخشی در مورد چارچوب مبنای تهیه‌ی صورت‌های مالی به استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی ضروری است. در مواردی خاص، که مدیران اجرایی بنا به الزام یا اختیار، صورت‌های مالی واحد گزارشگر را طبق دو چارچوب تدوین شده توسط مراجع حرفه‌ای معتبر (مانند استانداردهای حسابداری ایران و استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی) تهیه کنند، در چنین شرایطی هر دو چارچوب مذکور، چارچوب گزارشگری مالی مربوط محسوب می‌شوند. اما ذکر این که صورت‌های مالی طبق دو

چارچوب تهیه شده است تنها زمانی مجاز است که صورت‌های مالی به طور همزمان با هر دو چارچوب مطابقت داشته باشد و نیازی به صورت تطبیق وجود نداشته باشد. هر چند که در عمل، تطبیق همزمان صورت‌های مالی با دو چارچوب بعید به نظر می‌رسد، مگر آن که یک چارچوب براساس چارچوب دیگر تدوین شده باشد (برای نمونه، استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی) یا تمام موانع برای انطباق با آن رفع شده باشد.

طبق استاندارد حسابرسی بین‌المللی (پیش‌نویس بخش ۷۰۰ استانداردهای حسابرسی ایران) اعلام چارچوب گزارشگری مالی مربوط که مورد استفاده قرار گرفته و تصریح به انطباق صورت‌های مالی با آن، در شرایطی مناسب است که صورت‌های مالی با تمام الزامات مؤثر آن چارچوب (در طی دوره تحت پوشش) به‌طور کامل مطابقت داشته باشد. استفاده از مبنای ناسازگار یا توصیف غیر دقیق یا مشروط چارچوب گزارشگری مالی مربوط به هر نحو، حتی با به‌کار بردن عباراتی نظیر این‌که «صورت‌های مالی اساساً طبق استانداردهای حسابداری تهیه شده است»، توصیف مناسبی از آن چارچوب نیست و ممکن است باعث گمراه شدن استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی شود.

با عنایت به موارد یاد شده، کاربرد مبنای تعهدی در خصوص اندازه‌گیری و شناسایی عناصر صورت‌های مالی بخش عمومی متشکل از درآمد، هزینه، دارایی، بدهی و خالص ارزش، به عنوان شرط لازم و مطابقت صورت‌های مالی با استانداردهای حسابداری بخش عمومی شرط کافی برای صحت گزارشگری مالی است. در حقیقت تجویز به‌کارگیری دو مبنای کاملاً ناسازگار در مورد صورت‌های مالی یک شخصیت گزارشگر آن چنان غیرمنطقی است، که شرایط انجام آن را ناممکن می‌نماید.

۴- ناکارآمدی در حسابرسی

(صورت‌های مالی) شهرداری‌ها

تازمانی که صورت‌های مالی شهرداری‌ها

نتیجه‌گیری

۱) همانگونه که در قسمت اول مقاله مطرح گردید، در صورت اعمال استانداردهای حسابداری بخش عمومی، نه تنها صورت‌های مالی مبتنی بر یک چارچوب منصفانه مدون تهیه می‌شود، بلکه گزارش حسابرس نیز نیازهای مقاصد عمومی را برآورده می‌سازد. همچنین در صورتی که تدوین یک چارچوب گزارشگری رعایت خاص شهرداری‌ها در دستور کار قرار گیرد، اظهارنظر حسابرس در چارچوب رعایت مربوط و براساس استانداردهای حسابرسی بخش ۷۰۰ صادر خواهد شد.

۲) استانداردهای حسابداری بخش عمومی بر مبنای تعهدی استوار است و شناسایی عناصر گزارشگری مالی مشتمل بر درآمد، هزینه، دارایی، بدهی و خالص ارزش انباشته و سایر اطلاعات مالی مربوط باید طبق استانداردهای حسابداری بخش عمومی در صورت‌های مالی ارایه شود. بنابراین، موضوع درآمد یکی از موضوعات استانداردهای حسابداری بخش عمومی است که ضوابط کلی شناخت آن در

براساس یک چارچوب گزارشگری مربوط و موثر یعنی استانداردهای حسابداری بخش عمومی تهیه و گزارش نشود، نمی‌توان انتظار یک حسابرسی اثربخش و کارآمد را از حسابرسان داشت. در نبود یک چارچوب گزارشگری مدون برای شهرداری‌ها، بعضاً مشاهده می‌شود برخی موارد عدم رعایت نسبت به اصول اولیه حسابداری، از طریق درج یک توضیح نادرست و خلاف قواعد یا حذف موضوع در یادداشت‌های توضیحی، به عنوان رویه حسابداری در صورت‌های مالی شهرداری جبران شده است. به موازات عدم تبعیت از استانداردهای حسابداری بخش عمومی و نبود یک چارچوب ضابطه‌مند و جامع، صدور گزارش حسابرس براساس بخش ۸۰۰ استانداردهای حسابرسی (صدور گزارش حسابرس در صورت‌های مالی تهیه شده با مقاصد خاص) صورت پذیرفته و در نتیجه، مقاصد عمومی در حسابرسی صورت‌های مالی (بخش ۷۰۰ استانداردهای حسابرسی) مورد توجه حسابرس قرار نگرفته است.

منابع:

۱. قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۱۳۷۳.

استانداردها تعیین شده و نباید دچار اهمال در شرایط قیاس شد (اهمال در شرایط قیاس از اقسام مغالطه است که شرایط استنتاج و قواعد استنتاج را رعایت نکنند، از جمله در جایی که نتیجه قیاس جزئی است، اما نتیجه کلی استنتاج کنند. در این حالت: استانداردهای حسابداری بخش عمومی مبتنی بر درآمد تعهدی است، درآمد را نمی‌توان به صورت تعهدی شناسایی کرد، بنابراین استانداردهای حسابداری بخش عمومی کاربرد ندارد).

۳) صرف نظر از هرگونه دلیل شکلی یا ماهوی در ماده‌ی ۲ آیین‌نامه که ملاک رد به‌کارگیری استانداردهای حسابداری بخش عمومی در شهرداری‌ها قرار گرفته باشد، طبق بند (ز) ماده‌ی ۷ قانون اساسنامه سازمان حسابرسی مصوب مجلس شورای اسلامی، این سازمان تنها مرجع تخصصی و رسمی تدوین اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی در سطح کشور است. بنابراین تجویز چارچوب گزارشگری در شهرداری‌ها جز در صلاحیت سازمان حسابرسی نیست و طرح این موارد در محاکم قضایی مناسب نیست. ■

ملاحظات حسابرسی مربوط به رمزارزها و معاملات آن

مرتضی اسدی - آرشینا منتظری

مقدمه

رمزارزها^۱ به افراد و مشاغل اجازه می‌دهد بدون واسطه‌ای مانند بانک یا مؤسسات مالی دیگر با یکدیگر و بدون دخالت هرگونه واسطه‌ای در اینترنت معامله مستقیم داشته باشند. بیش‌تر رمزارزها برای بهرمند شدن از ویژگی‌های اساسی مانند غیر متمرکز بودن، شفافیت و تغییر ناپذیر بودن، از بلاک‌چین استفاده می‌کنند و بنابراین معاملات رمزارزها با فن‌آوری بلاک‌چین رابطه‌ی تنگاتنگی دارند. افزایش سریع و نوسان رمزارزها منجر به افزایش علاقه و بررسی جهانی توسط سازمان‌ها، سرمایه‌گذاران، نهادهای نظارتی، دولت‌ها و دیگران شده است. طی سال ۲۰۱۷ سرمایه‌گذاران بازار رمزارزها ۵۴۷ میلیارد دلار آمریکا یا ۳۰۳۸ درصد افزایش یافت که سال موفقی را پشت سر گذاشت. محبوب‌ترین و پرکاربردترین رمزارز، بیت‌کوین است. با این حال، بیش از ۹۰۰۰ رمزارز در گردش است. هر یک از این رمزارزها دارای ویژگی‌های منحصر

به فرد خود است که درک، حسابداری و حسابرسی آن‌ها را به ویژه چالش‌برانگیز می‌کند. به‌طور معمول صورت‌های مالی، مانده رمزارزها و نتایج معاملات رمزارزها را منعکس می‌کنند. با این حال، بسیاری از حساب‌برسان ممکن است در زمینه رمزارزها تجربه کمی داشته باشند و یا هیچ تجربه‌ای نداشته باشند و بنابراین ممکن است چالش‌هایی را که ممکن است حسابرسی در این موارد ایجاد کند، کاملاً ارزیابی نکنند. این مقاله در نظر دارد تا مواردی را برای بررسی در اختیار حساب‌برسان قرار دهد:

- تصمیم‌گیری در مورد پذیرش یا ادامه کار حسابرسی هنگامی که واحد تجاری در معاملات رمزارزها اقدام کرده است.
- شناسایی و ارزیابی ریسک‌های تحریف بااهمیت در صورت‌های مالی مربوط به معاملات و مانده رمزارزها.

رمزارزها چه هستند؟

رمزارزها یا دارایی‌های رمزنگاری شده شکل خاصی از پول دیجیتال است که

بر پایه علم رمزنگاری ایجاد شده است. دارایی‌های رمزنگاری شده بر روی یک دفتر کل توزیع شده^۲ ثبت می‌شوند، این دارایی‌ها نام خود را از سازوکارهای امنیتی رمزنگاری می‌گیرند که درون دفتر کل توزیع شده و بدون نیاز به مجوز بکار گرفته می‌شوند. دارایی‌های رمزنگاری شده همانند ریال و دلار پول‌هایی هستند که با سازوکارهای مختلفی ایجاد و توزیع می‌شوند. فرآیند خلق بعضی از این پول‌ها مانند بیت‌کوین با ماینینگ (استخراج)^۳ انجام می‌شود و برای تعدادی دیگر از آن‌ها، تمامی سکه‌ها از قبل بصورت استخراج شده در شبکه قرار می‌گیرند. از دید بسیاری بیت‌کوین اولین ارز دیجیتال حقیقی یا رمزارزی است که ایده آن در سال ۲۰۰۸ در وایپ پیپر بیت‌کوین منتشر و اولین سکه‌ها در سال ۲۰۰۹ استخراج گردید.

رمزارزها چه تفاوتی با پول‌های معمولی دارند؟

۱. تراکنش رمزارزها غیر قابل برگشت است.

۲. منحصر به فرد بودن رمزارزها
ناشناس بودن یا نیمه ناشناس بودن
آن‌ها است.

۳. رمزارزها جهانی یا فرامرزی هستند.
۴. امنیت رمزارزها در مبادلات
درون شبکه‌ای توسط قدرت هش به
اشتراک گذاشته شده توسط افراد (در
سیستم‌های اثبات کار)^۴ تامین می‌شود.

نوآوری در سیستم‌های پرداخت

پروتکل رمزارزها تنها برای ارسال پول
از نقطه الف به نقطه ب نیست. ویژگی‌ها
و امکانات بسیاری دارد که جامعه
هنوز در حال کشف آن‌ها است. تمامی
پرداخت‌ها در جهان می‌توانند کاملاً با
هم در ارتباط باشند. رمزارزها به بانک‌ها،
کسب و کارها و یا هر فردی اجازه
می‌دهد در هر زمان و هر مکان، چه
حساب بانکی داشته و چه نداشته باشند،
پرداخت‌های خود را بگونه‌ای امن، ارسال
و یا دریافت نمایند. رمزارزها در بسیاری
از کشورهایی که به دلیل محدودیت‌شان
خارج از دسترس بیش‌تر سیستم‌های
پرداختی هستند، قابل دسترسی است.
رمزارزها دستیابی جهانی به تجارت را
افزایش داده و می‌تواند به شکوفایی
تجارت بین‌المللی، کمک کند. به‌طور
پیش فرض، تمامی تراکنش‌های بیت
کوین عمومی و شفاف بوده و هویت
کسانی که در ورای پرداخت‌ها هستند،
محرمانه باقی می‌ماند. این به افراد و
سازمان‌ها اجازه می‌دهد که با قوانین
شفاف و انعطاف‌پذیری کار کنند. مثلاً،
یک کسب و کار می‌تواند انتخاب کند که
تراکنش‌ها و ترازها فقط برای کارکنان
خاصی قابل دیدن باشند، درست
همان‌طور که یک سازمان غیرانتفاعی
در نشان دادن مقدار اعانات دریافتی
روزانه و ماهانه خود به عموم مردم،
مختار است.

هیأت استانداردهای حسابداری

رمزارزها یک صنعت رو به تکامل و

به‌سرعت در حال پیشرفت هستند. با
این حال نهادهای حسابداری هنوز در
مورد آن نظر مشخصی اعلام نکرده‌اند.
در دسامبر ۲۰۱۶ هیأت استانداردهای
حسابداری استرالیا (AASB) گزارشی
با عنوان «ارز دیجیتال موردی برای
فعالیت تدوین استاندارد» منتشر کرد
که ارزهای دیجیتال به عنوان وجه نقد
یا معادل وجه نقد یا به عنوان دارایی
مالی (به غیر از وجه نقد) یا دارایی
نامشهود و یا موجودی طبقه‌بندی
شوند. در این گزارش نتیجه‌گیری شده
است که براساس استاندارد بین‌المللی
حسابداری ۷ (IAS7) دارایی‌های
رمزنگاری شده وجه نقد و معادل وجه
نقد نیستند، زیرا از پذیرش گسترده
به عنوان ابزار معامله برخوردار نیست
و بانک‌های مرکزی آن را منتشر
نمی‌کنند. همچنین طبق استاندارد
بین‌المللی حسابداری ۳۲ (IAS32)
ابزارهای مالی هم نیستند، زیرا فاقد
رابطه قراردادی هستند که برای یک
طرف دارایی مالی و برای طرف دیگر
بدهی مالی لحاظ شود. در این گزارش
آمده است تعریف رمزارزها با استاندارد
بین‌المللی حسابداری ۳۸ (IAS38)
مطابقت دارد زیرا دارایی رمزنگاری شده
یک دارایی غیر پولی نامشهود است که
محتوای فیزیکی و ملموس ندارد. بند
سه این استاندارد یک استثناء برای
دارایی نامشهود نگهداری شده برای
فروش در روند عادی فعالیت اشاره
دارد از این‌منظر این قبیل دارایی‌های
نامشهود تابع استاندارد بین‌المللی
حسابداری ۲ (IAS2) هستند و به عنوان
موجودی با روش اقل بهای تمام شده و
خالص ارزش بازافتی و نه با استفاده از
مدل بهای تمام شده یا تجدید ارزیابی
بر اساس IAS 38 شناسایی می‌شوند.
همچنین هیأت استانداردهای بین‌المللی
حسابداری و هیأت استانداردهای
حسابداری مالی (آمریکا) تاکنون به
نتیجه جامع و کامل در مورد دارایی‌های

رمزنگاری شده نرسیده‌اند و تحقیق،
بحث، گفتگو و پروژه‌های تحقیقاتی در
این موضوع ادامه دارد.

ملاحظات پذیرش و ادامه کار با صاحب‌کار^۵

مؤسسه باید سیاست‌ها و روش‌هایی را
برای پذیرش و ادامه کار طراحی و برقرار
کند تا اطمینان معقول حاصل شود که
مؤسسه تنها پس از احراز شرایط زیر کار
را قبول می‌کند یا ادامه می‌دهد:

الف- نبود اطلاعاتی حاکی از درستکار
نبودن صاحبکار با توجه به ارزیابی‌های
انجام شده.

ب- برخورداری از صلاحیت، توانایی،
زمان و منابع لازم برای انجام کار.

پ- امکان رعایت الزامات اخلاقی.
مؤسسه باید این گونه اطلاعات را، تا
آن جایی که با توجه به شرایط، ضروری
بداند، پیش از پذیرش کار یک صاحبکار
جدید، هنگام تصمیم‌گیری درباره ادامه
یک کار موجود و هنگام بررسی پذیرش
کار جدید صاحبکار موجود، کسب کند.
در مواردی که مسایلی مشخص شود و
مؤسسه بخواهد کار را بپذیرد یا ادامه
دهد باید نحوه حل و فصل آن مسایل
را مستند کند.

صداقت صاحبکار از جمله هدف تجاری در ورود به معاملات رمزارزها

یک مثال از موضوعی که حسابرس
باید در مورد صداقت صاحبکار در
نظر بگیرد این است که آیا نشانه‌هایی
وجود دارد که صاحبکار می‌تواند در
فعالیت‌های پولشویی^۶ یا سایر اقدامات
مجرمانه نقش داشته باشد. دلایل
مشروع تجاری برای استفاده از رمزارزها
وجود دارد. با این حال، رمزارزها نیز برای
پولشویی درآمد حاصل از فعالیت‌های
جنایی و تامین مالی تروریسم و سایر
اقدامات غیرقانونی نیز مورد استفاده قرار
می‌گیرند. این نوع فعالیت‌ها با ناشناس
ماندن شرکت‌کنندگان در معاملات

بلاک چین فعال می‌شوند. همچنین، در صرافی‌هایی که رمزارزها با ارزهای فیات معامله می‌شوند، تا حد زیادی کنترل نشده هستند (به عنوان مثال، برخی از آن‌ها تحت مقرراتی نیستند که برای بانک‌ها مانند قوانین مشتری یا مبارزه با پولشویی اعمال می‌شود).

سطح شناخت صاحب کار از ریسک‌های رمزارزها و کنترل‌های داخلی مربوط به آن

برای تعیین وجود پیش شرط‌های قرارداد حسابرسی، حسابرِس موافقت مدیریت را بدست می‌آورد که تصدیق می‌کند و مسئولیت خود را در مورد برخی موارد از جمله موارد زیر درک می‌کند:

- تهیه صورت‌های مالی مطابق با چارچوب گزارشگری مالی مربوط و قابل اعمال، شامل مربوط بودن و ارایه منصفانه
- کنترل‌های داخلی ضروری برای تهیه صورت‌های مالی عاری از تحریف با اهمیت چه به دلیل تقلب چه به دلیل اشتباه

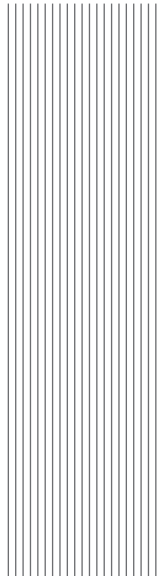
در حالت ایده آل، صاحب کار می‌تواند درکی از مسائل مربوط به رمزارزها، از جمله مفاهیم گزارشگری مالی آن داشته باشد. صاحب کار همچنین می‌تواند کنترل‌های مربوط به معاملات رمزارزها را خود طراحی و اجرا کند. با این حال، یک حسابرِس ممکن است با شرایطی روبرو شود که صاحب کار احتمالی حتی فرآیندی را برای ردیابی معاملات رمزارزها برای خود اجرا نکرده باشد. در این شرایط، ممکن است حسابرِسی صورت‌های مالی واحد تجاری، بسیار دشوار باشد یا عملی نباشد.

صلاحیت و توانایی‌های افرادی که در انجام کار حسابرسی نقش دارند
معاملات رمزارزها و مدیریت رمزارزها اغلب شامل استفاده از رمزنگاری و

فن‌آوری اطلاعات بسیار پیچیده (IT) است. در برخی موارد، ممکن است حسابرسی دارایی‌ها و معاملات مربوط به رمز ارزها، بدون اتکا به عملکرد موثر کنترل‌های مربوط، عملی نباشد. علاوه بر این، مواردی مانند ارزشیابی رمزارزها برای اهداف گزارشگری مالی ممکن است نیاز به استفاده از کارشناسان ارزشیابی داشته باشد. بنابراین، هنگام تصمیم‌گیری در مورد پذیرش یا ادامه کار برای کار حسابرسی صورت‌های مالی که شامل موارد مهم و معاملات با اهمیت رمزارزها است، شریک باید تعیین کند که آیا افرادی که در انجام این کار مشارکت دارند (از جمله اعضای تیم منتخب و یا کارشناسان خارجی حسابرِس) دارای شایستگی و توانایی‌های مناسب هستند یا خیر.

سیستم اطلاعاتی واحد تجاری برای معاملات رمزارزها

استانداردهای حسابرسی کانادا حسابرِس را ملزم می‌کند که سیستم اطلاعاتی شرکت را درک و نسبت به آن شناخت کسب کنند. این شامل، به عنوان مثال، رویه‌های واحد تجاری، هم در سیستم اطلاعاتی و هم در سیستم دستی است که به موجب آن معاملات آغاز، ثبت، پردازش و در صورت لزوم اصلاح و به دفتر کل منتقل می‌شوند و در صورت‌های مالی آن گزارش می‌شوند. رمز ارزهای اصلی از بلاک‌چین‌های^۲ شفاف استفاده می‌کنند. تمام معاملات به طور دائم در بلاک‌چین ثبت می‌شوند. هر کسی می‌تواند معاملات ثبت شده را بخواند. این معاملات را می‌توان برای مثال با استفاده از شماره شناسایی معامله یا آدرس، ردیابی کرد. گاهی ادعا می‌شود که فن‌آوری بلاک‌چین، نیاز به اعتماد را در بین مشارکت کنندگان در عمل از بین می‌برد. حتی اگر این تا حدی درست باشد، با این وجود استفاده از فن‌آوری بلاک‌چین و رمزارزها

چالش‌ها و خطاهایی دارد. برخی از جنبه‌های اقدامات واحد تجاری در مورد معاملات رمزارزها با ارزهای فیات تفاوت قابل توجهی خواهد داشت. به عنوان مثال، معاملات رمزارزها شامل استفاده از رمزنگاری، کیف پول رمزارزها و یک بلاک‌چین است. ممکن است (گرچه نادر) یک سازمان ارز رمزنگاری از یک سیستم رمزنگاری غیر از بلاک‌چین (به عنوان مثال Ripple) استفاده کند.

نمونه‌ای از خرید رمزارزها

نمونه ساده از معامله خرید رمزارزها
✓ مدیریت نوع رمزارز را برای خرید تعیین می‌کند
✓ یک کیف پول رمزارز^۳ از یک ارائه دهنده خدمات دانلود می‌شود. رمز عبور یا عبارت عبور و سایر اقدامات امنیتی مناسب در نظر گرفته شده برای محافظت از کیف پول در برابر دسترسی غیر مجاز استفاده می‌شود. (اطلاعات مربوط به انواع کیف پول‌ها را در بخش بعدی مقاله مشاهده کنید).

✓ از نرم افزار کیف پول برای تولید کلید خصوصی رمزنگاری استفاده می‌شود. یک کلید عمومی با استفاده از کلید خصوصی تولید می‌شود و آدرس شرکت (شناسه یکبار مصرف) برای هر معامله خرید رمزارزها از کلید عمومی تولید می‌شود.

✓ مدیریت یک حساب کاربری با صرافی رمزارزها یا کارگزار ایجاد می‌کند
✓ مقدار دلخواه رمزارزها با استفاده از کیف پول داغ رمزارز شرکت خریداری می‌شود (به بخش بعدی مراجعه کنید).
✓ معاملات احراز هویت می‌شود و سپس به طور برگشت ناپذیر در بلاک‌چین ثبت می‌شود. معاملات را می‌توان با استفاده از blockchain یا block explorer مشاهده کرد.

✓ برای محافظت از کلید خصوصی واحد تجاری در برابر دسترسی غیرمجاز از طریق اینترنت، واحد تجاری ممکن

دست آوردن یک تصویر فوری به روز از کلیه معاملات و مانده‌های اخیر رمز ارزها، یک کیف پول داغ مورد نیاز است.

کیف پول سرد

«کیف پول سرد» (یا «کیف پول سرد ذخیره سازی») به اینترنت متصل نیست. موارد زیر نمونه کیف پول سرد است:

کیف پول سخت افزار

«کیف پول سخت افزاری» روی یا دستگاه دیگری قرار دارد. کلیدهای

✓ اگر شرکت کلید خصوصی را گم کند و امکان بازیابی آن دیگر وجود ندارد، شرکت دیگر نمی تواند به رمزارزها مرتبط با آن کلید دسترسی پیدا کند. بنابراین، در واقع رمزارزها از بین می رود. همچنین، اگر کلید خصوصی موجود توسط شخص خارجی بدست آمده باشد، می تواند از آن برای انجام معاملات غیر مجاز رمزارزها استفاده کرد که قابل برگشت نیست. کیف پول

است از یک یا چند روش ذخیره سازی سرد (به عنوان مثال کیف پول سرد) برای ذخیره کلید خصوصی و اطلاعات مربوطه (به عنوان مثال آدرس هایی که کلید خصوصی به آنها متصل است) استفاده کند.

✓ نسخه های پشتیبان از کلیدهای رمزنگاری واحد تجاری، به ویژه کلید خصوصی، و همچنین گذرواژه ها یا عبارات عبور مورد نیاز برای دسترسی به کیف پول، ساخته می شوند و با امنیت، ذخیره سازی و پشتیبان گیری را انجام می دهد.

✓ معامله ای رمزارزها در سیستم گزارشگری مالی شرکت ثبت می شود و سپس، در صورت لزوم، با نرخ ارز مناسب به ارز عملکردی واحد تجاری تبدیل می شود.

✓ در تهیه ی صورتهای مالی واحد تجاری، هرگونه تعدیل لازم برای مقدار ثبت شده رمزارزها و معاملات مربوطه انجام می شود تا با چارچوب گزارشگری مالی قابل اجرا مطابقت داشته باشد (به عنوان مثال، استانداردهای IFRS). برای راهنمایی بیش تر در مورد پیامدهای حسابداری رمزارزها، به مقاله CPA Canada، مقدمه ای در حسابداری رمزارزها مراجعه کنید.

کیف پول رمزارزها

معاملات رمزارزها شامل استفاده از یک برنامه نرم افزاری است که به عنوان کیف رمزارزها شناخته می شود. برای مثال از کیف پول برای موارد زیر استفاده می شود:

✓ ذخیره ی کلیدهای عمومی و خصوصی رمزارزهای شرکت برای استفاده در معاملات رمز ارزها
✓ برای ارسال و دریافت رمزارزها، با یک یا چند بلاکچین ارتباط برقرار کنید.
✓ مانده واحد تجاری را در هر رمزارز نشان می دهد که از معاملات مختلف حاصل می شود.

خصوصی و عمومی شرکت با استفاده از یک مولد اعداد تصادفی در حالت آفلاین در دستگاه تولید می شود. وقتی کیف پول به اینترنت متصل نیست، مطمئناً کلید خصوصی شرکت توسط اشخاص خارجی از طریق اینترنت قابل دسترسی نیست.

کیف پول کاغذی

«کیف پول کاغذی» یک پرونده کاغذی از کلید خصوصی و اطلاعات

شرکت معاملات غیر مجاز توسط شرکت را نشان می دهد. رمز ارزهای سرقت شده ممکن است هرگز بازیابی نشود.

انواع کیف پول رمز ارزها

کیف پول داغ

«کیف پول داغ» در دستگاهی متصل به اینترنت (اعم از میزبان یا تحت کنترل واحد تجاری) قرار دارد. برای ارسال رمزارزها به آدرس دیگر و به

مربوط به آن است. هنگامی که رایانه یا سایر دستگاه‌ها و چاپگر آنلاین نیستند، از نرم‌افزار برای تولید مجموعه‌ای از کلیدهای خصوصی و عمومی و آدرس‌های مربوط به کیف پول سرد استفاده می‌شود. کلیدهای عمومی و خصوصی کیف پول روی کاغذ چاپ می‌شوند.

کیف پول میزبان صرافی

یک «کیف پول میزبان صرافی»

- شرح مختصری از شرایط یا رویداد
- ادعاهای مرتبط
- نمونه‌هایی از جنبه‌های کنترل داخلی‌های که می‌تواند به جلوگیری یا کشف و اصلاح یک تحریف با اهمیت کمک کند. این مثالها لیست کاملی از ملاحظات کنترل‌های داخلی نیستند.

این لیست قصد ندارد جامع و کامل باشد. سایر شرایط و رویدادها ممکن

توسط یک صرافی رمز ارز در سرور خود میزبانی می‌شود.

✓ در زیر ۹ نمونه از اتفاقات یا شرایطی وجود دارد که حساب‌رسان احتمالاً آن‌ها را به عنوان بخشی از مراحل انجام کار برای تشخیص و ارزیابی ریسک‌های تحریف با اهمیت موجود در معاملات ارز و رمزارزها در نظر می‌گیرند، چه به دلیل تقلب یا اشتباه. اطلاعات ارائه شده برای هر مثال شامل:

است منجر به افزایش ریسک تحریف با اهمیت در معاملات یا مانده‌های رمزارزها شود.

۱- واحد تجاری، صرافی را که روی آن کنترل‌های موثری ندارد انتخاب می‌کند و صرافی از طرف واحد تجاری به مانده و معاملات رمزارزها وارد می‌شود.

ادعاهای مرتبط: این احتمال وجود

دارد که هر یک از ادعاها تحت تأثیر قرار گیرد

معمولاً یک واحد تجاری برای مبادله رمزارزها از صرافی آنلاین استفاده می‌کند. همچنین، در برخی موارد، شرکت ممکن است از کیف پول رمز ارز میزبانی شده توسط صرافی استفاده کند. ویژگی‌های صرافی انتخاب شده ممکن است پیامدهای مهمی در تمام ادعاهای مربوط به رمز ارزهای ذکر شده در بالا داشته باشد. ملاحظات در انتخاب صرافی آنلاین ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- صاحبان و کارمندان صرافی (به عنوان مثال، برخی صرافی‌ها با طرح‌ها «بالا ببر و بفروش»^{۱۰} همراه بوده‌اند (به عنوان مثال، قیمت اوراق بهادار را از طریق داستان‌های دروغ بالا می‌برند و سپس به سرمایه‌گذاران جدید می‌فروشند) که اثر غیر واقعی (مصنوعی) بر قیمت‌ها دارد.

- کشوری که صرافی در آن واقع شده است. ممکن است، به عنوان مثال، قوانین و مقررات دیگری را که تبادلات تحت آن است تعیین کند و می‌تواند شامل مقررات پولشویی باشد که نیاز دارد صرافی از آن قوانین پیروی کند که پروتکل‌های «مشتری خود را بشناسید» باشند.

- حجم نقدینگی و حجم معاملات
- کنترل‌های انجام شده توسط صرافی در واقع مهم است، به عنوان مثال، امنیت کیف پول‌های میزبان برای مبادلات.

- این که آیا صرافی گزارش حساب‌رسان را در مورد تأثیر کنترل خود بر معاملات رمزارزها، و مانده‌های انجام شده از طرف مشتریان خود ارائه می‌دهد.

ملاحظات کنترل‌های داخلی

شرکت ممکن است مسئولیت انتخاب رمزارزها برای خرید و مبادله را به پرسنل آگاه و مطلع از ریسک‌های موجود و چگونگی کاهش ریسک آن‌ها اختصاص دهد.

نمونه‌هایی از شرایط یا رویدادها «چه چیزی ممکن است اشتباه باشد»						نمونه‌هایی از ادعاها که ممکن است اظهار نظر نادرست در این رابطه باشد
صحت، ارزشیابی و تخصیص	کامل بودن	آزمون انقطاع زمانی	وجود	رخداد و وقوع	حقوق و مالکیت	
✓	✓	✓	✓	✓	✓	۱- واحد تجاری، صرافی را که روی آن کنترل‌های موثری ندارد انتخاب می‌کند و صرافی از طرف واحد تجاری به مانده و معاملات دارایی رمز ارزها وارد می‌شود.
	✓					۲- واحد تجاری کیف پول رمز ارزی دارد که آن را ثبت نکرده است.
					✓	۳- واحد تجاری یک کلید خصوصی را از دست می‌دهد و بنابراین دیگر نمی‌تواند به رمز ارز مربوط دسترسی پیدا کند.
			✓		✓	۴- یک شخص غیر مجاز به کلید خصوصی دسترسی پیدا می‌کند و رمز ارزهای موجود را می‌دزدد.
			✓	✓	✓	۵- واحد تجاری کلید خصوصی و رمز ارزهای مربوط را اشتباه نشان می‌دهد.
					✓	۶- واحد تجاری رمز ارزها را به آدرس غیر مستقیم می‌فرستد و رمز ارزها قابل بازیابی نیستند.
✓	✓					۷- واحد تجاری وارد معاملات رمز ارزها با یک شخص وابسته می‌شود که به دلیل ناشناس بودن افراد در معاملات بلاک‌چین نمی‌تواند شناسایی کند.
		✓				۸- در پایان دوره تاخیر قابل توجهی در پردازش معاملات رمز ارزها وجود دارد.
✓						۹- رویدادها و شرایط برای تشخیص ارزش رمز ارزهایی که باید برای هدف گزارشگری مالی ثبت شوند را دشوار می‌کند.

• مدیریت ارشد می‌تواند انتخاب‌های انجام شده را بررسی و در صورت لزوم آن‌ها را تأیید کند.

• شرکت ممکن است تصمیم بگیرد حداقل از احراز هویت دو عاملی برای دسترسی به حساب خود استفاده کند. این امر تا حدودی خطر دسترسی غیر قانونی به کیف پول میزبان در مبادلات شرکتی را کاهش می‌دهد.

۲- واحد تجاری کیف پول رمز ارزی دارد که آن را ثبت نکرده است.

ادعاهای مرتبط: کامل بودن در ثبت دارایی رمز ارزها و معاملات مرتبط

یک واحد تجاری حسابرسی شده ممکن است یک یا چند کیف پول رمز ارز خود را شناسایی نکند. در واقع رمز ارزهای واحد تجاری و معاملات مربوطه به طور کامل ثبت نشده باشند.

ارزیابی ریسک تحریف با اهمیت در مورد کامل بودن دارایی‌ها و معاملات رمز ارزها ممکن است دشوار باشد. کلیدهای عمومی و آدرس‌های مربوط به آن در بلاک چین، هویت طرف‌های شرکت‌کننده در معاملات را شفاف نمی‌کند. به‌علاوه، ممکن است واحد تجاری سابقه طولانی در معاملات رمز ارزها نداشته باشد. در نتیجه، حسابرس ممکن است در به‌دست آوردن

اطلاعات مفیدی که می‌تواند انتظارات خود مبنی بر عدم ثبت معاملات قابل توجه رمز ارزها وجود داشته باشد را دشوار کند.

اگر در طول حسابرسی وجود کیف پول که قبلاً به حساب گرفته نشده بود مورد توجه حسابرس قرار گیرد، ممکن است نشانه‌هایی وجود داشته باشد که عمداً پنهان شده است. این ممکن است نشان دهنده یک ریسک تقلب باشد، از جمله خطر نادیده گرفتن کنترل‌های مدیریت در مورد کیف رمز ارز.

ملاحظات کنترل‌های داخلی

عدم شناسایی کیف پول متعلق به واحد تجاری ممکن است سهوی باشد.

یک شرکت می‌تواند تعداد زیادی کیف پول داشته باشد، از جمله ممکن است کنترل‌های مربوط به مجوز ایجاد کیف پول و پیگیری بعدی کیف پول به طور موثر انجام نشده باشد. بنابراین شرکت ممکن است یک یا چند کیف پول را از دست داده باشد. ایجاد خطوط مشخص مسئولیت مربوط به ایجاد و پیگیری کیف پول‌ها ممکن است چنین خطری را کاهش دهد.

۳- واحد تجاری یک کلید خصوصی را از دست می‌دهد و بنابراین دیگر نمی‌تواند به رمزارز مربوط دسترسی پیدا کند.

ادعاهای مرتبط: حقوق (مالکیت) دارایی رمزارزها
اگر واحد تجاری یک کلید خصوصی را از دست بدهد، یا خراب شود و نتوان آن را بازیابی کرد، واحد تجاری دیگر نمی‌تواند به رمزارزهای مرتبط با آن کلید دسترسی داشته باشد و بنابراین دیگر نمی‌تواند حقوق مالکیت خود را بازیابی کند. رمزارزهای متصل به آن کلید خصوصی، در بلاک چین مربوط همچنان وجود خواهد داشت. با این وجود، رمزارزهای متصل به کلید خصوصی دیگر به عنوان دارایی شرکت وجود ندارد.

اگر اثر ضرر به درستی محاسبه نشود، از دست دادن کلید خصوصی منجر به سوء استفاده و تحریف با اهمیت می‌شود. به عنوان مثال، افرادی که مسئولیت کنترل کلید خصوصی را بر عهده دارند، هنگام تهیه صورت‌های مالی، ممکن است از ضرر آن مطلع و آگاه نباشند، زیرا آن‌ها تجربه زیادی در معاملات رمزارزها ندارند. به عنوان مثال دیگر، افرادی که در از دست دادن کلید خصوصی مقصر هستند، ممکن است انگیزه قوی برای تلاش برای پنهان کردن ضرر یا گزارش نکردن به موقع آن را نیز داشته باشند.

ملاحظات کنترل‌های داخلی

کنترل‌هایی برای کاهش ریسک دسترسی به کلید خصوصی:

به عنوان مثال، سیاست‌ها و رویه‌هایی ممکن است به منظور پشتیبان‌گیری از کلید خصوصی (و شاید از کلیدها و آدرس‌های عمومی مرتبط) استفاده شود. پشتیبان‌گیری ممکن است در دستگاه‌های الکترونیکی جداگانه باشد. روش دیگر استفاده از کیف پول کاغذی است. از کلیدهای خصوصی و رمزهای عبور یا عبارات عبور ذخیره شده در دستگاه پشتیبان یا کیف پول کاغذی ممکن است به نوبه خود نسخه پشتیبان تهیه شود تا به شما کمک کند اطمینان منطقی ایجاد کنید که واحد تجاری رمز ارزهای خود را از دست نخواهد داد. علاوه بر این، محل دستگاه پشتیبان یا کیف پول کاغذی باید توسط چندین فرد مناسب شناخته شود (یعنی فقط محدود به یک شخص نباشد).

کنترل‌هایی برای کاهش خطر عدم انتقال کلید خصوصی و عدم ثبت ضرر ناشی از آن:

سیاست‌ها و رویه‌های اجرا شده توسط یک واحد تجاری ممکن است شامل تعیین تفکیک وظایف مناسب باشد (به عنوان مثال، مسئولیت نظارت بر دارایی‌های رمزارزها از نقطه نظر گزارش‌گیری مالی توسط افرادی انجام می‌شود که در انجام معاملات ارز رمزنگاری واحد تجاری مشارکت ندارند). همچنین سیاست‌ها و رویه‌ها ممکن است ایجاد کنند که چنین نظارتی مداوم باشد (به عنوان مثال، از طریق بررسی کیف پول یا استفاده از جستجوگر بلاک‌چین در صورت وجود).

۴- یک شخص غیر مجاز به کلید خصوصی دسترسی پیدا می‌کند و رمزارزهای موجود را می‌دزدد.

ادعاهای مرتبط: حقوق (مالکیت) دارایی‌های رمزارزها و وجود دارایی‌ها برای واحد تجاری

موارد مربوط به سرقت یک کلید خصوصی مشابه مواردی است که برای از دست دادن کلید خصوصی ذکر شده در مثال ۳ بالا ذکر شده است.

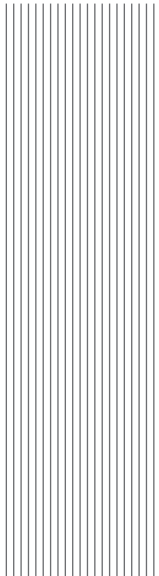
ملاحظات کنترل‌های داخلی

خطرات دسترسی غیر مجاز به کیف پول داغ ممکن است با استفاده از احراز هویت دو عاملی یا چند عاملی برای دستیابی به کیف پول کاهش یابد. رمزگذاری در محتویات کیف پول ممکن است سطح دیگری از امنیت را ایجاد کند. همچنین، استفاده از کیف پول داغ فقط هنگام انجام معاملات رمزارزها و استفاده از کیف پول سرد برای ذخیره کلید خصوصی و اطلاعات مربوط به آن، ممکن است خطر دسترسی غیرمجاز به کلید خصوصی از طریق اینترنت را کاهش دهد. به علاوه، یک واحد تجاری ممکن است تصمیم بگیرد که فقط قسمت کوچکی از رمزارزهای خود را از یک کیف پول داغ در دسترس داشته باشد، و بیش‌تر رمزارزهای خود را در یک کیف پول سرد نگهداری کند.

۵- واحد تجاری کلید خصوصی و رمزارزهای مربوط را اشتباه نشان می‌دهد.

ادعاهای مرتبط: حقوق (مالکیت) رمزارزها، وقوع (یعنی واقعه یا معامله مربوط به ایجاد مالکیت رخ نداده است) پرداختن به ریسک مالکیت دشوار است، زیرا مالکیت رمزارزها به دلیل ناشناس بودن طرف‌های معامله گر از بلاک‌چین به آسانی مشخص نیست. داشتن یک کلید خصوصی به روشنی نشانگر مالکیت رمزارزها است که با استفاده از آن کلید قابل دسترسی هستند.

با این حال، مالکیت یک کلید خصوصی همیشه قابل انتساب به یک واحد تجاری نیست. ممکن است شرایطی وجود داشته باشد، به عنوان مثال، هنگامی که کلید خصوصی (و

رویه‌های واحد تجاری می‌تواند هم به بررسی دقیق هر آدرس قبل از ارسال و هم استفاده از یک مجموعه از کنترل‌ها برای جلوگیری از خطاهای تایپی هنگام ورود به آدرس نیاز داشته باشد. به طور مثال چهار شماره اول و آخر آدرس، کنترل مجدد گردد.

علاوه بر این، واحد تجاری ممکن است در ابتدا ارسال مقدار بسیار کمی از رمزارزها را برای گیرنده مورد نظر

نشانی نادرستی ارسال شود، ممکن است این ویژگی باعث از دست رفتن رمزارز شود. پرسنل واحد تجاری حسابرسی شده ممکن است هنگام ارسال رمزارزها، آدرس نادرستی را وارد کنند. طرف پذیرنده ممکن است به صورت داوطلبانه رمزارزها را در معامله جدید به واحد جاری حسابرسی شده بازگرداند اما همچنین ممکن است تصمیم بگیرد که این کار را انجام ندهد. بنابراین،

مالکیت رمزارز مربوط به طور قانونی بین طرفین تقسیم شده باشد. همچنین ممکن است تعیین این که کلید خصوصی (و در نتیجه رمزارز مربوط به آن) متعلق به واحد تجاری است یا شخصاً متعلق به یک یا چند فرد است دشوار باشد.

علاوه بر این، یک حسابرس همچنین ممکن است با شرایطی روبرو شود که نشان می‌دهد یک واحد تجاری حسابرسی شده با تقلب نشان می‌دهد که به تنهایی کلید خصوصی را کنترل می‌کند و رمزارزهای مربوط را در اختیار دارد. حسابرس موظف است در تمام مدت حسابرسی، تردید حرفه‌ای را حفظ کند و این احتمال را که یک تحریف با اهمیت به دلیل تقلب وجود داشته باشد را در نظر بگیرد، بدون توجه به تجربه گذشته حسابرسان از درستی و صداقت مدیریت واحد تجاری، این کنترل‌ها باید انجام شوند.

ملاحظات کنترل‌های داخلی

سیستم اطلاعات شرکت و کنترل‌های مربوط به ایجاد کیف پول‌های آن ممکن است مستنداتی در مورد ایجاد کلیدهای خصوصی و استفاده از آن‌ها در انجام معاملات رمزارزها ارائه دهد. محیط کنترلی واحد تجاری، از جمله با سیاست‌ها و رویه‌های شرکت نیز ممکن است مرتبط باشد.

۶- واحد تجاری رمزارزها را به آدرس غیر مستقیم می‌فرستد و رمزارزها قابل بازبایی نیستند.

ادعای مرتبط: حقوق (مالکیت) رمزارزها

هر بلاک‌چین فرآیند خاص خود را دارد تا تأیید کند که اقدامات معاملات رمزارزها معتبر هستند و کپی نیستند (یعنی الگوریتم کلی آن‌ها یا الگوریتم اجماع^(۱)). با این حال، ویژگی مشترک همه بلاک‌چین‌ها این است که به محض تأیید معامله در بلاک‌چین، غیرقابل برگشت است. اگر این ویژگی به

در نظر بگیرد. بنابراین آدرس گیرنده می‌تواند قبل از ارسال، تأیید شود. استفاده از کد QR (در مقابل تایپ آدرس یا کپی و جایگذاری آدرس) نیز می‌تواند به جلوگیری از خطا کمک کند. • کنترل‌هایی برای کمک به کاهش خطر ریسک عدم ارتباط و از دست دادن رمزارزها: نمونه‌های کنترل همان مواردی است که در مثال ۳ در بالا ذکر شده است.

رمزارزها از بین خواهد رفت. اگر از دست دادن رمزارزها به طور مناسب ثبت نشود، تحریف اشتباه صورت می‌گیرد. به عنوان مثال، وقتی افرادی که مسئولیت مدیریت رمزارزها را دارند، انگیزه‌ی زیادی جهت پنهان کردن ضرر یا گزارش نکردن به موقع آن دارند.

ملاحظات کنترل‌های داخلی

• کنترل‌ها برای جلوگیری از استفاده از آدرس‌های نادرست: سیاست‌ها و

۷- واحد تجاری وارد معاملات رمزارزها با یک شخص وابسته می‌شود که به دلیل ناشناس بودن افراد در معاملات بلاک‌چین نمی‌تواند تشخیص دهد.

ادعاهای مرتبط: صحت (شامل ارزشیابی و تخصیص) برای دارایی‌ها و کامل بودن برای افشای اطلاعات از هویت خریداران و فروشندگان

نام شرکت کنندگان در معاملات مشهود نخواهد بود. بنابراین، ممکن است مشخص نباشد که آیا واحد تجاری حسابرسی شده در حال انجام معاملات رمزارزها با اشخاص وابسته است که مدیریت آن‌ها را مشخص نکرده است یا شخص دیگری. در نتیجه، اشخاص وابسته، در معاملات با اشخاص مرتبط دیگر، ممکن است مطابق با چارچوب گزارشگری مالی مناسب ثبت و افشا نشوند.

رمزارزها بعضاً به عنوان ناشناس یاد می‌شود. اطلاعاتی مانند نام آن‌ها را نمی‌توان از طریق مشاهده آدرس در بلاک‌چین تعیین کرد. با این وجود، ارتباطاتی بین آدرس‌های بلاک‌چین و هویت معاملات شرکت کنندگان در پرونده سوابق مبادلات و کارگزاران مورد استفاده طرفین وجود دارد. بنابراین ممکن است یک قانون‌گذار یا طرف دیگر بتواند هویت را کسب کند. با این حال، در بیش‌تر موارد،

ملاحظات کنترل‌های داخلی
این یک بررسی کلی است که آیا محیط کنترلی و فعالیتهای کنترلی واحد تجاری در مورد شناسایی اشخاص وابسته و تأیید مجوز معاملات مربوط با اشخاص وابسته در رمزارزها اعمال می‌شود یا خیر. به عنوان مثال:
• سیاست‌ها و روش‌های به دست آوردن آگاهی مناسب از طرف‌هایی که واحد تجاری با آن‌ها وارد معاملات

رمزارزها می‌شود.

- اختصاص مسئولیت‌هایی در شرکت برای شناسایی، ضبط، جمع‌بندی و افشای معاملات مربوط به اشخاص وابسته، از جمله معاملات رمزارزها.

۸- در پایان دوره تاخیر قابل توجهی در پردازش معاملات رمزارزها وجود دارد.

ادعاهای مرتبط: آزمون انقطاع زمانی بلاک‌چین‌های رمزارزها ممکن است به طور قابل توجهی در سرعت پردازش و تأیید معاملات متفاوت باشند. اغلب معاملات طی چند دقیقه انجام می‌شوند. با این حال، در برخی موارد، ممکن است معامله‌ای به مدت چند روز به تاخیر بیفتد. به عنوان مثال:

- استخراج کنندگان بلاک‌چین در صورت پرداخت هزینه‌ای که فرستنده موافقت می‌کند به ماینرها بپردازد اگر نسبت به سایر تراکنش‌ها به میزان قابل توجهی کم‌تر باشد، معاملات واحد تجاری اولویت کم‌تری دارند و حجم معاملات با کارمزد بالاتر نیز بیش‌تر و زودتر انجام می‌شود.

- تعلیق معاملات توسط صرافی میزبان در کیف پول رمزارزها انجام می‌گیرد.

ملاحظات کنترل‌های داخلی

واحد تجاری ممکن است روش‌هایی را برای نظارت بر معاملات رمزارزها در روزهای قبل و بعد از تاریخ گزارشگری مالی برای تعیین این‌که معاملات در دوره مناسب ثبت شده است، اجرا کند.

۹- رویدادها و شرایط برای تشخیص ارزش رمزارزهایی که باید برای هدف گزارشگری مالی ثبت شوند را دشوار می‌کند.

ادعاهای مرتبط: صحت (شامل ارزشیابی و تخصیص)
چارچوب‌های گزارشگری مالی مانند استانداردهای IFRS در حال حاضر

حاوی اشاره‌های صریح به رمزارزها نیست. مقاله CPA کانادا «مقدمه‌ای در حسابداری رمزارزها» خاطرنشان می‌کند که نگرانی‌هایی مبنی بر استفاده از دارایی‌های نامشهود IAS 38 و اندازه‌گیری رمزارزها با قیمت منعکس‌کننده اقتصادی نیست و اطلاعات مربوط را به کاربران مالی ارائه نمی‌دهد.

بیانیه: در برخی موارد، ارزش منصفانه‌ی رمزارزها ممکن است در صورت‌های مالی به حساب منظور و یا افشا شود.

موارد خاصی که باید در مورد ارزشیابی رمزارزها در نظر گرفت شامل موارد زیر است:

- بسیاری از رمزارزها بی ثبات هستند و بازار رمزارزها ۲۴ ساعته و ۷ روز هفته می‌باشد. ممکن است زمانی که یک واحد گزارشگری رمزارزها را ارزشیابی می‌کند مهم باشد. به عنوان مثال، آیا ارزشیابی در ساعت ۱۱:۵۹ بعد از ظهر است. (منطقه زمانی) در آخرین روز دوره‌ی گزارش یا در پایان کار در آن روز؟ این ممکن است نشان‌دهنده‌ی یک سیاست حسابداری قابل توجه باشد. سازگاری در استفاده از این سیاست لازم است.
- همانند سهام یا کالاها، سفارشات

«خرید» و «فروش» نیز وجود دارد که غالباً بین قیمت‌های مربوطه فاصله زیادی دارند و همچنین در هر زمان ممکن، مبادله مقدار قابل توجهی رمزارزها با ارز فیات با قیمتی که دارند آن را عادلانه می‌داند، در یک بازه زمانی معقول دشوار می‌باشد.

• برخی از رمزارزها کم معامله می‌شوند.

• ممکن است در قیمتی که رمزارزها هم‌زمان در صرافی‌های مختلف معامله می‌شود تغییرات قابل توجهی وجود داشته باشد. (آربیتراژ)

• ماهیت و میزان نظارت بر بازار رمزارزها در حوزه‌های قضایی بسیار متفاوت است. غالباً شفافیت در مورد نحوه گزارش قیمت‌ها، نظم کمی است که از جمله موارد دیگر می‌تواند باشد.

اگر اخیراً حجم قابل توجهی از رمزارزها مبادله شده باشند، قیمت‌های معاملاتی ممکن است شواهدی از ارزش منصفانه را ارائه دهند اگر معاملات اخیر کمی انجام شده باشد یا هیچ معامله‌ای انجام نشده باشد، ورودی‌های قابل مشاهده مربوط ممکن است شواهد درستی از ارزش نباشد.

ملاحظات کنترل‌های داخلی

واحد تجاری می‌تواند سیاست‌ها و

رویه‌های مربوط به ارزشیابی رمزارزها را برای گزارشگری مالی اجرا کند. برای مثال، ممکن است این سیاست‌ها ایجاب کند که روش ارزشیابی و پیش فرض‌ها توسط پرسنل ذی صلاح یا شخصی انجام شود و توسط پرسنلی که مسئولیت مجاز به معاملات رمزارزها را نیز ندارند، مورد بازبینی و تأیید قرار گیرند.

نتیجه

این مقاله با هدف آگاهی اولیه حساب‌رسان، در سطح بالا، از موضوعات مختلف مربوط به پذیرش صاحب‌کار و تداوم آن و ارزشیابی ریسک تحریف با اهمیت مربوط به رمزارزها در صورت‌های مالی است. همان‌طور که اشاره شد، یک موضوع اساسی که حساب‌رسان باید در نظر بگیرند این است که آیا تیم کاری دارای توانایی‌های لازم برای رسیدگی مناسب به فرآیندهای پیچیده فن‌آوری اطلاعات را دارد. حساب‌رسان همچنین ممکن است مایل باشند به منابع دیگر مراجعه کنند تا در مواردی که در این مقاله ذکر شده است، عمیقاً کاوش کنند تا با آمادگی مناسب برای انجام حسابرسی‌های مربوط به مقادیر قابل توجه رمزارزها، آماده شوند. ■

منابع:

- سایر خدمات اطمینان بخشی و خدمات مرتبط»، تهران، سازمان حسابرسی، چاپ شانزدهم، ۱۳۹۷
- راهنمای ارزش‌های دیجیتال، سامان کریمی شاد و کسری رفالیان، انتشارات کلید آموزش، ۱۳۹۸
- استاندارد حسابرسی ایران شماره ۱
- www.bitcoin.org

- Audit Considerations Related to Cryptocurrency Assets and Transactions, Chartered Professional Accountants Of Canada, CPA, 2018
- Accounting for and auditing of digital assets, Association Of International Certified Professional Accountants, AICPA & CIMA, 2019
- حسابداری دارایی‌های رمزنگاری شده، محسن ژاله آزاد زنجانی و علی اصغر صالحی، نشریه ۳۲۶ و ۳۲۷ حسابدار، ۱۳۹۸
- کمیته تدوین استانداردهای حسابرسی، «استانداردهای حسابرسی،

پی‌نوشت‌ها:

- Cryptocurrencies
- distributed ledger
- Mining
- Proof of work
- Client Acceptance and Continuance Considerations
- Money laundering activities
- blockchains
- Cryptocurrency Wallets
- Exchange-Hosted Wallet
- pump and dump
- consensus algorithm

ادامه‌ی فشارهای ناشی از ویروس همه گیر کووید ۱۹ بر سر افشای فرض تداوم فعالیت

ویروس همه گیر کووید-۱۹ باعث افزایش بی سابقه‌ی فشار مالی بر بسیاری از کسب و کارها شده است و حساب‌برسان همچنان در حال بررسی ریسک‌های مالی مشتریان خود هستند.

برخی از داده‌های اقتصادی بهار سال ۲۰۲۱ حاکی از آن است که انتظار می‌رود برخی از فشارها در صنایع خاص کاهش یابد. اما این امر ممکن است منجر به چالش‌های حسابرسی در سال جاری شود. از این رو، ممکن است حسابداران حرفه‌ای مجبور باشند دقت بیشتری را در تعیین این که کدام شرکت‌ها حقیقتاً در حال بازگشت هستند یا مشتریانی که هنوز گرفتار رکود اقتصادی هستند، به کار گیرند.

استیون موريسون، حسابدار رسمی، شریک و مدیر گروه کیفیت حسابرسی مؤسسه‌ی کوهن رزینک در نیویورک اذعان کرد، ما هنوز از دنیای مجازی خارج نشده‌ایم. چالش‌های گزارشگری مالی ناشی از این ویروس همه گیر تا حدی پیچیده‌تر از چالش‌هایی است که کسب و کارها در بحران اقتصادی سال‌های ۲۰۰۸-۲۰۰۹ با آن مواجه بودند. برای مثال الزامات مندرج در استانداردهای حسابداری هیات استانداردهای حسابداری، بیانیه‌ی نحوه‌ی ارائه‌ی صورت‌های مالی ۲۰۱۴-۲۰۱۵ را به روز رسانی می‌کند و اصلاح دوره‌ی ارزیابی فرض تداوم فعالیت را پوشش می‌دهد.

در دوره‌ی رکود اقتصادی سال ۲۰۰۸، تعیین توانایی واحد تجاری برای تداوم فعالیت، بر مبنای انتظارات واحد تجاری از عملکرد خود برای دوره‌ی یک ساله از تاریخ ترازنامه بود. پیش از این که هیات استانداردهای حسابداری مالی رهنمود خود را به روز رسانی کند، برخی از شرکت‌ها با پایان سال مالی ماه دسامبر که صورت‌های مالی خود را صادر کردند، به این نتیجه رسیدند که تنها باید براساس انتظارات خود برای شش ماه آینده فرض تداوم فعالیت را پیش‌بینی کنند. در حال حاضر با به روزرسانی اصول عمومی پذیرفته‌ی حسابداری آمریکا و استانداردهای پذیرفته‌ی حسابرسی، واحدهای تجاری باید ارزیابی تداوم فعالیت را بر این اساس که آیا در طول یک سال از تاریخ انتشار صورت‌های مالی قادر به به انجام تعهدات خود هستند، انجام دهند، نه تاریخ ترازنامه.

ترکیب عدم اطمینان ناشی از ماهیت غیرقابل پیش‌بینی بودن ویروس همه گیر کووید ۱۹ و رکود اقتصادی ناشی از آن به دشواری‌ها افزوده است. شرایط یا رویدادها ممکن است تردید اساسی در مورد توانایی واحد تجاری برای تداوم فعالیت را افزایش دهد. هنگام بررسی برنامه‌های مدیریت، ملاحظات مختلفی باید در نظر گرفته شود. (۱) آیا این برنامه‌ها می‌توانند به طور مؤثر اجرا شوند یا (۲) آیا این برنامه‌ها رویدادها یا شرایط متعاقب را کاهش می‌دهند. برای نمونه:

- یک شرکت گوشتی همراه، با انباری از گوشتی‌های همراه هوشمند ۱۰ سال گذشته ممکن است برنامه‌ی خود برای افزایش درآمد را دشوار بداند زیرا تلفن‌های هوشمند ۱۰ سال گذشته احتمالاً در صورت فروش، با

تخفیف قابل ملاحظه‌ای به فروش می‌رسند. در چنین حالتی، برنامه‌های مدیریت ممکن است نتوانند به طور مؤثر اجرا شوند و بنابراین نمی‌توانند تردید اساسی را برطرف نکنند.

- واحد تجاری دیگر ممکن است کسری وجه نقد را در سال آینده پیش‌بینی کند، اما قصد دارد حمایت‌هایی را از یک مدیر یا گروه سیاسی دریافت نماید. اگر شواهد حسابرسی مناسب و کافی فراهم شود که نشان دهد پشتیبانی در زمان مناسب و کافی دریافت خواهد شد، ممکن است تردید اساسی در خصوص توانایی تداوم فعالیت واحد تجاری کم شود. تعداد زیادی از واحدهای تجاری ممکن است در انجام پیش‌بینی‌ها و پشتیبانی از فرضیات مورد استفاده در مورد پیش‌بینی‌های خود بر اساس نتایج پیش از همه‌گیری، با چالش مواجه شوند. موريسون اذعان کرد، این موضوع به این دلیل است که ممکن است نتایج و فرضیات پیش از همه‌گیر شدن مناسب نباشد. هنگامی که تغییرات و پویایی در صنایع رخ می‌دهد، برخی واحدهای تجاری در تعیین چشم‌اندازها و پیش‌بینی‌های دقیق با دشواری روبرو می‌شوند.

موريسون قرار است تا در جلسه‌ی مشترک مؤسسه‌ی کوهن رزینک و مؤسسه‌ی حقوقی فالكنبرگ در ۲۶ جولای، سخنرانی با موضوع ریسک‌های سوء مدیریت و ارزیابی فرض تداوم فعالیت داشته باشد.

فالكنبرگ اظهار کرد، پیامدهای اقتصادی ناشی از ویروس همه گیر کووید ۱۹ حساب‌برسان را بر آن داشته است که در هنگام برگزیدن مشتریان جدید و یا ارزیابی خود از میزان حفظ مشتریان موجود، دقت ویژه‌ای به عمل آورند. مؤسسه‌ی حقوقی او در مورد چگونگی به حداقل رساندن میزان طرح دعوای حقوقی مشتریانی که از نظر مالی دچار چالش هستند، توصیه‌هایی برای حساب‌برسان ارائه کرده است.

اگر آن‌ها مشتریان در حاشیه هستند یا اگر با مسائل مرتبط با تداوم فعالیت درگیر هستند، چه کار می‌کنید؟ آیا از آن مشتری دور می‌شوید؟ آیا همکاری را ادامه می‌دهید؟

وی افزود که رکود اقتصادی حساب‌برسان را مجبور می‌کند تا در مورد قابلیت ادامه‌ی حیات مالی مشتریان، و تجدید نظر و به روز رسانی سیاست‌های پذیرش و حفظ مشتریان شان، واقع‌بین باشند.

وی گفت، اکنون شرایط شکست کسب و کارهای تجاری قوی تر است و هنگامی که یک شرکت با شکست مواجه می‌شود، دعوای حقوقی در پی دارد. شما باید بیش تر مراقب باشید زیرا ریسک‌های مرتبط با پذیرش مشتریانی که ممکن است شکست بخورند یا زیان قابل ملاحظه‌ای متحمل شوند، بسیار بیش تر از حق الزحمه‌هایی است که از پذیرش آن مشتریان دریافت می‌کنید.

وی افزود، حساب‌برسان باید به نگرانی‌های خود در مورد توانایی ادامه فعالیت مالی مشتری در آغاز همکاری و در پیش نویس قرارداد اشاره کنند. با توجه به استانداردهای حسابداری مالی، مدیریت ملزم است در تهیه‌ی صورت‌های مالی، مبنای عدم تداوم فعالیت (انحلال) شرکت را در نظر بگیرد. مدیریت ارزیابی می‌کند که آیا تردید اساسی وجود دارد که

رشد و نوآوری مؤسسات حسابرسي در سايهي كوويد ۱۹

در مطالعه‌ای که اخیراً با همکاری انجمن بازاریابی حسابداری و مؤسسه‌ی تحقیقاتی هینگ انجام شده است، تقریباً نیمی از مؤسسات اظهار داشتند، کووید ۱۹ باعث نوآوری و رشد آنها شده است. بر اساس گزارش جدید، حدود نیمی از (۴۵٫۳ درصد) مؤسسات اذعان کردند ویروس کووید ۱۹ با تسریع در حوزه‌های کلیدی فن‌آوری و نوآوری، به طور کلی بر فرآیند کاری مؤسسات تأثیر مثبت داشته است. نتایج این پژوهش حاکی از آن است که بیش‌تر مؤسسات حسابداری رسمی مورد بررسی، همه‌گیری را دارای تأثیر مثبت کلی دانسته‌اند، در حالی که ۲۲٫۱ درصد اذعان کردند همه‌گیری هیچ تأثیری بر آنها نداشته است و ۳۲٫۶ درصد تأثیر همه‌گیری بر وضعیت کلی خود را منفی توصیف نمودند. در این بررسی از بازخورد ۱۴۰ مؤسسه‌ی حسابرسي با بیش از ۳۳۰۰۰ کارمند و درآمد کل بیش از ۶٫۷ میلیارد دلار استفاده شده است. از میان مؤسساتی که تأثیر همه‌گیری را مثبت دانسته‌اند، ارائه‌ی خدمات جدید، اتخاذ سیستم کاری از راه دور، بهبود بازاریابی و پیشرفت‌های تجاری همه به عنوان موارد مثبت ذکر شدند. رئیس انجمن بازاریابی حسابداری در بیانیه‌ای اذعان کرد، اتفاقات سال گذشته، نشان می‌دهد که چگونه مؤسسات حسابداری رسمی در یک سال پر از فراز و نشیب کسب‌وکار خود را تغییر داده‌اند. یافته‌ها نشان می‌دهد تیم‌های بازاریابی مؤسسات در انطباق با نیازها و اولویت‌های مشتریان جدید، راه اندازی خطوط خدمات جدید و نگه داشتن مؤسسات در ذهن خریداران خدمات، نقش مهمی را ایفا کرده است. اگرچه صنعت بازاریابی حسابداری به دلیل تغییرات روزافزون سرعت چندان مطلوبی نداشته است، اما نتایج امسال ثابت می‌کند مؤسسات می‌توانند خود را تجدید ساختار نمایند و برای هر آن‌چه پیش رو است با سرمایه‌گذاری مناسب در بازاریابی، آمادگی بیش‌تری داشته باشند. با سرعت قابل ملاحظه‌ی تغییرات در سفارش‌های ارجاع شده به مؤسسات طی سال گذشته، متوسط بودجه‌ی بازاریابی مؤسسات نسبت به سال ۲۰۱۹ رشد ۱۰۰ درصدی داشته است. همچنین ۸۵ درصد مؤسسات بیان کردند که از استراتژی‌های بازاریابی و تجاری جدید در طول سال گذشته استفاده کرده‌اند. گذار به بازار دیجیتال همچنین به برخی از مؤسسات کمک کرد تا از میانگین رشد ۳۲ درصدی برخوردار باشند. لی فردریکسن، شریک مؤسسه‌ی تحقیقاتی هینگ نیز اذعان کرد، بحران کووید ۱۹، نوآوری در صنعت حسابداری را تسریع کرده است. سایر یافته‌های قابل توجه این مطالعه عبارتند از:

- سه حوزه‌ی اصلی کسب‌وکار مؤسسات حسابرسي که تحت تأثیر مثبت همه‌گیری قرار داشته است عبارتند از، افزایش در ارائه‌ی خدمات (۴۲/۴ درصد)، صرفه جویی در هزینه‌ها به دلیل اتخاذ سیستم کار از راه دور (۱۸/۲ درصد) و پیشرفت در فن‌آوری (۱۵/۲ درصد).
- سه حوزه‌ی اصلی کسب‌وکار مؤسسات حسابرسي که تحت تأثیر منفی همه‌گیری قرار گرفته‌اند، شامل برگزاری جلسات یا رویدادهای حضوری (۲۸٫۱ درصد)، فروش (۲۱٫۹ درصد) و مدیریت کارکنان (۱۸٫۸ درصد)

واحد تجاری به فعالیت خود ادامه دهد.

اگر تردید اساسی افزایش یابد، الزامات ارزیابی تداوم فعالیت مشخص کند که آیا برنامه‌های مدیریت، تردید اساسی در مورد توانایی تداوم فعالیت واحد تجاری را کاهش می‌دهد. این حوزه، دقیقاً همان جایی است که تردید حرفه‌ای حسابرسي کاربرد دارد.

حسابرس باید بررسی کند و بپرسد، آیا آن برنامه‌ها امکان اجرا شدن دارند؟ و اگر اجرا شوند، آیا مؤثر خواهند بود؟ موريسون اظهار می‌کند اگر این برنامه هنوز به قدر کافی قوی نیست، مثلاً در جایی که مشتری می‌گوید کمی که جلوتر برویم و بعد با تامین کننده‌ی مالی گفت و گو کنیم، ممکن است به تنهایی چندان قانع کننده به نظر نرسد.

اگر این احتمال وجود داشته باشد که برنامه‌های مدیریت شرایط و رویدادهایی را که باعث ایجاد تردید اساسی شده‌اند، کاهش دهد، واحد تجاری ملزم به افشای آن است. یک واحد تجاری با شواهد مناسب و کافی، مانند پیش‌بینی‌های دقیق و با جزئیات جریان‌های نقدی، یا تعهد خاص از سوی یک فرد یا یک گروه مبنی بر پشتیبانی کامل از جریان‌های نقدی این واحد، می‌تواند این موضوع این موضوع را افشا کند که این برنامه‌ها تردید اساسی را به طور قابل ملاحظه‌ای کاهش داده است. موريسون تأکید کرد، این موضوع تا حد زیادی به حقایق و شرایط بستگی دارد.

اگر این احتمال وجود ندارد که برنامه‌های مدیریت، تردید اساسی درخصوص تداوم فعالیت را کاهش دهد، واحد تجاری ملزم است تا این موضوع را افشا کند و بیانیه‌ای را ارائه دهد که نشان می‌دهد در مورد توانایی واحد تجاری برای ادامه‌ی فعالیت، تردید اساسی وجود دارد.

مسئولیت‌های حسابرسي در رابطه با ارزیابی تداوم فعالیت، مشابه فرآیند اتخاذ شده توسط مدیریت است. یک حسابرسي موظف است که:

- ارزیابی کند آیا لازم است مبنای عدم تداوم فعالیت (انحلال) را در نظر بگیرد.

- در نظر بگیرد که آیا تردید اساسی وجود دارد یا خیر.
- در نظر بگیرد آیا برنامه‌های مدیریت تردید اساسی را کم می‌کند.
- کفایت افشای مدیریت را ارزیابی کند.
- مفاهیم مورد نیاز برای گزارش حسابرسي را در نظر بگیرد.

تعدادی از کسب‌وکارها، از جمله تعدادی که به طور خصوصی اداره می‌شوند، حتی زمانی که اقتصاد در حال رشد است اغلب در مقابل مشکلات مالی، آسیب‌پذیر هستند. در حال حاضر که سال دوم همه‌گیری ویروس کووید ۱۹ است، اگر مدیریت ارزیابی کافی از تداوم فعالیت انجام ندهد، این می‌تواند یک نقص مهم یا ضعف قابل ملاحظه باشد.

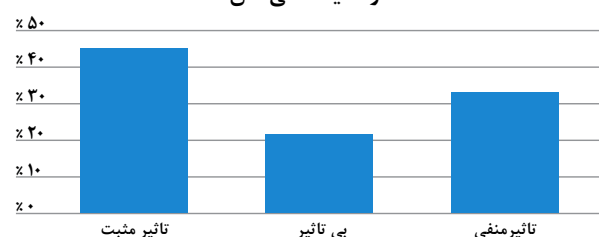
موريسون افزود که رهنمود ارزیابی تداوم فعالیت در حال حاضر به گونه‌ای نوشته شده است که حسابرسان را راهنمایی می‌کند در گفت و گوها با مشتریان، به آن‌ها در افشای مناسب فرض تداوم فعالیت کمک نمایند. استانداردهای حسابرسي و رهنمودهای حسابداری به گونه‌ای طراحی شده‌اند که به حسابداران حرفه‌ای در حل مسائل دشواری که ممکن است در طول قرارداد همکاری رخ دهد، کمک می‌کنند.

www.journalofaccountancy.com، ۱۴ ژوئن ۲۰۲۱

درصد) است.

- موفق‌ترین استراتژی‌های بازاریابی ذکر شده در طول همه‌گیری شامل برگزاری وبینارها (۴۴,۴ درصد) و ایجاد دسترسی به رهنمودها و منابع کووید ۱۹ (۲۲,۲ درصد) بوده است.
- بودجه‌ی بازاریابی مؤسسات به طور متوسط از ۱,۵ درصد در سال ۲۰۱۹ به ۳ درصد در ۲۰۲۱ افزایش یافت.
- مؤسسات دارای رشد بیش‌تر، خدمات غیر سنتی بیش‌تری را نسبت به مؤسسات با رشد کم‌تر ارائه می‌دهند، از جمله خدمات حسابداری مشتری (۲۵ درصد)، امنیت اطلاعات (۲۰ درصد) و خدمات فن‌آوری محور (۲۰ درصد).

دیدگاه مؤسسات درباره‌ی میزان تاثیر ویروس همه‌گیر کووید ۱۹ بر وضعیت کلی‌شان

Source: Arizent June 2020 COVID19- Pulse Survey

۴ ژوئن ۲۰۲۱، www.accountingtoday.com

بازسازی فرآیندهای مالی شرکت‌ها در سایه‌ی کرونا

بر اساس گزارشی که توسط دیلویت تهیه شده است، بیش از نیمی از شرکت‌های دارای منافع عمومی در یک سال گذشته در حال بازسازی فرآیندهای مالی خود بوده‌اند و طبق نظرسنجی اخیر دیلویت، انتظار می‌رود تقریباً همین تعداد در سال جاری نیز به این کار مبادرت ورزند. ویروس همه‌گیر کووید ۱۹ شرکت‌ها را به تغییر شیوه‌ی کسب‌وکار خود مجبور کرد و اتکا به فن‌آوری را افزایش داد تا تیم‌های مالی بتوانند از خانه کار کنند. تقریباً نیمی (۴۸ درصد) از مدیران شرکت کننده در نظرسنجی بیان کردند به احتمال زیاد به کارگیری فن‌آوری در حوزه‌های مختلف همچون برنامه‌ریزی منابع انسانی ERP، پیاده‌سازی اتوماسیون‌سازی فرآیند، گذار به سیستم‌های ابری و کنترل‌های مربوط به کار از راه دور و ریسک‌های مربوطه، کسب‌وکار آن‌ها را برای سال آینده نیز مجبور به اصلاح فرآیندهای مالی خود خواهد کرد. تغییرات در استانداردهای حسابداری و اقدامات لازم جهت پذیرش و مطابقت با آن‌ها نیز از نظر ۲۳,۸ پاسخ‌دهندگان در رده‌ی دوم قرار گرفت. سین تور، عضو هیات‌مدیره، مدیر ارشد ریسک و مشاوره‌ی مالی دیلویت اذعان کرد، بسیاری از شرکت‌ها با تغییرات سریع فن‌آوری‌ها دست و پنجه نرم می‌کنند و در برخی موارد ممکن است تلاش کنند تا فن‌آوری‌های جدید را به محیط پیچیده‌ی سیستم‌های قدیمی اضافه کنند. چه تحول دیجیتال، چه استانداردها و تغییرات جدید حسابداری و چه سایر نیروها دلیل تغییر باشد، در صورت

عدم مدیریت ریسک‌ها از قبل، احتمالاً فعالیت‌های مربوط به بازسازی فرآیندها در حجم بالایی ادامه خواهد داشت. از دیگر عواملی که ممکن است تغییراتی در فرآیندهای مالی طی یک سال آینده ایجاد کند، شامل ضعف‌های مادی یا جبران کمبودهای قابل ملاحظه (با استناد به ۶ درصد از پاسخ‌دهندگان) یا بازرسی‌های نهادهای ناظر و قانون‌گذار (۵ درصد از پاسخ‌دهندگان) است. برای کمک به کاهش نیاز به اصلاح یا بازنگری فرآیندهای مالی، دیلویت توصیه می‌کند که شرکت‌های دارای منافع عام باید بررسی کنترل‌های داخلی خود را به طور منظم، به ویژه در دوره‌های عدم اطمینان و تغییرات بلندمدت، انجام دهند. مت برلی شریک حسابرسی و اطمینان بخشی دیلویت نیز اذعان کرد، از سال ۲۰۱۹ شاهد سه استاندارد حسابداری جدید و دارای تاثیر قابل ملاحظه بر شرکت‌ها در ایالات متحده آمریکا هستیم که عبارتند از تغییرات حسابداری اجاره‌ها، شناسایی درآمدها و زیان اعتباری مورد انتظار، به همراه تعدادی دیگر از قوانین و به روزرسانی‌های کوچک‌تر. اثر خالص استانداردهای جدید حسابداری و تغییرات فن‌آوری را نمی‌توان دست کم گرفت و این واقعیت مدیران شرکت کننده در نظرسنجی را مجبور به اصلاح فرآیندهای مالی می‌کند، البته این موضوع شرکت‌ها را به شکل فزاینده‌ای به درک دقیق کنترل‌های داخلی خود، به ویژه کنترل‌های حاکم بر گزارشگری مالی، ملزم می‌کند. سازمان‌ها همچنین باید سیستم‌هایی را که برای به کارگیری و نظارت بر اجرای استانداردهای حسابداری استفاده می‌کنند مورد ارزیابی قرار دهند و شکاف‌های استعدادی را که در تیم‌های حسابداری و مالی خود دارند مانند نبود یا کمبود متخصصان تحلیل داده‌ها، شناسایی و برطرف کنند. آن‌ها همچنین باید اطمینان حاصل کنند داده‌هایی را که برای گزارشگری مالی استفاده می‌کنند دقیق و تا حد امکان ساختار یافته است. برای این که داده‌های بدون ساختار مفید باشند، باید در قالبی باشند که به‌عنوان ورودی و برای تحلیل قابل استفاده باشد.

۲۰ جولای ۲۰۲۱، www.accountingtoday.com

نقش کلیدی حسابرسی داخلی در گزارشگری زیست محیطی اجتماعی و راهبری شرکتی

در میان شتاب رو به رشدی که در راستای افشای اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی به وجود آمده، حسابرسی داخلی نقش محوری در ایجاد ارزش سازمانی مرتبط با این مسائل دارد. علاقه به این موضوعات در ایالات متحده‌ی آمریکا افزایش یافته است و نهادهایی همچون کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا در حال پیگیری

مقررات بالقوه برای ارزیابی و اندازه‌گیری مسائل مربوط به تنوع، برابری و جامعیت، طی یک سال گذشته است. در بسیاری از مناطق خارج از ایالات متحده آمریکا، مقررات گزارشگری اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی قبلاً ایجاد شده است. حتی در مواردی که هنوز مقرراتی وجود ندارد، سرمایه‌گذاران و مردم خواستار کسب اطلاعات در مورد این موضوعات هستند. آنتونی پاگلیسی حسابدار رسمی، رئیس و مدیرعامل انجمن حسابرسان داخلی آمریکا در این باره اذعان کرد، ارزش سازمانی تحت تأثیر افشاگری‌ها در خصوص چنین موضوعاتی قرار خواهد گرفت. وی افزود، با بررسی دقیق‌تر سازمان‌ها در حوزه‌ی مسائل زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی، احتمالاً بازار به ویژه از دیدگاه سرمایه‌گذاران و سایر ذی‌نفعان نسبت به کسب‌وکارهایی که در رابطه با افشای عملکرد خود در این حوزه‌ها جبهه می‌گیرند، حساس خواهند بود. به عبارت دیگر، آن دسته از کسب‌وکارهایی که از افشای اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی سر باز می‌زنند، با افزایش ریسک‌ها و واکنش‌های بالقوه روبرو می‌شوند. در مقاله‌ای که انجمن حسابرسان داخلی آمریکا اخیراً درباره‌ی نقش حسابرسی داخلی منتشر کرده است، اطمینان مستقل به‌عنوان یک عنصر مهم در گزارشگری اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی توصیف شده است. البته این حوزه، می‌تواند چالش برانگیز باشد زیرا هنوز یک مجموعه استاندارد برای آن وجود ندارد و محیط نظارتی هنوز در حال پیشرفت است. اگرچه انتظار می‌رود رویکرد یکنواخت‌تری ایجاد شود، زیرا بنیاد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در حال ایجاد هیأتی برای ایجاد استانداردهای گزارشگری پایداری به شکل جهانی است. آنتونی پاگلیسی اذعان کرد، سازمان‌ها در تلاشند تا بهترین راه را برای گزارشگری اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی در محیط در حال تغییر و متناقض فعلی بیابند. وی خاطرنشان کرد اولویت قرار دادن این موضوع در دولت جدید ایالات متحده آمریکا، فشار زیادی را نیز ایجاد می‌کند. این موضوع نشان می‌دهد استانداردها باید به سرعت ادغام شوند. در غیر این صورت، بسیاری از گزارش‌هایی که ارائه می‌شود از محتوای مناسبی برخوردار نخواهند بود. حسابرسی داخلی می‌تواند به رفع سردرگمی کمک کند. وی اظهار داشت نقش‌های کلیدی که حسابرسی داخلی می‌تواند در گزارشگری اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی ایفا کند شامل موارد زیر است:

- خدمات مشاوره‌ای، اگر هیأت مدیره یا مدیریت در مورد بهترین رویه‌های گزارشگری اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی اطمینان ندارند، حسابرسی داخلی می‌تواند به آن‌ها کمک کند. گاهی اوقات علی‌رغم این که هیأت مدیره و مدیریت می‌دانند حسابرسی داخلی از توانایی خوبی در این حوزه‌ها برخوردار است از حسابرسان داخلی می‌خواهند به روشی مستقل و اختصاصی به آن‌ها مشاوره ارائه دهند. هنگامی که حسابرسی داخلی این اطلاعات را فراهم می‌کند، مدیریت و هیأت مدیره می‌توانند آگاهانه‌تر در مورد نحوه‌ی حرکت به جلو تصمیم بگیرند.
- عملیات رعایت، مقررات در این زمینه در حال گسترش است. ممکن

است شرکت‌هایی که فعالیت‌های آن‌ها در خارج از ایالات متحده آمریکا است، در گزارش اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی خود از مقررات تعیین شده‌ی دیگری پیروی کنند. برخی از ایالت‌ها مانند کالیفرنیا، ممکن است مقررات سختگیرانه‌تری داشته باشند که باید در گزارشگری به آن‌ها توجه شود. آیا چیزی در محیط (محلی) شما وجود دارد که نیاز به افشای اطلاعات داشته باشد؟ این پرسشی است که می‌توان با کمک حسابرسی داخلی به آن پاسخ داد. علاوه بر این ممکن است الزامات جدیدی در حال ظهور باشد که باید به آن‌ها پاسخ داده شود.

- پاسخ‌گویی به تقاضا، آنتونی پاگلیسی اذعان کرد، حسابرسان داخلی باید تحلیل کنند که سرمایه‌گذاران، مشتریان، بانک‌ها و سایر ذی‌نفعان می‌خواهند در مورد کدام مسائل مرتبط با اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی بدانند. البته تا زمانی که یک سیستم گزارشگری مشترک نداشته باشیم این فرآیند دشوار است.

- در نظر گرفتن مخاطبین. گزارش اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی باید برای سرمایه‌گذاران و سایر استفاده‌کنندگان از اطلاعات، قابل درک باشد. مهم است با الزامات و قوانینی که گزارشگری تحت آن‌ها انجام می‌شود، مطابقت داشته باشید. موضوع دیگر این است که یک مصرف‌کننده یا سرمایه‌گذار عادی بتواند آن موضوع و اطلاعات محتوای آن را درک کند.

- ارزیابی کنترل‌ها. حسابرسان داخلی باید بدانند که آیا گزارشگری اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی در سازمان آن‌ها قابل اجرا است یا خیر. روند ارزیابی ریسک نیز از آن‌جا آغاز می‌شود که آیا شرکت دارای یک سیستم کنترل داخلی برای نظارت بر اقدامات گزارشگری اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی است.

- نظارت بر قابلیت مقایسه و یکنواختی رویه. اگر راهی برای مقایسه وجود نداشته باشد، ممکن است ارزش گزارش اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی محدود شود. گاهی اوقات شاهد هستیم که شرکت‌ها با رویکردی خاص اقدامات گزارشگری اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی را انجام می‌دهند، در حالی که این کار باعث عدم یکنواختی می‌شود. از این رو، باید رویکرد ثابتی وجود داشته باشد تا یک شرکت بتواند در صنعت خود با دیگران اندازه‌گیری شود، یا اگر می‌خواهید به شرکت‌های صنایع مختلف نگاه کنید بتوانید عملکرد آن‌ها را بر اساس معیارهای مشترک بسنجید.

شاید مهم‌ترین نکته‌ای که حسابرسان داخلی باید به خاطر بسپارند این است که الزامات و بهترین شیوه‌های گزارشگری اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی در سال‌های آینده، با افزایش تمرکز روی این موضوعات به طور قابل توجهی تغییر خواهد کرد. این موضوع به این معناست که حتی وقتی حسابرسان داخلی در مورد مسائل اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی فعلی مشاوره و اطمینان می‌دهند، باید به طور مستمر مراقب آن‌چه در آینده رخ می‌دهد باشیم.

www.journalofaccountancy.com، ۷ ژوئن ۲۰۲۱

نیاز به کار مجدد بر روی برنامه‌های شکستن انحصار بیگ فور

نهاد ناظر صنعت حسابرسی انگلستان اذعان کرد، برنامه‌هایی که شرکت‌های انگلیسی را مجبور می‌کند حسابرسی خود را میان

مؤسسات بیگ فور و مؤسسات حسابرسی کوچک‌تر تقسیم کنند، با چالش‌های گسترده‌ای مواجه شده است و ممکن است نیاز به تغییر داشته باشند. پس از فروپاشی شرکت‌های بی اچ اس و کارلین، دولت با انجام بررسی‌های متعدد، ۱۵۵ مورد تغییر در حسابرسی و نحوه مدیریت شرکت‌ها را توصیه کرد. جان تامپسون، مدیر عامل شورای گزارشگری مالی انگلستان، نهاد تنظیم‌کننده بازار حسابرسی و حاکمیت شرکتی انگلستان، در این باره اظهار کرد، دولت تا ماه جولای بسیاری از تغییرات را تحت نظرخواهی عمومی قرار خواهد داد، برخی از این تغییرات واکنش‌های بزرگی را در پی خواهد داشت. یک پیشنهاد این است که مؤسسات بیگ فور، یعنی پرایس واترهاوس کوپرز، دیلویت، ارنست اند یانگ و کی پی ام جی، هر کار حسابرسی را با مؤسسات کوچک‌تر در حال رشد همچون، مازارس، گرن تورتون و بی دی او، تقسیم کنند. البته تامپسون معتقد است سؤالات متعددی در مورد چگونگی انجام این کار وجود دارد، مانند این که چه کسی چه کاری انجام می‌دهد و چگونه می‌توان کیفیت حسابرسی را هنگامی که دو حسابرس درگیر هستند، تضمین کرد. تامپسون در مراسمی که به میزبانی انجمن حسابداران خبره‌ی انگلستان و ولز برگزار شد، بر اعتقاد برخی از افراد مبنی بر قابل اجرا نبودن مدیریت حسابرسی‌های مشترک اشاره کرد، این موضوع در حالی است که همین افراد ایجاد محدودیت در سهم بازار حسابرسی بیگ فور را ترجیح می‌دهند. وی معتقد است حل این مسئله به کار بیش‌تری نیاز دارد. دولت پیشنهاد داد که در صورت عدم موفقیت در اجرای طرح حسابرسی مشترک، نهاد تنظیم‌کننده محدودیت‌هایی را برای سهم بازار بیگ فور اعمال کند. همچنین معرفی نسخه‌ی جدیدی از قانون سخت ساربینز آکسلی، موجب موجی از نارضایتی‌ها شده است چراکه این نسخه‌ی جدید مدیران شرکت‌ها را ملزم می‌کند شخصاً تأیید کنند کنترل‌های داخلی به اندازه‌ی کافی قوی هستند تا این اطمینان حاصل شود که صورت‌های مالی برای توقف تقلب، قابل اتکا هستند. این موضوع در حالی است که منتقدان اذعان دارند، این کار به مرور باعث افزایش اعضای غیرموظف هیات‌مدیره خواهد شد. تامپسون بیان کرد، این اصلاحات، مقدمه‌ی یک انفجار بزرگ در بازار حسابرسی انگلستان است و احتمالاً، مراحل آن تا پایان سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ به طول خواهد انجامید. نهاد ناظر جدید نیز در آوریل ۲۰۲۳ جایگزین شورای گزارشگری مالی انگلستان می‌شود.

www.reuters.com، ۱۶ ژوئن ۲۰۲۱

تغییر جهت بخش عمومی به سوی حسابداری تعهدی در سطح جهان

بر اساس گزارش مشترک فدراسیون بین‌المللی حسابداران و انجمن حسابداری و مالی دولتی خبره پیش‌بینی شده است ۵۰ درصد از کشورهای جهان تا سال ۲۰۲۵ گزارش‌های مالی خود را بر مبنای تعهدی تهیه نمایند. این گزارش بر اساس شاخص بین‌المللی پاسخ‌گویی مالی بخش عمومی، که استفاده‌ی فعلی و آتی از چارچوب‌ها و مبنای گزارشگری مالی دولتی توسط دولت‌های سراسر جهان را منعکس می‌کند، برگرفته شده است. گزارش وضعیت شاخص ۲۰۲۱، که اطلاعات مربوط به ۱۶۵ کشور را در بردارد، نشان می‌دهد در حالی که ۳۰ درصد از دولت‌ها در سال ۲۰۲۰ گزارش‌های خود را بر مبنای تعهدی تهیه کرده‌اند (افزایش ۶ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۸)، ۵۰ درصد تا پایان سال ۲۰۲۵ گزارش‌های خود را بر مبنای تعهدی ارائه خواهند کرد. آفریقا، آسیا و کشورهای حوزه‌ی آمریکای لاتین و کارائیب در پنج سال آینده با پذیرش مبنای تعهدی، موجب گسترش استفاده از این مبنای گزارشگری مالی دولتی خواهند شد. گزارش‌های تعهدی با ارائه‌ی یک دیدگاه جامع در مورد امور مالی دولت، کمک می‌کند تا اطمینان حاصل شود که مصارف وجوه توسط دولت شفاف است، مقامات دولتی پاسخ‌گو هستند و تعهدات آتی رسمیت دارند و به درستی برنامه‌ریزی می‌شوند. با توجه به این که دولت‌ها بیش از هر زمان دیگری تحت فشارهای شدید ناشی از همه‌گیری ویروس کووید ۱۹ هستند، درک تصویر کلی و استفاده‌ی بهینه از منابع باقیمانده برای دوره‌ی بهبود در بلندمدت بسیار مهم است. علاوه بر حمایت سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، اجرای مؤثر حسابداری تعهدی تا حد زیادی به مهارت حسابداران بخش دولتی برای تفسیر داده‌های جامع‌تر و غنی‌تر متکی است. هرچه دولت‌های بیش‌تری به سمت به کارگیری حسابداری تعهدی سوق پیدا کنند، نیاز به حسابداران بخش دولتی نیز افزایش می‌یابد. راب ویتمن، رئیس انجمن حسابداری و مالی دولتی خبره در این باره اذعان کرد، حسابداری بر مبنای تعهدی برای کمک به دولت‌ها در کاهش فساد، بهبود اعتماد، شفافیت و ارائه‌ی نتایج مطلوبی که جوامع شایسته‌ی آن هستند و برای پاسخ‌گویی به نیازهای پسا کرونا، ضروری است. چارچوب‌های گزارشگری مالی بخش دولتی به روش‌های مختلفی توسعه یافته است، بسیاری از آن‌ها از استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش دولتی استفاده می‌کنند. انجمن حسابداری و مالی دولتی خبره با هدف بهبود یکنواختی و شفافیت گزارشگری مالی بخش دولتی، رهنمودهای گزارشگری مالی با کیفیت بالا را برای دولت‌ها و سایر نهادهای دولتی در سراسر جهان فراهم می‌کند. ۵۷ درصد از دولت‌هایی که در سال ۲۰۲۰ بر مبنای تعهدی گزارش‌های مالی خود را تهیه کرده‌اند به طور مستقیم یا غیرمستقیم از چارچوب‌های انجمن حسابداری و مالی دولتی خبره به‌عنوان مرجع استفاده کرده‌اند. تا پایان سال ۲۰۲۵، تقریباً سه چهارم (۷۳) درصد از دولت‌هایی که گزارشگری بر مبنای تعهدی را انجام می‌دهند، از چارچوب‌های گزارشگری مالی دولتی انجمن حسابداری و مالی دولتی خبره به‌عنوان یکی از سه مرجع

برخوردار است، می‌تواند به اطمینان و شفافیت معنادار منجر شود. در حال حاضر، فقط حدود نیمی از شرکت‌های بررسی شده در این مطالعه، اطلاعات پایداری را منتشر می‌کنند که خدمات اطمینان بخشی درباره‌ی آن‌ها صورت گرفته است.

www.ifac.org، ۲۳ ژوئن ۲۰۲۱

پشتیبانی حسابداران از تلاش‌های جهانی برای واکسیناسیون

فدراسیون بین‌المللی حسابداران توافقنامه‌ای را با اتحادیه‌ی جهانی واکسیناسیون و صندوق جهانی مبارزه با ایدز، سل و مالاریا امضا کرد تا اقدامات حسابداری در بخش بهداشت عمومی را بهبود بخشد. آیفک با اتحادیه‌ی جهانی واکسیناسیون و صندوق جهانی مبارزه با ایدز، سل و مالاریا همکاری خواهد کرد تا در اجرای اقدامات حسابداری قوی در بخش بهداشت عمومی و بهبود مدیریت مالی وجوه اهدایی به کشورهای دریافت‌کننده‌ی این منابع، کمک و از آن پشتیبانی کند. براساس تفاهم‌نامه‌ای که توسط این گروه‌ها امضا شده است، سعی می‌شود به منظور افزایش قابلیت اطمینان و اثربخشی مدیریت و پرداخت وجوه، تخصص حسابداری و مالی متخصصان بهبود یابد و کمک شود تا شکاف مهارت‌های حسابداری در کشورهای دریافت‌کننده‌ی وجوه اهدایی کاهش یابد. این توافق‌نامه بر اساس توافق پیشین است که سازمان‌ها در سال ۲۰۱۱ با هدف بهینه‌سازی تلاش‌های مشترک شرکای بهداشت جهانی، برای بهبود عملکرد سرمایه‌گذاری‌های بهداشت جهانی و حمایت از پایداری برنامه‌های بهداشتی امضا کردند. تفاهم‌نامه‌ی به روز شده در شرایط همه‌گیری جهانی و بروس کووید ۱۹ منعقد شده است، که اتحادیه‌ی جهانی واکسیناسیون در آن نقش اساسی را بازی می‌کند. اتحادیه‌ی جهانی واکسیناسیون یک نهاد مشارکتی جهانی در زمینه‌ی بهداشت عمومی است که هدف آن افزایش ایمن‌سازی کشورهای فقیرتر است. اتحادیه‌ی جهانی واکسیناسیون با همکاری سازمان بهداشت جهانی، کوواکس را که یک تلاش بین‌المللی برای تهیه‌ی واکسن کووید ۱۹ برای کشورهای فقیر است، هدایت می‌کند. در اوایل این هفته، دولت بایسن اعلام کرد که ۸۰ میلیون دوز واکسن کووید ۱۹ را به خارج از کشور ارسال می‌کند که حدود سه چهارم آن‌ها از طریق کوواکس ارائه

موجود استفاده خواهند کرد. کوین دانسی، مدیرعامل آیفک نیز اذعان کرد، این تغییر مستمر از گزارشگری نقدی به گزارشگری تعهدی در بخش دولتی، و افزایش استفاده از چارچوب‌های انجمن حسابداری و مالی دولتی خبره به طور خاص، برای دولت‌های جهان در انتخاب گزینه‌های سختی که پس از همه‌گیری با آن‌ها روبرو هستند، بسیار مهم خواهد بود. حسابداران حرفه‌ای در ارائه‌ی مزایای بالقوه‌ی ناشی از به کارگیری مبنای حسابداری تعهدی در سراسر جهان از نظر تصمیم‌گیری، شفافیت و پاسخ‌گویی نقش مهمی دارند. فدراسیون بین‌المللی حسابداران و انجمن حسابداری و مالی دولتی خبره قصد دارند شاخص‌های خود را از نظر پوشش و عمق اطلاعات به تدریج گسترش دهند و گزارش‌های خود از وضعیت به کارگیری مبنای حسابداری تعهدی در سطح جهان را به شکل دوره‌ای و منظم ارائه دهند.

www.ifac.org، ۱۶ ژوئن ۲۰۲۱

فقدان استانداردهای یکپارچه برای ارائه‌ی خدمات اطمینان بخشی نسبت به گزارشگری پایداری

بر اساس مطالعه‌ی جدیدی که از سوی فدراسیون بین‌المللی حسابداران، انجمن حسابداران رسمی آمریکا و انجمن حسابداران مدیریت خبره به عمل آمده، تصویری جهانی جامعی از وضعیت فعلی خدمات اطمینان بخشی نسبت به گزارش‌های پایداری ارائه شده است. در این مطالعه با تحلیل بیش‌تر داده‌ها، نحوه و محل گزارش اطلاعات مربوط به پایداری و چگونگی ارتباط آن با رویه‌های اطمینان بخشی، بررسی شده است. با تداوم تلاش‌ها برای دستیابی به یک سیستم جهانی گزارشگری مرتبط با پایداری، سرمایه‌گذاران، نهادهای ناظر و سیاست‌گذاران توجه ویژه‌ای را به نقش بااهمیت خدمات اطمینان بخشی در ارتقای کیفیت گزارشگری معطوف ساخته‌اند. با توجه به اهمیت روزافزون اطلاعات پایداری و اتکا به گزارش‌های پایداری، اطمینان از کیفیت این گزارش‌ها، با هدف حمایت از منافع سرمایه‌گذار و کاهش ریسک‌هایی که ثبات مالی را تهدید می‌کند، امری ضروری به نظر می‌رسد. جامعه‌ی جهانی باید بسیاری از سؤالات پیچیده را در نظر بگیرد، آیا گزارشگری اطلاعات پایداری الزامی است؟ در این صورت، آیا اطمینان بخشی به این گزارش‌ها لازم است و این اطمینان بخشی باید توسط چه کسی انجام شود؟ با در اختیار داشتن داده‌های جدید، آیفک در حال آغاز سلسله مذاکرات مبتنی بر شواهد با نهادهای عضو خود و سایر ذی‌نفعان جهانی است تا نقشه‌ی حرکت جهانی برای گزارشگری پایداری و کمک به منافع عمومی را ترسیم نموده و آن را جلو ببرد. آیفک با ارتقای فضای گزارشگری پایداری و اطمینان بخشی به آن، تعهد خود را نسبت به این مقوله ادامه خواهد داد. شرکت‌هایی که اطلاعات پایداری را منتشر می‌کنند که توسط حسابداران حرفه‌ای اطمینان بخشی شده است، می‌توانند اعتماد و اطمینان را به اطلاعات پایداری جلب کنند. مشارکت یک حسابدار حرفه‌ای رسمی که از ترکیبی مناسب از مهارت‌های حرفه‌ای، صلاحیت‌ها، تجربه، استقلال ذهنی، الزامات اخلاقی و نظارتی

کار از راه دور در حال تبدیل شدن به یک گزینه‌ی دائمی برای کارکنان دیپلومیت انگلستان

در شرایطی که تمام دفاتر دیپلومیت انگلستان از ۱۷ می ۲۰۲۱ بازگشایی شدند، اما رییس دیپلومیت انگلستان ریچارد هوستون اخیراً اعلام کرد که این مؤسسه به تمام کارکنان خود این حق انتخاب را می‌دهد که زمان، مکان و نحوه‌ی کار خود را تعیین کنند. وی خاطرنشان کرد که کارکنان مؤسسه‌ی دیپلومیت انگلستان اگر قادر به کار از راه دور نیستند می‌توانند به مکان فیزیکی دفاتر دسترسی داشته باشند و بالعکس. از زمانی که دولت تمام محدودیت‌های کووید ۱۹ را برداشت و استفاده از ظرفیت کامل دفاتر از سر گرفته شد، کارکنان دیپلومیت انگلستان می‌توانند با ایجاد تعادل میان مسئولیت‌های حرفه‌ای و شخصی خود، بهترین روش عملکرد خود در مکان مورد نظر خود را انتخاب کنند. البته مؤسسه قصد ندارد تعداد مشخصی از روزها را برای حضور کارکنان در دفاتر یا محل مشتری را اعلام کند. این موضوع بدان معناست که کارکنان می‌توانند روزهای حضور در دفتر را انتخاب کنند، البته دیپلومیت همچنان بر نحوه‌ی ارائه‌ی بهترین خدمات به مشتریان خود تأکید دارد. نود و پنج درصد از کارکنان دیپلومیت انگلستان در پاسخ به یک نظرسنجی داخلی در مورد آینده‌ی کار در دیپلومیت، اذعان کردند می‌خواهند از آزادی و انعطاف‌پذیری در انتخاب نحوه‌ی کار خود در آینده برخوردار باشند، در حالی که ۸۱ درصد اظهار داشتند که پیش‌بینی می‌کنند در آینده حداکثر دو روز در هفته در دفاتر حضور یابند. دیپلومیت از سال ۲۰۱۴ سیاست کار انعطاف‌پذیر را در سطح دفاتر خود گسترش داده است. کم‌تر از نیمی از نیروی کار مؤسسه‌ی دیپلومیت انگلستان قبل از کووید ۱۹ به طور منظم از خانه کار می‌کردند و همه‌گیری فقط مدل کار ترکیبی را تسریع کرده است. از مارس سال گذشته تاکنون ۲۰,۰۰۰ نفر از کارکنان دیپلومیت انگلستان از راه دور کار کرده‌اند. تمایل کارکنان در چندین سازمان در سراسر جهان نیز مشابه بوده است، بیش‌تر آن‌ها به کار از راه دور به شکل دائمی یا برخورداری از انعطاف‌پذیری برای کار از راه دور در آینده مشتاق هستند.

۲۴ ژوئن ۲۰۲۱ www.itbusiness.ca

می‌شود. با این حال، تاریخ هدف برای ارسال واکسن به خارج از کشور با تأخیر مواجه شده است و تلاش‌های کوواکس به طور کلی با تأخیر همراه بوده است، بسیاری از کشورهای فقیرتر از این که در مقایسه با کشورهای ثروتمندتر مانند ایالات متحده‌ی آمریکا دوزهای واکسن کم‌تری دریافت کرده‌اند، شکایت داشتند. در تلاش‌های کلی برای واکسناسیون علیه کووید ۱۹ و همچنین بیماری‌های قدیمی مانند سل و مالاریا که همچنان گریبانگیر کشورهای در حال توسعه است، می‌توان از کمک حسابداران باتجربه برای مدیریت وجوه اهدایی استفاده کند. آنوراده گوپتا معاون مدیر اتحادیه‌ی جهانی واکسناسیون در بیانیه‌ای اذعان کرد، چندین سال است با آیفک و نهادهای ملی حسابداری همکاری صورت گرفته است تا از مدیریت مالی صحیح وجوهی که به کشورها می‌دهیم اطمینان حاصل نماییم. این توافق نامه به ما این امکان را می‌دهد که با تمرکز بر بخش بهداشت عمومی، از تخصص حرفه‌ای حسابداری برای افزایش شفافیت، ایجاد مهارت‌ها و قابلیت‌ها برای بهبود رویه‌های کلی حسابداری و ایجاد چارچوب اخلاقی قوی‌تر، به شکل گسترده‌تر استفاده نماییم. این امر، در نهایت منافع اقتصادی و اجتماعی را برای همگان به همراه خواهد داشت. همکاری با نهادهای محلی حرفه‌ای حسابداری در چندین کشور به شکل آزمایشی آغاز خواهد شد. اتحادیه‌ی جهانی واکسناسیون و صندوق جهانی به طور مشترک مسئولیت تأمین وجوه، انتخاب سازمان‌های ذی‌نفع، نظارت بر اجرای فعالیت‌های هدفمند شامل آموزش، ایجاد و تقویت استانداردهای حسابداری، تقویت اخلاق و سیاست‌های گزارشگری تخلفات، اجرای سیاست‌های متنوع و همه شمول، ایجاد مبنای قانونی مناسب، ساختارهای حاکمیتی و تنظیم ظرفیت‌های عملیاتی را بر عهده دارند. آدا فای، مدیر مالی صندوق جهانی مبارزه با ایدز، سل و مالاریا در بیانیه‌ای اذعان کرد، تجهیز شرکای اجرایی ما به مهارت‌های مدیریت مالی مناسب برای به حداکثر رساندن تأثیر سرمایه گذاری‌های ضروری است و به دستاوردهای بیش‌تر در مبارزه با ایدز، سل و مالاریا کمک می‌کند. انتظار می‌رود این تفاهم نامه منجر به ادغام بهتر سرمایه‌گذاری‌های اتحادیه‌ی جهانی واکسناسیون و صندوق جهانی مبارزه با ایدز، سل و مالاریا در سیستم‌های کشورها و بهبود کنترل‌های داخلی برای کاهش ریسک‌های مالی و امانت‌داری، افزایش جذب کمک‌های مالی و در نهایت افزایش اثربخشی شود. آلن جانسون رئیس آیفک نیز در بیانیه‌ای اظهار کرد، سیستم‌های قدرتمند و شفاف حسابداری و گزارشگری مالی، بستر مدیریت مالی قوی بخش بهداشت عمومی هستند و از این رو برای اثربخشی و شفافیت پرداخت‌های وجوه و منابع حیاتی توسط اتحادیه‌ی جهانی واکسناسیون و صندوق جهانی مبارزه با ایدز، سل و مالاریا، ضروری هستند. این تفاهم نامه با بهره‌گیری از تخصص شبکه‌ی حسابداری جهانی، بر ارزش بی‌ظنیری که آیفک و نهادهای عضو آن برای سازمان‌های دارای منافع مشترک ایجاد می‌کنند، تأکید دارد. تقویت و پایداری بخش بهداشت عمومی که در سایه‌ی افزایش عملکرد حسابداری میسر می‌شود منجر به ایجاد جامع‌های عادلانه‌تر برای همگان می‌شود.

۲۴ ژوئن ۲۰۲۱ www.accountingtoday.com

تنظیم قانون ساربینز- آکسلی نوع انگلیسی الزامی برای موفقیت کسب و کارهای تجاری

گروهی از کسب و کارهای تجاری که از کنترل های داخلی مبتنی بر فن آوری برخوردارند به اندازه ی کافی چابک هستند تا بتوانند روش ها و فرآیندهای کنترلی خود را برای اتخاذ مقررات جدید و آتی تنظیم کنند. کسب و کارهای که از پیش فرآیندهای خود را به سمت مکانیزه شده برده اند زودتر از سایرین برای استقرار قانون ساربینز- آکسلی انگلیسی آماده هستند. کسب و کارهایی که در تلاش هستند خود را برای مقررات پیش بینی شده تحت قانون ساربینز- آکسلی سال ۲۰۰۲ ایالات متحده ی آمریکا که بر شفافیت بیش تر کنترل های مالی متمرکز است، آماده کنند، از مزیت رقابتی در بازار برخوردار خواهند بود. بهترین روش برای آن ها این است که فکر کردن درباره ی ساکس به سبک انگلیسی را از پیش آغاز نموده و جلوتر از زمان وقوع بازی کنند. این تغییر یک دفعه اتفاق نمی افتد. کسب و کارهای تجاری انگلستان باید از این دوره ی موقت برای ایجاد کنترل های قوی استفاده کنند. این امر هنگامی که رهنمودها و جزئیات دقیق تر توسط هیات های نظارتی اعلام می شود، آن ها را از منحرف شدن و سردرگم شدن منابع مالی، مصون می سازد. طبق نظرسنجی اخیر یک مؤسسه ی حسابرسی فن آوری محور انگلیسی، دو سوم (۶۶ درصد) شرکت های بورسی اذعان کرده اند برای مطابقت با نسخه ی انگلیسی قانون ساکس، باید سیستم های کنترل داخلی خود را بهبود بخشند. علاوه بر این، ۸۵ درصد برای به روزرسانی مجموعه ی فن آوری های خود نیاز به سرمایه گذاری بیش تر دارند تا با اصلاحات هم زمان در بازار حسابرسی انگلستان همراه شوند. به این ترتیب، کسب و کارهای تجاری که قبلاً فرآیندهای کنترل داخلی خود را دیجیتالی کرده اند، فقط باید برای همسویی با مقررات آتی کنترل های خاصی را تنظیم کنند. به این ترتیب، آن گروه از کسب و کارهایی که از قبل به خوبی آماده شده اند از مبنای قوی برای پشتیبانی از نوآوری ها، رشد و عملکرد تجاری خود برخوردار هستند. آن ها انعطاف پذیر بوده و برای تغییرات آتی که در محیط نظارتی ایجاد می شوند، آماده خواهند بود، خواه ساکس انگلستان باشد یا سایر الزامات اتحادیه ی اروپا. فن آوری یکپارچه ی مبتنی بر ابر مکانی است که تمام کنترل ها در آن ذخیره می شوند و نقشه ی ریسک هایی که باید کاهش یابد، در آن ترسیم می شود. فن آوری یکپارچه ی مبتنی بر ابر یک مخزن واحد برای همه ی کنترل ها و مستندسازی پشتیبانی ها، برای صاحبان کنترل و اشخاص ثالث است تا اطمینان حاصل شود کنترل ها از ارتباط، طراحی مناسب و به روز بودن برخوردار هستند. برای تمین خاطر نشان کرد همسویی با ساکس به سبک انگلستان همچنان می تواند برای کسب و کارهایی که از قبل دارای یک محیط کنترل شده هستند و هیچ ضعف قابل شناسایی ندارند، فرآیند طولانی باشد. مؤسسه ی کی پی ام جی این گونه برآورد کرده است که آماده سازی شرکت ها ممکن است ۳۶ ماه طول بکشد. زیرا این مقوله نیازمند درک مهندسی کل سیستم است. بنابراین، مستندسازی کنترل ها و فرآیندهای کنترلی و اطمینان از پاسخ به ریسک های موجود، پوشش ریسک ها و کامل بودن کنترل ها، امری زمان بر است. توصیه می شود کسب و کارهای تجاری کنترل های فعلی خود را بدون توجه به نقطه ای از گذار دیجیتالی که در آن قرار دارند، ارزیابی کنند. ارزیابی ریسک ها و کنترل های فعلی به آن ها امکان

می دهد تا به جای واکنش نشان دادن، پیشگیری کنند. با انجام این کار، آن ها می توانند هر گونه خلاء کنترلی و یا تکیه بیش از حد به صفحات گسترده برای مدیریت محیط کنترلی را مشاهده کنند. با این کار کنترل هایی که برای پس از دوره های گزارشگری اتفاق می افتد جای خود را به کنترل هایی می دهند که در زمان واقعی اتفاق می افتند. در کنار این موارد، آن ها باید یک فرهنگ سازمانی قوی ایجاد کنند، کارکنان دارای مهارت بالا، تأیید کنند که صاحبان کنترل ها چه افرادی هستند، هر گونه شکاف را شناسایی کنند و رویه ی عمل استاندارد را انجام دهند. تمام این موارد برای اطمینان از این است که تمام کارکنان قادر هستند خود را با الزامات اضافی که قانون ساربینز- آکسلی به سبک انگلستان مقرر می کند، تطبیق دهند. اغلب اوقات، هر حسابدار یا صاحب فرآیند کنترلی شکل خاص خود را برای کنترل های اصلی همچون مغایرت گیری حساب ها، بررسی ثبت ها، و حتی چگونگی و محل ذخیره ی اسناد، دارند. فرآیندهای غیرمتمرکز و نبود استانداردها همچنین می تواند چرخه ها و هزینه های حسابرسی را افزایش دهد و تنوع رویه در روند حسابرسی ها افزایش دهد. فعالان در بازار حسابرسی انگلستان انتظار دارند یک نظام مشابه با قانون ساربینز- آکسلی سال ۲۰۰۲ ایالات متحده در زمینه ی حسابرسی و راهبری شرکتی وجود داشته باشد. این اعتقاد وجود دارد که، با آموختن از اجرای قانون ساکس در ایالات متحده ی آمریکا، مؤسسات نیز در برابر اختلالات احتمالی آتی محافظت می شوند. البته آن ها باید ذهنیت بهبود مستمر در کنترل های داخلی حاکم مورد گزارشگری مالی را داشته باشند. از زمان معرفی قانون ساکس در ایالات متحده ی آمریکا، پیشرفت های واضح در کیفیت گزارشگری مالی مشهود است. انگلستان می تواند از تجربیات به کارگیری این قانون بیاموزد و در نهایت از صورت های مالی قابل اتکا و با کیفیت بهتر بهره مند شود. فن آوری عامل اصلی برای توانمندسازی کسب و کارهای تجاری جهت پاسخ به نیازهای در حال تغییر امروزه است. به محض دستیابی به فن آوری، مؤسسات حسابرسی نیز در موقعیت خوبی قرار می گیرند تا انعطاف پذیری بیش تری داشته باشند و برای هر گونه تغییر دیگری که پیش می آید آماده باشند. قانون ساکس از شفافیت حمایت می کند و مؤسسات را به سمت ارائه ی راه حل های فن آوری محور سوق می دهد.

۲۸ ژوئن ۲۰۲۱، www.accountancyage.com

حسابداران باید حرفه ی خودشان را توضیح دهند

مسائل زیادی وجود دارد که مردم درباره ی حرفه ی حسابداری نمی دانند. البته این موضوع تا حدی خوب است زیرا اگر آن ها می دانستند چگونه باید صورت های مالی یا اظهارنامه ی پیچیده ی

مالیاتی تهیه کنند، ممکن است فکر کنند که به حسابداران نیازی ندارند. اما مسائل زیادی وجود دارد که مردم در مورد حسابداری نمی دانند که واقعاً به حرفه آسیب می رساند. به عنوان نمونه حقایق اساسی در مورد

این که چرا بودن یک حسابدار یا کار با یک حسابدار می تواند به شکل قابل ملاحظه ای در حل بسیاری از مشکلاتی که شرکت ها در حال حاضر با آن روبرو هستند کمک کند. اگرچه ممکن است جهان را به دلیل ناآگاهی از این مسائل مقصر بدانیم، اما حقیقت این است که نور حرفه ای حسابداری اغلب زیر ابرها پنهان است و تنها تلاش های پراکنده ای آنان برای آگاهی بخشی به مشتریان، چشم اندازها و ... قابل لمس است. این در حالی است که دانستن در مورد این که حسابداران دقیقاً چه کارهایی انجام می دهند و چرا حسابداری حرفه ای با چشم انداز وسیع است، بسیار ارزشمند است. در این مطلب چند نکته وجود دارد که حرفه باید برای دانشجویان، مربیان، کارکنان، مشتریان و سایر مخاطبان، توضیح دهد:

- جوانان، به ویژه اقلیت ها نمی دانند که حسابدار بودن چقدر عالی است. بر اساس بررسی انجام شده توسط مؤسسه دیلویت، در راستای هدف ایجاد تنوع بخشی و برابری در حرفه حسابداری، یکی از دلایلی که دانش آموزان سیاه پوست، حسابداری را دنبال نمی کنند این است که آن ها حسابداران زیادی را در جوامع خود مشاهده نمی کنند و بنابراین از پتانسیل این رشته آگاه نیستند. در مقیاس وسیع تر، وقتی از حسابداران فعلی می پرسید که چگونه وارد این حوزه شده اند، تعجب آمیز است که تعداد قابل ملاحظه ای از آن ها وارد این رشته شدند زیرا یکی از اقوام نزدیک شان حسابدار بوده است. این حرفه باید بیش تر بر روی دانش آموزان دبیرستان و کالج ها کار کند و در مورد دامنه وسیع فرصت های شغلی آن آموزش دهد. از حسابداری دادگاهی و برنامه ریزی مالی گرفته تا برنامه ریزی استراتژیک، امنیت سایبری، حسابداری پایدار و موارد بسیار دیگر.

- کارکنان بسیاری از مؤسسات حسابرسی نمی دانند که تبدیل شدن به یک شریک چه قدر می تواند مزایا به همراه داشته باشد. بسیاری از پرسنل جوان در مؤسسات حسابرسی نمی دانند که یک شریک چه میزان درآمد کسب می کند. تصور آن ها کم تر از واقع و در حد صدها هزار دلار است. به این ترتیب آگاهی بخشی به آنان در حفظ و جذب افراد مستعد و با پتانسیل های بالا کمک زیادی می کند.

- حتی اگر آن ها از بسیاری از فرصت ها و ظرفیت ها آگاه باشند، اغلب نمی دانند که چگونه در این مسیر حرکت کنند. اغلب فرض بر این است که کارکنان جوان گام هایی را که باید بردارند و مهارت هایی را که برای تبدیل شدن به یک شریک نیاز دارند، می دانند. اما باید فرض را بر این گذاشت که آن ها نمی دانند از کجا باید آغاز نمایند و چگونه این مسیر را طی کنند.
- مشتریان نمی دانند چه میزان می توانند به آن ها کمک کنید. در نظرسنجی اخیر پایگاه اطلاع رسانی اکانتینگ تودی از مشتریان کسب و کارهای کوچک پیش از همه گیری ویروس کووید ۱۹، اکثریت قریب به اتفاق آن ها فقط برای کمک مالیاتی به حسابداران مراجعه کردند. در حالی که نقش اصلی این حرفه در گذار اقتصاد در طی مدت همه گیری باید تا حدودی روشن باشد. واقعیت این است که مؤسسات برای ارتقای طیف وسیعی از خدمات خود به مشتریان خود با تأکید بر ارزش خدمات مشاوره ای که ارائه می دهند، به اندازه ی کافی کار نمی کنند.

- در نظرسنجی دیگر اکانتینگ تودی، بیش از سه چهارم حسابداران اظهار داشتند که مشتریان مراجعه کننده به آن ها اغلب در آغاز راه یک

کسب و کار جدید هستند و برای تدوین برنامه های راهبردی و برنامه ریزی به مشاوره های تخصصی حسابداران نیاز دارند.

- به یاد داشته باشید تنها راه برای اطمینان از درک جهان از حسابداری این است که شما حرفه ی خود را برای آن ها توضیح دهید.

۲۹ ژوئن ۲۰۲۱، www.accountingtoday.com

اقدامات ضروری برای اثربخشی گزارشگری اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و راهبری

شورای گزارشگری مالی انگلستان اخیراً چالش های گزارشگری اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و راهبری، چگونگی رفع آن ها و اقدامات شورا برای هماهنگی، ارتباط و مشارکت در این زمینه را مورد بحث و بررسی قرار داده است. شورای گزارشگری مالی در نتیجه ی بررسی خود، تعدادی از چالش ها را شناسایی کرده است که در شش مرحله دسته بندی شده اند:

- محصول گزارشگری: اطلاعات داخلی بهتر منجر به تصمیم گیری بهتر و بینش بهتر ذی نفعان می شود. این موضوع در حالی است که شرکت ها در نحوه ی اندازه گیری، مدیریت، کنترل و حصول اطمینان از اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و راهبری از چارچوب ها و رهنمودهای متنوعی استفاده می کنند که گروه های مختلف استفاده کننده با نیازهای اطلاعاتی متفاوت را دچار چالش هایی می کند.

- حسابرسی و اطمینان بخشی: اعتباردهی و اطمینان بخشی به اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و راهبری با چالش هایی روبرو است. این موضوع که به چه اطلاعاتی اطمینان بخشی می شود و چه سطحی از اطمینان داده می شود، باید شفاف باشد. اطمینان بخشی محدود به اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و راهبری، برای برآورده کردن انتظارات کافی نیست.

- توزیع اطلاعات: دسترسی گروه های مختلف ذی نفع به اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و راهبری، دارای محدودیت هایی است. اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و راهبری اغلب در بخش ها، گزارش ها و رسانه های جداگانه و در تاریخ های مختلف ارائه می شود که از نظر دسترسی اکثریت یا استفاده ی مجدد دارای محدودیت است.

- استفاده از گزارش: گروه های مختلف ذی نفع برای تصمیم گیری بر اساس اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و راهبری، دچار چالش می شوند. اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و راهبری اغلب مبتنی بر چارچوب های ناقص و روش های مختلف هستند. این نوع اطلاعات، قابلیت مقایسه ی محدودی دارند یا به موقع نیستند. سطح پایین بلوغ داده ها (و عدم اطمینان) می تواند به این معنا باشد که داده های این نوع گزارشگری به اندازه ی کافی قابل اتکا نیستند.

- نظارت: نظارت مناسب بر اطلاعات و فعالیت های اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و راهبری و الزامات نظارتی که اعمال می شوند، با کمبودهایی روبروست. با افزایش انتظارات از گزارشگری بیش تر و بهتر اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و راهبری، نیاز به نظارت بیش تر و مؤثرتر نیز وجود دارد. انتظارات فزاینده نیازمند استانداردهای با کیفیت بالاتر و اثربخش تر است.

- مقررات گذاری: گزارشگری اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و

نشده بود. ما در بررسی خود به دنبال پاسخ به چندین سؤال بوده ایم. نظر کارکنان حسابداری در مورد کارفرمایانشان چیست؟ آیا رضایت شغلی با کیفیت حسابداری های مؤسسه ارتباط دارد؟ تعادل میان کار و زندگی چگونه است؟ پاسخ ها تعجب برانگیز بود. برای پاسخ به این سؤالات، آن ها نظرات ۱۹,۶۷۳ نفر از کارکنان ۱۳۷ مؤسسه ای ارائه دهنده خدمات حسابداری را بررسی کردند. این بررسی ها داده هایی را راجع به رضایت کارکنان در مورد بسیاری از جنبه های مختلف محیط کاری، از جمله جبران خدمات و مزایا، فرصت های شغلی و تعادل میان کار و زندگی فراهم کرده است. سپس آن ها بر اساس داده های جمع آوری شده، امتیازات رتبه بندی کارکنان هر مؤسسه ای ارائه دهنده خدمات حسابداری برای هر سال را محاسبه کردند، و هر مؤسسه را با مشتریان آن مؤسسه در سال مربوطه مطابقت داده و نتایج کار هر مشتری را بررسی کردند. این امر برای محققان این امکان را فراهم کرد تا کیفیت حسابداری های هر مؤسسه را در سال مشخص تعیین کنند. محققان برای محاسبه متغیرهای اضافی نیز از مدل های محاسباتی استفاده کردند و در نهایت دریافتند که فرصت های شغلی، مدیریت ارشد و فرهنگ و ارزش ها، جنبه هایی از محیط کار است که با رضایت کارکنان ارتباط نزدیکی دارد. در کمال تعجب مشخص شد جبران خدمات و مزایا و تعادل میان کار و زندگی حداقل ارتباط را با رضایت شغلی دارند. محققان همچنین دریافتند که رضایت شغلی با کیفیت حسابداری ها ارتباط ندارد، در عوض تعادل میان کار و زندگی با حسابداری های با کیفیت بالا ارتباط معنادار دارد. کریشنان بیان کرد، تفسیر ما این است که بیش از حد کار کردن، کیفیت کلی حسابداری را تحت تأثیر قرار می دهد. اکثر مردم می دانند که وقتی بیش از حد کار می کنند، احتمال اشتباه وجود دارد و رضایت شغلی نمی تواند آن را جبران کند. برای مؤسسات ارائه دهنده خدمات حسابداری، عدم تعادل میان کار و زندگی باعث می شود که جذب و حفظ کارکنان خوب با دشواری همراه باشد. با تأکید بر این موضوع که مردم بر کیفیت صورت های مالی اعتماد می کنند، توازن میان کار و زندگی برای اطمینان از این که حسابرسان وظایف خود را به خوبی انجام می دهند، مهم است.

۲۰۲۱، ۱۵ جولای www.accountingtoday.com

آیندهی حرفه‌ی حسابداری: تعهد گسترده‌ی صنعت به الزام برای نوآوری با هدف حفظ اعتبار حرفه

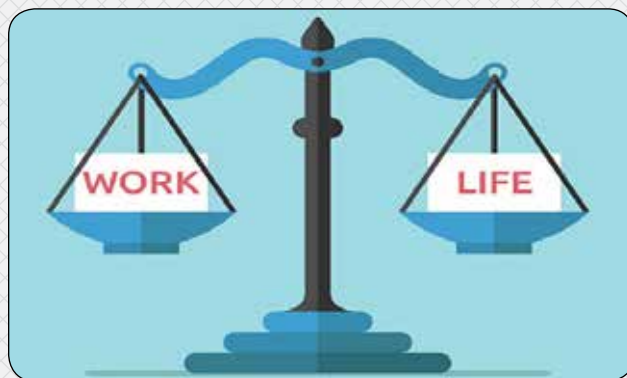
مشورت خواهی دولت انگلستان در مورد اصلاح بازار حسابداری و حاکمیت شرکتی، نشان دهنده تقاضا برای اجرای اصلاحات اساسی، در پی سقوط شرکت های بزرگ است. با اتمام دوره ی نظر خواهی، دولت امیدوار است که پاسخ خود را تا اواسط ماه اکتبر منتشر کند. در این طرح نظر خواهی گسترده تقریباً تمام توصیه های دریافت شده مورد بررسی قرار گرفتند. گروهی از فعالان توصیه کردند بیگ فور را به اشتراک گذاری فن آوری ها حسابداری خود با مؤسسات رقیب کوچک تر ملزم کنید. اما جای خرسندی دارد که مجوز استفاده از فن آوری در تمام مؤسسات توصیه نشده است، زیرا تازه واردان به بازار تحلیل حسابداری

راهبری، در زمینه ی مقررات گذاری و تدوین استانداردهای هماهنگ و یکپارچه با چالش مواجه است که اثربخشی را مختل می کند. کشورها، سازمان ها و بازارهای مختلف با سرعت های مختلف و در سطوح متفاوت به چالش های گزارشگری اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و راهبری پاسخ می دهند. کسب اطمینان از وجود استانداردهای بین المللی گزارشگری اطلاعات زیست محیطی، اجتماعی و راهبری مؤثر در کنار چارچوب های داخلی، بسیار اهمیت دارد و فعالیت های بین المللی در این زمینه می تواند به هر گونه شکاف در سطح ملی پاسخ دهد.

شورای گزارشگری مالی انگلستان بیان می کند که برای پاسخ مناسب به چالش هایی که در هر مرحله توضیح داده شد، هماهنگی میان انگلستان و سطوح بین المللی شامل ارتباط با دیگران در سراسر محیط بین المللی برای ایجاد راه حل های متناسب و مؤثر و مشارکت از طریق بحث در خصوص رهبری فکری، آزمون های تجربی و رویه ی مشورت خواهی، امری ضروری است.

۲۰۲۱، ۸ جولای www.iasplus.com

ارتباط بهبود کیفیت حسابداری ها و تعادل میان کار و زندگی

بر اساس مطالعه ی دانشگاهی که اخیراً انجام شده است، حسابرسان بر تعادل میان کار و زندگی تأکید زیادی ندارند، اما در صورت عدم وجود این تعادل، کیفیت حسابداری آن ها آسیب می بیند. این مطالعه توسط جگان کریشنان، استاد حسابداری در دانشگاه تمیل و جوشوا خاویس، استادیار حسابداری در دانشگاه بوفالو انجام شده است. که اخیراً توسط انجمن حسابداری آمریکا منتشر شده است. یافته های این مطالعه نشان داد که تعادل میان کار و زندگی با کیفیت بالای حسابداری مرتبط است، اما با رضایت شغلی کارکنان ارتباط معنادار ندارد. این پژوهش در شرایطی انجام شده است که بسیاری از حسابرسان بیش از یک سال را به دلیل همه گیری ویروس کووید ۱۹ از راه دور کار کرده اند و تجربه ی بیشتری از تعادل میان کار و زندگی را نسبت به آنچه در گذشته در زندگی حرفه ای خود داشته اند، کسب کرده اند. کریشنان اذعان می کند، اگرچه اعتقادها بر این است که رضایت شغلی و تعادل میان کار و زندگی با کیفیت کار حسابرسان ارتباط دارد، اما تاکنون این بررسی در مورد حسابرسان انجام

بسیار کم هستند و بنابراین مجوز استفاده از فن‌آوری‌های جدید برای چنین گروه‌هایی تقریباً اثر نوآوری را خنثی می‌کند. ضمن آن که فن‌آوری همیشه به طور کامل به همان شکلی که در بیگ فور مورد استفاده قرار می‌گیرد در مؤسسات کوچک‌تر به کار گرفته نمی‌شود و مطمئناً به بهبود کیفیت حسابرسی‌ها کمکی نمی‌کند. از سوی دیگر، پیشنهاد حسابرسی مشترک ممکن است در ابتدا برای مؤسسات جالب باشد، اما تنها در صورت بهبود توانایی تحلیل حسابرسی آن‌ها قادر به استفاده از این فرصت خواهند بود. تجربه نشان می‌دهد که افراد جوان‌تر که به حرفه ملحق می‌شوند، رویکرد حسابرسی مبتنی بر تحلیل را با استفاده از هوش مصنوعی ترجیح می‌دهند و بنابراین، دسترسی مؤسسات به استعدادها در آینده بیش‌تر خواهد بود. علاوه بر این، حرفه‌ی حسابرسی باید راه‌هایی برای جذب طراحی‌کنندگان نرم‌افزارهای جدید، جلب رضایت منتقدان و اثبات آمادگی خود برای پیاده‌سازی هوش مصنوعی و تحلیل داده‌ها در روش‌های حسابرسی خود پیدا کند تا قادر باشد اعتبار و شهرت حرفه را بازگرداند.

• از بین بردن شکاف مهارت‌ها

در مرحله‌ی نخست، ما باید آماده باشیم تا شکاف مهارت‌ها را برطرف کنیم. با گسترش استفاده از هوش مصنوعی و تحلیل داده‌ها، مهم است که ما حساب‌رسان خود را به مهارت‌های مناسب مجهز کنیم. اما دستیابی به این مهم کار ساده‌ای نیست. جداسازی تیم‌های حسابرسی از تیم‌های تحلیل داده‌ها، آن چیزی است که باید از آن اجتناب کنیم. این که حجم زیادی از داده‌ها را برای انجام تحلیل به تیم متخصص داده ارسال کنید بدون آن که از درک عمیق آن‌ها از مشتری و صنعتی که در آن فعالیت می‌کند، مطمئن باشید، نمی‌تواند نتیجه‌ی معنی‌داری در برداشته باشد. داشتن پیشینه برای تحلیل داده‌ها بسیار مهم است و تحلیلگران باید واقعاً بدانند که طبیعت آن کسب‌وکار چگونه است. به همین دلیل بهتر است است به جای ایجاد تیم‌های جدید و مجزا به دنبال بهبود مهارت‌های حساب‌رسان باشیم. از سوی دیگر، مهارت‌های فن‌آوری محور به تنهایی برای به کارگیری هوش مصنوعی و تحلیل داده‌ها کافی نیستند. برخورداری از دانش مربوط به یک صنعت خاص در هنگام تلاش برای تشخیص ناهنجاری‌ها در یک مجموعه از داده‌ها نیز بسیار ضروری است. مهارت داشتن در رسیدگی به جزئیات یک صنعت خاص نیز مهم است. شما ممکن است دو مشتری در یک صنعت داشته باشید که گردش مالی یکسانی دارند و سود یکسانی دارند و به نظر می‌رسد بسیار شبیه به هم هستند، اما در واقع کسب‌وکار آن‌ها کاملاً متفاوت است. به این ترتیب، اگر تحلیل‌های مشابهی را برای دو کسب‌وکار اعمال کنیم، شاهد نتایج بسیار متفاوتی خواهیم بود.

• ارزش تحلیل داده‌ها

حسابرسی به‌عنوان یک حرفه که دارای نهادهای خود نظارتی است، باید توانایی تحلیل را به‌عنوان بخشی اجباری از روند حسابرسی‌ها افزایش دهد. تحلیل داده‌ها نه تنها به ایجاد حسابرسی با کیفیت بالاتر کمک می‌کند، بلکه ارزش آن در سایر موضوعات تجاری نیز برای مشتریان اثبات شده است. با تحلیل به جای انتخاب نمونه‌هایی از داده‌ها، تصویری واضح

از همه‌ی معاملات فراهم می‌شود و به این ترتیب، با مجموعه‌ای کامل از داده‌ها، می‌توان الگویی را که داده‌ها از آن پیروی می‌کنند کشف نمود. با فن‌آوری‌های جدید می‌توان با استفاده از پتانسیل داده‌ها، کارایی و بهره‌وری را به سطح مطلوب هدایت نمود. حرفه‌ی حسابرسی به مشتریان خود متعهد است، برای بهبود خدمات حسابرسی و همچنین تقویت روابط خود با مشتریان از فن‌آوری برای بالابردن توانایی تشخیص مسائل و روندهای تجاری آن‌ها استفاده کند.

• ایجاد بازار جذاب‌تر

با نگاهی دوباره به نتایج بررسی پیشنهادات، این موضوع که مؤسسات کوچک‌تر رقیب ممکن است در مورد استفاده از فن‌آوری به کمک بیگ فور نیاز داشته باشند، ناامیدکننده است. این در حالی است که، برخی از مؤسسات رقیب بیگ فور واقعاً در صنعت یا یک بخش خاص از جایگاه مناسبی برخوردار هستند. برخی از آن‌ها در تحلیل داده‌ها از کارایی بالایی برخوردار هستند. بر اساس گزارشی از شورای گزارشگری مالی انگلستان، تعداد کل مؤسسات حسابرسی ثبت شده در ۳۱ دسامبر سال ۲۰۱۸ بالغ بر ۵,۳۹۴ مؤسسه است که در مقایسه با ۵,۶۶۰ و ۶,۰۱۰ مؤسسه‌ی ثبت شده در ۳۱ دسامبر ۲۰۱۷ و ۲۰۱۶ کاهش یافته است. واضح است که بازار حسابرسی انگلستان کوچک شده است. نباید اجازه داد که بازار تحت سلطه‌ی تعداد انگشت شماری از بازیکنان باشد و باید تلاش کنیم بازاری بزرگ‌تر و جذاب‌تر ایجاد نماییم. به‌عنوان یک حرفه باید با هم کار کنیم و به دنبال نوآوری و روش‌های مبتنی بر فن‌آوری باشیم. ما باید محیط پیرامون حرفه‌ی حسابرسی را تحریک کنیم تا شاهد ایجاد و استقرار سیستم عامل‌های جدید مبتنی بر هوش مصنوعی باشیم زیرا این امر برای نیل به هدف افزایش کیفیت حسابرسی‌ها و افزایش ارزش برای مشتریان مهم است.

www.accountancyage.com، ۱۶ جولای ۲۰۲۱

آنچه چشم‌انداز بازاریابی مؤسسه‌ی شما را مختل می‌کند

مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات حسابداری زمان و هزینه‌ی زیادی را در راستای تلاش برای بازاریابی موفق، سرمایه‌گذاری می‌کنند. بنابراین این موضوع که پاسخی از بازار دریافت نمی‌کنند ممکن است ناامیدکننده باشد. میزان ایمیل‌های کاری‌تان کم است، هیچ کس نسبت به پست‌های شما در شبکه‌های اجتماعی نظر نمی‌دهد و تلفن زنگ نمی‌خورد. چرا چنین وضعیتی رخ داده است؟ پاسخ به این سؤال می‌تواند در یک یا همه‌ی دلایل ذیل باشد.

• شما بیش از حد در مورد خود صحبت می‌کنید. به‌عنوان یک حرفه، حسابداران هنگام بازاریابی بسیار زیاد در مورد خود صحبت می‌کنند و کم‌تر از مشتریان خود و به ویژه در مورد مشکلات آنان صحبت می‌کنند. اگر می‌خواهید مشتری‌ها به بازاریابی شما توجه کنند و شما بازخورد مناسبی از بازاریابی‌های خود دریافت کنید، در مورد مشکلاتی که با آن‌ها روبرو هستند صحبت کنید. در وب سایت مؤسسات ارائه‌دهنده‌ی خدمات

بهره گیری کمیته های حسابرسی از حضور متخصصان حسابداری

اگرچه حضور حسابداران در کمیته های حسابرسی شرکت ها یک الزام نیست، اما بر اساس مطالعه ای که اخیراً انجام شده است، این امر به شرکت ها و سرمایه گذاران آنها کمک می کند. هنگامی که کمیته های حسابرسی

متشکل از متخصصان حسابداری هستند، مشتریان هنگام تغییرات استاندارددهایی که الزامات حسابرسی را کاهش می دهد، حق الزحمه های کمتری پرداخت می کنند، در صورت رفع ضعف های اساسی، مازاد حق الزحمه ای کمتری پرداخت می کنند و هنگامی که رقابت در بازار حسابرسی بالا است، احتمال تجدید نظر کم تر است. این مطالعه در ژورنال انجمن حسابداری آمریکا (The Accounting Review) منتشر شده است. مؤسسات بزرگ ارائه دهنده خدمات حسابداری دریافتند که کیفیت حسابرسی های آنها پس از یک سری رسوایی های حسابداری در سال های اخیر زیر سؤال رفته است و همین امر باعث ایجاد اصلاحاتی در بازار حسابرسی در اروپا و انگلستان شده است. داشتن تخصص حسابداری در کمیته های حسابرسی یک شرکت به هیأت مدیره کمک می کند تا کیفیت حسابرسی ها و صورت های مالی را ارزیابی کنند. یافته های این پژوهش نشان می دهد مؤسسات غیر بیگ فور زمانی که صحبت از شهرت، مسئولیت قانونی و مقررات حرفه ای به میان می آید حساسیت کمتری نسبت به مکانیسم های انضباطی سطح بازار داشتند. مایک ویلکینز استاد حسابداری دانشگاه کانزاس، که این مطالعه را به همراه جیمز هانسن، لینگ لی لیسپیچ و تیموتی زایدل انجام داده است، به عنوان سرگروه این پروژه تحقیقاتی اذعان کرد، اگر واقعاً علاقه دارید که اطمینان حاصل کنید کیفیت کار حسابرسی همان چیزی است که می خواهید باشد، واقعاً مهم است که افراد مناسبی در کمیته های حسابرسی داشته باشید. تیم تحقیقاتی ویلکینز آزمون هایی را با سه پیش فرض مختلف انجام دادند، دو مورد مربوط به حسابرسی بیش از حد و دیگری مربوط به حسابرسی کم تر از حد است. این مطالعه شواهدی را نشان داد که ماهیت تخصص حسابداری اعضای کمیته های حسابرسی تأثیرات مختلفی بر توانایی کمیته در محدود کردن حسابرسی های بیش تر و کم تر از حد دارد. این موضوع لزوماً به این معنا نیست که وقتی حسابرسان بیش از حد حسابرسی می کنند، مرتکب قصور می شوند، بلکه حسابرسان انگیزه دارند از اعتبار خود محافظت کرده و از بروز یافته های بازرسی اجتناب کنند. تمایل حسابرسان، به ویژه در مؤسسات بزرگ که هر ساله مورد بازرسی قرار می گیرند، حسابرسی بیش از حد است. این کار برای کسب اطمینان از این است که حسابرسی ها مطابق با حداکثر توانایی آنها انجام می شود، درحالی که شاید بعضی از کارهای اضافی که انجام می شود ضروری

حسابداری بارها و بارها درباره ی جزئیات مربوط به سابقه ی زیاد مؤسسه، گواهینامه ها، جوایز و تعداد دفاتر یا کارکنان، مطلب به اشتراک گذاشته می شود. این اطلاعات تا حدودی ارزشمند است و ممکن است برای برخی از افراد جالب باشد، اما توجه مشتریان را به خود جلب نمی کند و چشم اندازی برای تماس با شما یا علاقه مندی به کار با شما ایجاد نمی کند. مشتریان دوست دارند در مورد خودشان صحبت کنند. آنها افرادی را که درباره مشکلاتشان سؤال می کنند دوست دارند. بنابراین اگر می خواهید مشتریان به بازاریابی شما واکنش نشان دهند، در مورد مسائل و مشکلات آنها صحبت کنید، نه در مورد سابقه یا گواهی نامه هایی که دریافت کردید.

- از مطالب طولانی و اصطلاحات، بیش از حد استفاده می کنید. متأسفانه، بسیاری از مؤسسات از اصطلاحات فنی، کلمات و جملات بسیار طولانی در بازاریابی خود استفاده می کنند، در حالی که استفاده از زبان ساده و مستقیم به آنها کمک می کند پیام خود را با وضوح بیشتری انتقال دهند. وقتی مشتری احتمالی از وب سایت شما بازدید می کند یا مقاله ای را می خواند، می خواهد فوراً اطلاعاتی را که به دنبال آن است پیدا نماید. اگر آنها نتوانند سریع آن چه را که به دنبال آن هستند پیدا کنند، به جای دیگری می روند. اگر در بیان پیام خود صریح نیستید، انتظار نداشته باشید که بفهمند چه کاری انجام می دهید و این که چرا آنها باید مؤسسه ی شما را به جای رقبای تان انتخاب کنند. استفاده از کلمات سنگین و اصطلاحات فنی نشان دهنده ی هوش شما نیست و در واقع بازاریابی شما را مختل می کند. اگر مطمئن نیستید پیام شما واضح است، آن را به یک نوجوان یا دانشجوی دانشگاه در رشته ای به غیر از حسابداری بدهید و از آنها بخواهید آن را مطالعه کنند و به شما بگویند که مؤسسه ی شما در واقع چه کاری انجام می دهد. اگر آنها نتوانند پیام شما را دریابند، به احتمال زیاد مشتریان احتمالی هم نمی توانند.

- شما نحوه ی حل مشکلات آنان را واضح بیان نمی کنید. تمام محتوای بازاریابی شما، چه دیجیتال باشد و چه چاپی، باید به دو سؤال پاسخ دهند، آنچه شما انجام می دهید و آنچه که در آینده می خواهید انجام دهید. ممکن است شما بزرگترین مؤسسه ی ارائه دهنده ی خدمات حسابداری در جهان باشید و نتایج فوق العاده ای را برای مشتریان خود فراهم کنید، اما اگر مشتریان احتمالی به وب سایت شما مراجعه کنند و هیچ ایده ای در مورد نحوه ی کمک به آنها ارائه نداده باشند، همکاری با آنها را از دست می دهید. در تولید محتوا برای بازاریابی که انجام می دهید، از جمله وب سایت، ایمیل، پست های رسانه های اجتماعی و وبلاگ ها، باید به مشتریان کمک کنید تا درک نمایند چگونه مشکلات آنها را حل می کنید و شرایط را برای آنان آسان تر می کنید.

در آخر، هر روز مشتریان احتمالی شما با پیام های متعدد بازاریابی رقبای تان مواجه می شوند و رقابت دشوار تر می شود. اگر تلاش های بازاریابی شما به نتیجه ی دلخواه نمی رسد، سه علت بالا را در نظر بگیرید و رویکرد جدیدی را امتحان کنید.

www.accountingtoday.com، ۱۶ جولای ۲۰۲۱

نیستند. یکی از وظایف کمیته‌ی حسابرسی نظارت بر حساب‌رسان است. از نظر فنی، این کار یک نقش فعال است، اما این گونه نیست که کمیته واقعاً در جایی که حسابرس کار انجام می‌دهد، باید حضور فیزیکی داشته باشد. در این پژوهش از مفهوم کالای اعتباری استفاده شده است که به عنوان کیفیتی تعریف می‌شود که ارزیابی آن حتی پس از خرید نیز دشوار یا غیرممکن است. برای مقایسه، ویلکینز از توصیف شخصی که نیاز به تعمیر ماشین دارد، استفاده می‌کند. وی اذعان می‌کند شما اتومبیل خود را برای تعمیرات نزد شخصی می‌برید که متخصص است. از طرف دیگر تعمیرکار، شخصی است که به شما خدمات می‌فروشد. چون شما متخصص نیستید نمی‌توانید مشاهده کنید که وی چه کاری انجام می‌دهند. حتی اگر قادر به مشاهده بودید، ممکن است هیچ تصویری نداشته باشید که آیا کار خوب انجام شده است یا خیر. بنابراین شما باید به آن‌ها اعتماد کنید تا آنچه را که نیاز به انجام داشته است برای تان توضیح دهند و صادقانه هزینه‌ی آن را از شما بگیرند. به همین ترتیب، یک کمیته‌ی حسابرسی کسی را حسابرسی می‌کند، نظاره نمی‌کند، اما اگر کمیته متشکل از شخصی با تخصص حسابداری باشد، در مجموع این کمیته بیش‌تر آن‌چه را واقعاً لازم بوده است، درک می‌کند. از سوی دیگر، بدیهی است که حسابرس می‌داند چه افرادی در کمیته حضور دارد. بنابراین اگر حسابرس می‌داند که برخی از اعضای کمیته متخصص حسابداری هستند، پس کم‌تر احتمال دارد بیش از حد حسابرسی کند یا به اندازه‌ی کافی حسابرسی نکند. علی‌رغم مزایای آشکار، بسیاری از شرکت‌ها متخصصان حسابداری را در کمیته‌های حسابرسی خود قرار نمی‌دهند. آن‌ها ممکن است منفعت حضور فردی را که تخصص حسابداری دارد در مقایسه با سایر مهارت‌های مالی درک نکنند. ویلکینز امیدوار است که این مطالعه منافع کاربردی برای شرکت‌ها به همراه داشته باشد. نتایج نشان می‌دهد که به طور خاص برای شرکت‌هایی که توسط مؤسسات بزرگ حسابرسی رسیدگی نمی‌شوند، داشتن یک نفر در کمیته‌ی حسابرسی با تجربه‌ی حسابداری قابل ملاحظه، ارزش زیادی به همراه می‌آورد.

www.frc.org.uk، ۲۳ جولای ۲۰۲۱

**پیشنهاد کاهش الزامات افشای شرکت‌های
فرعی توسط هیات استانداردهای بین‌المللی
حسابداری**

هیات استانداردهای بین‌المللی حسابداری پیشنهاد کرد، الزامات افشای واحدهای فرعی واجد شرایط تحت استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی کاهش یابد. این پیشنهاد در پاسخ به بازخورد دریافت شده از تهیه‌کنندگان صورت‌های مالی و با هدف تسهیل گزارشگری مالی برای شرکت‌های فرعی مطرح شده است که در عین حال موجب تأمین نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی می‌شود. الزامات افشای تسهیل شده شامل آن دسته از شرکت‌های فرعی می‌شود که دارای منافع عمومی نیستند، مؤسسه‌ی مالی نیستند و پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار نیستند و شرکت اصلی آن‌ها تحت استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی صورت‌های مالی تلفیقی تهیه می‌کنند. این شرکت‌های فرعی با هدف اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی به شرکت اصلی خود گزارش می‌دهند. استاندارد پیشنهادی همچنین به آن‌ها این امکان را می‌دهد که هنگام تهیه‌ی صورت‌های مالی خود نیز از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی استفاده

www.accountingtoday.com، ۲۳ جولای ۲۰۲۱

شورای گزارشگری مالی انگلستان در مسیر تبدیل شدن به یک نهاد ناظر جدید با انعطاف‌پذیری بیش‌تر

شورای گزارشگری مالی انگلستان (FRC) گزارش سالانه و وضعیت حساب‌های خود را منتشر کرده است. این گزارش حاکی از پیشرفت‌های انجام شده در طول سال‌های ۲۰۲۰-۲۰۲۱ و گام‌های بعدی برداشته شده در ارائه‌ی برنامه‌ی گذار به سوی نهاد ناظر جدید قوی و مستقل در حوزه‌ی حسابرسی، گزارشگری و حاکمیت شرکتی است. در طول یک سال اخیر، با وجود چالش‌های ایجاد شده به دلیل شیوع ویروس همه‌گیر کووید ۱۹، شورای گزارشگری مالی انگلستان با انتشار رهنمود تلفیقی کووید ۱۹ برای شرکت‌ها و حساب‌رسان ضمن ادامه‌ی مسیر خود برای تدوین و گسترش استانداردهای بین‌المللی، از جمله استانداردهای گزارشگری اجتماعی،

کنند اما از الزامات افشای کمتری تبعیت کنند. این استاندارد، افشای اطلاعات را برای شرکت‌های خصوصی آسان می‌کند. هیات استانداردهای بین‌المللی حسابداری الزامات افشای پیشنهادی را بر پاسخ‌گویی به نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی شرکت‌های فرعی فاقد منافع عمومی متمرکز کرده است. اگر شرکت فرعی در حال حاضر از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای تهیه صورت‌های مالی استفاده نمی‌کند باید بدانند این پیشنهاد با کاهش الزامات افشای اطلاعات، موجب صرفه جویی در وقت و هزینه برای شرکت‌های فرعی می‌شود و نیاز به نگهداری مجموعه‌ای اضافی از سوابق حسابداری برای اهداف گزارشگری را از بین می‌برد. استاندارد پیشنهادی راه حلی است که گزارشگری ساده و مقرون به صرفه برای شرکت‌های فرعی را تأمین کند و در عین حال نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی را برآورده می‌سازد. پیش نویس این استاندارد در حال حاضر آماده شده است و هیات استانداردهای بین‌المللی حسابداری تا ۳۱ ژانویه ۲۰۲۲ خواستار ارسال نظرات در مورد این پیشنهاد است.

www.accountingtoday.com، ۲۶ جولای ۲۰۲۱

ارزش را به‌دست آورد و به اهداف استراتژیک خود دست یابد. طبق این رهنمود، یک سازمان می‌تواند از چارچوب مدیریت ریسک سازمانی کوزو، برای ادغام پردازش ابری در عملکرد مدیریت ریسک خود استفاده کند. این رهنمود دستورالعمل‌های تفصیلی را درباره‌ی چگونگی به کارگیری مولفه‌های چارچوب مدیریت ریسک سازمانی و ۲۰ اصل آن، در زمینه‌ی پردازش ابری ارائه می‌دهد. پردازش ابری و مدیریت ریسک سازمانی مبتنی بر ابر برای پشتیبانی از استراتژی و اهداف سازمان، همسویی با فرهنگ و افزایش ارزش در سازمان ادغام شده است. یک چارچوب مدیریت ریسک ادغام شده با پردازش ابری قادر است فراتر از کنترل‌های داخلی، سازمان را در دستیابی به اهداف راهبری، فرهنگ، استراتژی و عملکرد خود، یاری رساند.

www.journalofaccountancy.com، ۲۸ جولای ۲۰۲۱

درخواست بهبود گزارشگری پایداری توسط انجمن حسابرسان داخلی

انجمن حسابرسان داخلی، به‌عنوان یک نهاد حرفه‌ای در زمینه‌ی ارائه‌ی استانداردها، رهنمودها و گواهینامه‌های حرفه‌ای حسابرسی داخلی، از بنیاد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی درخواست کرد تا در راستای بهبود گزارشگری پایداری اهتمام ویژه‌ای به عمل آورد. این انجمن همچنین پیشنهاد کرد در کمیته‌ی مشورتی که از طریق سازمان بین‌المللی کمیسیون‌های اوراق بهادار تشکیل می‌شود، نقش داشته باشد. سازمان بین‌المللی کمیسیون‌های اوراق بهادار نهاد مقررات‌گذار اوراق بهادار در سطح جهان است و به‌عنوان نهاد استاندارد‌گذار جهانی در زمینه‌ی اوراق بهادار شناخته می‌شود. آنتونی پاگلیسی رئیس و مدیرعامل انجمن حسابرسان داخلی در نامه‌ای خطاب به بنیاد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، بر ضرورت شناسایی معیارهای خاص که گزارشگری پایداری دقیق، مربوط و قابل مقایسه در سازمان‌ها را به ارمغان می‌آورد، تأکید داشت و پشتیبانی خود را از ایجاد مجموعه‌ای از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری پایداری اعلام نمود. در همین راستا، انجمن حسابرسان داخلی حمایت همه‌جانبه‌ی خود از تشکیل هیات‌مدیره‌ی جدید بنیاد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، تدوین استانداردهای بین‌المللی گزارشگری پایداری و همسویی خود را با اساسنامه‌ی این بنیاد تأیید نمود. پوگلیسی اظهار کرد، انجمن حسابرسان داخلی خود را متعهد می‌داند به مسائل وسیع‌تر مرتبط با مسائل زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری شرکتی (ESG) در سطح جهانی بپردازد و از نقش حیاتی فرآیند اطمینان بخشی مستقل حسابرسی داخلی حمایت کند. پوگلیسی در این نامه خطاب به بنیاد استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی اذعان کرد، در فرآیند تدوین استانداردهای گزارشگری پایداری می‌توان از دیدگاه حسابرسی داخلی منتفع گردید، چراکه برای تولید اطلاعات معتبر در گزارشگری اطلاعات زیست‌محیطی، اجتماعی و راهبری و ایجاد اعتماد برای سرمایه‌گذاران و تصمیم‌گیری ذی‌نفعان، محیط‌های کنترل داخلی قوی مورد نیاز است.

na.theiia.org/new، ۲۹ جولای ۲۰۲۱

رهنمود کوزو درباره‌ی کاربرد مدیریت ریسک سازمانی در زمینه‌ی پردازش ابری

در رهنمود جدید کمیته‌ی سازمان‌های حامی کمیسیون تروود، مدیریت ریسک سازمانی در زمینه‌ی پردازش ابری، برای شرکت‌هایی که در محیطی با تغییرات فراوان فن‌آوری و تهدیدات امنیت سایبری فعالیت می‌کنند، به‌عنوان مسئله‌ای مهم مطرح شده است. رهنمود مدیریت ریسک سازمانی در زمینه‌ی پردازش ابری، با هدف ایجاد چارچوبی یکپارچه برای راهبری پردازش ابری، از اصول مدیریت ریسک سازمانی کوزو در سال ۲۰۱۷ استفاده می‌کند. در این رهنمود به نقش‌ها و مسئولیت‌های مناسب و نقشه‌ی راه برای اجرای پردازش ابری پرداخته شده است. پاول سوپل، رئیس کمیته‌ی سازمان‌های کمیسیون تروود در این‌باره اذعان کرد، سرعت پردازش ابری، یکی از صفات ارزشمند آن است، اما ممکن است برخی از سازمان‌ها توانایی اجرای کنترل‌های مناسب برای کاهش ریسک‌های محیط ابری را نداشته باشند. وی افزود، اتخاذ ساختاری برای پردازش ابری، از جمله تدوین برنامه‌ای جامع برای پردازش ابری با درنظرگرفتن ریسک‌های مرتبط که در برنامه‌ی مدیریت ریسک سازمان گنجانده شده است، سازمان‌ها را قادر می‌سازد بیش‌ترین

اهداف کنفرانس شورای گزارشگری مالی انگلستان با محوریت فرهنگ

شورای گزارشگری مالی انگلستان خلاصه‌ای از کنفرانس اخیر خود را که در ماه ژوئن با محوریت فرهنگ برگزار شد، منتشر نمود. نهاد ناظر بازار حسابرسی انگلستان هدف از این کنفرانس را شناسایی ارتباط بین فرهنگ و حسابرسی‌های با کیفیت بالا، عنوان نمود. این کنفرانس در پنج جلسه‌ی مجازی و با حضور طیف گسترده‌ای از سخنرانان بین‌المللی برگزار شد که موضوعات محوری زیر در آن مورد بحث و بررسی قرار گرفت:

- ایجاد فرهنگ سازمانی در مؤسسات حسابرسی که از حسابرسی با کیفیت بالا پشتیبانی می‌کند.
- نقش کمیته‌ی حسابرسی در ایجاد فرهنگ سازمانی در مؤسسات حسابرسی

• اهمیت ایجاد فرهنگ به چالش کشیدن

• نهادینه سازی و اندازه گیری فرهنگ سازمانی

• فرهنگ سازمانی، کیفیت حسابرسی و نقش نهاد ناظر

شورای گزارشگری مالی قصد دارد با تسهیل تبادل آراء و بینش صاحب نظران درباره‌ی فرهنگ سازمانی در مؤسسات حسابرسی، نقش این موضوع را در پشتیبانی از حسابرسی‌های با کیفیت بالا و بازار حسابرسی انعطاف‌پذیر نشان دهد. شورای گزارشگری مالی همچنین اعلام کرد در اواخر سال جاری، مجموعه‌ای از دیدگاه‌ها و مقالات دانشگاهیان، مؤسسات حسابرسی، نهادهای مقررات‌گذار و ناظر، مدیران و سایر افراد ذی‌نفع را در خصوص این موضوع منتشر خواهد کرد. هدف از این کار، برجسته کردن آخرین تفکرات از طیف وسیعی از ذی‌نفعان، شناسایی و به اشتراک گذاشتن بهترین رویه‌ی عمل و تسريع روند تحول فرهنگی در حرفه‌ی حسابرسی است.

www.frc.org.uk، ۶ آگوست ۲۰۲۱

تقدیر انجمن حسابداران رسمی ایلینوی از حسابداران رسمی زن برجسته

انجمن حسابداران رسمی ایلینوی با مشارکت کمیته‌ی زنان خود و انجمن بین‌المللی حسابداران حرفه‌ای رسمی، برندگان جوایز زن سال ۲۰۲۱ را اعلام کرد. این جوایز سالانه و در دو گروه رهبران باتجربه و رهبران نوظهور اهدا می‌شود و از حسابداران رسمی زن که در حرفه‌ی حسابداری، نقش قابل ملاحظه‌ای ایفا نموده‌اند و مؤسسه‌ی تحت رهبری آنان راه را برای درخشش حسابداران حرفه‌ای کارآمد زن در آینده هموار کرده‌اند، تقدیر می‌شود. تاد شاپیرو، رئیس و مدیرعامل انجمن حسابداران رسمی ایلینوی در بیانیه‌ای اذعان کرد، موجب افتخار است که

لزوم گسترش مهارت‌های حرفه‌ای و تلاش برای جبران عقب افتادگی‌ها در پساکرونا

منابع مطلع از بازار خدمات حرفه‌ای انگلستان اذعان می‌کنند که سیاست عمومی و زیرساخت‌ها باید به گونه‌ای تنظیم شوند تا اطمینان حاصل شود، بخش‌های خدمات حرفه‌ای و مالی به استعدادها و برتری برای حمایت از اقتصاد انگلستان پس از همه‌گیری دسترسی داشته باشند. رئیس انجمن حسابداران خبره‌ی انگلستان در این باره بیان کرد، حسابداران و متخصصان امور مالی به‌عنوان مشاوران مورد اعتماد در حال حاضر در کانون حمایت از رشد اقتصادی کسب‌وکارهای کوچک و بزرگ انگلستان قرار دارند. وی اضافه کرد اکنون از هر زمان دیگری مهم‌تر است که انگلستان دارای نیروهای کاری قوی متشکل از متخصصان و مشاوران حرفه‌ای در امر تجارت باشد، زیرا ما به دنبال افزایش بهره‌وری و استفاده از فرصت‌های جدید هستیم. انجمن حسابداران مدیریت خبره نیز در پی دستور پارلمان این کشور مبنی بر تحقیق پیرامون چگونگی تقویت مهارت‌های مالی و حرفه‌ای در انگلستان، کار را آغاز کرده است. این همه‌گیری چالش‌هایی را برای بسیاری از کسب‌وکارها و بخش‌ها به وجود آورده است و بسیار مهم است که سیاست‌گذاری عمومی به این چالش‌ها پاسخ دهد و اقتصاد انگلستان را در شرایط مناسب و در مسیر بهبود قرار دهد. این تحقیق نشان می‌دهد که اقتصاد انگلستان در دوران بهبود به چه مهارت‌هایی نیاز دارد و چگونه بخش خدمات مالی و حرفه‌ای از کسب مهارت‌ها و جذب استعدادها و برتری حمایت می‌کند. بر اساس بیانیه‌ای که از سوی انجمن حسابداران خبره منتشر شده است، در این تحقیق طیف وسیعی از طرح‌های دولتی شامل کارآموزی، مهارت آموزی و مواردی از این قبیل در رشد اقتصادی پساکرونا مورد بررسی قرار می‌گیرد تا میزان و نحوه‌ی مطابقت آن‌ها برای پرآوردده ساختن بهتر نیازهای هر بخش مشخص شود. در گزارشی که اخیراً توسط شورای خدمات حرفه‌ای و تجاری و کمیسیون مهارت‌های خدمات مالی منتشر شده است، اوضاع چندان خوب به نظر نمی‌رسد و به طور متوسط ۳۲ درصد از مؤسسات ارائه دهنده‌ی خدمات حرفه‌ای انگلستان با کمبود مهارت‌های مالی، تخصصی و تجاری روبرو هستند. این گزارش همچنین چشم‌انداز تاثیر چنین کمبود مهارت‌ها و استعدادها را ارائه داده است و انتظار می‌رود در صورت برطرف شدن شکاف مهارت‌ها، دسترسی به درآمد سالانه معادل ۳۸ میلیارد پوند در سال با محدودیت مواجه شود. اگرچه این شکاف یک مسئله‌ی سیستمی و بلندمدت است اما ویروس کووید ۱۹ به تازگی این وضعیت را برجسته کرده است. در ماه گذشته چندین مؤسسه‌ی بسیار برجسته وجود داشتند که اگرچه حاضر به افزایش حق الزحمه‌ها بوده‌اند اما نتوانسته‌اند از میان داوطلبان، افراد مد نظر خود را بیابند. برای مقابله با کمبود مهارت‌ها، و تأمین و پرورش استعدادها باید کارهای بیشتری را از همان ابتدا انجام داد. به‌عنوان نمونه، احتمالاً باید در زمینه‌ی همکاری مؤسسات ارائه دهنده‌ی خدمات حرفه‌ای با کالج‌ها و دانشگاه‌ها و در حقیقت ایجاد روابط با جوانان مستعد که تصمیم می‌گیرند در چه زمینه‌ای، حرفه‌ی خود را دنبال کنند، کار بیشتری صورت گیرد.

www.accountancyage.com، ۱۲ آگوست ۲۰۲۱

دستاوردهای قابل ملاحظه و تلاش‌های الهام بخش حسابداران حرفه‌ای زن را شناسایی و ارج نهیم. وجود چنین رهبران خاصی که برای ایجاد تغییرات مثبت در حرفه و جامعه‌ی حسابداری تلاش می‌کنند، در کنار تلاش آنان برای افزایش برابری و مشارکت جنسیتی، بدون شک به راه‌گشایی نسل آینده‌ی زنان برای ورود و موفقیت در حرفه و دنیای تجارت گسترده‌تر، کمک خواهد کرد. در این میان نباید از نقش پیشرفت در فن‌آوری و ظهور جدیدترین نرم‌افزارهایی که به پیشرفت صنعت کمک می‌کند غافل شد، از همین رو، این رهبران برگزیده به شیوه‌ای مناسب فن‌آوری‌های روز را با کار خود درآمیخته‌اند. مراسم تقدیر از برگزیدگان امسال انجمن حسابداران رسمی ایلینوی در ۵ آگوست ۲۰۲۱ برگزار خواهد شد، برگزیدگان همچنین در مجمع رهبری زنان انجمن حسابداران رسمی ایلینوی که در ۱۷ سپتامبر ۲۰۲۱ در شیکاگو برگزار می‌شود به‌عنوان شرکت‌کننده در جلسه‌ی سخنرانی حضور خواهند داشت. برگزیدگان جوایز سال ۲۰۲۱ انجمن حسابداران رسمی ایلینوی عبارتند از:

- برگزیدگان گروه رهبران باتجربه

۱. ربکا شوردریچ، حسابدار رسمی و عضو هیات علمی گروه حسابداری دانشگاه تنسی در چاتانوگا
۲. جوآنا سیمیک، شریک مؤسسه‌ی حسابرسی و خدمات مشاوره‌ای بی کی دی

- برگزیدگان گروه رهبران نوظهور

 ۱. دنیل مارتین، حسابدار رسمی و مدیر مؤسسه‌ی حسابرسی پرتی براون شیکاگو
 ۲. آماندا رزپکا، حسابدار رسمی و مدیر حسابداری شرکت برلین پکیجینگ

www.accountingtoday.com، ۳ آگوست ۲۰۲۱

اهمیت رهبری اخلاقی در حرفه‌ی حسابداری در عصر پیچیدگی و تغییرات دیجیتالی

با پیچیده‌تر شدن جهان، حفظ استانداردهای اخلاقی هم به موضوعی چالش برانگیزتر تبدیل شده و هم اهمیت فزاینده‌ای پیدا کرده است. انجمن حسابداران رسمی کانادا با همکاری فدراسیون بین‌المللی حسابداران و انجمن حسابداران خبره‌ی اسکاتلند، رهنمود عملی را با هدف کمک به متخصصان مالی و حسابداران حرفه‌ای برای تصمیم‌گیری‌های اخلاقی، به‌عنوان اولین بخش از مجموعه‌ی ۴ بخشی رهبری فکری، منتشر نمود. چارلز-آنتوان ژان، رئیس هیات‌مدیره و مدیرعامل انجمن حسابداران رسمی کانادا در این باره اذعان کرد، ما در مسیر تجسم مجدد آینده‌ی حرفه‌ی حسابداری قرار داریم. تغییرات روزافزون دیجیتالی و تغییر انتظارات اجتماعی نقش حسابداران حرفه‌ای در سراسر جهان را مجدداً تعریف می‌کند. به این ترتیب پاسخ جمعی ما به این فرصت‌ها، چالش‌ها و پیامدهای اخلاقی، بر توانایی ما برای باقی ماندن در جایگاه رهبران مورد اعتماد و در خط مقدم تغییرات، تأثیر خواهد گذاشت. رهنمود حاضر به درک، مشارکت و شکل‌گیری بحث‌های مهم آتی،

کمک خواهد کرد. این نشریه برای نخستین بار توسط انجمن حسابداران رسمی کانادا و بر اساس یک مقاله‌ی اکتشافی از میزگرد جهانی مشترک با انجمن حسابداران خبره‌ی اسکاتلند و فدراسیون بین‌المللی حسابداران، تحت عنوان رهبری اخلاقی در عصر پیچیدگی و تغییرات دیجیتالی، مطرح گردید. در این نشریه، اولین مجموعه از موضوعات کلیدی طی یک بررسی اکتشافی و با استفاده از مطالعات موردی، با هدف ارائه‌ی رهنمود عملی برای حسابداران حرفه‌ای، نهادهای حرفه‌ای حسابداری، متولیان بخش آموزش و صاحبان کسب‌وکارهای تجاری، گردآوری شده است. کوین دانسی، مدیرعامل فدراسیون بین‌المللی حسابداران نیز اذعان کرد، رهبری اخلاقی برای موفقیت آینده‌ی حرفه‌ی حسابداری و کل سیستم مالی جهانی بسیار مهم است. وی افزود، به‌عنوان یک حرفه، وجود پایه‌های اخلاقی همراه با مهارت‌ها و صلاحیت حرفه‌ای، ما را قادر می‌سازد تا ضمن حفظ منافع عمومی، از فرصت‌ها و چالش‌های عصر دیجیتال عبور کنیم. گسترش پیچیدگی‌های دیجیتالی برای حسابداران حرفه‌ای، سبب شد تا برای ایجاد رهنمود عملی تصمیم‌گیری‌های اخلاقی از نظرات و پیشنهادات کارگروه دائمی فن‌آوری هیات استانداردهای بین‌المللی اخلاق حسابداری و دیدگاه‌های متنوع ذی‌نفعان نیز استفاده شود. حرفه‌ی حسابداری باید به طور مستمر مسیر تکامل را طی کند تا بتواند نیازهای ذی‌نفعان را برطرف کند و مسئولیت حفظ منافع عمومی خود را برآورده کند. بنابراین ضروری است که ما به درستی پیامدهای اخلاقی مرتبط با فن‌آوری را در نظر بگیریم و به پیشامدهای آتی توجه کنیم. گفتنی است، رهنمود عملی تصمیم‌گیری‌های اخلاقی در وبسایت فدراسیون بین‌المللی حسابداران در دسترس است. همچنین سه موضوع دیگری که آیفک قصد دارد در قالب سه مجموعه، در آینده مورد بررسی و تحلیل قرار دهد، عبارت‌اند از:

- فن‌آوری به‌عنوان یک شمشیر دو لبه
 - شناسایی، و کاهش سوگیری و ارائه‌ی اطلاعات دستکاری شده
 - ایجاد ذهنیت و مهارت‌های توانمندساز
- www.ifac.org، ۱۹ آگوست ۲۰۲۱

لزوم متمرکز ساختن حسابرسی‌ها بر شناسایی مؤثرتر تقلب

قصور و بی‌توجهی، ادعایی است که این روزها بارها و بارها نسبت به مؤسسات حسابرسی نسبت داده می‌شود، از این رو حرفه باید اعتماد عموم را بازگرداند و برای کشف تقلب شرکت‌ها بیش‌تر تلاش کند. ایک سوفیلد، مدیر چشم‌اندازهای حرفه‌ای انجمن حسابداران خبره در این باره اذعان کرد مردم انتظار دارند که حسابرسان در این زمینه کارهای بیش‌تری انجام دهند، که البته این یک مطالبه‌ی منطقی است. تقلب‌های بزرگی رخ داده است که حسابرسان باید آن‌ها را پیدا می‌کردند، و این موضوع موجب عدم اعتماد به این حرفه شده است. به‌عنوان نمونه نقش کی پی ام جی در سقوط شرکت پیمانکاری کاریلین در سال ۲۰۱۸ شاید بدنام‌ترین آن‌ها باشد. علاوه بر این مؤسسات بیگ فور نیز در یک سال

عمدتاً به هیات‌مدیره و مدیران مربوط می‌شود. قوانین جدید که به طور گسترده تحت تأثیر قانون ساربینز-آکسلی ایالات متحده‌ی آمریکا قرار دارد، شامل مجموعه‌ای از اقدامات تنبیهی علیه مدیران شرکت درگیر در موارد تقلب، از جمله جریمه، تعلیق، لغو پاداش و عدم تخصیص سود سهام، و یک سری الزامات گزارشگری دقیق‌تر است. سوفیلد همچنین معتقد است که سوء برداشت گسترده‌ای از آنچه حساب‌برسان انجام می‌دهند وجود دارد، که به نوبه‌ی خود منجر به بررسی‌های بیش از حد و ناعادلانه در پرونده‌های تقلب شرکت‌ها می‌شود. این دیدگاه وجود دارد که وقتی حساب‌برسان مجموعه‌ای از حساب‌ها را امضا می‌کند، عملاً اطمینان می‌دهد هیچ تقلبی در سازمان وجود ندارد و این واقعاً کاری نیست که آن‌ها انجام دهند. حساب‌برسان نقش بسیار مهمی را ایفا می‌کنند، اما هنوز هم مدیران، مدیریت و سیستم‌های راهبری و کنترل داخلی سازمان این وظیفه را دارند. از بسیاری جهات، آن‌ها برای پیشگیری از وقوع تقلب، در موقعیت بهتری قرار دارند.

www.accountancyage.com، ۲۴ آگوست ۲۰۲۱

جریمه‌ی ارنست اند یانگ به دلیل شکست حسابرسی

شورای گزارشگری مالی انگلستان، مؤسسه‌ی ارنست اند یانگ و شریک سابق آن مارک هاروی را به دلیل قصور در حسابرسی یک شرکت حمل و نقل در سال ۲۰۱۷ جریمه کرد. شورای گزارشگری مالی انگلستان در بیانیه‌ای اعلام کرد، این مؤسسه‌ی حسابرسی پس از کاهش مبلغ جریمه، حدود ۲۰۲ میلیون پوند (۳ میلیون دلار) جریمه شده است. برای هاروی شریک این مؤسسه نیز پس از کاهش میزان جریمه، مبلغ ۷۰ هزار پوند جریمه و توبیخ رسمی شدیدی تعیین گردید. البته هاروی بیش از یک سال است از بدنه‌ی ارنست اند یانگ جدا شده است. معاون بخش اجرای احکام شورای گزارشگری مالی، در بیانیه‌ای اذعان کرد، اشتباهات حسابرسی در خصوص این پرونده گسترده و مربوط به تعدادی از استانداردهای اساسی حسابرسی بود. این در حالی است که پیش از این هم ارنست اند یانگ به دلیل حسابرسی ضعیف و ایراد آلمان مورد انتقاد قرار گرفته بود. دولت انگلستان متعهد شده است که کیفیت حسابرسی‌های انجام شده توسط بیگ فور را در پی مجموعه‌ای از رسوایی‌هایی که رخ داده، از جمله فروپاشی شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای بی‌اچ‌اس در سال ۲۰۱۶، ارتقا دهد. بر همین اساس، پرایس واتر‌هاوس کوپرز حساب‌برسان شرکت فروشگاه‌های زنجیره‌ای بی‌اچ‌اس، متعاقباً بیش از ۶ میلیون پوند جریمه شده است. از سوی دیگر، ارنست اند یانگ اذعان کرد، در طول بازرسی‌های شورای گزارشگری مالی با این نهاد ناظر همکاری کرده است و یافته‌های آن‌ها را بسیار جدی گرفته و برای اصلاح مسائل شناسایی شده نیز سخت تلاش خواهد کرد. ارنست اند یانگ اضافه کرد که شورای گزارشگری مالی از جدیدترین بازرسی‌های انجام شده از حسابرسی‌های این مؤسسه در سال ۲۰۲۰ هیچ یافته‌ای ارائه نکرده است.

www.accountingtoday.com، ۲۵ آگوست ۲۰۲۱

اخیر درگیر مشکلات مشابه بوده‌اند. ارنست اند یانگ در حال حاضر متهم به مخفی نگه داشتن کلاهبرداری شش ساله‌ی شرکت زنجیره‌ای خدمات درمانی و بهداشتی ان‌ام‌اس از سرمایه‌گذاران است. مبلغ کلاه برداری شده در ترازنامه‌ی این شرکت بیش از ۴ میلیارد دلار گزارش شده است. پرایس واتر‌هاوس کوپرز نیز متهم است نتوانسته اعمال متقلبانه‌ای را که منجر به زیان بیش از ۴۱ میلیون پوند شرکت خودروهایی لوکس جی‌دی شده است، شناسایی کند. سوفیلد معتقد است که برای جلوگیری از وقوع موارد بیش‌تر، تمرکز حساب‌برسان باید بیش‌تر بر بحث شناسایی و کشف تقلب معطوف شود. وی اضافه کرد، حساب‌برسان باید به طور واضح در مورد آنچه انجام داده‌اند گزارش دهند و جنبه‌ی پاسخ‌گویی و شفافیت در گزارش‌های خود را بهبود بخشند. وی اذعان می‌کند به‌عنوان بخشی از رویه‌های این امر، حساب‌برسان ملزم هستند تا تکنیک‌ها و فن‌آوری‌های موجود را تقویت کنند، چیزی که در چنین حرفه‌ی فنی اجتناب‌ناپذیر است. فن‌آوری در سال‌های اخیر به طور قابل ملاحظه‌ای توسعه یافته است تا هم خود شرکت‌ها و هم حساب‌برسان بتوانند داده‌ها را بسیار سریع‌تر، بسیار مؤثرتر و جامع‌تر مورد کنکاش قرار دهند، بنابراین آن‌ها می‌توانند در مجموعه‌های داده‌ها، مواردی را که ممکن است تردید برانگیز باشد، شناسایی کنند. این یک حوزه‌ی فنی است و بنابراین به سرمایه‌گذاری هر دو طرف یعنی مؤسسه‌ی حسابرسی و همچنین خود سازمان‌ها نیاز دارد. عدم وجود تردید حرفه‌ای لازم نیروی محرکه‌ی شکست‌های گذشته در کشف تقلب بوده است و تلاش برای اصلاحات حسابرسی تا حدی به رفع این مشکل کمک می‌کند. تمرکز بیش‌تر بر روی آموزش در این زمینه برای تغییر مهارت‌ها و ذهنیت حساب‌برسان، و استانداردهای جدید پیشنهادی که بر اهمیت آن تأکید می‌شود نیز، برای اطمینان از تشخیص موارد تقلب، بسیار مهم است. همچنین برخورداری از سطح مناسبی از تردید حرفه‌ای موضوعی است که تا حد زیادی به کشف تقلب کمک می‌کند. جدا کردن بدنه‌ی حرفه‌ی حسابرسی از حرفه‌ی حسابداری و ایجاد یک نهاد حرفه‌ای اختصاصی، مهم‌ترین موضوعی است که باید مورد مشورت خواهی عمومی قرار گیرد. هدف از این کار این است که حسابرسی به‌عنوان یک حرفه‌ی مستقل، بتواند به شکل پویاتر و تکامل یافته‌تر فعالیت کند و در نهایت استعدادهای بهتری را جذب کند.

شکاف انتظارات حسابرسی

سوفیلد اذعان می‌کند اصلاح حسابرسی به وضوح برای بهبود پیشگیری و کشف تقلب ضروری است، اما تشخیص تفاوت بین این دو امر مهم است. وی معتقد است باید در مورد استفاده از کلمه‌ی پیشگیری احتیاط کنیم. از نظر وی نقش حساب‌برسان، بیش‌تر در مورد کشف تقلب است، و منطقی و حتی ممکن نیست مسئولیت پیشگیری از تقلب بر عهده‌ی حساب‌برسان باشد. دوگانگی قدیمی در صنعت حسابرسی و ماهیت واقعی مسئولیت حساب‌برسان وجود دارد. حساب‌برسان به طور کلی مسئولیتی برای جلوگیری از تقلب ندارند و از لحاظ تاریخی این بخشی از شکاف انتظارات حسابرسی بوده است. آن‌ها حساب‌برسان دادگاهی نیستند که با موارد تقلب در کار روزانه‌ی خود برخورد می‌کنند. اکثر حساب‌برسان هرگز در حرفه‌ی خود با آن روبرو نخواهند شد و ذهنیت اساساً متفاوتی دارند. پیشگیری از تقلب

گزارش جلسات شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران

سی و سومین جلسه شورای عالی هفتم

دستور جلسه ی بعدی ارایه ی گزارش نظارت حرفه ای سال ۱۳۹۹ بود. در این چارچوب، محورهای کلیدی گزارش ارائه شد و اعضای شورای عالی نظرسنجی های خود را مطرح کردند. در این زمینه، مقرر شد در طرح تحول نظارت حرفه ای مدل نظام تشویقی در کنترل کیفیت پیش بینی شود تا صرف هزینه های مرتبط با آن جذابیت بیش تری برای مؤسسات حسابرسی داشته باشد. همچنین با توجه به پیشنهادهای ارائه شده مقرر شد این مدل به صورت تفصیلی و با جزییات بیش تر، همراه با زمانبندی، ارائه شود تا چشم انداز تحولات و تغییرات ملموس باشد.

۱۳۹۹ بود. بر این اساس، محورهای اصلی گزارش فعالیت هیأت مدیره و گزیده ی صورت های مالی جامعه طرح شد و مورد بررسی اعضای شورای عالی قرار گرفت. با توجه به مباحث و دیدگاه های اعضای شورای عالی و توضیحات هیأت مدیره در این زمینه، مقرر شد درخصوص سامانه های اطلاعاتی جامعه، هیأت مدیره مدل پیشنهادی بازایی هزینه های مربوط را به شورای عالی ارائه نماید. همچنین، در زمینه ی فعالیت مؤسسات حسابرسی مقرر شد تحلیل جامعی از چگونگی فعالیت مؤسسات ارائه شود. بررسی و تبادل نظر بیش تر و تصمیم گیری در این زمینه به جلسه ی آینده موکول شد.

سه شنبه هشتم تیرماه، جامعه ی حسابداران رسمی ایران میزبان برگزاری سی و سومین جلسه ی شورای عالی هفتم بود. در آغاز جلسه، دکتر سعید جمشیدی فرد، رئیس شورای عالی، ضمن خیرمقدم و اعلام رسمیت جلسه، درگذشت آقای حسین میلانی، از اعضای گرانقدر جامعه، و آقای شهریار دیلم صالحی، عضو پیشین شورای عالی را تسلیت و در ادامه سالروز تولد حضرت امام رضا (ع) و ایام دهه ی کرامت را تبریک گفتند. نخستین دستور جلسه ی شورا، ارایه ی صورت های مالی و گزارش فعالیت هیأت مدیره برای سال مالی

سی و چهارمین جلسه شورای عالی هفتم

همچنین، در خصوص عدم مصرف نیم درصد حق عضویت متغیر افزایش یافته از سال ۱۳۹۶ برای امور نظارت حرفه ای در اجرای مصوبه ی وزیر وقت امور اقتصادی و دارایی، با توجه به توضیحات هیأت مدیره، ضمن تاکید بر تقویت بیش تر نظارت حرفه ای، نظر به تصویب بودجه ی سالیانه ی جامعه توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی، معین بودن محل و نحوه ی مصرف درآمدهای جامعه در آن به جزء و عدم ایراد از سوی مقام تصویب کننده ی حق عضویت، این موضوع با اطلاع و تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی صورت گرفته است. علاوه بر آن، در مورد نکات مطروحه در گزارش مزبور در خصوص تأسیس شرکت تعاونی و حضور اعضای شاغل در هیأت مدیره ی آن و شائبه ی خدشه به استقلال مؤسسات حسابرسی و دغدغه های ابلاغی سازمان بورس و اوراق بهادار در این زمینه، با تاکید بر حقوق قانونی اعضای جامعه در برخورداری از شرکت تعاونی و توجه به عدم فعالیت آن تاکنون، مقرر شد هیأت مدیره جامعه، لزوم رعایت کامل ضوابط و مقررات جامعه را به ارکان شرکت تعاونی اعلام نماید. در ادامه، با توجه به تکالیف مقرر، صورت های مالی و گزارش فعالیت هیأت مدیره مربوط به سال ۱۳۹۹ به تصویب شورای عالی رسید و اعضای شورای عالی از زحمات اعضای هیأت مدیره و هیأت عالی نظارت تشکر و قدردانی کردند. دستور جلسه ی پایانی ارایه ی گزارش فعالیت کارگروه های تخصصی در سه ماهه ی نخست سال ۱۴۰۰ بود. در این زمینه، اهم مذاکرات و تصمیمات کارگروه های تخصصی تشریح شد و اعضای شورای عالی در این زمینه پرسش ها و دیدگاه های خود را بیان کردند و مقرر شد تکالیف قبلی در خصوص چگونگی فعالیت کارگروه های تخصصی در دوره های بعدی اعمال گردد.

سه شنبه نوزدهم مردادماه، سی و چهارمین جلسه ی شورای عالی هفتم برگزار شد. در آغاز این جلسه که به منظور رعایت پروتکل های بهداشتی به صورت مجازی برگزار گردید، دکتر سعید جمشیدی فرد، رئیس شورا، ضمن خیرمقدم و اعلام رسمیت جلسه، درگذشت آقای مسعود صالح آبادی از اعضای گرانقدر جامعه و نیز فرارسیدن محرم و ایام سوگواری شهادت حضرت اباعبدالله الحسین (ع) و یاران ایشان را تسلیت گفتند. رئیس شورای عالی در ادامه گزارشی از جلسه ی اخیر خود با رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در خصوص استفاده از ظرفیت تخصصی مؤسسات حسابرسی در پذیرش شرکت ها در بورس و نیز درخواست سهولت بیش تر فرآیند پذیرش مجدد مدیران و شرکای معتمد بابت احکام انضباطی شامل عدم تصدی های کم تر از یک سال، ارائه نمود. ایشان در ادامه نیز گزارشی از روند بازنگری در سند راهبردی جامعه ارائه کرد. طبق دستور جلسه، پیرو استماع گزارش فعالیت هیأت مدیره و صورت های مالی برای سال مالی ۱۳۹۹، گزارش هیأت عالی نظارت توسط آقای لطفعلی لطفعلیان صارمی، رئیس هیأت، قرائت و پیرامون هر یک از بندها بحث و تبادل نظر صورت گرفت. در خصوص صدور مجوز هیأت مدیره برای مؤسسات حسابرسی منتخب شورای شهر تهران جهت انجام حسابرسی مجدد صورت های مالی، با توجه به دیدگاه هیأت مدیره مبنی بر این که حسابرس منتخب شورای شهر در اجرای قانون شوراها و شهرداری ها انتخاب می شوند و بدین دلیل حسابرس اول تلقی می شود، مقرر شد اختلاف نظر مزبور از طریق کارگروه های تخصصی بررسی و نتیجه به شورای عالی ارائه گردد.

سی و پنجمین جلسه‌ی شورای عالی هفتم

تدوین و ارایه‌ی آن به شورای عالی اقدام نمایند. دستور جلسه بعدی طرح آیین‌نامه چگونگی رسیدگی در کار گروه‌های تخصصی بود. گفتنی است جامعه فاقد آئین دادرسی حرفه‌ای است و در عمل این موضوع از طریق آیین‌نامه‌های اجرایی کارگروه‌های تخصصی صورت می‌گیرد که از جامعیت لازم برخوردار نیست. از این رو، به منظور رعایت حقوق حرفه‌ای اعضای جامعه آیین‌نامه‌ی مزبور تدوین شده است. پس از طرح این آیین‌نامه، اعضای شورای عالی نظرات خود را پیرامون محورهای مختلف آن بیان کردند. در این زمینه مقرر شد جمع‌بندی و اعمال نظرات مطرح شده توسط آقایان عرب مازار و وادی‌زاده انجام و نتیجه به شورای عالی ارایه شود.

دستور جلسه‌ی پایانی طرح مواردی از مشکلات جاری مؤسسات حسابرسی بود. موضوع آرای صادره‌ی هیأت‌های انتظامی و مشکل تکمیل کارهای در جریان مربوط، مشکلات صدور مفاصاحساب توسط شعب تأمین اجتماعی و ضرورت واکنش‌ناسیون سریع کارکنان مؤسسات حسابرسی از جمله موارد مطروحه بود و پس از طرح دیدگاه‌های اعضای شورای عالی، مقرر شد هیأت‌مدیره پی‌گیری‌های مؤثر و اجرایی را در این موارد انجام دهد.

بالادستی و از سوی دیگر با مشکلات عدیده‌ی اجرای اساسنامه‌ی فعلی در محورهای مختلف آن روبرو هستیم. از این رو در راستای رفع موانع موجود، اساسنامه‌ی نمونه‌ی بازنگری‌شده مطرح شد و اعضای شورای عالی در این زمینه دیدگاه‌های خود را بیان کردند. در این خصوص، مقرر شد با جمع‌بندی نکات مطرح شده در جلسه و همچنین براساس نظرات دریافتی از مؤسسات حسابرسی، کمیته‌ای متشکل از آقایان بخشی، شجری، گرشاسبی و قریشی موارد بازنگری در اساسنامه‌ی نمونه‌ی مؤسسات حسابرسی را مشخص و نتیجه را به شورای عالی ارایه کند.

در ادامه، طرح بازنگری جدول تنبیهات انضباطی در دستور کار جلسه‌ی شورای عالی قرار گرفت. تغییرات آیین رفتار حرفه‌ای، استانداردهای حسابرسی و قوانین و مقررات جامعه در دوره‌ی اخیر، به عنوان مبانی اصلی تدوین جدول تنبیهات انضباطی، ایجاب کرده است که به تناسب تغییرات فوق، جدول تنبیهات نیز به‌روزرسانی شود. در این زمینه، تغییرات پیشنهاد شده مطرح و اعضای شورای عالی دیدگاه‌های خود را در خصوص آن‌ها بیان کردند. در این زمینه، مقرر شد کمیته‌ای متشکل از آقایان مهرادفر، باتقوا، وادی‌زاده و حسینی نسبت به جمع‌بندی موارد مطروحه و

سه‌شنبه نهم شهریورماه ۱۴۰۰ سی و پنجمین جلسه‌ی شورای عالی هفتم برگزار شد. در آغاز جلسه، دکتر سعید جمشیدی فرد، رئیس شورا، ضمن خیرمقدم و اعلام رسمیت جلسه، ابتدا فرارسیدن بیستمین سالگرد تأسیس جامعه را به کلیه‌ی اعضا تبریک گفت و اشاره کرد که به سبب الزام به رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی، در شرایط کنونی امکان برگزاری مراسم میسر نبوده است. ایشان در ادامه انتخاب دکتر احسان خاندوزی را به‌عنوان وزیر امور اقتصادی و دارایی را تبریک گفتند.

نخستین دستور جلسه، طرح گزارش شورای عالی برای سال ۱۳۹۹ بود. در این زمینه، محورهای اصلی گزارش مطرح و اعضای شورای عالی نظرات خود را بیان نمودند. بر این اساس مقرر شد مطالب مطروحه در گزارش اعمال و پس از امضای گزارش به هیأت محترم عالی نظارت ارایه شود.

دستور جلسه‌ی بعدی طرح پیشنهاد اساسنامه‌ی نمونه‌ی مؤسسات حسابرسی توسط هیأت‌مدیره و گزارش ضرورت بازنگری آن بود. اساسنامه‌ی مؤسسات مهم‌ترین سند و میثاق همکاری حرفه‌ای اعضای جامعه با یکدیگر است. اما از یک سو با محدودیت عدم بازنگری اسناد

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران (۲۲ شهریور ماه ۱۴۰۰)

آئین تدبیر سهند

محمد سمائی، منصور عطائی، نادر فخورنژاد

۰۴۱-۳۳۳۷۰۸۰۱

۰۴۱-۳۳۳۶۷۱۳۰

تبریز- خیابان فارابی (خیابان چایکنار)- ترسیده به پل سنگی- مجتمع کوثر- طبقه سوم- واحد ۱

آئین تراز آریا

اصغر حمصیان اتفاق، اکبر هاشمیان، محمد علی جعفری

احسان کچوئی

۰۳۱-۳۷۸۶۶۲۹۲

۰۳۱-۳۷۸۶۶۲۹۲

اصفهان- خیابان رودکی- نیش فرعی ۶۰- ساختمان ستایش- طبقه دوم

آئین ابرار آریا

ناصر شکاری وانقی، محمد عسکری انارکی، محمد جواد معصومی، بهرام حشمتی

۸۸۹۳۸۳۴۰-۸۶۰۳۷۳۹۶

۸۸۹۴۷۳۳۱

تهران- میدان ولیعصر- ابتدای بلوار کریم خان زند- پلاک ۳۰۸- طبقه ۷- واحد ۷۴

آئین بهروش

علی پاژکی، نادر فرهنگندیا

۸۸۴۴۴۶۶۸-۸۸۴۴۳۴۲۳

۸۸۴۵۲۸۶۲

تهران- خیابان مطهری- خیابان شهید محسن وزوایی- پلاک ۲۸- طبقه ۹ واحد جنوبی

براساس مفاد ماده‌ی ۲۵ اساسنامه جامعه، مؤسسات حسابرسی توسط حداقل سه نفر حسابدار رسمی دارای دست کم سه سال سابقه‌ی مدیریت حسابرسی، پس از صدور مجوز توسط جامعه در اداره‌ی ثبت شرکت‌ها به عنوان مؤسسه غیرانتفاعی غیرتجاری ثبت می‌شوند.

علاوه بر وجود دست کم سه نفر شریک حسابدار رسمی با شرایط مزبور برای تشکیل مؤسسه حسابرسی، ارائه‌ی خدمات تخصصی و حرفه‌ای با استفاده از کارکنان حرفه‌ای در رتبه‌های حسابرس، حسابرس ارشد، سرپرست، سرپرست ارشد و مدیر حسابرسی صورت می‌گیرد.

برای هریک از شرکا و مدیران حسابدار رسمی با کمتر از ۶ سال سابقه شراکت یا مدیریت حسابرسی و نیز بیش از ۶ سال سابقه شراکت یا مدیریت حسابرسی به ترتیب حداکثر ۱۲ و ۱۸ نفر کارکنان حرفه‌ای تحت پوشش پیش‌بینی شده است.

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه طبق مفاد ماده (۲) آیین‌نامه اجرایی تبصره ۴ قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی صلاح، به عنوان حسابدار رسمی مصوب هیأت وزیران، مجاز به انجام حسابرسی و بازرسی قانونی یا حسابرسی (حسب مورد) در واحدهای زیر هستند:

الف) شرکت‌های پذیرفته شده یا متقاضی پذیرش در بورس اوراق بهادار و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن‌ها

ب) شرکت‌های سهامی عام و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن‌ها

ج) شرکت‌های (دولتی) موضوع بندهای الف و ب ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان حسابرسی با رعایت ترتیبات مقرر در تبصره یک ماده (۱۳۲) قانون محاسبات عمومی

د) شعب و دفاتر نمایندگی شرکت‌های خارجی که با اجرای قانون اجازه ثبت شعبه و نمایندگی شرکت‌های خارجی- مصوب ۱۳۷۶- در ایران ثبت شده‌اند

ه) مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات تابعه و وابسته به آن‌ها

ز) سایر اشخاص حقوقی و حقیقی که بر اساس آخرین اظهارنامه مالیاتی تسلیمی خود جمع درآمد (فروش یا خدمات) آن‌ها بیش از مبلغ ۸۰ میلیارد ریال (در مورد شرکت‌های پیمانکاری جمع دریافتی آن‌ها بابت پیمان منعقد شده بیش از مبلغ ۵۰ میلیارد ریال) یا جمع ارزش دارایی‌های آن‌ها بیش از مبلغ ۱۵۰ میلیارد ریال است.

جامعه به طور سالیانه مؤسسات حسابرسی عضو را به لحاظ کیفیت حسابرسی (در سطح کار و موسسه حسابرسی) در چهار گروه (الف، ب، ج، د) طبقه‌بندی و در پایگاه اطلاع‌رسانی جامعه به نشانی www.iacpa.ir منتشر می‌کند.

 حسابداران رسمی شریک

 حسابداران رسمی تحت استخدام موسسه

آئین بهرنگ صادق

کریمبرزگری مولان، غلامحسین کشاورز محمدیان، فرهاد شاه‌ویسی

۴۴۲۷۶۲۳۳-۴۴۲۷۶۱۳۳

تهران- خیابان اشرفی اصفهانی- بعد از جلال آل احمد- خیابان طالقانی- ساختمان گلشن- طبقه ۳- واحد ۱۳

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آبان ارقام پارس
شجاع ابراهیمی توانی، رضا مظاهری کلهرودی، علی ظریف گلزار
جواد کاظمی کرباسدهی
۸۸۶۰۵۶۷۴-۸۸۶۰۵۶۷۵-۸۸۰۶۱۹۹۱-۸۸۰۶۱۹۹۰
۸۸۶۰۵۶۷۴-۸۸۰۶۱۹۹۰
تهران- خیابان سیدجمال الدین اسدآبادی- بالاتر از میدان فرهنگ- نبش خیابان ۳۷- پلاک ۳۰۱- ط ۲- واحد ۶

آئین پژوهان ایرانیان
حجت ثابتي بيلندی، حمید غفوریان، عبدالرحیم قنبری
جواد رضایی
۰۵۱۳۷۶۶۳۷۷۳-۰۵۱۳۷۶۴۲۱۲۱
۰۵۱۳۷۶۲۶۷۶۲
مشهد- بلوار شهید صادقی- صادقی ۱۰ (توفیق ۱۶)- پلاک ۴۲- طبقه ۲

آبان روش
زیداله مشکوتی، محمدجواد معتمدی مهر، آرش رجبی
مهدی درودی، سیدوحید نقیبی، محمود همت فر
۴۴۲۴۱۴۲۲-۴۴۲۶۱۷۱۰-۴۴۲۶۱۷۲۰-۴۴۲۲۳۰۴۲
۸۹۷۸۷۶۹۷
تهران- فلکه دوم صادقیه- بلوار اشرفی اصفهانی- بن بست ۱۲ متری بهار- پلاک ۴- واحد دوم

آئین محاسب و همکاران
محمد رضا شورورزی، محمد شهر آبادی
مهدی درودی، سیدوحید نقیبی، محمود همت فر
۰۵۱-۳۷۶۸۵۲۰۳-۰۵۱-۳۸۹۴۰۴۵۰
۰۵۱-۳۷۶۸۵۲۰۳-۰۵۱-۳۸۹۴۰۴۵۰
مشهد- بلوار معلم- بین معلم پنجاه و پنجاه و دو- پلاک ۱۲۵۲- طبقه ۲- واحد ۴

آبتین روش آریا
موسی حسینی، حسین طالبی، سید مجید مختارنژاد، همایون شیخ الاسلامی
مریم عرشیان، سید عبدالله بلادی، امیررضا رهبری مقدم
۸۸۱۰۹۴۱۸-۹
۸۸۱۰۹۴۲۱
تهران- خیابان ولیعصر- بالاتر از خیابان بهشتی- کوچه نادر- پلاک ۶- طبقه ۵- واحد ۱۸

آباد نوین تهران
مجید اسدی صفا، علی اصغر متقی، احمد محمدی، فرهاد مصفا
مرتضی حشمتی
۰۴۱-۳۳۸۵۳۰۵۷-۳۴۷۸۱۳۲۱
۰۴۱-۳۳۸۴۵۱۷۶
تبریز- گلشهر- تقاطع گلشهر- پرواز- بلوار گلشهر- پلاک ۴۷

آبتین محاسب پارس
مسعود بیات مختاری، مهدی فخریان، سعید تاتاری
میرزا محمد علی
۵۱۳۸۴۷۳۴۱۱
۵۱۳۸۴۷۳۴۱۳
مشهد- بلوار ناصر خسرو- ناصر خسرو ۱۵- بعد از چهار راه اول- سمت راست- پلاک ۹- طبقه ۲

آبادیس نگار آرون
علاء الدین محمدی سربند، سید محمد رضا دهدشتی
میرزا محمد علی
۸۸۶۱۱۹۷۱-۲
۸۸۶۱۱۹۷۱-۲
تهران- میدان ونک- خیابان شهید حجت الاسلام عباس شیرازی- خیابان برزیل غربی- پلاک ۵۹- طبقه ۴- واحد ۱۹

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آتیه نگر	
سعيد وطنی، هادی يوسف زاده، مجتبی ثقفی، سيدعطاء احمدیان حسینی	
سحر سپاسی، امیر دادار	
۲-۸۸۱۷۶۱۰۱-۸۸۵۲۰۶۷۹-۸۸۵۲۸۱۹۵	
۸۸۵۲۸۱۹۵	
تهران - خیابان سهروردی شمالی - خیابان قرقاول - پلاک ۱۶ - طبقه دوم - واحد ۵	

آبتین آرمان نامدار	
خسرو عارفی، محمد عطایی جعفری، سيد علی مهرآور	
۲۶۱۲۲۴۷۸	
۲۶۱۵۵۲۲۹	
تهران - اقدسیه - خیابان برادران موحد دانش - بن بست یاسمن - بن بست گلستان - پلاک ۶ - مجتمع صاحبقرانیه - طبقه ۵ - واحد ۵۶	

آداک آتین	
داریوش حسن زاده، سيد هادی علیپور، خلیل گنجه	
مهدی همایون فر	
۷-۴۴۷۶۲۰۲۵	
۴۴۹۲۴۸۳۴	
تهران - شهرک گلستان (راه آهن سابق) - بلوار اقا قیا - خیابان رز - پلاک ۹ - واحد یک	

آبادانا	
یوسف امیری، جبرائیل بهاری، محمد صفری کوپائی	
۸۸۵۴۲۸۴۴	
۸۸۵۴۲۸۴۵	
تهران - خیابان شهید بهشتی - خیابان سهروردی شمالی - خیابان کورش - پلاک ۴۵ - طبقه ۵ - واحد ۱۴	

آذرین حساب	
پژمان معتمدیان دهکردی، ابوالقاسم معماری، حسن درجانی، محمدرضا خالقی	
محمد رمضانی، مصطفی رمضانی	
۰۳۱-۳۶۶۴۱۹۱۷	
۰۳۱-۳۶۶۲۷۹۰۷	
اصفهان - خیابان شیخ صدوق شمالی - جنب بانک تجارت - بن بست اسلامی - پلاک ۳۱۷ - طبقه دوم - زنگ ۳	

آتیه اندیش نمودگر	
سیامک اعتمادی نژاد، شاهین پورکاند، خیراله گلناریان، فرهاد نژادفلاطوری مقدم، موسی محسنی، عبدالوهاب بریمانی، حسن رضا زارعی	
کاوه حسین پور، منیژه خزایی، علیرضا علیپور فرازنده کسمایی، ابوالفضل محمودی، ابوالفضل اکبری	
۸۸۵۲۲۰۹۶-۷	
۸۸۷۵۲۲۰۸	
تهران - خیابان شهید مطهری - خیابان میرعماد - کوچه چهارم - پلاک ۱۲ - طبقه ۵ - واحد ۱۹	

آذین تراز ارقام	
پرویز شایسته شجاعی، باقر کریوند، حمید چراغی گازرونی	
بابک سالم دزفولی	
۸۸۰۱۵۳۳۸-۸۸۰۱۵۳۳۷-۸۸۳۳۲۷۱۱-۸۸۰۲۳۵۰۷	
۸۸۳۳۳۶۹۴	
تهران - خیابان فتحی شقایق - بعد از خیابان کاج - پلاک ۱۳۴ - طبقه اول شرقی	

آتیه حساب ارقام	
مجتبی اسدی، مرتضی صنعتی، موسی تورانی	
۰۲۶-۳۲۵۴۵۱۷۰	
۰۲۶-۳۲۵۴۵۱۶۸	
کرج - عظیمیه - بلوار کاج - بین ندا و پامال - پلاک ۲۵۷ - طبقه ۵ - واحد ۷	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آرتین پرگاس	
میرشجاع حسینی شیوانی، حمید سلیمی، شهرام طاهری	
سعید درودی	
۴۴۲۷۵۷۷۰-۱	
۴۴۲۴۰۶۷۳	
تهران - خیابان ستارخان - روبروی برق آلستوم - پلاک ۷۹۸ - طبقه ۲ - واحد ۵	

آدین ارقام پیام	
محمد خالقی، علی اصغر جان نثاری، محمد عابدینی	
اصغر حسینی، رضا فخیم ممقانی، صمد کرباسی، حامد احمدیان	
۸۸۹۷۲۲۷۵-۸۸۹۶۷۸۲۰	
۸۸۹۷۴۶۵۴	
تهران - میدان فاطمی - خیابان فلسطین شمالی - انتهای کوچه مهشاد - پلاک ۱۳	

آرشین حساب	
عباس ابراهیمی، عبدا.. هانی، عیسی آهنگری، جواد محمدنژاد	
فریبرز محمدی	
۸۸۴۸۰۹۶۶	
۸۸۴۸۰۸۵۴	
تهران - خیابان ولیعصر - بالاتر از خیابان بهشتی - کوچه نادر - پلاک ۶ - طبقه دوم - واحد ۶	

آراء	
راضیه بهفروزی، امیر شهلائی مقدم	
۸۸۹۰۵۳۱۶-۸۸۸۰۲۹۳۲	
۸۸۹۰۳۹۴۹	
تهران - خیابان فلسطین شمالی - پلاک ۴۶۳ - ساختمان ۵۵ - طبقه ۲ - شماره ۱۰	

آرمان اصول	
علیرضا فاضلی، علیرضا قیداری، احمد ناصری جورشری	
بهرام بهرامی	
۶۶۹۰۲۴۷۶-۶۶۹۰۲۱۵۴	
۶۶۱۲۱۸۶۳	
تهران - خیابان اسکندری شمالی - خیابان طوسی شرقی - پلاک ۱۰۰ - طبقه ۴ - واحد ۹	

آدین پندار راستین	
محمد زادحیدر، محسن کریمی، احمد باقری	
محمد مهدی ریاحین	
۶۶۵۷۲۲۱۷	
۶۶۵۷۲۲۱۷	
تهران - توحید - خیابان ستایش - خیابان ستارخان - پلاک ۸۲ - طبقه اول - واحد ۶	

آرمان اندیش آگاه	
رامین جهانگیری، قادر صادقیان آژیری، محمد ایمانی برندق، یوسف قیاسوند، حسین مشهوری	
۰۴۴۳۲۲۲۸۲۲۲	
۸۹۷۸۳۶۱۵	
ارومیه - خیابان جهاد - کوی اول - کوچه سوم - پلاک ۲۵	

آراد تراز پیشرو	
مسعود دادگر، حسن وارسته پور، فریبا استیلی، پرویز احمدی جزی	
۲۲۰۷۲۱۳۷-۲۲۳۶۹۷۰۴	
۲۲۳۶۹۷۰۴	
تهران - سعادت آباد - بلوار سرو غربی - خیابان صدف - نبش خیابان استاد مطهری - پلاک ۸	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آرمان روش	
 محمد رضا حجتی، محمود مروج، مجید طلایی پاشیری، جعفر باقری	
 احسان رایگان	
 ۴۴۰۳۰۳۶۷-۸	
 ۴۴۰۳۰۳۶۷	
 تهران- بلوار اشرفی اصفهانی- خیابان گلستان چهاردهم- پلاک ۳- برج نگین رضا- طبقه ۱۳- واحد ۱۳۱۲	

آرمان اندیشان آینده نگر ایلیا	
 مرتضی قندچی مازندرانی، گیتی مرعشی، محمد روحانی، مصطفی ردانی پورردانی	
	
 ۲۲۳۳۳۵۶۸-۷۱	
 ۲۲۳۳۳۵۷۱	
 تهران، مجیدیه شمالی، خیابان شهید برادران محمدی، کوچه شهید ابوالقاسم سعیدی، پلاک ۱، ساختمان پاسارگاد، طبقه ۵	

آرمان نوین رسیدگی	
 علیرضا فخرشفائی، مرتضی کردمدانلو، محسن گنجی، داراب ناظمی، داود معرفتی طارانی، محمود بابایی رهنی، محمد مهدی امیدوار، سعید ادیبیان	
 رضا شهبازی مرید، سعید عزیزی بصیر، مجید احمدی، مجید طالبی	
 ۸۸۴۴۷۱۰۷-۸۸۴۲۶۸۹۳	
 ۸۸۴۴۷۱۰۷-۸۸۴۲۶۸۹۳	
 تهران- خیابان مطهری- خیابان ترکمنستان- اول کوچه سرو- پلاک ۲- واحد ۱	

آرمان بصیر	
 حمیدرضا ملک عسگر، احمد عیسائی خوش، آرشینا منتظری، ابراهیم سعیدی فر	
 میثم مسلمی بلگوری، مهسا الهامی، مهرناز رضایی کلج، زهرا پورزمانی	
 ۸۸۷۴۶۳۰۴-۵	
 ۸۸۵۳۳۸۳۲	
 تهران- خیابان احمد قصیر (بخارست)- کوچه ششم- پلاک ۲۰- واحد ۶	

آرمانی نو اقدام	
 میترا امیری اقدام، مریم امیری اقدام، علی اصغر عرب احمدی	
	
 ۸۸۱۹۷۸۱۷	
 ۸۸۱۹۷۸۱۷	
 تهران- میدان ونک- خیابان کار و تجارت- پاساژ آسمان ونک- طبقه ۳- واحد ۳۰۲	

آرمان پژوهان محاسب	
 یوسف افضل خانی، محمد باباپور، محمدرضا بهاری مهربانی	
	
 ۸۸۵۴۳۹۶۵	
 ۸۸۱۷۱۰۲۵	
 تهران- خیابان پاکستان- کوچه شهید حکیمی (دهم)- پلاک ۲۸- طبقه ۳- واحد ۴	

آرمون گستران پیشگام	
 امیر هوشنگ دلجو، حبیب سزاوار، محمود شوکت فدائی، خسرو هادوی، محمد علی اعتمادیان	
 امیر رزبان	
 ۸۸۸۶۷۴۵۱-۸۸۸۲۶۰۶۳-۸۸۸۶۷۴۲۳	
 ۸۸۸۶۷۴۳۷	
 تهران- خیابان مطهری- بعد از مدرسه- روبروی خیابان میرعماد- پلاک ۲۶۲- طبقه ۵- واحد ۱۰	

آرمان پیام جامع	
 بهروز فریدی راد، سعید شعبانی	
 قدیر حبیبی	
 ۸۸۳۱۶۶۸۰-۸۸۳۱۶۸۹۷	
 ۸۸۳۱۳۷۷۰	
 تهران- کریم خان زند- خردمند جنوبی- کوچه محمد حقانی- پلاک ۱۱- طبقه ۵- واحد ۱۰	

مؤسسات حسابرسى عضو جامعه حسابداران رسمى ايران

آريا بهروش	
	فرامرزميرزايى صلقى، مهدى اميرى، نادر محمدپور، فتحعلى ولائى، قاسم شاهميرى
	يعقوب اقدم مزرعه، محمد صالح
	۸۸۸۷۴۱۸۶-۸۸۰۶۲۶۶۰-۸۸۰۳۴۴۰۶
	۸۸۷۸۷۲۵۱-۸۸۰۳۴۴۸۲
	تهران- ميدان ونك- خيابان ماهتاب- خيابان شيخ بهائى شمالى- ابتدائى خيابان ستول- پلاك ۳۱- واحد ۲

آريمان آروين پارس	
	سيدمصطفى جان نثارى، محمد بهنام دائى مژدهى، جواد راى نوجه دهى، سيروس شمسى، محمود رجايى، على آقا عزيزى برزكى، على اصغر مسلمى، سيد مهدى تيموريان
	رابعه منظورى على آبادى، محمد اسمعيلى، جهانگير كوشكى، محبوبه حسيني، احسان فرقدان
	۸۸۹۳۷۳۱۷-۹
	۸۸۹۰۱۸۳۴
	تهران- خيابان استاد نجات الهى (ويلا)- خيابان خسرو- پلاك ۳۱- طبقه ۳

آريا حسابرسان پارسا	
	حسين خطيبان، صغرى شهراسبى، قدرت اله مشايخى كرهرودى
	
	۸۸۷۷۳۸۲۸-۸۸۷۷۴۲۲۵
	۸۸۷۷۳۸۲۸
	تهران- خيابان گاندى- خيابان بيست و يكم- پلاك ۲۶- واحد ۴

آرين باستان محاسب	
	حسن دانشور، محمود صانع زنگ، نور ا... عبدالحسينى مقدم
	
	۴۴۴۷۸۷۷۰-۴۴۴۷۸۷۷۱
	۴۴۴۷۸۷۷۰-۴۴۴۷۸۷۷۱
	تهران- جنت آباد مركزى- خيابان جنت آباد- ساختمان كسرى- پلاك ۲۱۶- طبقه سوم- واحد ۸

آريا روش	
	سيد محمد بزرگ زاده، حبيب جامعى، محمد كاظم ملائك صفت، رضا جامعى
	
	۸۸۶۷۴۷۰۴-۸۸۶۶۰۸۲۴
	۸۸۱۹۸۴۰۱
	تهران- خيابان وليعصر- بالاتر از ميرداماد- بلوار ستارى- پلاك ۷۴- طبقه ۴- واحد ۱۵

آرين خدمات مديريت رادوين	
	داريوش فراهانى، محمدرضا خليلك، داود خانى اجاقدندى
	
	۸۸۷۳۱۵۳۴-۸۸۷۳۶۳۱۶
	۸۸۷۵۲۱۳۵
	تهران- خيابان احمد قصير- نبش كوچه ششم- پلاك ۹- طبقه ۳- واحد ۱۳

آريا نيك روش	
	احمد حاجى زاده، مجتبى غلامى، محمد همتى
	
	۸۸۷۰۹۳۱۱-۲
	۸۸۷۰۹۳۱۳
	تهران- خيابان قائم مقام فراهانى- كوچه شهدا- پلاك ۹- طبقه ۲- واحد ۱۲

آريا بصير اندیشه	
	مصطفى خادم الحسينى، عباس رضائيان، عباسعلى صفائيان پور، رامين امامى
	
	۸۸۶۴۷۸۴۴-۸۸۶۴۷۹۱۰-۸۸۶۴۷۹۱۱
	۸۸۶۴۷۸۴۳
	تهران- خيابان وليعصر- بالاتر از پارك ساعى- خيابان سى و ششم- پلاك ۷- مجتمع وليعصر (۲)- طبقه ۲- واحد ۲۲۴

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آزما تراز ژرف	
 احمد یعقوب نژاد، محمدرضا سلیمی نصر، سید علیرضا رضی	
	
 ۸۸۳۴۲۴۷۶	
 ۸۸۳۴۲۴۷۶	
 تهران- هفتم تیر- باغ صبا- سهروردی- خیابان شهید مهندس زیرک زاده- خیابان شهید مسعود ملایری پور- پلاک ۹۷- طبقه ۵	

آریا منش امین	
 ارسلان اسمعیلی کاکرودی، ایرج پروانه، عباس مرصع نشان، محمود ملکی پور غربی	
	
 ۸۸۳۸۴۷۸۲-۸۸۳۸۴۷۵۹-۸۸۳۸۴۷۹۳	
 ۸۸۳۷۴۷۸۱	
 تهران- خیابان ولیعصر- بالاتر از خیابان بهشتی- کوچه نادر- پلاک ۶- طبقه ۴- واحد ۱۴	

آزمودگان	
 مهرداد آل علی، سید مرتضی فاطمی اردستانی، فرهاد فرزاد	
	
 ۸۸۹۳۹۵۱۳-۸۸۹۲۹۷۰۹-۸۸۹۲۹۷۰۸	
 ۸۸۹۲۹۶۴۲	
 تهران- خیابان کریم خان زند- خیابان دکتر عضدی (آبان جنوبی)- شماره ۵۲- طبقه دوم	

آریان محاسب پویا	
 علی ارشدی، پرویز پیری، سعید جلیلی سهی، علیرضا فضل زاده، کریم کهنل مغانلو، جواد هاشمی	
	
 ۸۸۲۳۰۷۳۴-۶	
 ۸۸۲۳۰۷۳۵	
 تهران- گیشا- خیابان چهارم- خیابان بلوچستان- نبش کوچه ۵- پلاک ۱۱- واحد ۴	

آزموده کاران	
 حدیث توکلی کوشا، اسدا... درخشانی، مسعود سورانی، علی اصغر فرخ، مسعود بختیاری، امیرحسین عبدالملکی	
	
 ۲۲۹۲۵۹۱۰-۲۰	
 ۲۲۹۲۵۹۰۳	
 تهران- خیابان شریعتی- قلهک- نرسیده به بخچال- کوچه شریف- شماره ۵	

آرین حساب شیراز	
 محمدجعفر امیری، محمدعلی پسران، حسین همایون فرد	
	
 ۰۷۱-۳۶۴۷۴۰۵۰-۳۶۴۷۴۲۹۵	
 ۰۷۱-۳۶۴۷۴۲۹۵	
 شیراز- خیابان ملاصدرا- بن بست ۸- طبقه اول- واحد ۲	

آزمون	
 پروین جعفری ویشکائی، مسعود دیزه ای، حمیدرضا سبزه ئی، فریدون کشانی، ایرج مرحمتی خامنه، غلامرضا فتاحی باقی	
	
 ۸۸۹۳۴۰۵۱-۸۸۰۱۲۳۱۵	
 ۸۸۰۱۲۳۱۵	
 تهران- بلوار کشاورز- بین ولیعصر و فلسطین شمالی- پلاک ۲۵- طبقه سوم	

آزاد رای امین	
 سعید امینی، حمید کاظمی، علی علی آبادی	
	
 ۸۸۵۱۵۴۶۴-۸۸۵۱۵۱۳۳-۳۴	
 ۸۸۵۱۵۴۶۴	
 تهران- ابتدای خیابان سهرودی شمالی- بالاتر از آپادانا- خیابان سراب- شماره ۱۲- واحد ۲	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آزمون پرداز

محمد حسن سعادتیان فریور، ناصر سنگسر یزدی، عباس شجاعی، فرزاد شهداد فرد، فریبرز طاهری، خسرو لطفی زاده، فرشید محبی، رضا معصوم زاده، محمود میوند، عباس وفادار، رامین حشمتی، محمدرضا صانعی، محمدرضا طلائی پور، حمید خادم، احسان میلادیان، کبری پور قنبری قره شیران

حسن عرب جعفری محمد آبادی، دانیال محبوب، اکرم شاهدپور، محسن جهانگیری، ناصر شیخ رودی، همایون خوبان عنبران، نفیسه یعقوب پور، سعید اصلانی، فاطمه مهدی، فرزاد مسائلی، سیده فروزان نبوی نژاد، حسین فاتح گوش

۸۸۵۰۳۵۲۷-۸۸۷۳۶۸۷۲

۸۸۵۰۳۵۲۸

تهران - خیابان بخارست - کوچه ششم - شماره ۳۶ - واحد ۲

آفاق کاوشگران

حمید ابوالحسنی، علی اکبرزاده، مهدی امیدوارفاز

امیر سلیمانی حسین آبادی، امیرحسین قاسم زاده گنجه ای

۰۵۱-۳۷۲۵۹۷۱۴-۳۷۲۵۹۳۱۷-۳۷۲۵۹۳۱۴-۳۷۲۶۴۷۴۶

۰۵۱-۳۷۲۵۹۷۱۴-۳۷۲۵۹۳۱۷

مشهد - میدان راهنمایی - ابتدای بلوار سازمان آب - خیابان عطار - عطار غربی ۱ - پلاک ۸

آزمون تراز پارس

محمودرضا آموزگار حقیقی، حمید لعل پور، میثم نوشادی، عبدالحمید هوشمند

۰۷۱۳۸۳۸۴۲۸۵

۰۷۱۳۸۳۸۴۲۸۵

شیراز - بلوار امیرکبیر - کوچه ۲۴ - بن بست ۲۴/۲ - بلوک B - طبقه ۵ - واحد ۲

آگاه اندیشان خردمند

حبیب آقامحمدپور، محمد برزگر نفری، عباسعلی نیک نفس

۸۸۶۶۱۹۷۳

۸۸۶۵۸۴۰۰

تهران - خیابان وحید دستگردی - پلاک ۲۸۷ - طبقه سوم - واحد ۷

آزمون حساب تدبیر

مرتضی شعبانی، مهدی گنج خانی، بهزاد یزدانی

عبدالرحمان مجدی فرد

۸۸۶۲۵۹۹۴-۳-۸۸۶۱۲۹۸۲

۸۸۶۲۶۰۱۷

تهران - میدان ونک - خیابان ملاصدرا - ضلع شمال غربی پل کردستان - بن بست فرشید - پلاک ۴ - طبقه ۳ - واحد ۶

آگاه تدبیر

سعید برهانی، خسرو حجاری زاده، سیامک فتحی دهکردی، مهدی کیانی، محمود عنصری

ایمان چگونیان، حمزه محمدی خشویی، حسین میرزایی

۰۳۱-۹۵۰۱۹۹۸۷-۹۵۰۱۹۹۸۶

۳۱۹۵۰۱۹۹۸۷

اصفهان - میدان آزادی - بلوار دانشگاه - مجتمع تجاری اداری پردیس ۲ - طبقه ششم - واحد ۲۶۲

آزمون سامانه

حسین قاسمی روچی، علی اصغر نجفی مهری، سید عبدالرضا (فرهاد) نوربخش

۸۸۶۷۲۴۴۰-۲-۷۷۵۳۷۹۴۴

۷۷۵۲۷۴۵۸

تهران - خیابان بهار شیراز - تقاطع سهروردی جنوبی - شماره ۱۰۷

آگاه گر تراز

غلامرضا ایروانیان، داود عبدالمحمدی سنجانی، محمدتقی لک کمری، مهرداد قنبری

۸۸۸۴۴۰۸۵

۸۸۸۲۶۲۹۵

تهران - خیابان شهید دکتر مفتاح - کوچه شیمی - پلاک ۷۰ - طبقه ۴ - واحد ۷

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

آگاهان تراز توس
 حسن سعیدی بیلندی، حسین محمدجانی، سعید قدکپور، مصطفی سیاحی
 مسعود افضلیان مند
 ۰۵۱-۳۷۶۷۳۳۷۰-۳۷۶۱۴۷۷۴-۳۷۶۸۴۴۰۴ ۰۵۱-۳۷۶۷۳۳۷۰
 مشهد - بلوار فردوسی - بین فردوسی ۲ و ۴ - روبروی آپارتمان های مرتفع - شماره ۶۸- طبقه ۲

آگاهان ارقام
 علی عبدالله شمشیرساز، حسن پارسا، غلامحسین ملائی، مهدی معین پور

 ۸۸۷۴۴۲۲۸-۹ ۸۸۷۴۴۲۲۸
 تهران، شهروردی شمالی، خیابان حسینی (سورنا)، شماره ۸، طبقه ۳، واحد ۱۴

آگاهان و همکاران
 محمد جم، فرید ذکائی آشتیانی، اصغر طهوری، بهزاد فیضی، حمید ناموری، فرید عزیزی
 سیدرضا سیدی، فریبرز نادرزاده، آزاده نیماوری، خدیجه عبدالملکی، عاطفه نوروزیان، پویا بهادری
 ۸۸۹۰۲۰۴۷ ۸۸۹۰۳۸۹۹
 تهران - خیابان سپهبد قرنی - خیابان شاداب - پلاک ۲۸

آگاه نگر
 محمد افسری، محمدرضا تقوائی، محمد نورزاد دولت آبادی
 روح اله زارع، مسعود سلامی، سعید صفری بروجردی، مسعود پارسایی، میلاد خدابخش
 ۸۸۵۲۱۶۷۷-۸۸۵۲۳۸۱۶-۸۸۷۵۷۵۹۲ ۸۸۵۰۵۱۱۱
 تهران - خیابان شهید بهشتی (عباس آباد) - کوچه آریا وطنی - خیابان کاوسی فر (میترا) - شماره ۵۰ - واحد ۳

آمارگاران
 کیانوش بهلولی، عباس سرلک، حسن زلقی
 سعیده فروزان مهربان، علیرضا نصرت نظامی، حمیدرضا نوروزی
 ۶۶۴۸۵۰۶۳ ۶۶۴۸۵۰۶۴
 تهران - خیابان طالقانی - بین وصال شیرازی و فلسطین - نبش خیابان فریمان - ساختمان اداری ۱۱۸ - پلاک ۵۵۰ - طبقه ۱ - واحد ۲

آگاهان ارقام خبره
 محمدرضا صابونچی، اروجعلی سلیمانی آقچای، حسن حسین پور فرد

 ۸۸۸۴۰۳۹۲ ۸۸۸۳۱۷۵۲
 تهران - خیابان شریعتی - خیابان بهار شیراز - پلاک ۵۴ - طبقه سوم

آوا تدبیر تراز
 مجید ترکمان، فریدون رضائی، محمد فتوحی عشین

 ۰۳۱-۳۶۶۱۷۴۵۲-۳-۰۲۱۸۸۰۰۱۸۹۵ ۰۳۱-۳۶۶۱۳۸۱۷
 اصفهان - محله فیض - کوچه میلاد ۴ - بن بست میلاد - پلاک ۴۶ - طبقه همکف

آگاهان بهروش پارس
 علی بانوی، سعید قادری، رضا اسدی، هاشم خواجه کرم الدین
 محمد مقرونی، زهرا مصیبی مؤخر طوسی
 ۰۵۱۳۷۲۳۷۴۶۰-۶۵ ۰۵۱۳۷۲۷۷۹۸۱
 مشهد - خیابان صاحب الزمان ۱۴ - مولوی ۱۴ - پلاک ۱/۱۱

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

احراز ارقام	
حبیب جهانگشای رضائی، هوشنگ علی زاده، محمدحسین فرضی، احمد بابائی	
احمد رضا اسلامپور فاموری	
۶۶۴۳۴۱۵۶-۶۶۴۳۳۷۴۶	
۶۶۴۳۴۱۵۶-۶۶۴۳۳۷۴۶	
تهران- خیابان ستارخان - ابتدای خیابان پاتریس لومومبا - نبش بن بست	
سحر- پلاک ۳۰- طبقه ۲- واحد ۶	

آویژه ارقام امین	
علی اسماعیلی، محمد علی اکبرخانی، حسین کریمی	
۵۱-۳۸۹۳۰۰۴۷-۳۸۹۳۰۰۴۶	
۵۱-۳۸۹۳۰۰۴۷	
مشهد- بلوار دانش آموز- دانش آموز ۲۰ - پلاک ۷۵	

ادیب	
عبدالامیر میرآب، حمید محمدنژاد، وحید خردور، رشید بابایی، رضا رجبی، امیر جعفرزاده	
۴۴۰۳۳۱۹۴-۴۴۰۴۳۶۰۸	
۴۶۰۳۰۱۸۴	
تهران- ابادر- بزرگراه اشرفی اصفهانی- خیابان گلستان ۱۴- پلاک ۳- مجتمع	
نگین رضا- طبقه ۶- واحد ۶۰۵	

آوند	
احمد رضا پاک گوهر، علی نظاری، مهناز آفرند	
سجاد ظهراپی فرد	
۸۸۲۷۳۵۹۵-۸۸۲۷۴۷۴۶-۸۸۲۸۴۰۶۰	
۸۸۲۷۰۸۴۰	
تهران- کوی نصر- خیابان چهارم- پلاک ۲۲- طبقه ۱- واحد ۳	

ارزنگ خبره	
ایرج امیدی الیگر، علی محمد رفعتی، عادل ویسی، محمدحسین گلستان	
حمید رهنما، حسین غفاری	
۴۴۱۵۱۱۳۵-۶	
۴۴۱۷۰۳۱۸	
تهران- آریا شهر- بلوار فردوس - خیابان ورزی جنوبی- خیابان ۱۸ شرقی-	
پلاک ۲- واحد ۴	

ابتکار حساب آریا	
ابراهیم اسفندیاری، ایوب رستمی سلطان احمدی، نصراله سعادت	
۰۳۱-۳۶۲۵۷۵۷۶-۰۳۱-۳۶۲۶۷۷۳۳	
۰۳۱-۳۶۶۷۷۳۳	
اصفهان - خیابان دانشگاه - کوچه ۱۳- پلاک ۲۹- طبقه ۲	

ارقام بهین آرا	
علی اسگندری، عباس اعظمی، سید محمود سادات هلبز، هادی نبی پور آهنگر	
هدی آقاخانیاں	
۴۴۲۱۵۴۱۲-۴۴۲۱۰۱۰۵	
۴۴۲۱۵۳۴۷	
تهران- خیابان ستارخان- بین فلکه دوم و اول صادقیه- بلوار شهدای صادقیه	
شمالی- نبش کوچه ۱۵- پلاک ۴۹- طبقه دوم- واحد ۷	

ابرار اندیشان	
حسین جباری، حمید طبائی زاده فشارکی، زادا... فتاحی	
۶۶۹۰۰۱۷۰-۶۶۹۰۳۸۹۳	
۶۶۹۰۰۱۷۰	
تهران- خیابان انقلاب- خیابان فرصت شیرازی- شماره ۱۰۸- واحد ۱۴	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

ارقام نماد چرتکه
 احمد افشاریان، عبدالعزیز مقصودی، فرید رضائی
 سیده محبوبه میرفاضلی
 ۰۲۶-۳۴۴۷۳۳۳۵
 ۰۲۶۳۴۴۷۹۰۵۸
 کرج- خیابان مطهری- روبروی بلوار نبوت- جنب بانک مسکن- ساختمان دلتا- طبقه ۲- واحد ۴

ارقام پردازش نوین
 علیرضا حسینی، محمد علی امینی، علیرضا انصاری
 احسان قادری
 ۲۲۲۵۵۳۳۹-۴۰
 ۰۷۱۳۸۲۳۹۲۰۲
 تهران- بلوار میرداماد - خیابان عبداله نور- کوچه یکم - پلاک ۱ - واحد ۷

ارکان سیستم
 عبدال... شفاعت، محمد شوقیان، افشین نخبه فلاح، بهروز شیرخانی، عباس لاری دشت بیاض
 محمود لاری دشت بیاض، سید حمید التفاتی فاز، عسگر پاک مرام، تقی محمودی
 ۸۸۸۰۴۹۴۱-۲
 ۸۸۸۰۴۹۴۰
 تهران- بهجت آباد- خیابان لارستان- خیابان شهید حمید صدر- پلاک ۳۵- طبقه ۲- واحد ۱۰

ارقام پژوهان دقیق
 پرویز آزادپیما، اسماعیل شیخ بابایی، مرتضی آزاده
 علیرضا یداللهی فارسانی، حسینقلی شولی، مرتضی حیدری
 ۸۸۵۴۷۰۷۵-۸۸۷۶۴۶۴۸
 ۸۸۷۶۴۶۴۸
 تهران- خیابان خرمشهر- پلاک ۲۱۸- طبقه دوم- واحد ۱۱

اصلاح گستران امین
 سیدعباس موسوی سنگسری، مجتبی محمدی، مجید مولایی
 مهدی جعفری ابریکوه، دوریتا ریحانیان
 ۲۲۹۱۲۴۱۸-۱۹
 ۲۲۹۱۲۴۲۰
 تهران- خیابان میرداماد- خیابان شنگرف- خیابان یکم غربی- پلاک ۲۸- طبقه دوم- واحد ۳

ارقام پویا
 نیما اخباری، سعید خرمی، محمود نصرتی
 آرش خیرخواه، محمدرضا شادانی، محسن معینی زاده
 ۰۵۱۱-۳۸۸۲۳۵۰۱-۳۸۸۲۷۳۳۴-۳۸۸۲۷۳۳۳-۳۸۸۱۶۳۵۹
 ۰۵۱-۳۸۸۲۳۵۰۱
 مشهد- بلواروکیل آباد- بین وکیل آباد ۸ و ۱۰- پلاک ۷۸- طبقه همکف

اصول اندیشه
 شهریار آذری سامانی، حسن حدادی، طاهره شمس
 قاسم فرهادخانی
 ۸۸۷۹۹۳۶۵
 ۸۸۸۷۶۴۴۵
 تهران- میدان آرژانتین- خیابان الوند- بن بست کامبیز- پلاک ۶- واحد ۳

ارقام نگر آریا
 مصطفی احمدی وسطی کلاتی، مهناز خشنودنیا، محمدتقی رضائی، ابوالفضل رضائی، قاسم شیخانی، سیدمحمد طباطبائی، عباس حیدری کبریتی، اسفندیار گرشاسبی، علی گشتاسب، حسن معلومات، علیرضا زند بابا زینسی، عباس اسماعیلی، محمد حسین ملکیان، ابوالفضل میرزایی، حجت رهبری، احمد علی بزی، محمد سلیمان یگانه خوشحال، حسین اکرمی ثانی، محمد محمودی، مصطفی منصوری خواه
 فهیمه ایروانی قلعه سرخ، حمید فرد افشاری، حسین سعادت سعادت آبادی، علی محمدی فر، رضا کمرئی، ناهیده باقری، سعید انعامی، رضا حسن پور، محسن اسدی، رسول سعیدی، محمد حسین چگنی، محمد رجوانی، مهدی علیجانی
 ۶۶۴۳۲۲۱۸-۶۶۹۳۲۰۲۲-۶۶۴۲۰۲۶۳
 ۶۶۹۲۰۸۷۶
 تهران- میدان توحید- خیابان توحید- نبش کوچه پرچم- پلاک ۶۸

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

اطهر	
شاهرخ ایرجی، مسعود هادیان جزی، غلامرضا ایوبی	
ندا احمدی کامه علیا، احمد زندی نژاد، علی شیخ علیا لواسانی، نیما خوش اخلاق، عسگر محمدی	
۸۸۸۹۶۴۲۵ - ۸۸۹۶۴۲۸۰	
۸۸۹۶۴۲۵۸	
تهران - خیابان دکتر فاطمی - بین خیابان ولیعصر و میدان دکتر فاطمی - ساختمان ۳۷ - طبقه ۵	

اصول پایه فراگیر	
حسن صالح آبادی، ابراهیم موسوی، رزا صالح آبادی، پریناز موسوی	
سید محمد مهدی یوسف زاده، مهدی معتمدی آذر منابادی، فائزه سخایی	
۸۸۷۰۸۱۷۴-۶	
۸۸۷۰۴۱۱۲	
تهران - میدان آرژانتین - ضلع جنوب غربی - پلاک ۲۲ - ساختمان اداری صحبا - طبقه اول - واحد ۲	

اعداد آرا	
سالار بابائی، سید حسن رضوی، ابراهیم شاکری، محمد حسین قاضی مرعشی	
۷۷۵۱۶۶۳۴-۷	
۷۷۵۱۶۶۳۷	
تهران - خیابان شریعتی - خیابان بهار شیراز - کوچه شهید مجید مقصودی - پلاک ۶ - طبقه سوم - واحد ۸	

اصول نگر آریا	
فیروز شعبانی، احمد عباسی دینانی، پرویز مقدس، محمد بدراقی نژاد، محمد بهمنی	
امیر هوشمند کیوانجاه، محمود آل حبیب، سجاد آقائی سمیرمی، امید افخمی، ستار سلامت آقباش	
۸۸۸۷۵۳۲۲-۳	
۸۸۲۰۸۵۹۸	
تهران - میدان ونک - خیابان برزیل شرقی - روبروی دانشکده فنی شهید شمسی پور - پلاک ۲۹ - واحد ۳	

اعتماد ارقام امین	
سید حسین صحاف رضوی، سعید شرافتمند، محمد سلیمانی	
روح اله مهربان	
۴۴۹۶۸۳۷۲	
۴۴۹۶۸۳۵۶	
تهران - خیابان آیت الله کاشانی - ساختمان آرمیتا، پلاک ۴۳۰، طبقه اول، واحد ۶	

اطمینان فرد	
حمید رضا وکیلی فرد، مسعود وکیلی فرد، محسن مهدوی ثابت	
مریم سلمانیان	
۸۸۶۱۸۱۹۷-۸	
۸۸۶۱۸۱۹۷	
تهران - خیابان ملاصدرا - خیابان شیخ بهائی - میدان شیخ بهائی - جنب بانک تجارت - برج مرمر - پلاک ۱۷۱ - طبقه ۴ - واحد ۸	

اعتماد حساب پویا	
حسین عباس طبائی، براتعلی دارابی، طاهره کمالی مقدم	
۵۱۳۶۰۹۶۸۳۷ - ۵۱۳۶۰۹۹۸۴۵	
۵۱۳۶۰۹۶۸۳۷ - ۵۱۳۶۰۹۹۸۴۵	
مشهد - محله شهید فرامرز عباسی - خیابان آزادی ۵۹ (شهید فرامرز عباسی ۲۸) - بلوار شهید فرامرز عباسی - ساختمان اقا قیا - طبقه ۲ - واحد ۴	

اطمینان بخش و همکاران	
یاسین قاسمی، سعید گل محمدی، مهدی مرادی، اکبر عباسی	
رسول یگانه اُمدانی - داود سلمانی	
۸۸۱۰۵۴۳۶ - ۸۸۱۰۵۴۷۲ - ۸۸۱۰۵۳۶۷	
۸۸۱۰۵۳۹۰	
تهران - یوسف آباد - خیابان شهید ابوالفضل فراهانی پور - خیابان شهید فتحی شقاقی - پلاک ۱۷ - واحد ۵	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

امین تدبیر بصیر	
امیر ناصر دختانی، کیانوش کیانی، فرهاد نوابخش	
محمد نادری، حامد مختاری تودشکی	
۶۶۶۵۶۸۶۵	
۶۶۶۵۶۸۶۷	
تهران - بلوار آیت اله سعیدی - بزرگراه ۶۵ متری فتح - پلاک ۲۰۳ - مجتمع تجاری پارس صنعت - طبقه همگف	

افق مهر خاورمیانه	
مهدی غلامزاده خادر، کامبیز عسگری، عقیل محمدی، جواد شیخ غفاری	
۴۴۰۷۶۱۲۴	
۴۴۰۳۰۳۲۶	
تهران - بزرگراه اشرفی اصفهانی - گلستان چهاردهم - پلاک ۳ - مجتمع نگین رضا - طبقه ۱۳ - واحد ۱۳۱۱	

امین حسابرس افق	
کیهان آزادی هیر، مهدی غلامی، مینا فرودیان، علیرضا گنجی	
محمد اشکیل، روح اله خیری، مهدی آراسته منش، علیرضا مانیان سودانی	
۶۶۵۹۳۰۷۹	
تهران - خیابان ستارخان - خیابان باقرخان - پلاک ۱۱۷ - واحد ۱	

البرز پندار	
لقمان سینکا کریمی، غلامرضا علیمزادی، ولی خلیفه نیری	
مجتبی عبدلی	
۴۴۲۲۱۳۹۶ - ۴۴۲۲۱۱۴۹	
۴۴۲۲۰۰۷۲	
تهران - بلوار اشرفی اصفهانی - بلوار مرزداران - نرسیده به پل یادگار امام - پلاک ۱۷۸ - ساختمان نگین آسمان - بلوک C - طبقه ۱	

امین محاسب پارس	
علی اکبر اصغری، حسن فرنیا، همت کریمی کوکنده، بهجت طیبان	
حسین رسولی	
۸۸۴۹۱۴۱۲ - ۸۸۴۹۱۴۷۰	
۸۸۴۹۱۴۷۰	
تهران - خیابان کریم خان زند - خیابان خردمند جنوبی - کوچه بن بست یکم - پلاک ۸ - طبقه چهارم	

الگو حساب	
حسن زیوری، سعید سلیمی، عباس زند عباس آبادی	
۶۶۵۸۰۴۷۱ - ۶۶۵۸۰۴۷۵	
۶۶۵۸۰۴۷۵	
تهران - خیابان ستارخان - خیابان باقرخان - نبش فرزین جنوبی - پلاک ۷ - طبقه سوم - واحد ۴	

امین محاسب روش	
بیژن آریائی نژاد، جهانگیر خسرو تبار، نوید زندی مقدم، اصغر سراج	
رضا رحمتی	
۲۲۸۷۰۲۰۸	
۲۲۸۹۲۹۸۱	
تهران - خیابان شریعتی - پل سید خندان - خیابان خواجه عبدالله انصاری - پ ۱۰۳ - طبقه سوم - واحد ۶	

امجد تراز	
اصغر بهنیا، محمد حسین واحدی، محمد حسن واحدی، طاهر مراغه پور، کیهان رئیسی، مهدی صولتی، سید امیرحسین ابطی نائینی	
مهرانگیز محمدی قلعه سفیدی، بنفشه سادات ابطی نائینی	
۸۸۷۰۵۳۰۷	
۸۸۷۰۵۳۰۸	
تهران - خیابان ولیعصر - بالاتر از عباس آباد - کوچه دلبسته - جنب هتل سیمرغ - پلاک ۱ - طبقه ۳	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

ایستاتیس محاسب کویر
غلامحسین رمضانیان، محمدعلی معتمدی، علی محمد همتی
۰۳۵۳۸۳۰۱۶۹۵-۰۳۵۳۸۳۰۱۶۹۶
۰۳۵۳۸۳۰۱۶۹۶
یزد- صفائییه- بلوار دانشگاه- بلوار پروفیسور حسابی- حدفاصل میدان عالم و فرهنگ(نعل اسبی)- ساختمان نگین- واحد ۱۰۱

امین مشاور بصیر
احمد فلاح، عبدالرحیم مایار، محسن نظریان
۸۸۸۷۴۹۰۰-۸۸۸۷۴۹۰۱
۸۸۷۹۳۷۹۱
تهران- خیابان ولیعصر - بالاتر از پارک ساعی- نبش کوچه چمن - پلاک ۲۴۱۴- واحد ۳

ایران مشهود
علیرضا عطوفی، سید عباس اسمعیل زاده پاکدامن، محمدرضا گلچین پور، محمد صادق حشمتی، نیما جناب، سیاوش مهدی پور روشن، حسین آریان، حسین مهربانی
عماد دانشور داورانی، یاسین رسولی فر، زینب جباری، محمد جواد مصلح، موسی اکبری نفت چالی، سعید امیرخانی توران پشته، مهدی محمدلو، حسین محمدزاده، جعفر اقبالی
۸۸۷۹۱۴۳۷-۸۸۷۸۵۷۶۵
۸۸۷۹۱۶۷۰
تهران - خیابان ظفر - بین اتوبان مدرس و نلسون ماندلا - پلاک ۲۹۰ - طبقه ۴

امین نگاه بینا
رضا عباسی، رضا معصومیان
علی حسن زاده
۴۴۷۵۴۶۹۴-۴۴۷۵۳۷۸۷
۴۴۷۲۹۴۴۱
تهران- بلوار دهکده المپیک- خیابان ۲۴ متری زیبادشت بالا- خیابان گلستان یکم- پلاک ۵۹- طبقه همکف

برنا اندیشان رایان
علیرضا خلیلی شنگل، رضا محمدی، یداله تازی وردی
عباس جهانی، مهدی جعفری نسب
۸۸۳۱۱۹۸۸-۸۸۸۲۴۹۹۸-۸۸۳۲۴۰۶۷
۸۸۳۲۴۰۶۸
تهران- کریم خان زند- قائم مقام- خیابان سنایی- خیابان دهم- کوچه حسینی- پلاک ۶۱- طبقه ۱- واحد ۲۰۵

اهمیت نگر
حسین صاحب الزمانی، علیرضا هزاره، نادر علی پور
رحیم حجت شمامی
۷۷۶۸۲۰۵۹-۷۷۶۸۲۰۵۷
۷۷۶۸۲۰۵۷
تهران- خیابان شریعتی- پائین تر از بهار شیراز- نبش خیابان جباری- پلاک ۴۱۹- طبقه ۱- واحد ۱

بخردیار
علیرضا پورسروی تهرانی، محمد قبول، مسعود استحمادی
علی احمدی بیداخویدی، محمدرضا ویژه رستمی، محمودرضا ناظری
۷۷۵۱۴۵۷۵-۷
۷۷۵۱۴۵۷۷
تهران - خیابان شریعتی - سه راه طالقانی - خیابان خواجه نصیرطوسی - پلاک ۲۳۷- طبقه دوم - واحد ۲

اندیشه نیکان حساب
مصطفی پاکدامن، پروین علی نژادی بنائی، نوروز ستار پناهی حقیقی
۸۸۸۵۳۰۷۳-۸۸۸۵۳۰۷۹
۸۸۹۲۷۵۹۱
تهران- خیابان ولی عصر- بالاتر از سه راه فاطمی- کوچه افتخاری- نیا- ساختمان ۶۳- طبقه سوم

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

بهداد روش امین
سیدمحسن حسینی، محمود ملاتی، علی اصغر خلفی
۸۸۳۹۲۲۱۵
۸۸۳۹۲۲۳۴
تهران - یوسف آباد - خیابان چهلستون - خیابان دوم - پلاک ۱۸ - طبقه ۵ - واحد ۱۰

بصیر راهبر
محمود جوادى نسب، رهام مصدقی
میر مجید ذاکر
۲۲۴۱۸۰۴۹-۲۲۴۰۸۵۵۶
۲۲۴۰۸۲۰۲
تهران - ولنجک - خیابان ساسان - پلاک ۳۷ - طبقه ۵ - واحد ۱۷

بهراد مشار
مجیدرضا بیرجندی، مهران پروز، فریده شیرازی، رضا یعقوبی، مرتضی حاجی عباسی، محمدرضا عبدی، بهاره همتی، بابک عباسقلی زاده
شهرزاد میثمی، سید مجتبی شوشتری، حسین محمدی کلایه
۸۸۴۹۳۱۷۱-۷۶-۸۸۳۴۳۲۳۵-۳۶-۸۸۸۴۹۶۴۰-۴۱
۸۸۳۰۹۴۹۰
تهران - خیابان شهید مطهری - خیابان فجر - پایین تر از کانون زبان - پلاک ۲۷ - صندوق پستی ۱۵۸۷۵-۵۵۵۱

بصیر محاسب توس
غلامحسین پورفاطمی جزین، علیرضا رضائی، براتعلی مشکانی، مرتضی دهقانی، سیدمحمدرضا بنی فاطمی کاشی، عبدالله آزاد
روح اله زارع بهاری، سعید تیمورنژاد
۰۵۱۳۸۴۳۵۰۲۶-۷
۵۱۳۸۴۳۵۰۲۶
مشهد - خراسان رضوی - بلوار شهید منتظری - مجموعه آپارتمان های آستان قدس رضوی - طبقه اول - واحد ۲۲۱

بهروزان حساب
محمدصدیق امیری، بهرام همتی، فرزاد خالبندی، محمد علی معینی
۶۵۰۱۰۴۹۳-۶۵۰۱۰۴۹۹-۶۵۰۱۰۴۹۶
۶۵۰۱۰۴۸۷
تهران - خیابان آزادی - بین بزرگراه نواب و اسکندری - پلاک ۱۸۶ - برج سپهر آزادی - طبقه ۸ - واحد ۸۰۳

بهبود ارقام
مهرداد شریعت زاده، ابوالفضل یوسفی، سیدحسام الدین قائم مقامی
نوراله شاه نظری گرگابی
۰۳۱-۳۶۶۴۴۸۵۱-۲
۰۳۱-۳۶۶۴۴۸۵۰
اصفهان - خیابان شیخ صدوق شمالی - مجتمع اداری تک نگین - طبقه ۳ - واحد ۳

بهروش پارسا
مرضیه پردلی، مرتضی رحمانی یگانه، هوشنگ رهنمائی
۸۸۴۲۵۲۰۹
۸۸۴۲۵۲۰۹
تهران - خیابان استاد مطهری - خیابان ترکمنستان - پلاک ۲۰ - طبقه ۳ - واحد ۶

بهداد حساب آریا
علی رضائی، علی اصغر جعفرزاده هنجی، محسن آمون
شهرام پور اختیاری ناوی
۴۴۲۸۹۱۶۴-۴۴۲۹۹۹۸۰-۱
۴۴۲۸۹۲۳۵
تهران - خیابان ستارخان - بین فلکه اول و دوم صادقیه - بلوار شهدای صادقیه شمالی - خیابان مرودشت - پلاک ۱ - واحد ۱۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

بوستان محاسب ایرانیان	
محمد اقوامی پناه، خسرو عسگری، مهدی عباسی	
ولی اله قاسمی	
۲۲۳۵۰۹۶۰-۲۲۳۷۵۱۲۰	
۲۲۳۷۵۱۲۰	
تهران- بلوار فرحزادی- بعد از پل نیایش- نبش گلستان سوم- ساختمان افق- طبقه ۳- واحد ۱۲	

بهمن	
رضا آتش، محمدرضا آرزومند صومعه سرایی، نادر رستگاری، احمد رضا شریفی قزوینی، علی مشرقی آرانی، هومن هشی، رسول دوازده امامی	
سجاد دل پاک، عبدالاحد عباسی، مهران گنجی، حسن صالحی یزدی	
۸۸۸۴۳۷۰۸-۸۸۳۰۵۳۹۱-۳	
۸۸۸۴۴۶۸۵	
تهران- خیابان قائم مقام فراهانی - جنب میدان شعاع - ساختمان ۱۱۴ - طبقه ۴	

بیات رایان	
عبدالحسین رهبری، امیرحسین ظهرابی مزعه شاهی، ابوالقاسم مرآتی	
محمد ابراهیمی، حسن سراجی، محمود عبدلی، مهدی فرزنانگان، علیرضا شهریار، سید حسین احسانی امرئی، محمد داودی فرکوش	
۸۸۵۰۴۵۸۶-۸	
۸۸۵۰۲۰۴۵	
تهران- خیابان مطهری- بین دریای نور و کوه نور- ساختمان هواپیمایی ترکیه- شماره ۲۳۱- طبقه ۳	

به بین محتوا	
رامین رضازاده، جواد شیرکوند، مهدی رضا قاسمیان	
نادر داوطلب ثابت	
۲۶۴۲۱۸۲۸-۲۶۴۱۳۹۰۵	
۲۶۴۱۳۵۸۰	
تهران- بلوار میرداماد- خیابان البرز- کوچه قبادیان شرقی- پلاک ۲۸- واحد ۱	

بیداران	
عباس اسرارحقیقی، حسین فرج الهی، بهمن فدوی رودسری، ناصر عسکری نائینی	
محمد کاظم ضیاءپور، علیرضا طاری بخش	
۸۸۳۰۶۹۱۱-۸۸۸۳۵۲۰۷-۸۸۸۲۹۷۶۱	
۸۸۸۳۱۶۸۱	
تهران- شمال میدان هفت تیر- خیابان ملایری پور - خیابان مهندس زیرک زاده - شماره ۲۰- طبقه اول	

بهنام مشار	
مجید اله وردی، سید رضا تقوی تکیار، تقی امینی فر	
رضا عزیزی مقدم	
۸۸۸۰۱۰۲۲-۸۸۸۹۱۱۵۸	
۸۸۹۱۷۴۹۱	
تهران- خیابان استاد نجات الهی (ویلا) - بالاتر از خیابان سپند - کوچه خسرو - پلاک ۵۸- طبقه ۲ - واحد ۶	

بیان گزارشگر	
عارف شفقت رودسری، مینو فرقاندوست حقیقی، مراد مؤمنی، حبیب رودساز	
۸۸۵۶۱۰۸۹-۸۸۵۶۱۷۰۴	
۲۲۳۶۶۷۳۸	
تهران- سعادت آباد- میدان سردار شهید حسن طهرانی مقدم- خیابان سرو شرقی- پلاک ۷۴- مجتمع پایدار- طبقه هشتم- واحد ۸۰۶	

بهنود حساب	
محمدرضا ابراهیمی، مهران فرجی، محمود واحدی، احمد شهنوازی	
مهدی دهقانی، مرضیه باقری	
۸۸۹۸۰۴۰۲-۸۸۹۸۰۴۴۸	
۸۸۹۸۰۳۷۳	
تهران- خیابان دکتر فاطمی- روبروی خیابان کاج- پلاک ۱۳۶- ساختمان تهران ۶۴- طبقه پنجم جنوبی- واحد ۲۴	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

پارسیان حسابرس افق
افشین حسن زاده نامقی، پیام محمودی، رضا طهرانی، احمد آقاجانی، علی اکبر پورموسی
جواد ترابی وسطی کلایی، مجید ارژنگی، جواد نوائی نوغان نشین
۸-۳۶۰۳۸۷۹۷-۵۱
۵۱۳۶۰۳۸۷۹۹
مشهد- بلوار دانش آموز- بین دانش آموز ۱۵ و ۱۷- پلاک ۱۴۹- ساختمان پزشکان- طبقه دوم- واحد ۶

بینا تدبیر
علیرضا ابراهیمی پویان، مرتضی زنجانی، مزدک کاظم زاده
سید عباس حسینی سهی
۴۰-۸۱۷۵۴۵-۸۸۱۷۵۴۵-۸۶۰۲۵۷۹۶-۸۶۰۲۵۷۹۶-۸۶۰۲۵۶۱۸
۸۶۰۲۵۷۹۶
تهران- یوسف آباد- سید جمال الدین اسدآبادی- خیابان شهید علی وفا کیش- توحید ۲۳- پلاک ۳۸- طبقه دوم

پاسارگاد احرار
محمدتقی اختیاری، غلامرضا حسین پورمشتاق، اعظم رضائی پورنوجه ده
محمدتقی اختیاری
۴۴۲۶۴۴۸۶
۴۴۲۶۴۴۸۷
تهران- خیابان ستارخان- خیابان شهید عباس غلامی - پلاک ۴۸۵- طبقه همکف - واحد ۱

پارس
فرهمنده امیری جوبنی، محمد مهدی جمشیدی فر، منوچهر عباسیان پیرنیا، بهرام کیانی
فرهمنده امیری جوبنی
۳-۲۶۳۲۷۳۶۸۶۲-۲۶۳۲۷۳۶۸۶۳
۲۶۳۲۷۳۶۸۶۳
کرج- مهرویلا- میدان معلم- ساختمان معلم (شماره ۱۵)- طبقه ۳- واحد ۸

پایش پرگاس کاردان
معصومه ثابت راسخ، محمد حسین فرخ بخت، کیوان کابه
معصومه ثابت راسخ
۳۶۶۱۱۰۷۱-۰۳۱۳۶۶۱۵۵۵
۳۱۳۶۶۱۱۰۷۱
اصفهان- خیابان میر- کوچه ۲۳- خیابان میرفندرسکی - ساختمان ۸۲- طبقه اول - واحد یک

پایش گستر حساب
رضا محمدخانلو، حمید علایی ورکی، سید حسن علانی، نصرت اله اسمعیلی
رضا محمدخانلو
عبدالخالق خنکا
۴۴۰۳۶۷۷۹-۴۴۰۴۷۵۹۰-۴۴۰۲۲۳۷۷
۴۴۰۴۷۵۹۰
تهران- فلکه دوم صادقیه- بلوار فردوس- خیابان ولیعصر- کوچه تقدیری- پلاک ۶- طبقه ۳- واحد ۶

پردازش حساب هونام
منوچهر سرمدی، سیدمصطفی شاه صاحبی، ناصر صلحی، علی سالم، محمد حسین زواریان، مهدی شربت، سعید صدراپی نوری
منوچهر سرمدی
۸۸۹۳۷۳۹۶-۸۸۹۳۸۱۵۸
۸۸۹۳۸۱۵۸
تهران- خیابان فلسطین - پائین تر از بلوار کشاورز- کوچه آبادیان - پلاک ۸- طبقه ۵- واحد ۸

پارس ارکان تراز
قاسم قاسمی، علی قریشی طیبی، حسین نوریان
قاسم قاسمی
سمیرا چراغی
۴۴۴۷۰۰۸۴
۴۴۴۳۰۱۸۶
تهران- بزرگراه اشرفی اصفهانی- بالاتر از میدان پونک- خیابان سوم- پلاک ۶۱- واحد ۴

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

پیام محاسب ایرانیان

محمد کهندل، حسین کهندل، علی تاریخ چی

۰۵۱۳۸۹۴۶۴۲۱

۰۵۱۳۸۹۴۶۴۲۱

منشده- بلوار دانشجو- کوچه دانشجو ۲۵ (پرورش ۲۸)- پلاک ۵۵۴- مجتمع آراکس ۲- طبقه ۷- واحد ۷۰۲

پرسیان پاد

رسول نصیری خوبدهی، میثم یاسری، امان کمی

مصطفی بیاتی

۲۲۳۴۱۸۸۰

۲۲۳۴۱۸۸۰

تهران- اوین- مجتمع آتی ساز- فازیک- بلوک ۵- شماره ۵۱۷۳

پیشداد اندیشه مهرگان

سعید رضائی قدیم، علی رمضان نژاد، منصور گرکز، مرتضی ادیبی

حمیدرضا حاجی اسمعیلی، هدیه احيائي بجستانی، علی دارابی

۴۴۹۷۶۸۲۲-۴۴۰۱۲۳۸۵

۴۴۰۸۹۷۰۲

تهران- بلوار آیت آله کاشانی- روبروی مجتمع یاران- پلاک ۵۵- طبقه ۲- واحد ۴

پرهام مشار

مهرداد حاجی ابوالحسنی، بیژن نجفی، روح اله امینی مصلح آبادی

حمیدرضا حاجی اسمعیلی، هدیه احيائي بجستانی، علی دارابی

۸۸۴۱۶۹۶۸-۸۸۴۱۹۱۵۲

۸۸۴۰۸۲۲۹

تهران- خیابان مطهری- خیابان یوسفیان- شماره ۱۲۳- طبقه ۷- واحد ۲۵

پیشگامان تراز امین

علی جلوس فعلی، حمیدرضا رستگار طلب، علی اصغر حق شناس چوبری

حمیدرضا حاجی اسمعیلی، هدیه احيائي بجستانی، علی دارابی

۰۱۳۳۳۲۵۲۶۳۸

رشت- بلوار معلم- کوچه لاله- کوچه ۱۰ متری پنجم طالقانی- ساختمان یاران- طبقه ۳- واحد ۵

پویش دقیق تراز

داود حسینی، سید رسول حسینی، کاظم عامری

حمیدرضا حاجی اسمعیلی، هدیه احيائي بجستانی، علی دارابی

۸۸۱۴۱۷۰۷

۸۸۱۴۱۷۸۷

تهران- خیابان کریم خان زند- خیابان شهید مصطفی حسینی- نیش کوچه دوم غربی- پ ۳- ط ۳- واحد ۹

پیوند ارقام راهبر ایرانیان

منوچهر احمدی، هاشم حبیبی، غلام شاهی

منوچهر احمدی، هاشم حبیبی، غلام شاهی

۰۱۱۴۴۲۹۱۹۹۲

۰۱۱۴۴۲۹۱۹۹۳

آمل- خیابان طالب آملی- روبروی دریای ۲۶- طبقه دوم فروشگاه کاشی نیلو

پویندگان پارس حساب

جمشید شاهرخي چمن آبادی، محمد حسین ودیعی نوقابی، سیدرضا گلستانی

مجید شاهرخي چمن آبادی

۰۵۱۳۸۴۲۲۰۱-۴

۰۵۱۳۸۴۳۰۲۵۸

مشهد- پنجره سنا باد- خیابان دانشسرای جنوبی- خیابان ابن سینا- پلاک ۱۴۵- طبقه اول- واحد شرقی

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

تدبیر تراز نگار	
بیژن افشاری علی آباد، علیرضا خلیلیان، مهربان ریحانی	
غلامرضا توکلی، محمد جواد شریفی فر	
۸۸۹۷۷۶۳۵-۶	
۸۸۹۷۲۵۸۶-۷	
تهران- بین فاطمی و گلها - روبروی مجتمع فرهنگی وزارت کشور - پلاک ۳۵ - طبقه ۳ - واحد ۶	

تدبیر محاسب آریا	
عباس حاجی آقا پور، عبدالمحمد غیاث یگانه، سیروس مهربانی، جمشید پیک فلک	
ساسان بابائی، امیرحسین سید صالحی، مرتضی حسن زاده، مهدی نقی آبادی، مسعود غیاث یگانه	
۴۴۰۱۲۵۳۶	
۴۴۹۶۱۶۴۵	
تهران- فلکه دوم صادقیه- ابتدای آیت اله کاشانی- خیابان اعتمادیان- پشت بیمارستان ابن سینا - پ ۱۵ - طبقه ۱- واحد ۳	

تدبیر محاسبان توانا	
روح اله قدیانی، مجید قدیانی، محمد نصرالهی فکجور	
علیرضا لشگری	
۴۴۶۲۴۱۰۱	
۴۴۶۲۲۹۱۷	
تهران- جنت آباد- ۳۵ متری گلستان (شهید مخبری)-نرسیده به شاهین شمالی- پلاک ۱۷۹- واحد ۲	

تدبیرگران مستقل	
علیرضا رسولی، مرتضی مصدري، علیرضا آقایی قهی، محمود آقا جعفری	
هادی سلطانی، شهید احمدی زاد	
۸۸۹۰۲۹۹۹-۸۸۹۰۹۱۴۴	
۸۸۹۰۸۸۳۷	
تهران- خیابان استاد نجات الهی - خیابان اراک - پلاک ۷۲- طبقه ۲ - شماره ۴	

تدوین و همکاران	
احمد ثابت مظفری، ابوالقاسم فخاریان، محمد کاظم روح اللهی، حامد سیار، مصطفی نوروزی، اصغر حیرانی	
ناصر خوبرو، بهنام رضانی آناویز، امید آخوندی	
۸۶۰۸۰۰۷۱-۴	
۸۶۰۸۰۰۷۵-۶	
تهران- خیابان ولیعصر- بالاتر از میدان ونک- خیابان خدامی- کوچه لیلا- پلاک ۹- طبقه ۳	

تدبیر ارقام اسپادانا	
رحمت آقادوست، مجتبی فتحی مقدم بادی، مصطفی حقدوست	
علی شیرازی باصری، لیلا بشیری خصال، مرتضی خان احمدی	
۸۸۷۳۶۴۴۷-۸	
۸۸۷۳۶۴۴۹	
تهران- آرژانتین- خیابان بیهقی- خیابان شانزدهم- پلاک ۱۳- طبقه ۳- واحد ۶	

تراز محاسب ماندگار	
حسن اخوان ماسوله، جواد باروئی، مهدی حسین زاده	
محمد آذری	
۵۱-۳۸۴۳۴۵۱۶-۳۸۴۳۸۳۴	
۵۱۳۸۴۶۵۱۵۹	
خراسان رضوی- مشهد- خیابان احمدآباد- بلوار رضا- نبش رضا ۱- پلاک ۴۰- طبقه اول	

تراز مشهود محتسب	
علی اکبر ناظم زاده، حبیب قوتی، محمد مهدی محب محمدی	
جواد نعمتی	
۸۸۲۴۶۳۴۱	
۸۶۰۱۴۶۵۱	
ستارخان - کوچه میرداماد - بن بست سروناز - پلاک ۲- طبقه سوم	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

تلفیق نگار
محمد رضا بیات سرمدی، سید حسن رسول زاده کاشانی، میر محمود موسوی هوجقان شیوا حبیب زاده ۲۲۱۴۲۹۴۲-۲۲۱۴۲۹۴۳ ۲۲۱۴۳۱۷۱ تهران - سعادت آباد - خیابان حمید نمازی زاده (سوم شرقی) - پلاک ۱۵۶ - برج کاج - طبقه سوم شمالی

تراز نما همکاران
یدا... اکرمی، مسعود حاجی عبدالحمید، حمید رضا معلم محمد مرادی، علی صحرائی ۸۸۷۲۶۳۹۵-۶ ۸۸۷۲۶۳۹۷ تهران - خیابان شهید بهشتی - خیابان شهید خالد اسلامبولی - خیابان پنجم - پلاک ۲۳ - طبقه ۳ - واحد ۳۳

توانگر محاسب و همکاران
حسن ستاری، حمید شاکری، حسین مقدم، محسن فتاحیان، ناصر حیدری رنجنوش مهدی مولایی نژاد ۶۶۹۴۹۰۷۱-۲ ۶۶۹۱۳۷۳۳ تهران - میدان توحید - خیابان فرصت شیرازی - پلاک ۸۳ - واحد ۶B

تراز دقیق امین
محسن زرعی، عبدالکریم مقدم، سعدی خواجهوند سریوی مهدی مولایی نژاد ۸۸۲۶۱۳۰۸ ۸۸۴۸۶۳۰۹ تهران - شهرآرا - بزرگراه جلال آل احمد - خیابان پاتریس لومومبا - پلاک ۲۱۲ - طبقه سوم

توسعه مدیریت دانا
مهران پوریان، فرشته نوروزی، سید محمود تقوی محمد محمدیان دوغیکایی ۲۲۹۰۳۷۵۸-۸۶۱۲۰۹۲۲ ۲۲۲۷۶۳۳۸ تهران - خیابان سهروردی شمالی - خیابان کوشش - پلاک ۱ - طبقه ۴

تراز آوران امین
پرویز مرادی حامد، میر مجید وکیل زاده یان، علیرضا صفائی محمد محمدیان دوغیکایی ۶۶۵۹۵۹۶۹ ۶۶۵۶۴۰۲۰ تهران - میدان انقلاب - خیابان کارگر شمالی - خیابان فرصت شیرازی - ساختمان سهند - پلاک ۱۴ - واحد ۷

حافظ گام
مهدی آقاجانی، سیویل احمدزاده، محمد خمیس آبادی، حسن مرادقلی، محمد رضا غرویان، رضا ابوالفتحی زاده، ولی اله کریمی، مهدی وحیدی شمس، حسین شیخی قاسم عباسی، وحید اسماعیلی کاخکی، رضا غلامی، مهدی جامه بزرگ، محمد حسین رجبی، فتح اله فاطمیه، محمد رضا یوسفی، حمید خادمی ۲۲۲۷۰۹۴۹-۲۲۲۷۰۹۸۱-۲۲۹۱۲۱۵۹ ۲۲۲۷۰۹۴۹-۲۲۲۷۰۹۸۱ تهران - خیابان میرداماد - خیابان نفت جنوبی - کوچه تابان - پلاک ۱۰ - واحد ۱۵

تلاش ارقام
فیروز عرب زاده، علیرضا مصطفی زاده، سید سعید ثنائی کرهرودی سید جواد حبیب زاده بابگی، محمود مصطفی زاده، سینا مهربانی، حیدر محمدزاده سالطه، غلامرضا زاده کفاش ۸۸۸۰۶۸۷۶ ۸۸۸۰۶۸۷۶ تهران - خیابان مطهری - خیابان شهید حمید صدر - خیابان لارستان - پلاک ۵ - ساختمان سپهر - طبقه سوم - واحد ۳۰۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

حسابرسان نواندیش	
منصور خداپرست، فرهاد خلیلی، داود غرقابی	
۳-۸۸۵۱۶۷۹۲-۸۸۵۴۶۳۰۰	
۸۸۷۵۷۴۷۹	
تهران-خیابان مطهری-خیابان علی اکبری-خیابان صحافزاده-پلاک ۵۶-طبقه سوم	

حامیان کاردیده پارس	
علی خسروی لرگانی، پویا مهدوی فر	
بهزاد مشعشعی، زانیار ذوالفقاری، سید حمیدرضا حسینی نژاد، سید محمد توسلی طبائی	
۸۸۵۸۴۱۶۳-۸۸۶۹۰۸۳۰	
۸۸۶۹۰۸۳۰	
تهران-سعادت آباد-خیابان علامه طباطبائی-ساختمان علامه-شماره ۸۰-طبقه ۳-واحد ۴	

حسابرسین	
ابوالفضل بسطامی، منوچهر زندی، مجتبی فریدونی، سجاد بسطامی	
ندا احمدی راد، حمیده اثنی عشری، پویا سیف پناه صومعه سرائی	
۸۸۷۰۹۷۴۳-۸۸۷۰۹۷۴۴-۸۸۷۲۱۲۶۹	
۸۸۷۱۶۵۱۸	
تهران-خیابان قائم مقام فراهانی-بالا تر از بیمارستان تهران کلینیک-ساختمان ۲۱۶-طبقه ۳-واحد ۲۶	

حساب گستر پویا	
محمد رضا عزیزی، محمد حسن کریمی، کریم هاتفی، کامران خدائی، بلال محمدزاده، محمد ترامشلو	
محمد رضا عزیزی، محمد حسن کریمی، کریم هاتفی، کامران خدائی، بلال محمدزاده، محمد ترامشلو	
۴۴۹۷۳۱۱۷-۴۴۹۷۱۶۳۹-۴۴۹۷۸۱۴۹-۴۴۹۷۵۵۱۳	
۴۴۹۷۸۱۴۹	
تهران-فلکه دوم صادقیه-خیابان سازمان آب غربی-ابتدای خیابان گلستان یکم-پلاک ۲۳-ساختمان زمرد-طبقه ۴-واحد ۱۵	

خبرگان پارس پویا	
عباس احمدیان، ابراهیم خیبری، حسین نجفی	
۳-۵۱-۳۸۸۳۴۱۸۱	
۵۱-۳۸۸۳۴۱۸۳	
مشهد-بلوار وکیل آباد-بلوار کوثر-کوثر شمالی ۱-پلاک ۸۱-صندوق پستی ۹۱۸۹۵-۱۱۷۵	

حساب نگر متین	
نجف باقرلو، اسماعیل محمدی کیا، محمد رضا نظریان رستمی	
۴۴۰۶۳۷۵۶-۴۴۴۹۹۴۶۴	
۴۴۴۱۳۹۹۴	
تهران-صادقیه-بلوار فردوس شرقی-پلاک ۴۳۶-ساختمان یاس-طبقه ۳-واحد ۱۳	

خبرگان حساب امین	
ارمیا اصفهانی، ناصر شاکری، جواد امیر خانلو	
عبدالکریم نوروزیان	
۸-۱۱۴۴۲۲۷۶۳۵	
۱۱۴۴۲۲۷۶۳۸	
آمل-محله طالقانی-بلوار شهید روح اله سلطانی-بن بست شهید حیدری ۳۰-پلاک ۴۰۳-طبقه چهارم	

حسابرس معتمد پارسیان	
علی بخشی، مجید عبداللہی، محمد رضا گل محمدی	
۸۸۷۰۷۶۱۵-۸۸۷۰۸۱۴۸	
۸۸۷۰۸۱۴۸	
تهران-خیابان ولیعصر-بالا تر از مطهری-کوچه ناهید-پلاک ۸۴-واحد ۴	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

خبره

سیاوش سهیلی، نعمت ا... علیخانی راد، اکبر صیام

۸۸۹۰۲۳۱۶

۸۸۹۰۲۳۴۰

تهران - خیابان ولی عصر - بین فروشگاه قدس و پمپ بنزین کوچه پزشک پور - شماره ۲۴

دقیق آزما تراز

بهزاد جعفرپور، مهدی صفرزاده، خسرو فخاریان

۴۴۲۸۹۴۵۶-۷

۴۴۲۸۹۴۵۵

تهران - فلکه دوم صادقیه - ساختمان گلдіس - طبقه ۱۲ - واحد ۱۲

داریا روش

سیدعلی شیرازی، داریوش امین نژاد، محمد جعفر دهقان طرزجانی

رضا شاکر سوره

۸۸۶۰۱۹۸۷-۹۰

۸۸۶۰۱۹۸۷

تهران - میدان ونک - ملاصدرا - خیابان شیرازی جنوبی - کوچه اتحاد - پلاک ۱۰

دقیق تراز سپاهان

عبدالعظیم ایزدی، محسن شکری زاده، فریدون مظاهری

مهدی ماست بند زاده

۰۳۱-۳۶۲۰۴۷۹۴-۵

۰۳۱-۳۶۲۰۴۷۹۴

اصفهان - چهارباغ بالا، مجتمع تجاری کوثر ۲، طبقه ۴، شماره ۶۰۳

داوران حساب

شعبان حبیب پورکوچکی، حسین شریفی یزدی، ابراهیم مرادی

عاطفه تاجیک

۸۸۵۴۵۶۳۸-۸۸۵۴۵۶۲۵-۸۸۵۱۰۰۵۴

۸۸۵۴۳۷۸۳

تهران - خیابان قائم مقام فراهانی - بالاترازخیابان استاد مطهری - خیابان ششم - شماره ۲۳ - طبقه اول - ص پ ۱۳۳۶-۱۴۳۳۵

دل آرام

محمد دل آرام، علی مکوندی، رحیم سلمانپور

۸۸۸۰۸۴۳۹-۸۸۹۰۱۴۹۶

۸۸۸۰۸۴۳۹

تهران - میدان جهاد (دکترفاطمی) - خیابان کامران - پلاک ۱۵ - واحد ۱ - طبقه همکف

دش و همکاران

منوچهر انوری زاده نائینی، میلتن ایوان کریمیان، بهروز دارش، سعید ربیعی، سید حسین عرب زاده

مصطفی سامانی، خسرو سجادی، علی اسلامی گنرق، مهری ترکمانی پری، مرضیه رئیسی

۴۴۸۴۶۶۰۱-۳-۴۴۸۴۶۶۰۵-۹

۴۴۸۴۶۶۱۲

تهران - بزرگراه نیایش - بعد از چهارراه سردارجنگل - آشناسان - خیابان نشاط - نبش کوچه سوم غربی - پلاک ۲۴

رئوف اندیش امین

غلامحسین حج فروش، علیرضا دژگامه، اردشیر شهیندیان، سعید شمیرانی

محمد رضا مرادی

۸۸۹۲۸۹۸۱

۸۸۹۲۹۹۲۳

تهران - میدان ولیعصر - ساختمان تجارت ایرانیان - طبقه سوم - واحد ۶

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

رایمند و همکاران
 فریبرز امین، امیرحسین بهرامیان، کریم حسین آبادی، عباسعلی دهدشتی نژاد، همایون مشیرزاده، عباس سالک، مجید محمدی
 نرگس پولادی، فرشید درویش، رضا مکارمی، مهرداد برهانی اصفهانی
 ۲۲۱۳۷۷۰۷
 ۲۲۱۳۷۷۰۸
 تهران- سعادت آباد- بلوار پاک نژاد- بالاتر از میدان سرو- خیابان حیدریان (آسمان سوم)- پلاک ۱۵- صندوق پستی ۹۱۸۶۵-۴۷۳

زاده
 تورج امجدیان، یاور حیرانی
 فاطمه فرخی نژاد
 ۴۴۹۷۲۵۵۱-۴۴۹۷۲۸۱۷
 ۴۴۹۶۵۴۷۹
 تهران- متروصادقیه - خیابان ولی عصر- خیابان اعتمادیان شرقی- پلاک ۱۵- طبقه دوم - واحد ۸

رمز پویا
 حسن حیاط شاهی، محمدحسین ولی
 امیر نعمت اشرفی
 ۲۲۹۱۲۹۱۷-۲۲۹۱۱۸۸۳
 ۲۲۲۲۹۷۵۱
 تهران- بلوار میرداماد- میدان مادر- خیابان شاه نظری- کوچه دوم- پلاک ۳۹- طبقه ۵- واحد ۹

رازدار
 حمیدرضا المعی، مجید رضا زاده، محمدعلی صالحی تجریشی، حمیدرضا فروزان، سعید قاسمی، محمود لنگری، محمود محمدزاده، محمدجواد صفار سفلائی، نصراله صالح، حسین یحوی صائین، علی اسلامی، علی سالاری
 هادی امینی، محمد جعفری انارکولی، سیروس بخشنده پور، محمد صدیقی، امید جامع نشین
 ۸۸۷۲۶۸۰۲-۸۸۷۲۶۶۶۵
 ۸۹۷۷۴۸۵۳
 تهران- خیابان احمد قصیر (بخارست)- کوچه نوزدهم- پلاک ۱۸- واحد ۱۴- طبقه ۷

رهین
 نقی مزرعه فراهانی، حسین شیخ سفلی، سیدحسن میرمحمدیگونی
 سید تقی حسینی، مجتبی کریمی نژاد، صالح عیسی وند
 ۸۸۵۳۲۶۲۸-۸۸۵۲۳۰۵۹
 ۸۸۷۶۰۹۲۰
 تهران- خیابان سهروردی شمالی- انتهای خیابان خرمشهر- خیابان شهید عربعلی- شماره ۱- واحد ۶

رایان بهروش پارس
 افشین قوی اندام، محسن صحت، ملیحه برادری ازغد
 حمید خسروی زادبند
 ۵۱-۳۸۹۱۵۶۸۵-۳۸۶۷۹۹۳۴
 ۵۱-۳۸۶۹۴۶۸۸
 مشهد- بلوار شهید صارمی - بین صارمی ۲۹ و ۳۱- بین هنرستان و هفت تیر- پلاک ۲۰۵

رهنمود ارقام پارس
 فرشته بکشلو، بهمن دامنی، فریدون جمشیدی

 ۴۴۹۷۸۸۱۹-۲۰-۲۱-۲۳-۲۴
 ۴۴۹۷۶۰۴۳
 تهران- فلکه دوم صادقیه- بلوار فردوس شرق- نبش خیابان وفاآذر جنوبی- مجتمع تجاری و اداری آپریک سنتر- طبقه سوم- واحد ۱۱۵

رایمند امین
 روح اله گلمکانی، سیدعلیرضا یحیائیان بافنده، حمید اصفهانی زاده
 یاسر اسدی علی آبادی، سید حسین موسوی زاده، احمد رضا مقدسی
 ۵۱-۳۶۰۲۱۷۳۳-۵
 ۵۱-۳۶۰۲۱۷۳۶
 مشهد- بلوار فرامرز عباسی- نبش فرامرز عباسی ۹ (رسالت ۸)- پلاک ۱- طبقه ۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

زرین نگار راستین	
عباس کوهر، مهدی زینلی موخر، سید حشمت‌اله اقبایی نمین، مهدی اباذری کوشکی	
۴۴۳۲۴۸۱۹	☎
۴۴۳۲۶۵۴۷	📠
تهران - شهران جنوبی - کوچه توحید - خیابان کوهسار - پلاک ۶۵ - طبقه اول - واحد ۲	✉

رهیافت حساب تهران	
عبدالله... تمدنی جهرمی، موسی حسن زاده تازه قشلاق	
محمد حسین قربانی کوهبنانی	
۸۸۹۸۵۷۵۱	☎
۸۸۹۷۵۷۲۱	📠
تهران - خیابان سیدجمال الدین اسدآبادی - خیابان ۴ - شماره ۵ - واحد ۶	✉

ژرف بین بهبود ارقام	
جمشید اسکندری، محمد دلیرانی، علی اصغر شهبازی	
احمد رضا عباسی زرمهری، میر مجتبی حسینی	
۸۸۹۵۲۲۹۰-۸۸۹۵۲۲۸۹	☎
۸۸۹۵۲۲۸۹	📠
تهران - میدان فاطمی - پلاک ۱۳ - ساختمان فاطمی - طبقه هفتم - واحد ۷۳	✉

رهیافت و همکاران	
منصور اسدزاده، ایرج جمشیدی فر، احمد حسنی، سید جمیل خباز سرابی، مجید صفاتی، مرتضی عسگری، عبدالحسین فرزاد، کاظم محمدی، فریده محمدی، سنجر مقبلی، حسن منوچهری فرد، نوروزعلی میر خسرو واشقانی فراهانی، احمد وحیدنیا، سید خضرا... ولی زاده، بهاره حقیقی طلب، محمدپیرهادی، وحید خسروی مهدی سوادلو، مهدی غفوری، محمد باقرپور صالحی، محسن شیرخوانی، پروانه خالقی کسبی، محمد هاتفی هلان، محمد علی صابری منش، محمدرضا آسیایی، محسن تنانی، ارسلان اسماعیلی، سید محمد بدر طالع	
۸۸۸۶۶۰۲۲-۵	☎
۸۸۸۶۶۴۰	📠
تهران - سهروردی جنوبی - پایین تر از مطهری - خیابان برادران نوبخت - شماره ۲۹ - طبقه اول	✉

سامان اندیشان یکتا	
محمد رضا نعمتی، حمیدرضا نقی‌زاده، حسن رستمی روشن	
۸۸۱۹۳۲۰۸-۸۶۰۸۱۴۵۴	☎
۸۹۷۷۸۴۴۷	📠
تهران - خیابان ولیعصر - خیابان شهید وحید دستگردی - پلاک ۲۸۳ - طبقه ۵ - واحد ۱۹	✉

روشنگر بصیر	
ناصر بیگ، محمد دشت آبادی، جواد صالحی	
۴۴۲۸۴۵۴۰-۲	☎
۴۴۲۸۴۵۴۳	📠
تهران - مرزداران - کوچه الوند ۱۳ - خیابان شهید بیژن ابراهیمی (الوند) - برج A شمالی - طبقه ۵ - واحد ۵۰۵	✉

سامان پندار	
غلامحسین مولائی، کامران سلیمی، محمدعلی جلالی گلو سنگ، غلامرضا شجری، احمد ظفرپرنده، اکبر وقار کاشانی، ناصر ایران‌نژاد، حمید حسینیان، محمد کاظمی، مختار موسوی پور، معرفت صالحی، علی حیدری، سید مهدی میرحسینی، محسن آل‌آقا، مهدی قنبری، علی موسی‌زاده، رویا دارابی	
ابوالفضل قربانی، الهه فتحی، حسن حسن‌زاده قصاب، علی اصغر خلفی، مهدی عیوضی، سید محمود میر یزدی	
۲۲۰۳۷۲۱۳-۵	☎
۲۲۰۱۲۲۶۴	📠
تهران - بلوار افریقا - نبش عاطفی غربی - پلاک ۱۵۲ - برج صبا - طبقه ۷ - واحد ۷۱	✉

رهنو حساب	
عباس خزان، مجید شهبازی، سعید فاتحی، محمدحسین سراج شیروان، محمدجواد جعفری پارسا	
احمد ملک‌زاده، یوسف باقریان قره تپه، عباس فراهانی	
۲۲۳۶۵۰۵۶-۵۹	☎
تهران - سعادت‌آباد - بلوار سرو غربی - نرسیده به میدان کتاب - پلاک ۱۲۸ - واحد شمالی (ساختمان بانک انصار) - طبقه ۴	✉

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

سینا فکر

سید حسین سجادی، علیرضا سینائی، علیرضا مستوفی

تهران - ولیعصر - کوچه شهید عبدالرضا عبدوس - کوچه شهید حسین سخنور - پلاک ۳۷ - طبقه سوم - واحد ۷

۶۶۹۵۸۰۳۱

۶۶۹۶۳۹۸۱

سپند تدبیر نیکان

مهدی سردهی، سید محمد عارف پور، مهدی گوهری، مهدی کوبی، ابراهیم اسفندیاری

عبدالحسین رجبی

تهران - خیابان بهشتی (عباس آباد) - خیابان قائم مقام فراهانی - خیابان چهارم - پلاک ۱۰ - طبقه همکف

۸۸۱۷۲۵۶۳-۸۸۱۷۲۵۶۰-۸۸۵۴۳۸۸۲

۸۸۱۷۲۵۶۰-۸۸۵۴۳۸۸۲

شاخص اندیشان

جهانگیر رضائی، حمیدرضا شایان، علیرضا شایان، ایرج نجفیان

تهران - خیابان میرداماد - نفت شمالی - نبش خیابان نهم - پلاک ۳۹ - واحد ۲۳

۲۲۹۰۴۲۰۰-۲۲۹۰۲۴۸۴

۲۲۲۷۲۱۹۰

سخن حق

هوشنگ خستوئی، شهره شهلانی، اسدا... نیلی اصفهانی

تهران - میدان آرژانتین - اول خیابان آفریقا - شماره ۹ - بلوک ب - واحد شماره ۳

۸۸۷۹۴۶۴۶

۸۸۷۹۴۹۲۸

شاخص روش

محرم بردبار، محسن حامدی فر، محمد نداف

تهران - خیابان آفریقا - خیابان طاهری - پلاک ۴۴ - واحد ۲

۲۲۰۴۸۶۲۹-۲۲۰۴۳۶۰۴

۲۲۰۵۰۸۴۱

سنجیده روش آریا

جواد محمدی، محمد رضا همتی

تهران - استاد حسن بنا شمالی - ضلع جنوبی میدان ملت - خیابان قلیچ خانی - پلاک ۱۰۸ - طبقه ۶ - واحد ۲۳

۲۶۱۴۲۶۰۰-۴

۲۶۱۴۲۶۰۵

شاهدان

حسین خمسه، منصور شمس احمدی، الهام گودرزی، مهدیه متقی الحق، دیاکو زارعی

تهران - خیابان زرتشت غربی - روبروی بیمارستان مهر - پلاک ۴۵ - طبقه ۳ - واحد غربی

۸۸۹۶۰۱۷۳-۸۸۹۶۰۱۴۵

۸۸۹۸۲۱۴۵

سیاق نوین جهان

عبدالهادی بحرانی اصل، لیلای رضائی جهقی، محمد تقی منصوری راد، فاطمه صالحی

تهران - بلوار مرزداران - بلوار آریافر - نبش گلدیس - شماره ۲۱ - طبقه اول - واحد ۲

۴۴۲۹۸۶۲۲-۴۴۲۶۴۹۵۷-۴۴۲۶۴۸۱۲

۴۴۲۹۸۶۲۲

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

عامر مشاور تهران	
 نسرین پاشائی راد، معصومه شعبان، مرتضی نوبخت، فروغ رشتچیان	
 ۸۸۹۰۵۶۴۷-۸۸۸۹۰۶۱۹	 ۸۸۹۰۲۳۸۹
 تهران- خیابان فلسطین شمالی- بالاتر از بلوار کشاورز- ساختمان ۵۵- پلاک ۴۶۳- طبقه ۴- واحد ۱۸	

شراکت	
 محمد علی اکباتانی، مهسا فرخی، مجید کشورپژوه لنگرودی، سیروس گوهری، ام البنین خوشنام زارع	
 ۸۸۷۱۷۶۵۱-۸۸۷۱۷۶۵۰	 ۸۸۷۲۰۱۸۸
 تهران- خیابان دکتر بهشتی- خیابان قائم مقام فراهانی- ساختمان ۲۱۶- طبقه ۴- واحد ۳۵	

فاطر	
 مجید بمانی محمدآبادی، آذر صالحی نیک، غلامرضا درباری، بنفشه حمزه میوه رود، علیرضا عیوضلو، مهدی رضایی، محمدرضا نادریان، حلیمه خاتون موصلی، مهدی کشاورز بهادری	
 ۶۶۴۰۸۲۲۶-۶۶۴۹۸۰۲۵-۶۶۴۹۲۸۷۱	 ۶۶۴۷۹۱۸۹
 تهران- خیابان وصال شیرازی- بزرگمهر غربی- کوی اسکو- پلاک ۱۴- طبقه ۴	

شهردامین	
 حسن حاجیان، محمدصفا دهقان، حسن روح افشاری، افسر عابدین، ابراهیم تیموری، حسین جعفری، شهرام خسروانی	
 ۴۴۰۰۸۱۷۷-۹-۴۴۰۲۲۶۶۰	 ۴۴۰۴۹۰۶۳
 تهران- فلکه دوم صادقیه- بلوار آیت اله کاشانی- جنب برج یاران- پلاک ۲۱۰ (ساختمان ماد) طبقه ۴- واحد ۱۲- ۱۴- ۱۵	

فراز حساب	
 جهانگیر حاجی میرزابیگی، فیروز خاکپور، عنایت فاروقی	
 ۸۸۵۱۴۵۳۹	 ۸۸۵۱۹۵۳۷
 تهران- ضلع جنوب غربی پل سیدخندان- خیابان میرمطهری- ساختمان ۳۸- طبقه ۵- واحد ۵۲	

صالح اندیشیان	
 فرهاد بهزادی، سهیل لشگری، حسن صادقی حسن آبادی	
 ۸۸۸۵۱۶۷۷-۸۸۸۵۱۶۷۵	 ۸۸۹۴۷۵۴۹
 تهران- خیابان فلسطین شمالی- پائین تر از زرتشت- نبش کوچه امینی- پلاک ۲۲- طبقه ۲- واحد ۴	

فراز مشاور دیلمی پور	
 نریمان ایلخانی، فریبرز حیدری بیگوند، سعید خاریابند، پرویز صادقی، اصغر عبداللهی تیرآبادی، مصطفی دیلمی پور، عبدالله قلعه، وحید پور مشرفی	
 ۲۶۲۱۳۱۳۷	 ۲۶۲۱۳۱۰۲
 تهران- بلوار نلسون ماندلا - شماره ۲۴۴- مجتمع اداری الهیه - طبقه ۶- واحد ۶۰۶	

صدر	
 هادی باباپور، محمود صدر، علی امیرنظری	
 ۸۸۸۴۳۰۱۵	 ۸۸۳۴۵۷۹۴
 تهران- ضلع جنوب شرقی میدان هفت تیر- کوچه شیمی- پلاک ۷۰- واحد ۲	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

فهرست مدیر
محمد رضا آرون، بیژن جلالی، محمود محمودی نیا
۸۸۷۳۳۸۹۸
۸۸۷۳۳۸۹۸
تهران- خیابان شهید بهشتی- بعد از خیابان پاکستان- پلاک ۲۳۷- طبقه سوم- واحد ۹

فراگیر اصول
مراد جعفرزاده اسلامی، مسعود جعفرزاده اسلامی، علی صدر پناه، احمد جیران زاده
۸۸۶۶۱۱۷۵-۸۸۶۷۵۷۲۲-۸۸۶۷۱۶۸۱
۸۸۶۶۱۲۶۹
تهران- خیابان گاندی- خیابان ۲۳- پلاک ۲۱- واحد ۲

قواعد
کوروش جمشیدی اوانکی، فرزین حاجی محمدعلی، احمد رجب خواه شلمانی
معصومه اصفهانی
۶۶۵۹۷۶۴۴-۶۶۵۹۷۷۵۳
۶۶۵۹۷۷۰۶
تهران- میدان توحید- ابتدای خیابان ستارخان- خیابان کوثر دوم- پلاک ۱- واحد ۵

فرانکر حساب خبره
اسماعیل اقبال صفت رونقی، مرتضی آشوری فلاح، حمید محمدی
سید حسین نسل موسوی، مجید شکوه منش
۸۸۳۴۲۰۶۳-۴
۸۸۳۴۲۰۶۳-۴
تهران- هفت تیر- خیابان کریم خان زند- خیابان ایرانشهر- خیابان آذرشهر- پلاک ۲۲- طبقه سوم- واحد ۴

کارآمد حساب ایرانیان
رضا ارزیتون، جواد بختیاری، علیرضا شهبازی، حسن علیزاده، سید محمد کشاورزین، مهدی مسچی
محمد علی فخرآبادی، محمد رضا هاتفی
۸۸۰۲۰۱۳۷-۸۸۳۳۴۶۵۴
۸۸۳۳۴۶۵۴-۸۸۰۲۰۱۳۷
تهران- خیابان فاطمی- میدان گلها- خیابان کاج جنوبی- خیابان شهید فکوری- پلاک ۹- طبقه اول- واحد ۲

فردا پدید و همکاران
اصغر بختیاری، حسن تنگ عیش، فرانک زنده نوش
۸۸۰۰۷۶۶۴
۸۸۳۳۵۷۶۶
تهران- خیابان کارگر شمالی- جنب پمپ بنزین- خیابان شهید فکوری- پلاک ۱۸۱- طبقه ۲- واحد ۳

کاربرد ارقام
حسن خدایی، علی رحمانی، علی اصغر محمودزاده، احسان اسدی نیا، محمد حسین بدخشانی
پیمان پوری، بیژن کریمی
۲۶۲۰۷۱۳۹-۲۲۰۲۳۵۴۴
۲۲۰۳۸۲۴۴
تهران- خیابان نلسون ماندلا- خیابان عاطفی غربی- پلاک ۶۰- طبقه اول

فریوران راهبرد
محمد سعید اصغریان، مریم بستانیان، کیهان مهام، امیر جمال امید، محبوب جلیل پور ثمرین، قهرمان سراج، محمد ستاری، جواد بستانیان، محمد عبادی
فرشید ابراهیمی
۸۸۹۳۴۳۵۰-۳
۸۸۹۱۶۵۲۲
تهران- خیابان سپهبد قزوینی- نرسیده به پل کریمخان- کوچه خسرو- پلاک ۲۴- طبقه ۵- واحد ۱۰

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

کوشا منش	
احمد موسوی، حمیدرضا عرفی، سیدمصطفی حسینی، محمد علی آقاجانی میر وحید حسینی، آرش تقی پور، حسین مؤمنی هرنیدی، قاسم یاحقی ۲-۰۴۵۰۲۶۲۰۵ ۳۵۸۷۸۰۵۲۲۰ تهران- خیابان ولیعصر- بالاترازچهارراه نیایش- کوچه شهید رحیمی - پلاک ۵۴- طبقه ۳- واحد ۱۲	☎ ۰۲۱۳۶۳۴۰۱۶-۱۸ ☎ ۰۲۱۳۶۳۴۰۲۹۴ ✉ شیراز- خیابان معالی آباد- روبروی پارک ملت- ساختمان طوبی- ۸- طبقه ۱- واحد ۲

کارای پارس	
بهزاد کیانی، مجید نیک بخت شیبانی، مریم علی شیر، حسین یاراحمدی، جمشید احمدی مسعود مرادی، رامین ملابابائی پلت کله، رویا شریف نیا، هادی جعفری ۰۲۱۳۶۳۴۰۱۶-۱۸ ۰۲۱۳۶۳۴۰۲۹۴ شیراز- خیابان معالی آباد- روبروی پارک ملت- ساختمان طوبی- ۸- طبقه ۱- واحد ۲	☎ ۰۲۱۳۶۳۴۰۱۶-۱۸ ☎ ۰۲۱۳۶۳۴۰۲۹۴ ✉ شیراز- خیابان معالی آباد- روبروی پارک ملت- ساختمان طوبی- ۸- طبقه ۱- واحد ۲

کوشش	
امجد استیفا، محمد هاشم پورمند، هوشنگ خوشروان محمد سیرانی، محسن جیریائی شراهی ۸-۰۷۳۴۷۰۸۸۷۳ ۶۱۳۶۳۸۸۷۳ تهران- میدان آرژانتین- خیابان بخارست- شماره ۴۹- طبقه ۴- واحد ۵	☎ ۰۱۱-۳۳۲۰۶۰۲۵ ☎ ۰۱۱-۳۳۲۰۶۰۲۳ ✉ ساری- بلوار طالقانی- ساختمان جم- طبقه ۲- واحد ۶

کاسپین تراز سماء	
سید حسن مرتضوی کیاسری، اسماعیل ستوده محمد سیرانی، محسن جیریائی شراهی ۸-۰۷۳۴۷۰۸۸۷۳ ۶۱۳۶۳۸۸۷۳ تهران- میدان آرژانتین- خیابان بخارست- شماره ۴۹- طبقه ۴- واحد ۵	☎ ۰۱۱-۳۳۲۰۶۰۲۵ ☎ ۰۱۱-۳۳۲۰۶۰۲۳ ✉ ساری- بلوار طالقانی- ساختمان جم- طبقه ۲- واحد ۶

گواهان	
صابر جلیلی، سودابه رفیعی، فریبرز اطمینان، امین رضایی محمد سیرانی، محسن جیریائی شراهی ۳-۰۵۲۹۰۴۴۰۵ ۸۹۰۳۰۴۴۰۳ تهران- بزرگراه شهید اشرفی اصفهانی- خیابان گلستان ۱۴- پلاک ۳- مجتمع نگین رضا - طبقه نهم- واحد ۹۱۶	☎ ۰۳۱-۳۷۷۵۰۱۴۴-۵ ☎ ۰۳۱-۳۷۷۵۰۱۴۶ ✉ اصفهان- پل وحید- ابتدای بلواروحید- مجتمع اداری امین- طبقه ۳- واحد ۲۰

کاربرد تحقیق	
منصور اعظم نیا، محمد زمانی، منصور یزدانیان، جمشید دانش شهرکی، مصطفی اعلائی حمیدرضا قهرائی، علیرضا مستغاثی، علیرضا افراز اسفندارانی، محمد محمدی ۵-۰۱۴۴۰۳۷۷۵۰۳۱ ۶-۰۱۴۶۰۳۷۷۵۰۳۱ اصفهان- پل وحید- ابتدای بلواروحید- مجتمع اداری امین- طبقه ۳- واحد ۲۰	☎ ۰۳۱-۳۷۷۵۰۱۴۴-۵ ☎ ۰۳۱-۳۷۷۵۰۱۴۶ ✉ اصفهان- پل وحید- ابتدای بلواروحید- مجتمع اداری امین- طبقه ۳- واحد ۲۰

متین محاسب نوین	
(معادل شریک): حمیدرضا شایسته مند، اکبر گیوکی، کیهان قزوینیان مهدی علی حسینی، مهدی باری ۳-۰۵۲۹۰۴۴۰۵ ۸۹۰۳۰۴۴۰۳ تهران- میدان ونک- خیابان برزیل- خیابان شهید عباسپور (توانیر شمالی)- کوچه جهان آرا- پلاک ۱۰	☎ ۰۳۱-۳۷۷۵۰۱۴۴-۵ ☎ ۰۳۱-۳۷۷۵۰۱۴۶ ✉ اصفهان- پل وحید- ابتدای بلواروحید- مجتمع اداری امین- طبقه ۳- واحد ۲۰

کاشفان	
قاسم ضرغامی، شهراد عوض پور، جعفر عوض پور، ایمان نیکوکار لیسه رودی، اکبر منفرد، سعید زندیه لیلا سلبعی زاده سیسی ۵۵۶-۸۸۸۳۵۲۱۳-۸۸۸۴۷۵۲۵ ۵۵۶-۸۸۸۲۷۵۵۶ تهران- خیابان میرزای شیرازی- خیابان فریدون نژادکی (کامکارسابق)- روبروی بانک ملت- پلاک ۶- طبقه ۲	☎ ۰۳۱-۳۷۷۵۰۱۴۴-۵ ☎ ۰۳۱-۳۷۷۵۰۱۴۶ ✉ اصفهان- پل وحید- ابتدای بلواروحید- مجتمع اداری امین- طبقه ۳- واحد ۲۰

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

مختار و همکاران	معتمد رایان باهر
حسین حسینی، محمد محقق ریاض، رضا یارمحمدی هوشمند بابائی ۸۸۹۰۹۷۱۸ ۸۸۹۰۳۴۹۶ تهران - خیابان ولی عصر - خیابان زرتشت غربی - پلاک ۱۴ - طبقه ۵	جواد صفاپور، کاظم علیزاده لداری، بهروز ابراهیمی هادی شیروانی فرد ۰۲۶۳۴۲۳۳۲۷۸-۰۲۶۳۴۲۳۳۲۸۳ کرج - گلشهر - ویلا - خیابان سعدی بلوار ایثار (درختی) - پلاک ۳۱۲ - مجتمع باران - طبقه ۳ - واحد ۶
مدبران امین	معتمد ارکان
علی اسماعیلی شیرازی، محسن جهرمی زاده، سید اصغر رهایی ۳۱۳۲۳۷۳۶۵۳ ۳۱۳۲۳۵۴۳۷۸ اصفهان - خیابان شیخ بهایی - بعد از چهار راه آذر - بن بست صفاری (شماره ۲۵) - مجتمع آئینه - طبقه دوم - واحد ۴	محمد امیری صدر، سیمین دخت عامری طبایی، محمد قلی زاده ۸۸۵۸۳۱۰۸-۸۸۶۸۵۵۴۹ تهران - سعادت آباد - خیابان علامه جنوبی - خیابان سی و ششم شرقی - پلاک ۱۳ - طبقه همکف - واحد ۲
مستقل اندیشان پارس	معین مشاور مجرب
سید سعید صادقی، اسماعیل جانثاری، محمد تقی رستمی محمد باقر صادقیان ۸۸۷۰۶۱۸۶-۷ ۸۸۷۱۲۵۹۹ یوسف آباد - خیابان فتحی شقاقی - نبش بیستون - پلاک ۷۱ - واحد ۳	سعید براتی، علی وفازاده، حسن روشن زاده محسن بهرامی زاد، سید مهدی بنی هاشمی کهنگی، محمدرضا عبدلی، فرهاد سعیدی ولاشانی، حسین منصوری، فتاح بهزادیان، کمال غنائی، مسعود خالویی ۷۷۷۳۱۶۵۳ ۷۷۷۳۵۲۷۹ تهران - تهرانپارس - خیابان شهید محمد مسعود گلشنی (۱۱۷) - بزرگراه رسالت - پلاک ۲۴۹ - طبقه همکف - واحد ۱
مطلب زاده و همکاران	مفاهیم حساب جامع
اکرم علیاری، زهرا مطلب زاده، محمدرضا نصر اصفهانی ۸۸۵۴۹۳۱۴-۵ ۸۸۵۴۹۳۱۳ تهران - خیابان مطهری - خیابان دکتر مفتاح - کوچه شهید منصور دوست محمدی (ششم) - پلاک ۳ - طبقه ۳ - واحد ۷	حمید رضا نیکخواه، محمد علی دارابی، نادر بسنده هومن فتحی یونس، شاهین ترکمنی، عاطفه مرادی ۸۸۵۵۹۳۱۶-۸۸۵۵۹۳۷۰ ۸۸۵۵۰۸۹۷ تهران - خیابان ولیعصر - نرسیده به پارک ساعی - برج سپهر ساعی - واحد ۴۰۶

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

نامی مشارکگاه	
محمد فدایی حسینی، جهانبخش فرزادیان بروجردی، حسن پورمحمودی نوشتری	
۸۸۰۱۶۶۱۳-۱۵	☎
۸۸۰۱۶۶۱۲	📠
تهران- میدان گلها- خیابان گلها- خیابان مرداد- پلاک ۷- واحد ۲	✉

مفید راهبر	
(معاذل شریک): هوشنگ نادریان، محمد اوج، محمدعلی ذهبی، محمود پوربهرامی، حمزه پاک‌نیا، قاسم مجیب، علیرضا مهادفر، محمد تقی شیرخوانی، مجید نجارنژاد اصل، یداله اسلامی، مسعود محمدزاده، علی اکبر عباسی، ابوالفضل دستجردی، حسن اسماعیلی، فریبرز خانی، ایمان پوریا، ایمان جنیدی جعفری، محمد نوری حسین آبادی، علی قلندری، مسلم شاهین، حسین نظیف، رضا ماندی زاده گلهرود، سید علی اکبر تیموریان، محمد میکائیلی الهاشم، عبدالعلی محسنی، کیوان اسکندری، علی شمس، مرتضی محسن زاده گنجی	
سید مسعود صالحی، محمد حیدری، سید یاسر موسوی سارسری، حسین مؤمن پور، حامد لواسانی، سعید میرزایی، یاسر گرامی، فرید کریمی، علی شوروزی، مجید نعمتی، حمید کریمی، سعید صادق‌زاده قوی فکر، محمد شوروزی، محسن حاج کریمی خوزانی، حجت جباری، محمد رضا روشنی گیلوایی، رضا مرادی داویدجانی، محمد پاشایی	
۸۸۱۰۳۰۱۸	☎
۸۸۱۰۱۵۶۰	📠
تهران- خیابان احمد قصیر- کوچه ۱۳- پلاک ۹	✉

نکونگرش	
آرزو احمدی، مریم پروانه‌رو، اسداله گرانپایه	
۸۸۶۵۲۶۱۲-۸۸۶۵۲۶۱۱	☎
۲۲۸۹۳۶۱۲-۱۴	📠
تهران- میدان ونک- ساختمان آسمان ونک- پلاک ۶- طبقه اول- واحد ۱۰۷	✉

ممیز	
حسین سیادت خو، محمد نبی داهی، سعید سینائی مهربانی	
ناصر جعفری یوشا نلوئی، داریوش کیان آسا	
۸۸۹۰۷۶۷۹-۸۸۸۰۲۹۰۱-۸۸۹۰۱۵۴۷	☎
۸۹۷۷۱۶۴۱	📠
تهران- خیابان کریم خان زند- خیابان آبان جنوبی- خیابان سپند غربی- پلاک ۶۴- طبقه سوم- آپارتمان شرقی	✉

نهان نیک نگر	
یوسف حسن زاده، بهمن ظهراپی، علی شیبانی	
۸۶۰۸۷۰۵۳-۸۶۰۸۷۱۹۱	☎
۸۸۸۹۱۶۳۰-۱	📠
تهران- خیابان گاندی- کوچه هجدهم- پلاک ۱۵- واحد ۲	✉

مهر آفرین بصیر	
رضا دیوان علی، حسین شاهین فر، سید جهانگیر میرمیران، حمید طاهرپور	
۸۸۱۰۵۵۸۹-۸۸۵۵۲۰۸۹	☎
۸۸۵۵۲۰۸۹	📠
تهران- خیابان خالد اسلامبولی (وزرا)- خیابان ششم- کوچه دل افروز- پلاک ۱۹- واحد ۱۶	✉

نواندیشان	
سورن آبنوس، غلامعلی رشیدی، گارو هوانسیان فر	
عباس عسگری سامانی، غلامرضا خانبازی، جعفر علی الماسی زفره، حمیدرضا منصوری	
۸۸۸۴۷۹۶۲	☎
۸۸۸۴۱۲۲۷	📠
تهران- خیابان میرزای شیرازی- نبش خیابان نژادکی- ساختمان ۸۳- طبقه ۴- واحد ۱۶	✉

مهرگان تراز و همکاران	
حسن جابری، ابراهیم ثنائی فرد، علی توکلی نیا، محمد ابراهیم پژمان	
روح اله شورئی، هادی آزاده، سید یاسر رضوی	
۵۱۳۸۷۸۱۱۵۵	☎
۵۱۳۸۷۸۱۱۵۵	📠
مشهد- رضاشهر (بزرگراه شهید کلانتری)- حدفاصل کلانتری ۱۲ و ۱۴- پلاک ۱۴۰- واحد ۱	✉

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

هدف نوین نگر	
محمدعلی رادمان، غلامحسین سمیعی تبریزی، مرجان سیفی، پیام صادقی جزی، نیره خدایرست جوردی، کامیار سمیعی تبریزی، محمد شریعتی، مهدی شلیله، مجتبی علیمیرزایی، ابراهیم نعمت پروژه	
انیس فتالی پور، آناهیتا برفره، شاهرخ فتحی، حمید فودازی	
۲۶۴۲۲۰۵۱-۲۶۴۲۲۰۴۱	
۲۶۴۲۲۰۵۴	
تهران- خیابان شریعتی - خیابان وحید دستگردی (ظفر)- مقابل خیابان عمرانی- پلاک ۱۴۸- طبقه ۳- واحد ۲	

نیک روشن	
خسرو فرهنگی، سردار بارگاهی، امیر حسین عسکری زاده	
۸۸۷۷۹۸۷۸	
۸۸۶۶۲۸۹۴	
تهران- بلوار آفریقا- نبش سپیدار- شماره ۵۹- طبقه دوم- واحد ۷	

هزیران	
فرخ اربابی وحدت، ساسان عماد دادرسی، بهروز عمو هاشم، اصغر پارسایی، مسیح سالاریان، سیدمسعود حسینی	
حسین ولی پور اهرنجان	
۲۲۰۱۵۲۲۹-۳۰	
۲۲۰۱۹۹۵۲	
تهران- خیابان نلسون ماندلا (افریقا)- خیابان ارمغان شرقی- پلاک ۱۳ (مجمع اداری ارمغان)- طبقه ۴- آپارتمان A	

نیک روشن تهران	
عبدالحسین تجلی، حسین حیدری، بیژن عبداللهی نمین	
تیرانداز شکبیا	
۷۷۸۷۳۵۱۹-۲۱	
۷۷۸۷۳۵۱۹	
تهران- تهرانپارس- خیابان فرجام- خیابان باغدارنیا (رشید شمالی)- انتهای خیابان ۱/۱۷۴ غربی- ساختمان پارس- پلاک ۲۰- طبقه ۳	

هشیار- بهمند	
محمد سخایی فر، رؤیا مهدی زاده، محمد علی ناظری، عباس هشی، حمید یزدان پرستی، جواد باغبان، مصطفی فضلی	
مرضیه لاسمی ایمن	
۸۸۸۴۳۷۰۴-۵	
۸۸۸۴۳۷۰۴	
تهران- خیابان قائم مقام فراهانی- بالاتر از میدان شعاع- پلاک ۱۱۴- طبقه ۴- واحد ۲۰	

وانیا نیک تدبیر	
حمیدرضا افسرکازرونی، بهزاد افشارهور، علی اکبر پارسا منش، احمد خالقی بایگی، حسین مقیمی اسفند آبادی، سعید نوری، فرشاد کریمی حصاری، فرامرز رضائی، ایوب ساقی، محمد علیزاده گیاشی، ناصر معرفت	
هادی محمد حسینی، محسن رضایی، علیرضا نجار اسدزاده، الهه صنعت پیشه، مرتضی سید آبادی، سیده معصومه حسینی چهارده، سید مهدی علمی، امید جعفری، حسین کلاته، بهزاد محمدی، حسین شهبازی مزید	
۲۲۰۳۱۴۷۶-۷	
۲۲۰۳۱۴۸۷	
تهران- بلوار آفریقا- پایین تر از مدرس- خیابان گلدان- پلاک ۸- واحد ۳	

هشت	
صالح ضیائی شهمیری، غلامرضا جهانگیریان، رامین معانی، هادی نجاری، فرخ حیدری نوری	
محمد جواد دلبار، منوچهر پوررحیم	
۴۴۰۲۲۵۷۷	
۴۴۰۲۲۹۷۵	
تهران- خیابان آیتاله کاشانی- بلوار ابادر- نبش فهیمی- پلاک ۲/۲- طبقه اول- واحد ۴	

هادی حساب تهران	
عباس جباری، اکبر دادگرنمینی، محمدحسین (بهروز) سربی، حمید رضا کیهانی، علی کیهانی، مجید محرابی جیرهنده	
حسین پور نظری، مسعود نصراله زاده مهرآبادی	
۸۸۴۴۳۶۳۴-خط ویژه	
۸۸۴۷۲۶۶۰	
تهران- خیابان مطهری- خیابان ترکمنستان- نبش کوچه سرو- پلاک ۲- طبقه ۶- واحد ۱۵	

مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

همیار حساب	یکتا روش امین
عبدالمهدی امینی، محمدتقی سلیمان نیا، مسعود مبارک، منصوره منصفی زهر خزایی، شهاب نجاری ۶۶۵۶۵۲۹۰-۱ ۶۶۹۰۰۹۴۰ تهران- خیابان کارگر شمالی- خیابان میرخانی (نصرت شرقی)- پلاک ۵۴ - طبقه ۲- واحد ۴	حسین امینی، امید سیری، حسین عزیزی، سعید بدری کریم حمیدی درخت بید، فرزانه فلاح، علیرضا گردون زاده، سام زینالی ۸۸۴۸۲۹۰۵-۸۸۷۱۹۲۴۵ ۸۸۷۱۹۲۴۵ تهران- میدان آرژانتین- خیابان خالد اسلامبولی- کوچه دوازدهم- پلاک ۸- واحد ۱
هوشیار ممیز	
محمد حسینی منش، محسن رضائی، مظفر شفیعی، محمد صابرهشتجین، امیر حسین نریمانی خمسه، محمد جواد هدایتی املشی، مهدی قره باغی، رسول انگبینی، هاشم مقدمیان، سید محمد نوریان رامشه، منصور شهلایی محمد تکبیری، عزت مهاجری، محمد امان الهی، وحید منصف، حسین امینی ۸۸۲۰۹۸۱۷-۱۸ ۸۸۲۰۹۸۱۹ تهران- انتهای گاندی شمالی- پلاک ۸- طبقه ۵- واحد ۱۹	
یکتا تدبیر	
سید احمد استاد، جابر علیزاده، علی افشار رضایی مهدی وکیلی، مهین شقاقی، علی اکبر رجبی ۲۲۸۸۸۹۳۷-۸-۲۲۸۸۷۹۰۳-۵ ۲۲۸۸۷۹۰۳ تهران- ابتدای پاسداران- سه راه ضرابخانه- دشتستان دوم- پلاک ۲۱	
یکتا اندیشان بهمن	
مهناز پرافکنده حقیقی، نوشین شاپورزاده، محمد علی صابری افتخار ۴۴۲۸۸۸۱۶ ۴۴۲۸۸۸۱۶ تهران- فلکه دوم صادقیه - مجتمع گل دیس - طبقه ۹ - واحد ۹۱۴	

مؤسسات ادغام شده

ردیف	موسسه حسابرسي ادغام شونده	موسسه حسابرسي ادغام كننده	تاريخ ادغام	نام موسسه حسابرسي پس از ادغام
۱	دایارایان	رهیافت و همکاران	۱۳۹۴/۰۲/۱۶	دایارهیافت
۲	ایران مشهود	آزمون پرداز	۱۳۹۴/۰۶/۰۱	آزمون پرداز ایران مشهود
۳	آریان فراز	دایا رهیافت	۱۳۹۴/۰۸/۰۲	دایارهیافت
۴	اندیشگران پویا	آزمون پرداز ایران مشهود	۱۳۹۴/۱۰/۰۱	آزمون پرداز ایران مشهود
۵	دانشگر محاسب خبره	ارقام نگر آریا	۱۳۹۴/۱۱/۰۳	ارقام نگر آریا
۶	دانشگر محاسب	ارقام نگر آریا	۱۳۹۴/۱۱/۰۳	ارقام نگر آریا
۷	آگاه حساب	ارقام نگر آریا	۱۳۹۵/۰۵/۲۴	ارقام نگر آریا
۸	تدبیرگران شاخص اندیش	ارقام نگر آریا	۱۳۹۵/۰۷/۲۵	ارقام نگر آریا
۹	امین مشهود پارس	کارای فارس	۱۳۹۵/۰۸/۰۱	کارای فارس
۱۰	فرازمند	بهنود حساب	۱۳۹۵/۱۲/۰۱	بهنود حساب
۱۱	متین خردمند	رازدار	۱۳۹۵/۱۲/۰۵	رازدار
۱۲	آرمان راه برد	آروین ارقام پارس	۱۳۹۵/۱۲/۱۵	آرمان آروین پارس
۱۳	آیین محاسبان امین	حساب گستر پویا	۱۳۹۶/۴/۲۴	حساب گستر پویا
۱۴	آیین ارقام	حساب گستر پویا	۱۳۹۶/۴/۲۴	حساب گستر پویا
۱۵	راهبرد پیام	فریوران	۱۳۹۶/۰۴/۳۱	فریوران راهبرد
۱۶	آب دیده محاسبان امین	هژیران	۱۳۹۶/۰۵/۳۱	هژیران
۱۷	آبان حساب	سامان پندار	۱۳۹۶/۱۱/۰۷	سامان پندار
۱۸	رهنمودگران کاردان	هوشیار ممیز	۱۳۹۶/۱۱/۰۹	هوشیار ممیز
۱۹	آروین حساب رسا	رهنمود ارقام پارس	۱۳۹۶/۱۱/۲۸	رهنمود ارقام پارس
۲۰	ایمان پردازش اعداد	احراز ارقام	۱۳۹۶/۱۱/۰۱	احراز ارقام
۲۱	نمودگر روش	آتیه اندیش ارقام	۱۳۹۷/۰۲/۰۴	آتیه اندیش نمودگر
۲۲	تدبیر امید خاورمیانه	راده	۱۳۹۷/۰۴/۱۰	راده
۲۳	آرنیکا ارقام پارس	مهرگان تراز و همکاران	۱۳۹۷/۰۵/۰۱	مهرگان تراز و همکاران
۲۴	مدبران مستقل	رازدار	۱۳۹۷/۰۸/۱۲	رازدار
۲۵	رایان بهروش پارس	آئین محاسب و همکاران	۱۳۹۷/۹/۱۲	آئین محاسب و همکاران
۲۶	مهرگان تراز و همکاران	بصیر محاسب توس	۱۳۹۷/۱۲/۰۱	بصیر محاسب توس
۲۷	دیلمی پور و همکاران	فراز مشاور	۱۳۹۸/۲/۷	فراز مشاور دیلمی پور
۲۸	نوین نگر مانا	هدف همکاران	۱۳۹۹/۳/۱۰	هدف نوین نگر
۲۹	کاربرگ سامان	آئین ابرار آریا	۱۳۹۹/۴/۱۳	آئین ابرار آریا
۳۰	همپیشگان روش	آرمان نوین رسیدگی	۱۳۹۹/۶/۰۱	آرمان نوین رسیدگی

مؤسسات منفک از ادغام

ردیف	موسسه حسابرسي پس از ادغام	موسسه حسابرسي منفک از ادغام	تاريخ خروج از ادغام
۱	آزمون پرداز ایران مشهود	ایران مشهود	۱۳۹۸/۰۸/۰۲
۲	بصیر محاسب توس	مهرگان تراز و همکاران	۱۳۹۸/۰۹/۲۱
۳	آئین محاسب و همکاران	رایان بهروش پارس	۱۳۹۹/۱۰/۱۶

برگ اشتراک فصلنامه حسابدار رسمی

در صورت تمایل به اشتراک نشریه نکات زیر را در نظر داشته باشید:

- فرم اشتراک را که شامل: کدپستی و شماره تلفن است، کامل و خوانا تکمیل فرمایید.
- حق اشتراک را به شماره حساب ۴۴۰۰۴۳۰۰۷۷ بانک ملت به نام جامعه حسابداران رسمی (قابل پرداخت در کلیه شعب بانک ملت) با شناسه واریز ۲۲۰۰۰۱۲۲ و یا از طریق شماره کارت ۶۱۰۴۳۳۷۹۹۵۴۸۴۵۹۷ با همان شماره شناسه واریز کرده و اصل فیش بانکی را همراه با فرم‌های اشتراک تکمیل شده به آدرس: خیابان سپهبد قرنی- نرسیده به پل کریمخان - خیابان شهید امانی- پلاک ۴ - کدپستی ۱۵۹۸۸-۶۶۴۱۶ یا صندوق پستی ۷۵۴۳-۱۵۸۷۵ جامعه حسابداران رسمی ایران (نشریه حسابدار رسمی) ارسال فرمایید.
- نشریه برای حسابداران رسمی شاغل در مؤسسات حسابرسی و حسابداران رسمی شاغل انفرادی رایگان ارسال می‌گردد.
- نشریه برای سایر حسابداران رسمی با ۵۰ درصد تخفیف و با تکمیل و آرایه فرم اشتراک و پرداخت حق اشتراک ارسال می‌شود.
- نشریه برای اعضای هیأت علمی گروه حسابداری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و دانشجویان دوره دکتری حسابداری ۵۰ درصد تخفیف اعمال می‌گردد. (ارائه کپی حکم کارگزینی یا کارت دانشجویی الزامی است).
- از کلیه مشترکین محترم درخواست می‌شود هر گونه تغییر در آدرس خود را به اطلاع نشریه برسانند.

مشترک حقیقی	مشترک حقوقی
نام:	نام مشترک:
نام خانوادگی:	وابسته به:
نام پدر:	نام شخص دریافت‌کننده:
سال تولد:	سمت:
شغل:	اشتراک از شماره تا
محل کار:	
میزان تحصیلات:	
اشتراک از شماره تا	
تعداد درخواست از هر شماره	

مشخصات فیش واریزی پیوست: شماره تاریخ مبلغ
 بانک استان شهر امضاء

شهر تلفن:
 استان: دورنگار:
 کدپستی: پست الکترونیک:
 صندوق پستی: آدرس:

خواهشمند است با انعکاس نظرات خود در مورد فصلنامه حسابدار رسمی در سایت جامعه به آدرس www.iacpa.ir ما را در هرچه پربارتر آن یاری فرمایید.